

1884-30

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_188830

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No.

۹۲۲۳۹۶

-Accession No.

۷۵۷۲

Author

ذکر حبیب زین

Title

تاریخ اسلام

This book should be returned on or before the date last marked below.

سلسلہ تاریخ عالم

نمبر ۵

Checked 1978

تاریخ اسلام

جلد پنجم (۱)

(زبدۃ الکلام فی مشاہیر الاسلام)

جس میں

ساتھ تین ہزار سے زیادہ مشاہیر اسلام صحابہ، تابعین، مشائخ صوفیہ، محدثین، مفسرین، فقہاء، شیعہ، اہل سنت، حکماء، اطباء، نویس، طبقات کے علماء، کالمین و ماہرین فنون کے مختصر حالات وطن بسند وفات و تصنیفات وغیرہ ترتیب حروف تہجی نہایت خوش اسلوبی سے درج کئے گئے ہیں۔ شریعت میں مشہور نام اور آگے اہلی نام لکھا گیا ہے۔ مشہور نام اکثر کنیت یا نسب سے مثلاً ابن خلدون۔ ابو مخاضہ شہرستانی وغیرہ۔ یہ کتاب شریقی (عربی فارسی اردو) علم ادب کے واسطے مشرق کشتری کے ایک نیا ہیئت اعلیٰ اور مفید کتابت فرض کی بنائی گئی ہے۔

(یہ تاریخ اسلام جلد اول کا ضمیمہ ہے)

ایس ڈاکٹر حسین جعفر پور پرائیوٹر و فرائیڈ ایلیٹ انگریزی دہلی

۱۳۳۷ھ

جے اینڈ سنز پرنٹنگ ورکس دہلی میں چھاپی گئی

رجسٹری شدہ

۴۹۰ ابان بن محمد (ابان بن محمد بن کوفی) معروف باندی البراء (محدث صدی سوم) کتاب النور. حصار نے ان سے روایت کی

۳۱ ابراہیم اشعری [ابراہیم بن محمد اشعری قمی] (تحریر: صدی دوم) امام موسی کاظم و امام رضا سے روایت کی

۳۳۳ ابراہیم باجوری [ابراہیم باجوری؟ (شکل ۱۳۷۶) ولادت ۱۱۹۸ھ - تحفہ المد علی عوام التوحید - شرح کفایت العوام فی العقائد

۳۵ از اسرار طریقه (از اسرار) در علم ریاضی (خطی و فضائی) (۱۵۵۴) فقه الاکار - کربلای شریف - حرم مطهر - المصاحف - اسرار طریقه

ابن تیمیہ حرسانی [ابن تیمیہ بن ابی محمد حرسانی] (حدیث: صدی سوم) معاصر امام کاظم و رضا و جواد

حمید بن زیاد المتوفی ۱۸۰ھ نے ان سے روایت کی

۳۹ ابراہیم عباسی (ابوالحسن ابراہیم بن جہدی بن منصور عباسی) (مغنی، مطبع ۱۲۷۲) مامون جب مرو میں تھا بغداد میں خلیفہ بن گیا، مامون نے بغداد میں کر

۳۱ ابراہیم قطیفی [ابو اسماعیل ابراہیم بن سلیمان قطیفی] (فقہیہ - محدث عمدی دہم) ہادی الی السبیل الرشاد - تعیین الفرقۃ الناجیہ - شروح الفقہیہ شعیبہ -

۴۷ ابراہیم کوئی [ابراہیم بن محمد بن سید تقی کوئی] (مفسر محدث، فقہ حنفی، کتاب الغارات - کتاب المغازی، کتاب السیفہ، مقول مغنی، کتاب النورۃ)

سہمہ ابراہیم کریم سی [جد الخلیف محمد ابراہیم بن حاجی محمد حسن خراسانی کریم سی] (فقید متوفی ۱۲۷۲) اشادات الاصول - ایقاعات - منہاج الدین - تہذیب الفقہ

هم نه اراستہ کفر (تقریباً نصف اراستہ میں) (عالم ادب) شاء (آغا محمد) (مصلح) (نائبہ الطیف) مقصد الاستی محاسبہ النفس

فروغی المصنف - حیدر علی صاحبی - کتاب الادب فی الممالک العربیہ - کتابت مدرسہ - و ج ۱۰۱
 ۱۱۳۹ (تقریباً) - محمد علی صاحبی - کتاب الادب فی الممالک العربیہ - کتابت مدرسہ - و ج ۱۰۱

۴۶. ابراهیم بنی رابوئران ابراهیم بن یزید بن اسود بنی قوی (عاجی - حمید - ۹۵) ولادت ۴۶

کتاب الجواهر - جواهر الاسرار - کتاب النوادر - کتاب القیمة - معمل الحسین

۳۹۔ ابوسعید ہمدانی از ائمہ اربعین، محمد باقر داماد الدین حسین نجفی ہمدانی، لا محکم - فاضل علامہ - ۱۰۲۶) لاجعلی فی مجلسی الخیر اعانہ یا! - حاشیہ علی البیت

الشفاه وحاشية الاشارات - حاشية الكتاب

- ۵۰ اشہی [شہاب الدین احمد اشہی] (ادیب - ۸۰۰) المستوفی فی کل فن مستوفی
- ۵۱ ابن ابی ابر [ابو نصر محمد بن محمد خولانی اشہلی] (شاعریب - ۳۳۳) عبادشاہ اشہلیہ کا شاعر - صاحب دیوان
- ۵۲ ابن ابی ابر [ابو عبد اللہ محمد بن عبد اللہ بن ابی بکر بنیسی] (نحوی - ادیب - مورخ - فقیہ - ۴۵۸) ولادت ۵۹۵ھ - امام عسکریہ تاریخ اندلس مجلس
- ۵۳ ابن ابی الانبار [محمد بن زبیر بن محمد بن منصور غزالی] (نحوی - ۳۵۲) مائزل من القرآن فی علی - جبرگرواہ بنی تارو اور ابو الفرج صنفانی
- ۵۴ ابن ابی اسامہ [عاصم بن ابی اسامہ] (محدث - ۲۸۲)
- ۵۵ ابن ابی الاوص [فاطمی ابو علی حسین بن عبد العزیز بن محمد غزالی] (محدث فقیہ - نحوی) ۴۹۹ غزالیہ
- ۵۶ ابن ابی الاسود [انام ابو یوسف عبد اللہ بن ابی اسحاق حضرمی] (نحوی - ادیب - ۱۱۷) کوکواول اسی نے مسلط کیا۔ فرنیق کا اکثر و کثرت تھا
- ۵۷ ابن ابی اسید [احمد بن خاسم بن خلیفہ غزیری دمشق] (طبییب - ۴۶۸) عیون الانباء فی طبقات الاطباء - قاہرہ جو مکتبہ کے شفا خانہ میں ملازم رہا۔ ابن بیطار کے ساتھ دواؤں کی تلاش میں بادشاہ شام میں بھرتا تھا۔
- ۵۸ ابن ابی الاصح [عبد العظیم بن عبد الواحد بن خلف مصری] (ادیب - شاعر - ۴۵۳) امام ادب - عمر ۶۰
- ۵۹ ابن ابی جبرہ [ابو یوسف عبد اللہ بن سعد بن ابی جبرہ اندلسی] (محدث فقیہ - ۵۷۵) جمع النہایہ فی بدو الخیر والناہ - بیہر النہوس فی تصحیح جندی تفسیر
- ۶۰ ابن ابی جبرہ [محمد بن شیخ زین العین ابو الحسن علی بن ابراہیم جبری احسانی] (فقیہ - حدیث) ہم کا ہر غوالی الشانی - نزل الشانی - شرح باب حادی عشر احادیث الفقیہ - ششہ میں زندہ تھے۔
- ۶۱ ابن ابی حاتم [ابو محمد محمد بن ابی حاتم محمد بن حاتم رازی] (محدث - ۳۷۷) ولادت ۲۴۰ تفسیر مسند صحیح - کتاب الزہد - فوائد الکبریٰ - الجرح والتعديل
- ۶۲ ابن ابی محمد [احمد بن یحییٰ طسانی حبشی زہلی دمشق وقاہرہ] (ادیب - شاعر - ۷۷۶) سکردان - تجتہ الدواء - دیوان العباد
- ۶۳ ابن ابی الحدید [ابو جعفر الدین محمد بن عبد اللہ شامی بغدادی مغزلی] (ادیب - شاعر - کتاب ۴۵۵ بغدادی) شرح بیخ البلاغۃ - فکک لہ الریح لعل
- الساہر - ولادت ۵۸۶
- ۶۴ ابن ابی الحدید [عوفی الدین بن عبد اللہ مغزلی دماہی] (ادیب - ۴۵۶) تصحیح بیخ البلاغۃ کا بھائی - دخی المرقوم فی حل النظم واللات ۵۹۰ فوات بعد بغداد
- ۶۵ ابن ابی حصہ [ابو اسلمہ واثق بن سلیمان بن یحییٰ شامی] (شاعریب - ۱۸۱ بغداد) ولادت ۱۰۵
- ۶۶ ابن ابی داؤد [امام ابو عبد اللہ محمد بن ابی داؤد و فرخ بن جریہ مغزلی بغدادی] (فقیہ - شاعریب - ۲۴۸ بغداد) یحییٰ بن اکنم کی مغزلی پر بغداد کا قاضی القضاۃ
- احمد بن یحییٰ کو مسند خلق و زمان میں مقول کیا کمال فصیح و بیخ تھا۔
- ۶۷ ابن ابی داؤد [ابو یوسف عبد اللہ بن یحییٰ واثق لکھنوی بغدادی] (محدث - ۳۱۹ بغداد) ولادت ۲۳۰
- ۶۸ ابن ابی الدنیا [ابو بکر عبد اللہ بن محمد بن عبد اسوی بغدادی] (محدث - ۲۸۱) ولادت ۱۸۰ متقدمہ وغیرہ خلفہ عباسیہ کا نااہل - کتاب مصنف
- ۶۹ ابن ابی الدرم [قاضی شہاب الدین بن ابی الدرم حموی] (فقیہ - مورخ - ۹۴۲) تاریخ المغزلی جو کثر الدین مظفر بنیر سلطان مصر کا مہر پر لکھی
- ۷۰ ابن ابی دینار [ابو عبد اللہ محمد بن ابی دینار] (مورخ - ۱۰۹۲) الموضع فی تاریخ اذنیقہ وتونس
- ۷۱ ابن ابی ذرع [ابو الحسن علی بن عبد اللہ قرطانی] (مورخ - حدیث) متقدم - حدیث مطہرہ بوضو القحطاس فی اجابہ المغرب - نزہۃ البستان فی اخبار الزمان
- ۷۲ ابن ابی ذریہ [محمد بن عبد الرحمن بن ابی ذریہ شام مدنی] (ابو الحارث) (محدث - ۵۹۹ کوفہ) ولادت ۸۱ - امام مالک کا مصاحب
- نکات ابن ابی احمد [ابو اسلمہ سلیمان بن ابی احمد رازی بصری] (فقیہ - متکلم - ادیب - حدیث دوم) جناب صادق سے روایت کی
- ۷۳ ابن ابی الریح [شہاب الدین احمد بن محمد بن ابی الریح] (ادیب - حدیث سوم) متقدم علی کل صاحب ۲۷۷ میں مرا - صاحب لکھنوی مالک فی تدبیر الملوک
- ۷۵ ابن ابی الریح [عبد اللہ بن احمد بن عبد اللہ بن ابی شامی اشہلی] (نحوی - ۴۵۸) ولادت ۵۹۹ شلوہ بن کاشاگر شرح بیخ البلاغۃ فی شرح بیخ البلاغۃ
- ۷۶ ابن ابی الرکب [ابو یوسف محمد بن سید محمد بن ابی شامی] (نحوی - فقیہ - ۵۴۳) ابن ابی العادی کاشاگر دیوبند علی حدیث کی روایت کی - شرح کتاب بیہد

۷۷ ابن ابی رندقہ ابو بکر محمد بن ولید بن محمد طوسی مالکی (صوفی۔ ادیب فقہ۔ ۵۲۰ ھ کنندہ) سراج الملک جو طاعنی وزیر مصر سے معنوں کی سراج الدین برادید الدین۔ کتاب الفتن۔ ابن حزم ولاحی کا شاگرد۔ ولادت ۴۵۱

۷۸ ابن ابی ساعد ابو جعفر محمد بن حسن بن ابی ساعد دواسی کوئی (نوی۔ دوسری صدی) (دیکھو ابو جعفر دواسی)

۷۹ ابن ابی سعد (ابو اسحاق) بہا الدین محمد بن حسن بن محمد بغدادی (کاتب۔ کافی الکفاۃ بغام۔ ۵۲۲) استیعجی عباسی کے خصوصیت سے کتاب التذکرہ ادب میں۔ نوادر۔ تاریخ ۱۲ جلد

۸۰ ابن ابی شامہ (محمد عبدالرحمان بن ابی شامہ مقدسی) (مؤرخ۔ ۹۹۵) الرؤفین فی اخبار الدولین

۸۱ ابن ابی الشواب (محمد بن عبد الملک بن ابی الشواب اموی) (ابو عبد اللہ اربلی) (حدث۔ ۲۳۴) ابو عوانسے روایت کرتا ہے۔

۸۲ ابن ابی الشواب (قاضی حسن بن عبد اللہ بن ابی الشواب بغدادی) (حدث۔ فقہ۔ تیسری صدی) قاضی القضاۃ بغداد۔ معاصر معتز بن بدیع وغیرہ۔ وفات بعد صمد۔ ان کے بیٹے ابن ابی الشواب عبد اللہ بن حسن مطیع کے زمانہ میں بغداد کے قاضی القضاۃ مقرر ہوئے

۸۳ ابن ابی شیبہ (دیکھو ابو بکر بن ابی شیبہ و عثمان بن ابی شیبہ)

۸۴ ابن ابی الصقر (ابو الحسن محمد بن علی بن حسن واسطی شافعی) (فقہ۔ ادب۔ شلوغوب۔ ۴۹۸ واسط) ولادت ۴۰۹۔ ابو اسحاق شیرازی کا شاگرد

۸۵ ابن ابی عاصم (احمد بن عمر شیبانی) (حدث۔ ۲۸۷) مسند

۸۶ ابن ابی عباد (شیخ ابو محمد حسن بن اسحاق بنی) (نوی۔ حدود۔ ۵۹۰)

۸۷ ابن ابی عویدہ (ابو نصر محمد بن ابی عویدہ مہران عدوی یحیری) (حدث۔ ۱۵۶)

۸۸ ابن ابی عمرو (نشرق الدین ابو سعد عبد اللہ بن ابی السرح محمد بن عبد اللہ مصلی شافعی) (فقہ۔ ۵۵۵ دمشق) ولادت ۴۹۲ مصل صفو اللہ جلد۔ کتاب الانتصار۔ کتاب المرشد۔ کتاب الذریعہ۔

۸۹ ابن ابی عقیل (ابو محمد حسن بن علی بن ابی عقیل عمائی) (فقہ۔ محکم۔ تیسری صدی) معاصر کلینی۔ ابن قویہ کے استاد۔ التذکرہ لابی لیل الرسول فقیہ۔ الکرو فراماتہ میں۔

۹۰ ابن ابی عمر (ابن ابی عمر عدلی) (حدث۔ ۲۴۳) مسند

۹۱ ابن ابی الفخائم (عواہب بن بن ہبہ اللہ بن یحیٰ بن یحیٰ دمشقی) (حدث۔ ۵۸۶) ولادت ۵۳۷۔ عجم

۹۲ ابن ابی الفخائم (عبد العزیز محمد بن ابو الفخائم بن احمد کاشی) (نوی۔ صدی ششم) معاصر حکیم عبدالرزاق نسفی۔ شرح مفصل زنجیری

۹۳ ابن ابی الکرام (ابراہیم بن علی بن عبد اللہ بن جعفر بن ابی طالب) (حدث۔ دوسری صدی) امام رضا کے صحابی

۹۴ ابن ابی یحییٰ (قاضی محمد بن ابی یحییٰ عبدالرحمان بن ابی یحییٰ سارکونی) (فقہ۔ ۱۴۸) ولادت ۴۷۷ مبنی امیہ دینی عباس کی طرف سے ۳۳ سال قاضی کو رہا۔ شبلی کا شاگرد۔ اصحاب الراے سے تھا چنانچہ ابو حنیفہ۔

۹۵ ابن ابی یحییٰ (ابو یحییٰ عبدالرحمان بن ابی یحییٰ سار انصاری کوئی) (تالیف۔ ۸۳۵) ولادت ۷۷۷ جنگ جمل میں علی کے ہمراہ تھے۔

۹۶ ابن ابی یحییٰ (عبد اللہ بن عبد اللہ بن ابی یحییٰ) (تالیف۔ ۱۱۷) شیخ الحرم۔ ابن زبیر کے عہد میں مکہ کا قاضی

۹۷ ابن ابی ہریرہ (ابو علی حسن بن حسین بن ابی ہریرہ شافعی) (فقہ۔ ۳۴۵) امام عراق۔ شرح مختصر منی

۹۸ ابن ابی ہریرہ (احمد بن نصر بن محمد تہرانی) (حدث۔ ۳۶۳)

۹۹ ابن ابی الیسر (تقی الدین اسماعیل بن ابی الیسر ابراہیم) (کاتب۔ حدث۔ دواخری صدی ہجری) ابن تیمیہ کے اس سے رعایت کی

۱۰۰ ابن ابی برش (ابو القاسم قلعت بن یوسف بن قزوق شافعی) (نوی۔ شام۔ ۳۵۵) مؤلف

۱۰۱ ابن ابی قیس (امام عبداللہ بن ابی الحسن علی بن محمد بن محمد بن عبد اللہ بن جری مصلی) (حدث۔ صمد۔ ۹۳۰ مصل) تاریخ الاصل۔ اسد ابن حنیفہ

ولادت ۵۵۵ جزیرۃ ابن عمر مصل۔

۱۰۲ ابن اثیر [عبدالدین مہارک بن محمد بن محمد بن عبدالحکیم جزیری] [محدث، لغوی۔ ۶۰۶ھ (مؤید) جامع الاموال۔ تہذیب فی غریب الحدیث، کتاب الاضواء فی التفسیر۔ ولادت ۵۴۳ھ جزیرہ ابن عمر

۱۰۳ ابن اثیر [ابو الطغنی، الدین نعم الدین محمد بن محمد بن عبدالحکیم جزیری] [ادیب، کتاب۔ ۶۳۷ھ بغدادی، مثل السائر۔ ولادت ۵۵۸ھ جزیرہ ابن عمر

۱۰۴ ابن آجروم [ابن آجروم منہاجی] [نوی۔ ۷۳۳ھ] آجرومہ نویس

۱۰۵ ابن الجعدی [ابو اسحاق ابراہیم بن اسماعیل بن احمد طرابلسی] [ادیب۔ صدی ششم] باپ نویس اور چچی صدی ہجری کے درمیان تھا، کفایت المحقق

۱۰۶ ابن اصب [ابراہیم بن الاحدب طرابلسی شامی نزہی بیروت] [ادیب۔ ح] کشف الاستیعاب، ستر الادب۔ ذیل قرأت اللغات (ناہل الغریب)

۱۰۷ ابن الاصحاح [ابو الفضل عباس بن احمد بن اسود یامی] [شاعر عرب۔ ۱۹۲ھ]

۱۰۸ ابن الاصحاح بنیادی [ابو محمد عبد العزیز بن مسعود بن مہارک بغدادی] [محدث۔ کتاب۔ ۶۱۱ھ] ولادت ۵۲۴ھ۔ نو الید البیہت

۱۰۹ ابن ابی العزیز [عبدالدین ابو عبد اللہ محمد بن یحییٰ الدین محمد بن نفیس الدین حامد اصغہانی] [مورخ۔ ۵۹۷ھ (مؤرخ)۔ ولادت ۵۱۹ھ صفہان، صلیح اللہ پورست کے محققین سے۔ خیرۃ القصر و خیرۃ العصر، زل جلد۔ برق الشامی، جلد۔ نصرۃ الفطیۃ۔ اخبار دولہ سلجوقیہ

۱۱۰ ابن ادیس [ابو عبد اللہ محمد بن محمد بن ادیس صلی (محل العلماء)] [فقیر۔ ۵۷۸ھ] مولف محیض کلام۔ سرائر الحادی، تحویہ الفتاوی۔ ابوی حسن بن طوسی کے شاگرد۔ عمر ۲۵ سال

۱۱۱ ابن انہر [محمد بن یزید خوافی] [نوی۔ ۳۲۵ھ] عمر۔ ۹۰ سے ادب

۱۱۲ ابن اسحاق [ابو بکر محمد بن اسحاق بن یسار مدنی بغدادی] [محدث۔ مورخ۔ ۱۵۱ھ بغدادی] [المغازی والہیر ابن ہشام نے رفیع الرسول کی کتاب بھی

۱۱۳ ابن اسحاق صلی [ابو الحسن ہلال بن محمد بن ابراہیم حرانی] [کاتب۔ ۴۴۸ھ] ولادت ۳۵۹ھ عضد الدولہ کاتبہ آخر عمر میں سلطان ہوا، تاجی بن الیاس

۱۱۴ ابن اصبیح [رشید الدین علی بن فیض بن یوسف خرمی مصری] [طیب حکیم۔ ادیب۔ ۶۱۶ھ] عمر ۳۰۔ مورخ المفید حسابیں کتابا، حدیث کا باطل

۱۱۵ ابن الاعرابی [ابو سعید احمد بن محمد مصری] [صوفی۔ محدث۔ ۳۴۰ھ] ولادت ۲۴۶ھ

۱۱۶ ابن الاعرابی [ابو عبد اللہ محمد بن زیاد کوئی] [نوی۔ ۳۳۱ھ (سارہ)۔ ولادت ۱۵۰ھ کوفہ کتاب النوادر کتابا، غلو، تفسیر الاشال و مفصل کسائی کا شاگرد

۱۱۷ ابن الاعرابی [کمال الدین علی بن محمد] [ادیب۔ شاعر۔ ۶۹۲ھ] دولت ناصر کے مشہور شاعر و سے

۱۱۸ ابن الاقطس [عمر بن مظفر بن انفس کناسی، بظلیوسی] [شاعر۔ صدی پنجم] شاعر بظلیوس

۱۱۹ ابن ام قاسم [عبد الرحمن بن قاسم بن عبد اللہ رازی مصری] [نوی۔ ۷۳۹ھ]

۱۲۰ ابن ام کثوم [عمر بن ام کثوم بن عبد اللہ بن قیس بن زائدہ] [صحابی۔ ۱۳ھ] خدیجہ کے ماموں اور جنگا سید بن شہید ہوئے۔ قدیم الاسلام بابنا بنو

۱۲۱ ابن الانباری [ابو بکر محمد بن قاسم بن محمد بن بشیر رازی] [محدث۔ لغوی۔ ادیب۔ ۳۴۸ھ بغدادی] عمر ۵۰۔ کتابا، منذر کتابا، بالاشمال للاضواء، غریب الحدیث

۱۲۲ ابن الانباری [کمال الدین ابوالکرام عبد الرحمن بن محمد بن عبد اللہ رازی] [نوی۔ ۵۷۷ھ] نزہۃ الالباب فی طبقات الادباء و فیہ فی التفسیر امر الوتر

میزان خوش۔ ولادت ۵۱۳ھ

۱۲۳ ابن ایاز [جمال الدین ابو محمد حسین بن بدر بن ایاز بغدادی] [فقیر۔ ۶۸۱ھ] ابوشامہ مالکی کا شاگرد

۱۲۴ ابن یاس [محمد بن احمد بن ایاس خفی مصری] [مورخ۔ ۹۳۰ھ] بیان الزہوری و قدیم الدہور جو مصر کی تاریخ ہے

۱۲۵ ابن باب [ابو عثمان عمر بن عبد بن باب بصری سوری] [ابو سعید] [ازادہ شکم۔ ۱۲۴ھ] ولادت ۸۰۔ اپنے زمانہ میں مشہور کاتب شیخ حسن بصری کا کاتب

کتاب الرد علی القدر بن کتب التفسیر عن حسن بصری، کلام کثیر فی العدل و التوحید

۱۲۶ ابو یزید [ابو الحسن علی بن حسین بن یزید بن بابوی قی] [فقیر۔ محدث۔ ۳۲۹ھ] کتابا، الامامہ کتابا، بشرایع کتابا، تفسیر جامع الانوار کتاب

المصنف علی حدیثی، ابی الخضر بن یزید، عقاب الامام

۱۶۸ این نام (۱) و دیگر محرمین بحیثی تشریفاتی (۲) ادیب - شاعر طیب یوسفی - ۱۳۳۵ هـ فاس - ایشید غنایس متون - مکر فاس میں آیا۔
اندلس میں اول اسی نے فلسفہ ارسطو کو رواج دیا۔

۱۲۹ ابن الباشا [ابو جعفر احمد بن علی بن احمد بن خلف الضاری غزالی] (تقریباً ۵۴۰ھ) ولادت ۴۹۱ھ - الاقلاق قزاقستان میں - ان کے والد ابو الحسن علی ابن الباشا جو جوہریت اور اسماء الرجال کے شہسوار عالم تھے۔ ۵۴۸ھ میں مرے۔

۳۰ ابن البارزی [نجم الدین عبدالرحمان بن ابراهیم بن حبیبہ القدیمی شافعی] (تقریباً ۷۸۳-۸۳۰ میلادی) ولادت ۶۰۸-۶۰۹ھ کا قاضی

۱۳۱ ابن ابی (سید علی بن حسین بن حسان بن ابی قرشی) (محدث - محدث) اختیار المصباح ابو جعفر طوسی جو ۴۵۳ھ میں لکھی

۱۳۲۰ ابن بانه غروب محمد بن سلیمان بغدادی [مغنی، شاعوب، ۱۴۸۸-۸۹ م]، متوکل و غیره خلفائے عباسیہ کا ذمہ اسحاق بن ابراہیم بن یحییٰ کا ذکر ہے۔
۱۳۲۱ ابن البرکات [عبد العزیز بن خیر بن حمید العزیز بن براہ طرابلسی شامی [ذقیقہ، ۸۸۸ م]، المتحدیہ، الروضہ، الجوامع، المعالم، الکامل، علاء الحق]

۱۳۴ ابن بروجان (ابوالحکم عبدالسلام عبدالرحمان بن محمد افريقي شيبلي) (صوفي مفسر- ۵۳۶ ھ/اکش)، تفسیر القرآن - شرح اسماء اللہ الحکیم

۱۳۵ ابن برزویه [احمد بن یعقوب بن یوسف اصفهانی] (نخوی- ۳۵۴) نفطویه کا شاگرد

۱۳۴ ابن بربان (ابوالقاسم عبدالواحد بن علی بن عمر عکبری جنبی خفی) [نوی-نوی-مورخ-۴۵۶ هجری] ابن بله کی صحبت میں باطنی سلفی ہو گیا۔

۱۳۴ ابن برہان (ابوالفتح) محمد بن علی بن محمد الوکیل شافعی بغدادی (فقیہ - ۵۷۰ بغداد) کتاب الوخیر فی اصول الفقہ - غزالی اور ابوبکر شافعی اور ابواسحاق مروزی کا شاگرد

۱۳۸ ابن بَرِّی [ابو محمد عبد الله بن بَرِّی بن عبد الجبار مقدسی مصری] (بخوی - لغوی - ۵۸۶) دیار مصریہ میں اپنا مثل یہ رکھتا تھا

۱۳۵۹ ابن البرزازی [حافظ الدین محمد بن شهاب الدین کروی حنفی] (فقیہ - ۸۶۷) فتاویٰ ہزاریہ

۱۴ ابن البرزنجی (ابن الدین جمال الاسلام ابو القاسم محمد بن محمد بن احمد بن جری شافعی) (تقریباً ۵۹۰-۶۰۰) ولادت ۴۷۱ ہجری ۱۰۷۹ء میں عربیہ کے شہر ری میں ہوئی۔
کاشاگرہ - الاسامی و الفعل میں کتاب المذهب ابو النجی شریعہ زہری۔

۱۳ ابن ہشام (ابو الحسن علی بن محمد بن نصر بغدادی) (شماره عرب - ۲۰۳) عمر ۶۰ یا ۵۰ - دوم قمر میں پراسنے اشعار میں متوفی پر اعتراض کیا

١٢٧ ابن بشكوال (أبو القاسم خلف بن عبد الملك النصارى التبريزى) [أحدث - مؤرخ - ٥٤٨هـ] ولدت ٩٢٢م معرفة العلماء بحكايات مستغربة صلبة تاريخ ابن الغضنى - الخواص والمبهمات

۱۳۳۲ ابن بطریق (محمد الدین ابو الحسن طبرستان) کیجئے ابن بطریق حنفی زاد کاتب۔ اصولی۔ فاضل۔ ۹۴۲ھ بغداد) ملک الکامل کے عہد میں مصر کا کاتب۔ آخر میں زمانہ پھر گیا۔ بغداد میں آ رہا۔

۱۴۳۰ ابن بطریق نے شیخ ابو اکھسین مجھے بن حسن بن عیین بن بطریق علی (آدنیہ) محدث (صدی ششم) خصاص امیر المؤمنین (الفتح صلح الاماں فی امامۃ ائمہ اشاعہ عشر) فی تحلیل المتعین - معاصر ابن ادیس - عماد طری سے روایت کی جس (ابو اعلم) بن خطری سے روایت کیا۔

۱۴۷ ابن بطہ [عبید اللہ بن بطہ] (محدث - ۳۸۷)

۱۴۱ ابن بطہ [ابو جعفر محمد بن جعفر بن احمد بن بطہ قمی] (محدث) محمد بن عبد السمیع بن مطلب کا استاد

۱۶ ابن بطوطہ (ابو عبد اللہ شمس الدین محمد بن عبد اللہ بن ابراہیم طنجی) (متولد ۷۶۹ھ - ولادت ۸۵۵ھ - تخریض النظائر فی غریب الامم) حجاز ابن بطوطہ کے نام سے مشہور ہے۔

۱۴۱ ابن بغدادی (ابن منصور عبد السلام بن عبد الوہاب بن عبد القادر جیلانی حنفی) (فقہ - ۶۲۱ بغداد)

۱۰ سعد الدین ابوالقاسم قاضی طرابلس - شاگرد سید مرتضیٰ

- ۱۴۹ ابن بقی [ابو بکر یحییٰ بن عبد الرحمن بن یحییٰ انصاری قزلباشی] (شام عرب - ۵۴۰)
- ۱۵۰ ابن بقیہ [ابو عثمان بکر بن محمد بن بقیہ عدوی مصری] (نوی - ۲۳۴) ہمسایہ کا شاگرد و مرید کا استاد کتاب الفوائد والامام کتاب الموضع کتاب التفسیر
- ۱۵۱ ابن بقیہ [ابو طالب احمد بن بکر بن بقیہ عدوی] (نوی - ۳۰۶) شرح کتاب الايضاح - ابو علی فاضل اورستانی اور مصری کا شاگرد
- ۱۵۲ ابن بشار [ابو عبد اللہ دیر بن بشار ابو بکر عبد اللہ بن ابی بکر بن مصعب زبیری] (فقہ - محدث - ۲۵۶) قاضی مکہ - موفقیات نسبت قریش - ۸۴
- ۱۵۳ ابن بکر [ابو عبد اللہ حسین بن احمد مصری بغدادی] (محدث - ۳۸۸)
- ۱۵۴ ابن بنت الاثر [تقی الدین ابو القاسم عبد الرحمن بن عبد الوہاب بن خلیفہ شافعی مصری] (فقہ - شام عرب - ۶۹۵) ملک الکامل بن ابوب کا وزیر اور قاضی القضاة - امام فصیح و مناظر
- ۱۵۵ ابن ابیوب [ابو الحسن علی بن بطل] (کاتب - ۴۳۳) خوش نویسی میں متقدمین و متاخرین سے فائق تھا
- ۱۵۶ ابن بشار [ابو محمد ضیاء الدین عبد اللہ بن احمد القلی دمشقی نزہل فابره] (طیب نہائی - ۶۴۶ دمشق) منی - ادویہ المفردہ - افعال الخیر فی
- ۱۵۷ ابن النعمانی [ابو الفتح محمد بن عبد اللہ بن عبد اللہ بغدادی] (کاتب - شام عرب - ۵۸۴) ولادت ۵۱۹
- ۱۵۸ ابن قزوی بردی [ابو الحسن جمال الدین یوسف بن قزوی بردی مصری] (مورخ - ۸۰۴) ولادت ۸۱۳ - النجوم الزاہرہ فی اخبار المصر القادریہ
- سور و النظار فی من ولی السلطنت و الخلافۃ
- ۱۵۹ ابن التلیہ [ابن الدولہ - ابو الحسن سیدہ اللہ ابو القاسم بن التلیہ بغدادی] (طیب - ۵۶۰ بغداد) سلطان الکمل اور طب میں کوئی اسکے برابر نہیں ہوا۔ ۱۰۰۰ سال - اصل میں نصرانی تھا - قراہ دین -
- ۱۶۰ ابن تمام احمد بن احمد بن تمام صالحی خیاط] (فاضل - ۷۴۱) ولادت ۶۵۱ - تقی الدین ابن تمام کا بھائی
- ۱۶۱ ابن التیمی [ابن التیمی] (محدث - ۷۴۴) شاگرد و نساہی - طب النبی
- ۱۶۲ ابن تیمیہ [فخر الدین ابو عبد اللہ محمد بن ابو القاسم حنفی حرانی] (خلیب - و اعظ فقیر مفسر - ۶۲۱) ولادت ۵۴۲ - بغداد کو فخر و کتب کا امام
- ۱۶۳ ابن تیمیہ [نام محمد الدین ابو البرکات عبد السلام بن عبد اللہ بن خضر حرانی حنبلی] (محدث - فقہ - ۶۵۲) ولادت ۵۹۰ - تقی الدین ابن تیمیہ کے دادا
- ۱۶۴ ابن تیمیہ [تقی الدین ابو العباس احمد بن عبد الحلیم بن عبد السلام حرانی حنبلی] (محدث - فقہ - مشکلم - ۶۷۸ دمشق) منہج السنۃ - فتاوی - جواب المسیح رد نصاری - کتاب لغرفان - ولادت ۶۶۱ - مذہب ظاہری -
- ۱۶۵ ابن الرزہ [علی بن ابراہیم بن علی واسطی بغدادی] (واعظ - شام عرب - ۷۵۰) ولادت ۶۹۰ - کئی مرتبہ دمشق میں بھی وعظ کیا۔
- ۱۶۶ ابن جاد و [ابو محمد عبد اللہ بن علی بن جاد و دمشقی] (محدث - ۷۰۰) حمار کہ - منقذ یعنی مستخرج صحیح ابن خزمیہ
- ۱۶۷ ابن جبر [محمد بن جبر طبری] (سابق صدی) اسے چھی صدی چری کے آئیں طیب و صلیب تک سفر کے سفر نامہ (صد ابن جبر) لکھا
- ۱۶۸ ابن جریج [ابو خالد عبد الملک بن عبد العزیز بن جریج بغدادی] (محدث متدل - تاجو - ۱۱۹۰) ولادت ۸۰۰ - کچھ نویں اسلام میں سب سے پہلے کہیں
- ۱۶۹ ابن جریر طبری [ابو جعفر محمد بن جریر بن زید طبری] (محدث مفسر فقہ - مورخ - ۲۱۰ بغداد) ولادت ۲۲۲ - اہل تاریخ و تاریخ ارسال الملک اور تفسیر جامع البیان سب سے مشہور مانی گئی ہیں۔
- ۱۷۰ ابن الجیرا [ابو الحسن عبد اللہ بن محمد] (نوی - ۳۷۵) شیخین یعنی مرید و شلب کا شاگرد
- ۱۷۱ ابن الجری [ابو الخیر شمس الدین محمد بن محمد بن محمد جری دمشقی شیرازی] (محدث - ۸۳۳) حمار کہ - ولادت ۵۱۱ دمشق بصر حصین - اسنی المطالب فی مناقب علی ابن ابی طالب - الجریہ جوید ہیں۔
- ۱۷۲ ابن جزل [ابو یحییٰ بن جزل بغدادی] (طیب - مورخ - ۴۹۳) تقویم الایان - منہج البیان - مختصر تاریخ بغداد - رد نصاری
- ۱۷۳ ابن جصاص [حسن بن عبد اللہ بن حسین جہری] (تاجر و لید - ۴۰۰) انشاء اللہ انکار کہ ایک فخر فقہ و حیا کی کو ایک کور و ۹ لکھ دینا چاہتا دیکر اس کی سب سے

١٥٥- ابن جماعة (بدالدين محمد بن ابراهيم بن محمد بن عبد الحميد شافعي) المحدث. ت. ٤٤٣هـ [دولت ١٠٣٩-١٠٤٥هـ] خطيب بيت المقدس بمصر قاضي دمشق بمصر قاضي القضاة.

۷۶۔ ابن جامع (عز الدین محمد بن سید شرف الدین ابو بکر بن عبد العزیز حموی شافعی مصری) (تکمیل فقہ - بخاری، نووی، ۱۹۱۰ء) ولادت ۵۹۰ھ، شرح صحیح ابوالحسن مسلم میں ہزار کتابیں تصنیف کیں۔

١٤٤- ابن جماعة (أبو العز مظفر بن إبراهيم بن جماعة مصري موفق الدين جنبلي) (أديب - شاعر - مؤرخ - ٧٢٣ هـ مصر) ولادة ٥٢٧ هـ مصر

۱۷۸- ابن جمیع (محمد بن احمد بن محمد بن جمیع غسانی) [محدث - ۴۰۲] ولادت ۳۰۵ - منجم

۱۶۹- ابن حنی (ابو القحطمان بن حنی) موصی بغدادی کلمی - ۳۹۹ هجری بغدادی ولادت ۳۳۰-۳۳۱ هجری رحلت خصال العربیہ بخیر مصنف تعلیق المذکر والمؤثر - القصود والمہود - شاگرد ابو علی فاسی -

۱۰۔ ابن حمید ابو محمد بن احمد بن حمید بن داؤد الكاتب الکافی (فدۃ ۱۱۳۸ء) صاحب روایات اہل بیت ہے جس کی تاریخ ولادت ۳۸۱ھ بہت پہلے انتقال ۴۱۷ھ ہے۔ یہ میں نے شیخ صدوق کا انتقال ہوا جس سے سب کچھ والے کو مناظرہ اور ہر ہوا ہر سالہ اور کما ہر جمعہ احکام شریف میں اپنے ہوا کے بانی ابن حمید اور ابن عقیل محمد بن حسن بن علی بن مشہور میں شیخ صفیہ کے مثل ہے۔ تہذیب النسخہ کتاب الامری۔

[illegible]

۳۸۰۔ ابن جہیم (مغید الدین محمد بن جہیم اسدی صلی) (تفہیم - صدی ہفتم) علامہ حلی کے اُشاہد، محقق، اول کے شاگرد۔ معاصر رضی الدین ابن طاہر اوس۔

۱۸۴- ابن حاج (ابو العباس احمد بن محمد بن احمد اشبیلی) [نوی- ۶۲۲]

۱۸۵۔ ابن صلیح (ابو عبد اللہ محمد عبد ربی المالکی) محدث۔ واعظ۔ ۴۷۷ھ فی البیاض فی اصول الدین و آداب الدین۔

۱۰۶- ابن عاصب (رحمہ اللہ) ابو عمرو عثمان بن عفان کی بیوی (انفہ) تھیں۔ ۱۳۹ھ سنہ ۷۵۶ء میں وفات پائی۔ دمشق کے باشندے تھے۔ جامع دمشق میں درس دیتا تھا۔ ولادت ۵۰ھ۔ الکافیہ میں اس کی تصانیف میں ہیں۔ اصول فقہ۔ المختصر فقہ المالکی۔

۱۸۷۔ ابن حازم (ابو الحسن علی بن حازم الحیانی) (تقریباً ۹۲۴-۹۹۷) تیسری صدی [معاصر ابن سکیّت

۱۸۸- ابن حبان (ابراہیم بن محمد بن حبان بن احمد قمی) نسبی (المحدث - ۳۵۲) شاگرد نسائی - کتاب الصحیح، کتاب الضعفاء، تاریخ الثقات

۸۹. ابن حاتم (ابو محمد حسین بن احمد بن یعقوب ہمدانی) (ادیب - نحوی - لغوی، ۳۳۳ھ)

۱۹۰- ابن حبیش (قاضی ابوالقاسم عبدالرحمان بن محمد بن عبداللہ مری) (فقہ - ۵۸۴ھ)

۱۹۱- ابن الجراح (ابراہیم بن الجراح) [محدث - ۲۳۱]

۱۹۶۔ ابن الکحلج ابو عبد اللہ حسین بن احمد بن محمد شمس النعمادی (ادیب، کاتب، شاعر و طبیب) ۳۹۱ھ بغداد [فردا زادہ، متوفی ۴۶۱ھ] بغدادی۔ صاحب سید مرتضیٰ شامی میں ادرا القیس کے درجہ میں۔

٩٣- ابن حجر عسقلاني (الوفاء للعقل شهاب الدين النوراني) ابن حجر عسقلاني (توفي في القاهرة ٨٥٢ هـ) من أئمة الفقه الحنبلية. له كتاب (الوفاء للعقل) وهو من أهم كتب الفقه الحنبلية. له أيضًا كتاب (المعتمد في الفقه الحنبلية) وهو من أهم كتب الفقه الحنبلية. له أيضًا كتاب (المعتمد في الفقه الحنبلية) وهو من أهم كتب الفقه الحنبلية.

۱۹۳- ابن حجر مکی (ابوالباس شہاب الدین احمد بن حنبل بن یزید بن ہاشم بن عبدالمطلب بن ہاشم بن عبدمناف بن قصی بن کلاب بن مرہ بن کاعب بن لوی بن غسان بن مالک بن النضر بن کنانہ بن خزیمہ بن معدی کلالہ بن عدنان بن آدم بن نوح علیہ السلام) - مکی شافعی (حدیث فقہ - ۹۴۳ھ) حجاز - مکہ - ولادت ۹۰۹ھ مصر - صواعق محرقہ طبع المجلد -

- ۱۵۰۔ ابن محمد بن یحییٰ الدین بن ابی بکر بن علی حموی (مخفی) [ادیب - ۸۳۴ھ] ولادت ۷۷۷ھ - خزانہ الادب - ثمرات الارواق۔
 ۱۵۱۔ ابن محمد (ابو جعفر احمد بن محمد قزحی) محدث - بخاری [۹۴۳ھ] تسدید اللسان نحو - جبین المعین - ولادت ۵۹۲ھ۔
 ۱۵۲۔ ابن الحداد (ابو بکر محمد بن احمد بن محمد شافعی مصری) محدث - فقیہ - ۳۴۳ھ قاهرہ [قاضی مصر عمر ۷۹ھ - الفروع۔
 ۱۵۳۔ ابن الحداد (ابو نعیم عبد اللہ بن حسن بن احمد اصفہانی) محدث [۵۱۷ھ] ولادت ۴۶۳ھ۔
 ۱۵۴۔ ابن الحداد (محمد بن احمد بن عثمان قیس اندلسی) شاعر عرب - [۴۸۰ھ]
 ۱۵۵۔ ابن الحداد (ابو عثمان سعید بن محمد عارفی قرطبی) لغوی - [بعد ۵۰۰ھ]
 ۱۵۶۔ ابن الحداد (ابو عثمان سعید بن محمد شافعی قیروانی) لغوی - [۴۰۰ھ] توفیق الشکل فی القرآن کتاب الامالی حصۃ النیین۔
 ۱۵۷۔ ابن الحداد (ابو اسحاق ابراہیم بن احمد بن محمد قرطبی) لغوی - [۳۹۹ھ]
 ۱۵۸۔ ابن خرم (ابو محمد علی بن احمد بن سعید بن خرم اموی شافعی قرطبی) محدث فقیہ - حکم ۴۵۶ھ [الفصل فی الملل والنحل - المحلی فی الفقہ کتاب الاحکام کتاب الاصل - سیرۃ النبیر - الکافی فی الصحیح الحديث - النسخ والنسخہ منسوخ معارف کا دیر - ولادت ۳۸۴ھ قبلہ
 ۱۵۹۔ ابن عقیل (ابو العباس احمد بن عبد اللہ بن احمد قاسمی) قاری - ادیب - موافق - فی نخل - خوشنویس - ۵۹۰ھ مصر [ولادت ۴۷۸ھ فاس
 ۱۶۰۔ ابن عکرم (عبد اللہ بن ابراہیم بن عبد اللہ بن عیسیٰ) صاحب - فضی - ۴۷۶ھ [شاگرد ابواسحاق شیرازی - شرح حماد - شرح دیوان بحرہ وغیرہ
 ۱۶۱۔ ابن حماد (ابو زکریا الدین ابو الطیب احمد بن محمد بن ابی الوفا مری) شاعر عرب - ۶۵۶ھ [ولادت ۴۰۳ھ طائیف بدرالدین لولور صاحب موصوف
 ۱۶۲۔ ابن حمدون (ابو حفصہ) بغدادی - ادیب - ۵۶۲ھ بغداد [ولادت ۴۹۵ھ - السکبک ابو نصر
 غوث الدولہ ۵۴۵ھ ۵۵۳ھ اور والدین ۵۴۶ھ مری - تذکرہ۔
 ۱۶۳۔ ابن حمدون (ابو عبد اللہ احمد بن ابراہیم بن اسماعیل بن داؤد بن حمدون بغدادی) کاتب - لغوی - بخاری - مورخ - تیسری صدی [غلب کا استاد امام غزالی
 اور حسن بن سکر بنی کے مخصوصین سے کتاب سارا بحال و انبیاء والادب - متوکل کا فہم و مصاحب۔
 ۱۶۴۔ ابن حمود (اسماعیل بن ابراہیم بن حمود بن زید بن اشاعر عرب - دوسری صدی [اصحاب بارون رشید
 ۱۶۵۔ ابن حمزہ (حماد بن ابو جعفر رابع محمد بن علی بن حمزہ طوسی) (مخفی - صدی ششم) ابن شہر آشوب کے شاگرد و کاتب۔ وہ شریعہ فقہ -
 ۱۶۶۔ ابن حمزہ (ابو اسحاق صدر الدین ابراہیم بن محمد بن حمزہ بن یحییٰ) محدث [۷۲۲ھ] ذوالالسطین - حموی مشہور ہے۔
 ۱۶۷۔ ابن حمید (ابو عبد اللہ محمد بن محمد بن احمد انصاری حسی اندلسی) (مخفی - مرقی - ۵۸۶ھ حمید [شرح الفیصل شرح الکمل - اُستاد مرقی ولادت ۵۱۳
 ۱۶۸۔ ابن حمید (ابو عبد اللہ محمد بن علی بن احمد بن علی) شاعر - بخاری - ۵۰۵ھ [شاگرد ابن الخطاب شرح علی - شرح مقالات کتاب الاراضین ولادت ۴۶۸
 ۱۶۹۔ ابن حمین (ابو یوسف بن حاکم بن یحییٰ بن اسحاق بغدادی) طبیب - مترجم - ۶۵۸ھ بغداد [وفاقی طب کا علی بن سہیم - بی کام اسکے باپ کا تھا۔
 ۱۷۰۔ ابن حوط (ابو محمد عبد اللہ بن سلیمان بن داؤد اندلسی) بخاری لغوی فقیہ - ۹۱۳ھ قرطبہ [ولادت ۵۴۹ھ اندلہ
 ۱۷۱۔ ابن حوقل (ابن حوقل) سیاح - جزائی - چوتھی صدی [۳۶۷ھ میں زندہ تھا تاجر موصوف - ۳۳۱ھ تک بربر - اندلس اور ایران وغیرہ کا
 سفر کیا اور کتاب الممالک و المساکک لکھی۔
 ۱۷۲۔ ابن حیان (ابو مروان حیان بن خلف بن یحییٰ بن حیان قرطبی) (مخفی - ۴۹۶ھ) ولادت ۳۷۷ھ کتاب الیمن یعنی تاریخ اندلس - ۶۰ جلدیں۔
 ۱۷۳۔ ابن حیرس (عفی الدولہ) ابو الفیثان محمد بن سلطان بن محمد بخاری) شاعر عرب - ۴۳۳ھ حلب [ولادت ۳۹۳ھ دمشق
 ۱۷۴۔ ابن خاتون (جمال الدین ابو العباس احمد بن شمس الدین محمد بن علی عالمی) فقیہ - ادیب - دسویں صدی [روایت کی ان سے شہید ثانی نے۔
 معاصر شیخ علی بن عبد العالی کرکی۔
 ۱۷۵۔ ابن خاتون (نعمت الدین احمد بن محمد بن خاتون) (فقیہ - دسویں صدی) [شاگرد محمد ثانی - شرح فارسی اربعین شیخ بہائی۔

- ۲۴۵- ابن خیاط (ابوبکر محمد بن احمد بن منصور سمرقندی۔ بغدادی) لغوی۔ ۳۲۰ [ابو اسحاق بن علی] کا حاصر صفائی القرآن مفتوح ہو کر
 ۲۴۶- ابن خیران (ابو علی حسین بن علی بن خیران بغدادی شافعی) فقہیہ۔ محدث۔ حکم۔ ۳۲۰ [۳۲۰]
 ۲۴۷- ابن داؤد ظاہری (ابوبکر محمد بن داؤد بن علی بن خلف اصغہانی) فقہیہ۔ ادیب۔ شاعری۔ آخر تیسری صدی [زہرہ ادیب]۔ کتاب الاصول
 ۲۴۸- ابن داؤد شیخ فقی الدین حسن بن علی بن داؤد علی (ادیب فقہیہ۔ رجالی۔ معاصر علامہ علی) ولادت ۴۴۷۔ شاگرد محقق اول۔ الرجال مجتہد اصفہانی
 ۲۴۹- ابن الداعی (رضی الدین محمد بن محمد بن زین الدین بن الداعی) ادبی (فقہیہ۔ محدث۔ صدی ہفتم یا آٹھواں) ارباب۔ انوار الاخیار میں بیان کیا
 ۲۵۰- ابن الداعی (رضی الدین سید مرتضیٰ بن الداعی بن العاصم حسینی رازی) محدث۔ ادب و تصدیق۔ امام غزالی کے معاصر فقہیہ ہیں۔ کتاب
 ۲۵۱- ابن واس (ابو الکرم مبارک بن قاضی محمد بغدادی) لغوی۔ ۵۰۰ یا ۵۰۵ [ولادت ۴۴۴ یا ۴۴۱]۔ کتاب علم خویش شیخ خطیب ادب الکاتب
 ۲۵۲- ابن دباغ (ابو الولید یوسف بن عبد العزیز بن یوسف اندلسی) محدث۔ ۵۴۶ [ولادت ۴۸۱]
 ۲۵۳- ابن دبیغی (ابو عبد اللہ محمد بن سعید بن یحییٰ شافعی واسطی بغدادی) فقہیہ۔ مؤرخ۔ ۴۳۷ بغداد [ولادت ۵۵۸]۔ اسد ابن ہشام کی روایت
 ۲۵۴- ابن دجید (ابو الخطاب عمر بن حسن بن علی بن محمد علی اندلسی) لغوی۔ ۴۳۳ یا ۴۳۷ [ولادت ۵۴۴]۔ کتابہ کی کئی نسخے سے انکی
 والدہ امام حسین کی نس سے تھیں اس سبب اپنے کو دوانسین کہتے تھے۔ اندلس کے علماء سے حامل کر کے مراکش۔ ازرقیہ اور مصر کے علماء سے حاصل کیا
 شام بغداد۔ واسطی عراق کرم خراسان۔ مازندران وغیرہ میں طلب حدیث میں مغرب کیا کتاب التلوین فی تولد سراج المیزان شرح اسماء اللہ الخ
 ۲۵۵- ابن دراج (ابو الحسین ابوبکر بن دراج غنی کوفی) فقہیہ۔ تیسری صدی [امام ابوالحسن ثالث اور ابوجعفر کے وکیل]۔ قاضی کوفہ کتاب النوادر
 (نیز دیکھو جمل)
 ۲۵۶- ابن دراج (ابو عمر احمد بن محمد بن عاصی قسطلی) کاتب۔ شاعری۔ ۴۲۱ [ولادت ۳۴۷]۔ منصور بن عمار کا کاتب و شاعر۔ اندلس کا قاضی
 ۲۵۷- ابن درستویہ (ابو محمد عبد اللہ بن جعفر بن درستویہ فارسی سوی) لغوی۔ ۴۴۷ [ولادت ۲۵۸]۔ مدبر کا صحبت یافتہ۔ دارقطنی کا استاد۔
 ارشاد خویش۔ کتاب الہدایہ۔ کتاب المقصور۔
 ۲۵۸- ابن الدری (یوسف بن درہ موصلی) شاعری۔ ۴۴۵ [۴۴۵]
 ۲۵۹- ابن درید (ابوبکر محمد بن حسن بن درید مصری شافعی) لغوی۔ شاعری۔ ۳۲۱ بغداد [ولادت ۲۴۳]۔ بصرہ۔ عمان بغداد فارس میں بہت رہا۔
 ادب الکاتب جہزۃ اللغۃ۔ کتاب الاشتقاق۔ کتاب اللغات۔ کتاب الجہزۃ و شاعر
 ۲۶۰- ابن درعاش (شیخ ابوبکر بن عمر بن ابراہیم فارسی غنی زبیدی) لغوی۔ شاعری۔ ۴۶۶ [۴۶۶]
 ۲۶۱- ابن درق (امام ابو الفتح الدین محمد بن علی بن وہب قشیری مصری مالکی شافعی) فقہیہ۔ ادیب۔ شاعری۔ ۴۰۲ [قاضی القضاۃ مصر۔ مشرح
 حوۃ الاسکام۔ کتاب الامام۔ علوم الحدیث۔ ولادت ۴۲۵]
 ۲۶۲- ابن دکن (ابو یوسف فضل بن عمرو دکن بن حماد کوفی) محدث۔ ۴۱۹ [ولادت ۱۳۰]
 ۲۶۳- ابن دکن (احمد بن یوسف بن فضل بن عمرو دکن کوفی) فقہیہ۔ تیسری صدی [کتاب لائل کتاب اللہ۔ کتاب النوادر کتاب لکاح کتاب الشرا و ادب
 ۲۶۴- ابو یاسینی (عبد اللہ بن محمد بن ابوبکر بن محمد اسلمہ رافضی) فقہیہ۔ لغوی۔ ۸۲۷ [مفتی حاشیہ مفتی السیاب۔ ولادت ۷۶۴] (دیکھو یاسینی)
 ۲۶۵- ابن درستویہ (عبد الرحمن بن محمد بن محمد فراسی) ادیب لغوی۔ شاعری۔ ۴۳۱ [خراسان میں امام عیسیٰ
 ۲۶۶- ابن دہان (ابو محمد حسن بن محمد بن علی معتزل) لغوی۔ ۴۴۷ [یوسف بن صیقلی کا شاگرد
 ۲۶۷- ابن دہان (ابو محمد ناصر الدین سعید بن مبارک بن علی انصاری بغدادی موصلی) لغوی۔ ۵۶۹ [ولادت ۴۹۴]۔ شرح الايضاح و التلخیص ۴۳ جلد فی اصول الفہرست

- ۲۶۸۔ ابن دہان (ابو الفتح عبد اللہ بن اسد بن علی بن حمی شافعی) (فقیر۔ ادیب۔ شاعر۔ ۵۸۱ھ بمصر) ولادت ۵۶۱ھ
- ۲۶۹۔ ابن دہان (محمد بن علی بن شعیب بن خوالد بن ابوشامہ جلی بغدادی) (ادیب۔ حاسب۔ فقیہ۔ ۵۹۰ھ بمصر) ولادت ۵۶۱ھ
- ۲۷۰۔ ابن دہان (ابو بکر مبارک بن ابی طالب مبارک بن ابی لانور سعید واسطی بغدادی) (مفسر۔ شافعی) (نوی۔ محدث۔ ۶۱۲ھ بمصر) ولادت ۵۶۱ھ
- ابن خشاب (ابن انباری) کا شاگرد۔
- ۲۷۱۔ ابن دہان (ابو زکریا یحییٰ بن سعید بن مبارک بن علی بغدادی) (نوی۔ لغوی۔ ۶۱۶ھ)
- ۲۷۲۔ ابن راجل (ابو الحسن علی بن راجل) (ریاضی۔ ہیئت دان۔ مدی ہفتم) (تیرھویں صدی عیسوی میں چاہے) کتاب فی العدد و آلات الرصد
- ۲۷۳۔ ابن راوندی (ابو الحسن احمد بن یحییٰ بن اسحاق راوندی) (متکلم۔ حکیم۔ ۶۳۵ھ بمصر) (نصیحۃ المعتبر۔ کتاب التلج۔ کتاب الزمر و غیرہ) (۱۲۳۰ھ بمصر)
- ۲۷۴۔ ابن راوندی (ابو یحییٰ اسحاق بن ابراہیم بن محمد بنی مروزی) (نوی۔ محدث۔ ۶۳۸ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۱۲۴۲ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۱۲۴۲ھ بمصر)
- شافعی صاحب۔ بخاری۔ مسلم اور ترمذی کے شیوخ سے۔ مسند۔ تفسیر
- ۲۷۵۔ ابن الریح (عبد الرحمن بن علی شیبانی) (نوی۔ صنائی) (محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر) (تفسیر الوصول الی جامع الاصول۔
- ۲۷۶۔ ابن الریح (عبد الرحمن بن علی شیبانی) (نوی۔ صنائی) (محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر) (تفسیر الوصول الی جامع الاصول۔
- ۲۷۷۔ ابن رجب (ابو یحییٰ بن علی شیبانی) (محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر) (تفسیر الوصول الی جامع الاصول۔
- ۲۷۸۔ ابن رشد (ابو الولید محمد بن احمد بن رشد قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۷۹۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۰۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۱۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۲۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۳۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۴۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۵۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۶۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۷۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۸۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۸۹۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۹۰۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۹۱۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۹۲۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)
- ۲۹۳۔ ابن رشید (ابو علی حسن بن رشید قرطبی) (الکلی) (فلسفی۔ طبیب۔ فقیہ۔ ۵۹۵ھ بمصر) (نوی۔ محدث۔ ۹۴۴ھ بمصر)

۲۹۳۔ ابن زید و قوام الدین ابو طالب بنی بن ابی العزج سعید بن سیدہ ازہر واسطی بغدادی (کتاب فقیہی) ۵۹۴۔ بغدادی ولادت ۵۲۲
۲۹۵۔ ابن زیدون (ابو الولید احمد بن عبد اللہ بن احمد قرطبی) فقیہ۔ تارخ شاعری ۳۰۴۔ اشبیلیہ [ولادت ۳۴۴ یا ۳۵۳۔ قرطبہ کا پیر
اشبیلیہ کا وزیر رہا۔ قرطبی شوب کہلاتا ہے۔

۲۹۶۔ ابن الساعاتی (مکلف الدین احمد بن علی بن تغلب) بیانی کی حنفی بغدادی (فقیہ) ۶۹۴۔ جامع المعین فقہ میں۔ کتاب البدیع اصول میں۔
۲۹۷۔ ابن الساعاتی (دعیا الدین ابو الحسن علی ابن زکریا بن ہرود و شافعی) شاعری ۴۰۴۔ قاہرہ ولادت ۵۵۲۔ دمشق
۲۹۸۔ ابن یحییٰ (عبد الجبار بن ابراہیم بن محمد مرسی مصری) (اصونی فلسفی) ۶۹۸۔ مکہ [لاہلہ تصانیف میں۔ کتاب الاطالعہ۔ مریدوں کے ساتھ
مصر سے نکالا گیا۔ مکہ آیا۔ ۵۵۵۔

۲۹۹۔ ابن ابی شامہ (راج الدین عبد الوہاب بن ابی شامہ) (فقیہ) شاعری ۴۰۴۔ جامع [جمع] جامع فی اصول الفقہ۔ طبقات الشافعیہ
۳۰۰۔ ابن یحییٰ (دعیا الدین عبد الوہاب بن احمد بن یحییٰ بن یحییٰ) (خطیب حکیم) شاعری ۴۰۴۔ ۴۰۵۔ جہیل کے سیرستان کا خطیب
۳۰۱۔ ابن السرائی (شیخ صفی الدین عبد العزیز بن علی بن حسین علی دایہ) شاعری ۴۰۴۔ ۴۰۵۔ ۴۰۶۔ ۴۰۷۔ ۴۰۸۔ ۴۰۹۔ ۴۱۰۔ ۴۱۱۔ ۴۱۲۔ ۴۱۳۔ ۴۱۴۔ ۴۱۵۔ ۴۱۶۔ ۴۱۷۔ ۴۱۸۔ ۴۱۹۔ ۴۲۰۔ ۴۲۱۔ ۴۲۲۔ ۴۲۳۔ ۴۲۴۔ ۴۲۵۔ ۴۲۶۔ ۴۲۷۔ ۴۲۸۔ ۴۲۹۔ ۴۳۰۔ ۴۳۱۔ ۴۳۲۔ ۴۳۳۔ ۴۳۴۔ ۴۳۵۔ ۴۳۶۔ ۴۳۷۔ ۴۳۸۔ ۴۳۹۔ ۴۴۰۔ ۴۴۱۔ ۴۴۲۔ ۴۴۳۔ ۴۴۴۔ ۴۴۵۔ ۴۴۶۔ ۴۴۷۔ ۴۴۸۔ ۴۴۹۔ ۴۵۰۔ ۴۵۱۔ ۴۵۲۔ ۴۵۳۔ ۴۵۴۔ ۴۵۵۔ ۴۵۶۔ ۴۵۷۔ ۴۵۸۔ ۴۵۹۔ ۴۶۰۔ ۴۶۱۔ ۴۶۲۔ ۴۶۳۔ ۴۶۴۔ ۴۶۵۔ ۴۶۶۔ ۴۶۷۔ ۴۶۸۔ ۴۶۹۔ ۴۷۰۔ ۴۷۱۔ ۴۷۲۔ ۴۷۳۔ ۴۷۴۔ ۴۷۵۔ ۴۷۶۔ ۴۷۷۔ ۴۷۸۔ ۴۷۹۔ ۴۸۰۔ ۴۸۱۔ ۴۸۲۔ ۴۸۳۔ ۴۸۴۔ ۴۸۵۔ ۴۸۶۔ ۴۸۷۔ ۴۸۸۔ ۴۸۹۔ ۴۹۰۔ ۴۹۱۔ ۴۹۲۔ ۴۹۳۔ ۴۹۴۔ ۴۹۵۔ ۴۹۶۔ ۴۹۷۔ ۴۹۸۔ ۴۹۹۔ ۵۰۰۔ ۵۰۱۔ ۵۰۲۔ ۵۰۳۔ ۵۰۴۔ ۵۰۵۔ ۵۰۶۔ ۵۰۷۔ ۵۰۸۔ ۵۰۹۔ ۵۱۰۔ ۵۱۱۔ ۵۱۲۔ ۵۱۳۔ ۵۱۴۔ ۵۱۵۔ ۵۱۶۔ ۵۱۷۔ ۵۱۸۔ ۵۱۹۔ ۵۲۰۔ ۵۲۱۔ ۵۲۲۔ ۵۲۳۔ ۵۲۴۔ ۵۲۵۔ ۵۲۶۔ ۵۲۷۔ ۵۲۸۔ ۵۲۹۔ ۵۳۰۔ ۵۳۱۔ ۵۳۲۔ ۵۳۳۔ ۵۳۴۔ ۵۳۵۔ ۵۳۶۔ ۵۳۷۔ ۵۳۸۔ ۵۳۹۔ ۵۴۰۔ ۵۴۱۔ ۵۴۲۔ ۵۴۳۔ ۵۴۴۔ ۵۴۵۔ ۵۴۶۔ ۵۴۷۔ ۵۴۸۔ ۵۴۹۔ ۵۵۰۔ ۵۵۱۔ ۵۵۲۔ ۵۵۳۔ ۵۵۴۔ ۵۵۵۔ ۵۵۶۔ ۵۵۷۔ ۵۵۸۔ ۵۵۹۔ ۵۶۰۔ ۵۶۱۔ ۵۶۲۔ ۵۶۳۔ ۵۶۴۔ ۵۶۵۔ ۵۶۶۔ ۵۶۷۔ ۵۶۸۔ ۵۶۹۔ ۵۷۰۔ ۵۷۱۔ ۵۷۲۔ ۵۷۳۔ ۵۷۴۔ ۵۷۵۔ ۵۷۶۔ ۵۷۷۔ ۵۷۸۔ ۵۷۹۔ ۵۸۰۔ ۵۸۱۔ ۵۸۲۔ ۵۸۳۔ ۵۸۴۔ ۵۸۵۔ ۵۸۶۔ ۵۸۷۔ ۵۸۸۔ ۵۸۹۔ ۵۹۰۔ ۵۹۱۔ ۵۹۲۔ ۵۹۳۔ ۵۹۴۔ ۵۹۵۔ ۵۹۶۔ ۵۹۷۔ ۵۹۸۔ ۵۹۹۔ ۶۰۰۔ ۶۰۱۔ ۶۰۲۔ ۶۰۳۔ ۶۰۴۔ ۶۰۵۔ ۶۰۶۔ ۶۰۷۔ ۶۰۸۔ ۶۰۹۔ ۶۱۰۔ ۶۱۱۔ ۶۱۲۔ ۶۱۳۔ ۶۱۴۔ ۶۱۵۔ ۶۱۶۔ ۶۱۷۔ ۶۱۸۔ ۶۱۹۔ ۶۲۰۔ ۶۲۱۔ ۶۲۲۔ ۶۲۳۔ ۶۲۴۔ ۶۲۵۔ ۶۲۶۔ ۶۲۷۔ ۶۲۸۔ ۶۲۹۔ ۶۳۰۔ ۶۳۱۔ ۶۳۲۔ ۶۳۳۔ ۶۳۴۔ ۶۳۵۔ ۶۳۶۔ ۶۳۷۔ ۶۳۸۔ ۶۳۹۔ ۶۴۰۔ ۶۴۱۔ ۶۴۲۔ ۶۴۳۔ ۶۴۴۔ ۶۴۵۔ ۶۴۶۔ ۶۴۷۔ ۶۴۸۔ ۶۴۹۔ ۶۵۰۔ ۶۵۱۔ ۶۵۲۔ ۶۵۳۔ ۶۵۴۔ ۶۵۵۔ ۶۵۶۔ ۶۵۷۔ ۶۵۸۔ ۶۵۹۔ ۶۶۰۔ ۶۶۱۔ ۶۶۲۔ ۶۶۳۔ ۶۶۴۔ ۶۶۵۔ ۶۶۶۔ ۶۶۷۔ ۶۶۸۔ ۶۶۹۔ ۶۷۰۔ ۶۷۱۔ ۶۷۲۔ ۶۷۳۔ ۶۷۴۔ ۶۷۵۔ ۶۷۶۔ ۶۷۷۔ ۶۷۸۔ ۶۷۹۔ ۶۸۰۔ ۶۸۱۔ ۶۸۲۔ ۶۸۳۔ ۶۸۴۔ ۶۸۵۔ ۶۸۶۔ ۶۸۷۔ ۶۸۸۔ ۶۸۹۔ ۶۹۰۔ ۶۹۱۔ ۶۹۲۔ ۶۹۳۔ ۶۹۴۔ ۶۹۵۔ ۶۹۶۔ ۶۹۷۔ ۶۹۸۔ ۶۹۹۔ ۷۰۰۔ ۷۰۱۔ ۷۰۲۔ ۷۰۳۔ ۷۰۴۔ ۷۰۵۔ ۷۰۶۔ ۷۰۷۔ ۷۰۸۔ ۷۰۹۔ ۷۱۰۔ ۷۱۱۔ ۷۱۲۔ ۷۱۳۔ ۷۱۴۔ ۷۱۵۔ ۷۱۶۔ ۷۱۷۔ ۷۱۸۔ ۷۱۹۔ ۷۲۰۔ ۷۲۱۔ ۷۲۲۔ ۷۲۳۔ ۷۲۴۔ ۷۲۵۔ ۷۲۶۔ ۷۲۷۔ ۷۲۸۔ ۷۲۹۔ ۷۳۰۔ ۷۳۱۔ ۷۳۲۔ ۷۳۳۔ ۷۳۴۔ ۷۳۵۔ ۷۳۶۔ ۷۳۷۔ ۷۳۸۔ ۷۳۹۔ ۷۴۰۔ ۷۴۱۔ ۷۴۲۔ ۷۴۳۔ ۷۴۴۔ ۷۴۵۔ ۷۴۶۔ ۷۴۷۔ ۷۴۸۔ ۷۴۹۔ ۷۵۰۔ ۷۵۱۔ ۷۵۲۔ ۷۵۳۔ ۷۵۴۔ ۷۵۵۔ ۷۵۶۔ ۷۵۷۔ ۷۵۸۔ ۷۵۹۔ ۷۶۰۔ ۷۶۱۔ ۷۶۲۔ ۷۶۳۔ ۷۶۴۔ ۷۶۵۔ ۷۶۶۔ ۷۶۷۔ ۷۶۸۔ ۷۶۹۔ ۷۷۰۔ ۷۷۱۔ ۷۷۲۔ ۷۷۳۔ ۷۷۴۔ ۷۷۵۔ ۷۷۶۔ ۷۷۷۔ ۷۷۸۔ ۷۷۹۔ ۷۸۰۔ ۷۸۱۔ ۷۸۲۔ ۷۸۳۔ ۷۸۴۔ ۷۸۵۔ ۷۸۶۔ ۷۸۷۔ ۷۸۸۔ ۷۸۹۔ ۷۹۰۔ ۷۹۱۔ ۷۹۲۔ ۷۹۳۔ ۷۹۴۔ ۷۹۵۔ ۷۹۶۔ ۷۹۷۔ ۷۹۸۔ ۷۹۹۔ ۸۰۰۔ ۸۰۱۔ ۸۰۲۔ ۸۰۳۔ ۸۰۴۔ ۸۰۵۔ ۸۰۶۔ ۸۰۷۔ ۸۰۸۔ ۸۰۹۔ ۸۱۰۔ ۸۱۱۔ ۸۱۲۔ ۸۱۳۔ ۸۱۴۔ ۸۱۵۔ ۸۱۶۔ ۸۱۷۔ ۸۱۸۔ ۸۱۹۔ ۸۲۰۔ ۸۲۱۔ ۸۲۲۔ ۸۲۳۔ ۸۲۴۔ ۸۲۵۔ ۸۲۶۔ ۸۲۷۔ ۸۲۸۔ ۸۲۹۔ ۸۳۰۔ ۸۳۱۔ ۸۳۲۔ ۸۳۳۔ ۸۳۴۔ ۸۳۵۔ ۸۳۶۔ ۸۳۷۔ ۸۳۸۔ ۸۳۹۔ ۸۴۰۔ ۸۴۱۔ ۸۴۲۔ ۸۴۳۔ ۸۴۴۔ ۸۴۵۔ ۸۴۶۔ ۸۴۷۔ ۸۴۸۔ ۸۴۹۔ ۸۵۰۔ ۸۵۱۔ ۸۵۲۔ ۸۵۳۔ ۸۵۴۔ ۸۵۵۔ ۸۵۶۔ ۸۵۷۔ ۸۵۸۔ ۸۵۹۔ ۸۶۰۔ ۸۶۱۔ ۸۶۲۔ ۸۶۳۔ ۸۶۴۔ ۸۶۵۔ ۸۶۶۔ ۸۶۷۔ ۸۶۸۔ ۸۶۹۔ ۸۷۰۔ ۸۷۱۔ ۸۷۲۔ ۸۷۳۔ ۸۷۴۔ ۸۷۵۔ ۸۷۶۔ ۸۷۷۔ ۸۷۸۔ ۸۷۹۔ ۸۸۰۔ ۸۸۱۔ ۸۸۲۔ ۸۸۳۔ ۸۸۴۔ ۸۸۵۔ ۸۸۶۔ ۸۸۷۔ ۸۸۸۔ ۸۸۹۔ ۸۹۰۔ ۸۹۱۔ ۸۹۲۔ ۸۹۳۔ ۸۹۴۔ ۸۹۵۔ ۸۹۶۔ ۸۹۷۔ ۸۹۸۔ ۸۹۹۔ ۹۰۰۔ ۹۰۱۔ ۹۰۲۔ ۹۰۳۔ ۹۰۴۔ ۹۰۵۔ ۹۰۶۔ ۹۰۷۔ ۹۰۸۔ ۹۰۹۔ ۹۱۰۔ ۹۱۱۔ ۹۱۲۔ ۹۱۳۔ ۹۱۴۔ ۹۱۵۔ ۹۱۶۔ ۹۱۷۔ ۹۱۸۔ ۹۱۹۔ ۹۲۰۔ ۹۲۱۔ ۹۲۲۔ ۹۲۳۔ ۹۲۴۔ ۹۲۵۔ ۹۲۶۔ ۹۲۷۔ ۹۲۸۔ ۹۲۹۔ ۹۳۰۔ ۹۳۱۔ ۹۳۲۔ ۹۳۳۔ ۹۳۴۔ ۹۳۵۔ ۹۳۶۔ ۹۳۷۔ ۹۳۸۔ ۹۳۹۔ ۹۴۰۔ ۹۴۱۔ ۹۴۲۔ ۹۴۳۔ ۹۴۴۔ ۹۴۵۔ ۹۴۶۔ ۹۴۷۔ ۹۴۸۔ ۹۴۹۔ ۹۵۰۔ ۹۵۱۔ ۹۵۲۔ ۹۵۳۔ ۹۵۴۔ ۹۵۵۔ ۹۵۶۔ ۹۵۷۔ ۹۵۸۔ ۹۵۹۔ ۹۶۰۔ ۹۶۱۔ ۹۶۲۔ ۹۶۳۔ ۹۶۴۔ ۹۶۵۔ ۹۶۶۔ ۹۶۷۔ ۹۶۸۔ ۹۶۹۔ ۹۷۰۔ ۹۷۱۔ ۹۷۲۔ ۹۷۳۔ ۹۷۴۔ ۹۷۵۔ ۹۷۶۔ ۹۷۷۔ ۹۷۸۔ ۹۷۹۔ ۹۸۰۔ ۹۸۱۔ ۹۸۲۔ ۹۸۳۔ ۹۸۴۔ ۹۸۵۔ ۹۸۶۔ ۹۸۷۔ ۹۸۸۔ ۹۸۹۔ ۹۹۰۔ ۹۹۱۔ ۹۹۲۔ ۹۹۳۔ ۹۹۴۔ ۹۹۵۔ ۹۹۶۔ ۹۹۷۔ ۹۹۸۔ ۹۹۹۔ ۱۰۰۰۔ ۱۰۰۱۔ ۱۰۰۲۔ ۱۰۰۳۔ ۱۰۰۴۔ ۱۰۰۵۔ ۱۰۰۶۔ ۱۰۰۷۔ ۱۰۰۸۔ ۱۰۰۹۔ ۱۰۱۰۔ ۱۰۱۱۔ ۱۰۱۲۔ ۱۰۱۳۔ ۱۰۱۴۔ ۱۰۱۵۔ ۱۰۱۶۔ ۱۰۱۷۔ ۱۰۱۸۔ ۱۰۱۹۔ ۱۰۲۰۔ ۱۰۲۱۔ ۱۰۲۲۔ ۱۰۲۳۔ ۱۰۲۴۔ ۱۰۲۵۔ ۱۰۲۶۔ ۱۰۲۷۔ ۱۰۲۸۔ ۱۰۲۹۔ ۱۰۳۰۔ ۱۰۳۱۔ ۱۰۳۲۔ ۱۰۳۳۔ ۱۰۳۴۔ ۱۰۳۵۔ ۱۰۳۶۔ ۱۰۳۷۔ ۱۰۳۸۔ ۱۰۳۹۔ ۱۰۴۰۔ ۱۰۴۱۔ ۱۰۴۲۔ ۱۰۴۳۔ ۱۰۴۴۔ ۱۰۴۵۔ ۱۰۴۶۔ ۱۰۴۷۔ ۱۰۴۸۔ ۱۰۴۹۔ ۱۰۵۰۔ ۱۰۵۱۔ ۱۰۵۲۔ ۱۰۵۳۔ ۱۰۵۴۔ ۱۰۵۵۔ ۱۰۵۶۔ ۱۰۵۷۔ ۱۰۵۸۔ ۱۰۵۹۔ ۱۰۶۰۔ ۱۰۶۱۔ ۱۰۶۲۔ ۱۰۶۳۔ ۱۰۶۴۔ ۱۰۶۵۔ ۱۰۶۶۔ ۱۰۶۷۔ ۱۰۶۸۔ ۱۰۶۹۔ ۱۰۷۰۔ ۱۰۷۱۔ ۱۰۷۲۔ ۱۰۷۳۔ ۱۰۷۴۔ ۱۰۷۵۔ ۱۰۷۶۔ ۱۰۷۷۔ ۱۰۷۸۔ ۱۰۷۹۔ ۱۰۸۰۔ ۱۰۸۱۔ ۱۰۸۲۔ ۱۰۸۳۔ ۱۰۸۴۔ ۱۰۸۵۔ ۱۰۸۶۔ ۱۰۸۷۔ ۱۰۸۸۔ ۱۰۸۹۔ ۱۰۹۰۔ ۱۰۹۱۔ ۱۰۹۲۔ ۱۰۹۳۔ ۱۰۹۴۔ ۱۰۹۵۔ ۱۰۹۶۔ ۱۰۹۷۔ ۱۰۹۸۔ ۱۰۹۹۔ ۱۱۰۰۔ ۱۱۰۱۔ ۱۱۰۲۔ ۱۱۰۳۔ ۱۱۰۴۔ ۱۱۰۵۔ ۱۱۰۶۔ ۱۱۰۷۔ ۱۱۰۸۔ ۱۱۰۹۔ ۱۱۱۰۔ ۱۱۱۱۔ ۱۱۱۲۔ ۱۱۱۳۔ ۱۱۱۴۔ ۱۱۱۵۔ ۱۱۱۶۔ ۱۱۱۷۔ ۱۱۱۸۔ ۱۱۱۹۔ ۱۱۲۰۔ ۱۱۲۱۔ ۱۱۲۲۔ ۱۱۲۳۔ ۱۱۲۴۔ ۱۱۲۵۔ ۱۱۲۶۔ ۱۱۲۷۔ ۱۱۲۸۔ ۱۱۲۹۔ ۱۱۳۰۔ ۱۱۳۱۔ ۱۱۳۲۔ ۱۱۳۳۔ ۱۱۳۴۔ ۱۱۳۵۔ ۱۱۳۶۔ ۱۱۳۷۔ ۱۱۳۸۔ ۱۱۳۹۔ ۱۱۴۰۔ ۱۱۴۱۔ ۱۱۴۲۔ ۱۱۴۳۔ ۱۱۴۴۔ ۱۱۴۵۔ ۱۱۴۶۔ ۱۱۴۷۔ ۱۱۴۸۔ ۱۱۴۹۔ ۱۱۵۰۔ ۱۱۵۱۔ ۱۱۵۲۔ ۱۱۵۳۔ ۱۱۵۴۔ ۱۱۵۵۔ ۱۱۵۶۔ ۱۱۵۷۔ ۱۱۵۸۔ ۱۱۵۹۔ ۱۱۶۰۔ ۱۱۶۱۔ ۱۱۶۲۔ ۱۱۶۳۔ ۱۱۶۴۔ ۱۱۶۵۔ ۱۱۶۶۔ ۱۱۶۷۔ ۱۱۶۸۔ ۱۱۶۹۔ ۱۱۷۰۔ ۱۱۷۱۔ ۱۱۷۲۔ ۱۱۷۳۔ ۱۱۷۴۔ ۱۱۷۵۔ ۱۱۷۶۔ ۱۱۷۷۔ ۱۱۷۸۔ ۱۱۷۹۔ ۱۱۸۰۔ ۱۱۸۱۔ ۱۱۸۲۔ ۱۱۸۳۔ ۱۱۸۴۔ ۱۱۸۵۔ ۱۱۸۶۔ ۱۱۸۷۔ ۱۱۸۸۔ ۱۱۸۹۔ ۱۱۹۰۔ ۱۱۹۱۔ ۱۱۹۲۔ ۱۱۹۳۔ ۱۱۹۴۔ ۱۱۹۵۔ ۱۱۹۶۔ ۱۱۹۷۔ ۱۱۹۸۔ ۱۱۹۹۔ ۱۲۰۰۔ ۱۲۰۱۔ ۱۲۰۲۔ ۱۲۰۳۔ ۱۲۰۴۔ ۱۲۰۵۔ ۱۲۰۶۔ ۱۲۰۷۔ ۱۲۰۸۔ ۱۲۰۹۔ ۱۲۱۰۔ ۱۲۱۱۔ ۱۲۱۲۔ ۱۲۱۳۔ ۱۲۱۴۔ ۱۲۱۵۔ ۱۲۱۶۔ ۱۲۱۷۔ ۱۲۱۸۔ ۱۲۱۹۔ ۱۲۲۰۔ ۱۲۲۱۔ ۱۲۲۲۔ ۱۲۲۳۔ ۱۲۲۴۔ ۱۲۲۵۔ ۱۲۲۶۔ ۱۲۲۷۔ ۱۲۲۸۔ ۱۲۲۹۔ ۱۲۳۰۔ ۱۲۳۱۔ ۱۲۳۲۔ ۱۲۳۳۔ ۱۲۳۴۔ ۱۲۳۵۔ ۱۲۳۶۔ ۱۲۳۷۔ ۱۲۳۸۔ ۱۲۳۹۔ ۱۲۴۰۔ ۱۲۴۱۔ ۱۲۴۲۔ ۱۲۴۳۔ ۱۲۴۴۔ ۱۲۴۵۔ ۱۲۴۶۔ ۱۲۴۷۔ ۱۲۴۸۔ ۱۲۴۹۔ ۱۲۵۰۔ ۱۲۵۱۔ ۱۲۵۲۔ ۱۲۵۳۔ ۱۲۵۴۔ ۱۲۵۵۔ ۱۲۵۶۔ ۱۲۵۷۔ ۱۲۵۸۔ ۱۲۵۹۔ ۱۲۶۰۔ ۱۲۶۱۔ ۱۲۶۲۔ ۱۲۶۳۔ ۱۲۶۴۔ ۱۲۶۵۔ ۱۲۶۶۔ ۱۲۶۷۔ ۱۲۶۸۔ ۱۲۶۹۔ ۱۲۷۰۔ ۱۲۷۱۔ ۱۲۷۲۔ ۱۲۷۳۔ ۱۲۷۴۔ ۱۲۷۵۔ ۱۲۷۶۔ ۱۲۷۷۔ ۱۲۷۸۔ ۱۲۷۹۔ ۱۲۸۰۔ ۱۲۸۱۔ ۱۲۸۲۔ ۱۲۸۳۔ ۱۲۸۴۔ ۱۲۸۵۔ ۱۲۸۶۔ ۱۲۸۷۔ ۱۲۸۸۔ ۱۲۸۹۔ ۱۲۹۰۔ ۱۲۹۱۔ ۱۲۹۲۔ ۱۲۹۳۔ ۱۲۹۴۔ ۱۲۹۵۔ ۱۲۹۶۔ ۱۲۹۷۔ ۱۲۹۸۔ ۱۲۹۹۔ ۱۳۰۰۔ ۱۳۰۱۔ ۱۳۰۲۔ ۱۳۰۳۔ ۱۳۰۴۔ ۱۳۰۵۔ ۱۳۰۶۔ ۱۳۰۷۔ ۱۳۰۸۔ ۱۳۰۹۔ ۱۳۱۰۔ ۱۳۱۱۔ ۱۳۱۲۔ ۱۳۱۳۔ ۱۳۱۴۔ ۱۳۱۵۔ ۱۳۱۶۔ ۱۳۱۷۔ ۱۳۱۸۔ ۱۳۱۹۔ ۱۳۲۰۔ ۱۳۲۱۔ ۱۳۲۲۔ ۱۳۲۳۔ ۱۳۲۴۔ ۱۳۲۵۔ ۱۳۲۶۔ ۱۳۲۷۔ ۱۳۲۸۔ ۱۳۲۹۔ ۱۳۳۰۔ ۱۳۳۱۔ ۱۳۳۲۔ ۱۳۳۳۔ ۱۳۳۴۔ ۱۳۳۵۔ ۱۳۳۶۔ ۱۳۳۷۔ ۱۳۳۸۔ ۱۳۳۹۔ ۱۳۴۰۔ ۱۳۴۱۔ ۱۳۴۲۔ ۱۳۴۳۔ ۱۳۴۴۔ ۱۳۴۵۔ ۱۳۴۶۔ ۱۳۴۷۔ ۱۳۴۸۔ ۱۳۴۹۔ ۱۳۵۰۔ ۱۳۵۱۔ ۱۳۵۲۔ ۱۳۵۳۔ ۱۳۵۴۔ ۱۳۵۵۔ ۱۳۵۶۔ ۱۳۵۷۔ ۱۳۵۸۔ ۱۳۵۹۔ ۱۳۶۰۔ ۱۳۶۱۔ ۱۳۶۲۔ ۱۳۶۳۔ ۱۳۶۴۔ ۱۳۶۵۔ ۱۳۶۶۔ ۱۳۶۷۔ ۱۳۶۸۔ ۱۳۶۹۔ ۱۳۷۰۔ ۱۳۷۱۔ ۱۳۷۲۔ ۱۳۷۳۔ ۱۳۷۴۔ ۱۳۷۵۔ ۱۳۷۶۔ ۱۳۷۷۔ ۱۳۷۸۔ ۱۳۷۹۔ ۱۳۸۰۔ ۱۳۸۱۔ ۱۳۸۲۔ ۱۳۸۳۔ ۱۳۸۴۔ ۱۳۸۵۔ ۱۳۸۶۔ ۱۳۸۷۔ ۱۳۸۸۔ ۱۳۸۹۔ ۱۳۹۰۔ ۱۳۹۱۔ ۱۳۹۲۔ ۱۳۹۳۔ ۱۳۹۴۔ ۱۳۹۵۔ ۱۳۹۶۔ ۱۳۹۷۔ ۱۳۹۸۔ ۱۳۹۹۔ ۱۴۰۰۔ ۱۴۰۱۔ ۱۴۰۲۔ ۱۴۰۳۔ ۱۴۰۴۔ ۱۴۰۵۔ ۱۴۰۶۔ ۱۴۰۷۔ ۱۴۰۸۔ ۱۴۰۹۔ ۱۴۱۰۔ ۱۴۱۱۔ ۱۴۱۲۔ ۱۴۱۳۔ ۱۴۱۴۔ ۱۴۱۵۔ ۱۴۱۶۔ ۱۴۱۷۔ ۱۴۱۸۔ ۱۴۱۹۔ ۱۴۲۰۔ ۱۴۲۱۔ ۱۴۲۲۔ ۱۴۲۳۔ ۱۴۲۴۔ ۱۴۲۵۔ ۱۴۲۶۔ ۱۴۲۷۔ ۱۴۲۸۔ ۱۴۲۹۔ ۱۴۳۰۔ ۱۴۳۱۔ ۱۴۳۲۔ ۱۴۳۳۔ ۱۴۳۴۔ ۱۴۳۵۔ ۱۴۳۶۔ ۱۴۳۷۔ ۱۴۳۸۔ ۱۴۳۹۔ ۱۴۴۰۔ ۱۴۴۱۔ ۱۴۴۲۔ ۱۴۴۳۔ ۱۴۴۴۔ ۱۴۴۵۔ ۱۴۴۶۔ ۱۴۴۷۔ ۱۴۴۸۔ ۱۴۴۹۔ ۱۴۵۰۔ ۱۴۵۱۔ ۱۴۵۲۔ ۱۴۵۳۔ ۱۴۵۴۔ ۱۴۵۵۔ ۱۴۵۶۔ ۱۴۵۷۔ ۱۴۵۸۔ ۱۴۵۹۔ ۱۴۶۰۔ ۱۴۶۱۔ ۱۴۶۲۔ ۱۴۶۳۔ ۱۴۶۴۔ ۱۴۶۵۔ ۱۴۶۶۔ ۱۴۶۷۔ ۱۴۶۸۔ ۱۴۶۹۔ ۱۴۷۰۔ ۱۴۷۱۔ ۱۴۷۲۔ ۱۴۷۳۔ ۱۴۷۴۔ ۱۴۷۵۔ ۱۴۷۶۔ ۱۴۷۷۔ ۱۴۷۸۔ ۱۴۷۹۔ ۱۴۸۰۔ ۱۴۸۱۔ ۱۴۸۲۔ ۱۴۸۳۔ ۱۴۸۴۔ ۱۴۸۵۔ ۱۴۸۶۔ ۱۴۸۷۔ ۱۴۸۸۔ ۱۴۸۹۔ ۱۴۹۰۔ ۱۴۹۱۔ ۱۴۹۲۔ ۱۴۹۳۔ ۱۴۹۴۔ ۱۴۹۵۔ ۱۴۹۶۔ ۱۴۹۷۔ ۱۴۹۸۔ ۱۴۹۹۔ ۱۵۰۰۔ ۱۵۰۱۔ ۱۵۰۲۔ ۱۵۰۳۔ ۱۵۰۴۔ ۱۵۰۵۔ ۱۵۰۶۔ ۱۵۰۷۔ ۱۵۰۸۔ ۱۵۰۹۔ ۱۵۱۰۔ ۱۵۱۱۔ ۱۵۱۲۔ ۱۵۱۳۔ ۱۵۱۴۔ ۱۵۱۵۔ ۱۵۱۶۔ ۱۵۱۷۔ ۱۵۱۸۔ ۱۵۱۹۔ ۱۵۲۰۔ ۱۵۲۱۔ ۱۵۲۲۔ ۱۵۲۳۔ ۱۵۲۴۔ ۱۵۲۵۔ ۱۵۲۶۔ ۱۵۲۷۔ ۱۵۲۸۔ ۱۵۲۹۔ ۱۵۳۰۔ ۱۵۳۱۔ ۱۵۳۲۔ ۱۵۳۳۔ ۱۵۳۴۔ ۱۵۳۵۔ ۱۵۳۶۔ ۱۵۳۷۔ ۱۵۳۸۔ ۱۵۳۹۔ ۱۵۴۰۔ ۱۵۴۱۔ ۱۵۴۲۔ ۱۵۴۳۔ ۱۵۴۴۔ ۱۵۴۵۔ ۱۵۴۶۔ ۱۵۴۷۔ ۱۵۴۸۔ ۱۵۴۹۔ ۱۵۵۰۔ ۱۵۵۱۔ ۱۵۵۲۔ ۱۵۵۳۔ ۱۵۵۴۔ ۱۵۵۵۔ ۱۵۵۶۔ ۱۵۵۷۔ ۱۵۵۸۔ ۱۵۵۹۔ ۱۵۶۰۔ ۱۵۶۱۔ ۱۵۶۲۔ ۱۵۶۳۔ ۱۵۶۴۔ ۱۵۶۵۔ ۱۵۶۶۔ ۱۵۶۷۔ ۱۵۶۸۔ ۱۵۶۹۔ ۱۵۷۰۔ ۱۵۷۱۔ ۱۵۷۲۔ ۱۵۷۳۔ ۱۵۷۴۔ ۱۵۷۵۔ ۱۵۷۶۔ ۱۵۷۷۔ ۱۵۷۸۔ ۱۵۷۹۔ ۱۵۸۰۔ ۱۵۸۱۔ ۱۵۸۲۔ ۱۵۸۳۔ ۱۵۸۴۔ ۱۵۸۵۔ ۱۵۸۶۔ ۱۵۸۷۔ ۱۵۸۸۔ ۱۵۸۹۔ ۱۵۹۰۔ ۱۵۹۱۔ ۱۵۹۲۔ ۱۵۹۳۔ ۱۵۹۴۔ ۱۵۹۵۔ ۱۵۹۶۔ ۱۵۹۷۔ ۱۵۹۸۔ ۱۵۹۹۔ ۱۶۰۰۔ ۱۶۰۱۔ ۱۶۰۲۔ ۱۶۰۳۔ ۱۶۰۴۔ ۱۶۰۵۔ ۱۶۰۶۔ ۱۶۰۷۔ ۱۶۰۸۔ ۱۶۰۹۔ ۱۶۱۰۔ ۱۶۱۱۔ ۱۶۱۲۔ ۱۶۱۳۔ ۱۶۱۴۔ ۱۶۱۵۔ ۱۶۱۶۔ ۱۶۱۷۔ ۱۶۱۸۔ ۱۶۱۹۔ ۱۶۲۰۔ ۱۶۲۱۔ ۱۶۲۲۔ ۱۶۲۳۔ ۱۶۲۴۔ ۱۶۲۵۔ ۱۶۲۶۔ ۱۶۲۷۔ ۱۶۲۸۔ ۱۶۲۹۔ ۱۶۳۰۔ ۱۶۳۱۔ ۱۶۳۲۔ ۱۶۳۳۔ ۱۶۳۴۔ ۱۶۳۵۔ ۱۶۳۶۔ ۱۶۳۷۔ ۱۶۳۸۔ ۱۶۳۹۔ ۱۶۴۰۔ ۱۶۴۱۔ ۱۶۴۲۔ ۱۶۴۳۔ ۱۶۴۴۔ ۱۶۴۵۔ ۱۶۴۶۔ ۱۶۴۷۔ ۱۶۴۸۔ ۱۶۴۹۔ ۱۶۵۰۔ ۱۶۵۱۔ ۱۶۵۲۔ ۱۶۵۳۔ ۱۶۵۴۔ ۱۶۵۵۔ ۱۶۵۶۔ ۱۶۵۷۔ ۱۶۵۸۔ ۱۶۵۹۔ ۱۶۶۰۔ ۱۶۶۱۔ ۱۶۶۲۔ ۱۶۶۳۔ ۱۶۶۴۔ ۱۶۶۵۔ ۱۶۶۶۔ ۱۶۶۷۔ ۱۶۶۸۔ ۱۶۶۹۔ ۱۶۷۰۔ ۱۶۷۱۔ ۱۶۷۲۔ ۱۶۷۳۔ ۱۶۷۴۔ ۱۶۷۵۔ ۱۶۷۶۔ ۱۶۷۷۔ ۱۶۷۸۔ ۱۶۷۹۔ ۱۶۸۰۔ ۱۶۸۱۔ ۱۶۸۲۔ ۱۶۸۳۔ ۱۶۸۴۔ ۱۶۸۵۔ ۱۶۸۶۔ ۱۶۸۷۔ ۱۶۸۸۔ ۱۶۸۹۔ ۱۶۹۰۔ ۱۶۹۱۔ ۱۶۹۲۔ ۱۶۹۳

رباعی حدیث میں سخیستہ النجات امامت میں مصباح عبادات میں منزل نوح میں الفجر وعظ میں سید مرتضیٰ رازی نے تفسیر علیہ السلام بن احمد بن پوری ان سے روایت کی۔

۳۱۹۔ ابن سون (ابو الحسن محمد بن احمد بن اسماعیل بغدادی) (واعظ۔ ۳۸۷ بعد از واپس عظیم میں یکتا کے زمانہ۔ ابو بکر شیلی وغیرہ کو روایت کیا۔
۳۲۰۔ ابن اسکک (احمد بن اسماعیل بن سکیہ بن عبد اللہ) (ابو علی جلی) قلمی عالم۔ فاضل۔ ادیب۔ مورخ۔ اوائل صدی چہارم۔ ابن العبد کا استاد۔
انکے والد اسماعیل ابو جعفر قلمی کے شاگرد تھے۔ کتاب العباسی یعنی تاریخ بنی عباس کتاب الاشراف۔

۳۲۱۔ ابن السندی (ابو بکر محمد بن محمد بن رجاو اسمعائلی) (محدث۔ ۲۸۲ھ [۸۰۰] تصحیح

۳۲۲۔ ابن السندی (ابو بکر احمد بن محمد بن اسحاق بن یحییٰ) (محدث۔ ۳۶۳ھ [۹۷۰] عمل الیوم واللیلہ

۳۲۳۔ ابن السودی (ابو اسمعائیل بن محمد بن طغان دمشقی) (ابن الطرغاف) (طیب۔ صدی ہفتم [۱۰۰] ولادت۔ ۴۰۰۔ تذکرۃ الاطباء

۳۲۴۔ ابن سہیل (ابو اسمعائیل بن سہیل اسرائیلی) (شاعر عرب۔ ۴۸۹ھ [۱۰۹۶] دیوان اشعار جسکی شرح حسن بن محمد قطار القنوی ۶۵۰ھ لکھی۔

۳۲۵۔ ابن سہیل (ابو العباس احمد بن محمد بن عبد الکرم بغدادی) (کاتب۔ ۲۷۰ [۸۷۰] کتاب الخراج

۳۲۶۔ ابن السید (نام احمد بن ابان بن السید اندلسی) (لغوی۔ ادیب۔ ۳۳۳ھ [۹۴۵] معلّم لغت میں۔ شرح کتاب افخش

۳۲۷۔ ابن السید (ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن سید بنسی بطیوسی) (لغوی۔ نحوی۔ ۵۲۱ھ [۱۱۲۸] ولادت ۴۴۴ھ

۳۲۸۔ ابن السید قیس (ابو محمد عبد العزیز بن احمد بن سید اندلسی مصری) (لغوی۔ ادیب۔ شاعر عرب۔ ۴۷۷ھ [۱۰۸۵] اندلس سے آکر مصر کی حکومت بنیاد کی۔

۳۲۹۔ ابن سیدہ (ابو الحسن علی بن اسماعیل بن سیدہ فریر مصری) (اندلسی) (لغوی۔ ادیب۔ حکیم۔ ۵۵۸ھ [۱۱۶۵] الکلم والحیث الاعظم اور قصص دونوں لغت میں کتاب الیقین شرح حاشیہ۔ ۶۰۰ھ

۳۳۰۔ ابن سید الناس (ابو بکر محمد بن احمد بن عبد اللہ اشبیلی مغربی) (محدث۔ ۴۵۹ھ [۱۰۶۷] ولادت ۵۵۷ھ بشبیلیہ۔ عالم المغرب مشہور ہے۔

۳۳۱۔ ابن سید الناس (نام ابو الفتح فتح الدین محمد بن محمد بن محمد بن اشبیلی) (محدث۔ ادیب۔ شاعر عرب۔ ۴۳۴ھ [۱۰۴۱] ولادت ۴۶۱ھ اشبیلیہ

۴۹۰ھ میں دمشق آیا۔ حیون الاثر یعنی سیرۃ رسول فقیر۔ شرح ترمذی۔ سمر اللہیب

۳۳۲۔ ابن السیرانی (ابو محمد یوسف بن حسن بن عبد اللہ سیرانی) (لغوی۔ نحوی۔ اخباری۔ ۳۸۵ھ [۹۹۲] ولادت ۳۳۰ھ

۳۳۳۔ ابن سیرین (ابو بکر محمد بن سیرین بصری) (آبجی فقیر۔ معتبر۔ ۱۱۰ھ [۷۱۷] ولادت ۳۳۳ھ حسن بصری کی صحبت میں بہت رہا۔ اتراٹے محبت قطع

۳۳۴۔ ابن سینا الشیخ رئیس ابو علی حسین بن عبد اللہ بن سینا بخاری) (طیب۔ فلسفی۔ حکیم۔ ۴۲۸ھ [۱۰۳۵] ولادت ۳۵۰ھ یا ۳۷۰ھ۔ قانون طب

میں کتاب الشفا و حکمت میں۔ اشارات۔ کتاب الاوسط جس میں یقظان مختلف ایرانی ادشاپوں کا نظام اور شمس الدردیوی کا وزیر رہا۔

۳۳۵۔ ابن شاذان (ابو الحسن محمد بن احمد بن علی بن حسن بن شاذان قلمی) (فقیر۔ اوائل صدی پنجم [۱۰۵۰] شفا و کرا جلی۔ شاگرد صدوق۔ ابن قولیہ

کی بیانی کا مضاف۔ مناقب علی۔ الیصال الدقائق

۳۳۶۔ ابن شاذان (قاضی ابو الفضل علی بن حسن بن شاذان) (محدث۔ - - - [۱۰۰] سحر۔ مناقب

۳۳۷۔ ابن الشافعی (ابن الشافعی مالکی) (فقیر۔ ۲۳۰ھ [۸۴۵] ادراء الشروق علی انوار الفرق اصول فقہ میں

۳۳۸۔ ابن شاکر (ابو عبد اللہ محمد بن یونس بن شاکر کتبی طبری) (مورخ۔ ۴۶۴ھ [۱۰۷۱] قوت الوقایہ ذیل و فیات الامیان ابن خلکان

۳۳۹۔ ابن شاکر (ابو عبد اللہ محمد بن یونس بن شاکر) (مفسر۔ ۲۵۹ھ [۸۷۵] شاکر اور اسکے بھائی احمد اور حسن علوم ہند سے میل۔ حرکات عربیہ

اور نجوم میں ماہر تھے۔ ۱۰۰۰ھ رشید کے ملازم تھے

۳۴۰۔ ابن شامہ (ابو بکر محمد بن احمد بن علی فارسی۔ شافعی۔ ۴۶۲ھ [۱۰۷۰] شفا پوری) (فقیر۔ ۴۶۲ھ [۱۰۷۰] شفا پوری) (فقیر۔ ۳۸۵ھ [۱۰۹۲] الترغیب

۳۴۱۔ ابن شامہ (ابو حفص عمر بن احمد بن عثمان بغدادی) (مفسر۔ محدث۔ ۳۸۵ھ [۱۰۹۲] الترغیب

۳۶۱ ابن طاووس (سید جمال الدین ابو الفضل احمد بن موسی بن یعقوب بن طاووس حنفی مقلد محدث - فقیہ - ۶۴۳ ھ [۱۲۴۵ء] کتاب البشائر ۶

۳۴۔ ابن فضل اللہ (امام العباس شہاب الدین احمد بن فضل اللہ کی عمری شافعی) [ذقیقہ - صدی ششم] ولادت ... دمشق ۴۴۴ھ تک بزرگ تھکا۔
مسائلک الاصابہ فی امالک الاصابہ ۲۰ جلد۔ (دعۃ الباک) فخر الروض۔ صباۃ الشانق۔

۴۴۲۔ ابن فضلان [ابن فضلان] (جغرافی۔ مورخ۔ ۳۰۹ھ) جغرافیہ و تاسیخ روس

٢٢٣ ابن الفقيه [ابن الفقيه] (جغرافي - ٣٣٣) جغرافيه جزيرة العرب

۴۴۴- ابن الفقیہ [ابو منصور عبد الواحد بن ابراہیم بن حسن موصلی] [محدث۔ شاعر عرب۔ ۶۳۶) ولادت ۵۶۱ موصل

۳۳۵۔ ابن فلاح [خلف بن سید عبد المطلب بن حیدر خویزی (مقرب بہ ہندی)] [تحدت منکم۔ ادیب۔ ج ۱۰۔ ص ۱۰۹]۔ مسافر شیخ بہائی سیف الشیخ۔
حق البقیع علم کلام۔ برہان الشیعہ امامت میں۔

۳۴۶۔ ابن فورج [محمد بن محمد بن عبد اللہ بن فورج ہمدانی] (ادیب۔ نحوی۔ لغوی۔ ۴۳۲) ولادت ۳۳۰

۴۴۔ ابن فورک [آشتا ابوبکر محمد بن حسین بن فورک اصفہانی] (اصولی، منظم، واعظ، نحوی، ادیب، ۶۶۰ھ میں پشاور) عراقی دورے میں بہت رہا، کرامتیں
منافقہ کو غرضی لٹا گیا۔ داعی میں زہر دیا گیا۔

۴۴۴. ابن الفوطی [امام کمال الدین ابو الفضائل عبدالرزاق بن احمد بن یحییٰ بن زبیری] محدث - مورخ - ۶۳۳ هجری قمری بغداد - عمر احمد بن محمد الساسی - ۵ جلد - ۱۲۸۳ خ
در احوالات فی نوار الوهات ۴۰ جلد آدم خراسانی بغداد تک کے حالات - شاعر و محقق طوسی -

٣٣٩- ابن تيمية على أعمال الدين أبو العباس أحمد بن محمد بن محمد بن أبي حامى [أخيه-محقق- ٨٧١] مذهب الباطن في شرح المساقب شرح الأشراف
شرح لأخيه عمدة الدواعي ودر الفعبد- مصعب المبتدى- ولادة ٤٤٠هـ - شاگرد و متفاد

۴۵۰۔ ابن فہد حسنی [شہاب الدین احمد بن فہد بن حسن بن ادريس الحسانی] (فقہیہ متکلم۔ صدی نہم) شرح الارشاد۔ خلاصۃ التبیان فی مذہب الحنفی، ص ۱۰۷، ۱۰۸

۳۵۱- ابن القاسم (ابو عبد الله محمد بن الحسن بن قاسم بن خالد اوزاعي مالکی) (تفید - ۱۹۱) ولادت ۱۰۲- امام مالک کا شاگرد۔ کتاب المدونہ

۱۴۲۔ ابن القاضی (ابوالعباس احمد بن ابی احمد طبرستانی شافعی) (تفہیم - ۳۳۵ طوطوس) ابن مزین کا شاگرد۔ تخلص۔ ادب القاضی۔ مہریت منقول۔

۳۵۴. ابن قانع [ابو الحسن عبد السلام بن قانع الهروی بغدادی] (محدث - ۳۵۱) ولادت ۲۴۵ - محرم الحرام

۳۵۲- ابن قتیبة (ابو عبد الله بن مسلم بن قتيبة وزيري) [نفسیه، حوث، نفی، نخی، ۴، م، بقاد و ولادت ۳۱۳- ق، نفی و وزیر، المعارف، اللغات و التالیف
اصول الکتاب، غریب القرآن، غریب الحديث، طبقات شجره و احاطت۔

۴۵۵- ابن قدامہ [محمد بن احمد بن عبدالمادی، مقدسی] (فقهہ، محدث، نحوی، ۷۴۴ھ ولادت ۷۵۰ھ) ابن تیمیہ کاشاگرد

[illegible]

ففسر لطفه به (العلمانية) ووجهه خواجه زقن الداد

۱۰۸- ابی اسحاق محمد بن ابی بکر بن زید بن یونس ہمدانی مری، شیب

۴۵۸- ابن العصار [ابو احمد عبد القدر بن عدى جرجاني] (محدث - ۳۴۰هـ)

٣٥٩ باب الفصار لههذب الدين ابوالحسن علي بن عبد الله

عوائق تمام بدرمھر میں اس کے بہت شاکر رہے۔

۲۷۰- ابن القطاع (أبو العاسم علي بن جعفر بن علي العلوي مصري) [الغوي: كوي. ۱- ديب. ۵۱۵ مصر] ولادت ۳۳۳ هجری

۳۶۱۔ ابن القلان {شمس الدین محمد بن شجاع علی} [فقہ۔ صدی پنجم] شاگرد شیخ منید۔ عالم الدین فی آل یاسین

۳۶۲- ابن القطان [ابو کسین احمد بن محمد بن احمد بغدادی شافعی] (تقریباً ۳۵۹-۳۵۹ هجری) ابن سیرین و ادراک اسحاق مروزی کاشاگرد

٣٧٣- ابن القطان في الوفاة المممة

- ۳۴۴- ابن القطن [ابن الحسن علی بن محمد بن عبد الملک حمیری فاسی] (محدث - ۴۲۸) سلجوق کا قاضی .
- ۳۴۵- ابن اقلشی [قاضی الاکرم جمال الدین ابو الحسن علی بن یوسف بن ابراہیم قفلی کنی مصری] (کاتب - ۴۳۴) یا قوت حموی کا دوست . مصر طلب میں کاتب و وزیر رہا . تاریخ النصار - اخبار مصر - اخبار المغنین - اخبار النعمین - اخبار المغرب - نزہۃ النظر - ولادت ۵۶۰
- ۳۴۶- ابن القوطی [ابو بکر محمد بن محمد بن عبد العزیز شیلی زلی] (محدث فقہی - لغوی - ادیب - ۳۶۴) تقریب (تقریب الافعال) کتاب المقصور والمدود
- ۳۴۷- ابن قویہ [ابو القاسم محمد بن محمد بن موسیٰ بن قویہ بغدادی] (فقہی - ۳۶۵) عداوات احمد - کتاب الصفوہ - کتاب الجود - کمال الزیارۃ شیخ مفید کا شاگرد
- ۳۴۸- ابن القیسری [ابو الفضل محمد بن طاہر بن علی بن علی شیبانی مقدسی] (صوفی - محدث - ۵۰۷) بغدادی ولادت ۴۲۸ بیت المقدس سکونت یہاں کتاب التلویح اطوار الکتاب الشیخ - الکلمات الشیخ
- ۳۴۹- ابن القیسری [شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن نصر بن صفیر غروی طبری] (شاعر - ادیب - سنیہ و ابن - ۵۲۸) دمشق ولادت ۴۷۸ عکا . ازسل خالد بن لید یہ ادیب سیر اس زمانہ کے شاعر تھے .
- ۳۵۰- ابن القیم [شیخ الاسلام شمس الدین ابو عبد اللہ محمد بن ابی بکر جوزیہ دمشقی ضلی] (محدث - ۵۱۷) زاد المعاد - کتاب القواعد - ابن تیمیہ کا شاگرد و شاہ شاہ اول
- ۳۵۱- ابن الکلبی [ابو یوسف بن اسماعیل بن الیاس جوینی بغدادی شافعی] (طیب - صدی ششم ابن الکلبی بھی کہلاتا ہے - ۵۱۸) اللیس الطیب جبر مغوات طلیح بن جبر
- ۳۵۲- ابن کثیر [ابو محمد عبد اللہ بن کثیر] (تاری - ۱۲۰) ۷ مشہور قاریوں میں سے
- ۳۵۳- ابن کثیر بغدادی ابو الدعا - مفسر - مورخ - ۴۰۳) تلخیص جامع المساجد - شرح ترمذی - تفسیر
- ۳۵۴- ابن کثیر [قاضی یوسف بن احمد بن یوسف کجی دیوبند شافعی] (محدث - مفسر - مورخ - ۴۰۳) تلخیص جامع المساجد - شرح ترمذی - تفسیر
- ۳۵۵- ابن الکلبی [ابن الکلبی] (محدث - کتابہ ۲۰۵)
- ۳۵۶- ابن الکثیرانی [ابو عبد اللہ محمد بن ابراہیم بن ثابت مصری شافعی] (صوفی - شاعر - ادیب - ۵۶۶)
- ۳۵۷- ابن کلیب [ابو سعید بن کلیب شافعی] (محدث - ۳۳۵) مسند کبیر
- ۳۵۸- ابن کیسان [ابو الحسن محمد بن احمد بن ابراہیم بن کیسان بغدادی] (نحوی - ۲۹۹) غلب و مبرور کا شاگرد - مجتہد نجس - شرح سعد سلفیہ
- ۳۵۹- ابن کثیر [شیخ ابو محمد ابن بن عبد اللہ کجی صنفانی بغدادی] (نحوی - صدی سوم) معاصر مشہور عالم - ۵۱۸
- ۳۶۰- ابن العبادہ [ابو بکر محمد بن حسین بن محمد بن ابی الدلیس کاشغری] (۵۰۷) نظم السلوک فی وظائف الملک
- ۳۶۱- ابن ماجہ [امام ابو عبد اللہ محمد بن محمد بن یزید قزوینی] (محدث - ۲۷۳) السنن تفسیر تاریخ - ولادت ۲۰۹
- ۳۶۲- ابن جاثقون [ابو مروان عبد الملک بن عبد العزیز بن عبد اللہ مالکی] (فقہی - ۵۱۳) امام مالک کا شاگرد - گانائے کاشقون
- ۳۶۳- ابن ماسویہ [یوحنا بن ماسویہ ثمرانی دمشقی بغدادی نصرانی] (طیب - ۳۶۳) سامرہ - ہارون سے متعلق ایک خط کا کلام - نوادر الطب ادویۃ الجود
- ۳۶۴- ابن ماکولا [امیر مسجد الملک ابو الفضل علی بن مہدی بن جعفر بغدادی جرانی] (نحوی - محدث - رجال - ۸۶۶) جرجان - مسند الادام - کتاب الخلفاء الکرام
- کتاب النوادر - الاکمال - اس کا جلال الدولہ ابو بکر کا وزیر تھا اور جرجا ابو عبد اللہ حسن بن عبد اکا قاضی الفقہاء - ولادت ۴۲۲
- ۳۶۵- ابن مالک [جمال الدین ابو عبد اللہ محمد بن عبد اللہ بن مالک طائی شافعی حیرانی اندلسی مصری] (نحوی - ۶۷۲) ولادت ۶۰۰ حیران - اللیدہ مورخ نجس -
- لامیۃ الافعال - الکافی - الشافیہ

- ۳۶۶- ابن المارون [قاضی احمد بن علی بن ہبہ امہ] (نحوی - فقہی - ۵۸۶) ولادت ۵۰۹ - شرح الفقیح - اسرار الحروف - الاسال کی تفسیر ۸۰ کتاب
- ۳۶۷- ابن المامونی [ابو طالب عبد السلام بن حسین] (شاعر - ادیب - ۵۶۶) کچھ دوسں صاحب ابن جواد کی پس رہ کر خراسان چلا گیا مامون بن ہشام کے اہل
- ۳۶۸- ابن المہدی [شیخ فخر الدین احمد بن عبد اللہ بن سعید بن مروج بلوانی] (فقہی - صدی ششم) کتاب الیسیۃ تفسیر القرآن - التامخ والنسخ - کتاب المناہج
- فی نیات الاحکام - شرح الفقیہ - انوار الطوبی - کتاب المقادیر - تحفۃ الطالبین - کتاب الرانی - ابن فہد علی کے اشدو - شہید السنن ۸۶۷ اور فخر المحققین لکھتی

۸۰۰ کا شمار در شیدہ۔ اُنکے والد عبداللہ بھی جوڑے فاضل تھے ابن المثنیٰ کے نام سے مشہور ہیں۔

۴۸۹۔ ابن الجدی (شہاب الدین احمد بن جب بن طباطبائی شافعی) (فقہیہ۔ نحوی۔ ۸۵۰)

۴۹۰۔ ابن مردودہ (ابو بکر احمد بن موسیٰ بن مردودہ اصفہانی (طراز) محدث۔ مورخ۔ مفسر۔ ۴۱۶) تفسیر تاریخ المناقب۔ مخرج علیہ تصحیح البغوی۔

۴۹۱۔ ابن مسعود (یونس بن یوسف بن مسعود شیبانی قتیبی) (صوفی۔ مجذوب۔ ۱۱۹ تفسیر۔ ۹۰) فرقہ یونسیہ کا بانی قتیبی علاؤ دارالکلیک قریم۔

۴۹۲۔ ابن مستنیر (شیخ ابو علی محمد بن ستیر مصری) (نحوی۔ ۲۰۶) دیکھو قطرب

۴۹۳۔ ابن المثنیٰ (مشرق الدین ابو البکات مہارک بن ابو الفتح احمد بن مہارک اربلی) (محدث۔ رجالی۔ لغوی۔ ادیب۔ ۶۳۶ مولد) ولادت ۵۶۲۔ وزیر ارباب

سازنغ ادب۔ جلد ۱۔ کتاب النظام شرح مقبلی والی تمام اجلہ کتاب الحاصل شرح ابیات مفصل زعفرانی

۴۹۴۔ ابن السیفت (عبد الرحمن عبد الرحمن بن ابو القاسم بن غانم عسقلانی) (ادیب۔ شاعر۔ ۶۳۵) ولادت ۵۸۳

۴۹۵۔ ابن مسعود (ابو عبد الرحمن عبد اللہ بن مسعود بن علی) (صحابی۔ ۳۲) والدہ کا نام ام عبد۔ قدیم الاسلام۔ عمر ۶۰

۴۹۶۔ ابن مسعود (احمد بن علی بن مسعود) (عربی۔ ۱۰۰) فرائع الارواح

۴۹۷۔ ابن سکویہ (ابو علی احمد بن محمد بن یعقوب بن سکویہ رازی اصفہانی) (کاتب طبیب فلسفی۔ ۴۲۱) عقد الدولہ کا صاحب خزینہ و کاتب السر۔

تہذیب الاخلاق۔ تجارب الامم یعنی تاریخ بنی عباس تا ۳۶۲ھ

۴۹۸۔ ابن مہر (مہذب الدین ابو الحسن علی بن سعد بن علی موسیٰ) (شاعریہ۔ ۵۳۳) عمر ۹۰ سے زیادہ

۴۹۹۔ ابن المشطوب (ابو العباس محمد بن احمد بن احمد بن احمد بن علی بن ابی الہیجا بکری) (ایر۔ ۶۱۹) ازم ارے دولت صلاحیہ۔ ولادت

۵۰۰۔ ابو الحسن (ابو العباس قاضی الجماعت احمد بن عبد الرحمن بن محمد قرطبی) (فقہیہ۔ نحوی۔ شاعریہ۔ ۵۹۲) ابو جعفر شیبانی مشہور ہے۔ ولادت ۵۱۳۔

مشرق نحویں۔ تزیہ القرآن۔

۵۰۱۔ ابن مطرف (ابو الفتح احمد بن مطرف عسقلانی) (ادیب۔ لغوی۔ شاعریہ۔ ۴۱۳) قاضی دیالہ عمر قریب ۹۰

۵۰۲۔ ابن مطروح (احمد الدین ابو الحسن یحییٰ بن یحییٰ بن ابراہیم مصری) (شاعریہ۔ ۴۲۶) مصر۔ ولادت ۵۹۲۔ سید شاہ مصر کی طرف دشن کا گدہ

۵۰۳۔ ابن المشرق (ابو العباس عبد اللہ بن المشرق التبریزی متوفی عباسی بغدادی) (ادیب۔ شاعریہ۔ ۲۹۶) بغداد۔ ولادت ۶۲۳۔ تبریز و غلب کا شاگرد۔

الزہر والرائض کتاب البدیع۔ اشعار الملوک۔ کتاب الآداب

۵۰۴۔ ابن المصطفیٰ (شیخ ابو الحسن بن علی بن عبد النور زواہی مغربی شافعی) (نحوی۔ ۶۲۸) قاہرہ (الفیہ نحویں۔ جہنمی ادب اور صاحب کلاشاگر

حقون دشن و مصر میں رہا۔ ولادت ۵۶۴

۵۰۵۔ ابن المظلم (نجم الدین ابو الحسن علی بن فاس واسطی) (شاعریہ۔ ۵۹۲) ولادت ۵۰۱

۵۰۶۔ ابن المظلم (ابو عبد اللہ محمد بن نعمان بن عبد السلام بغدادی (شیخ مفید) (فقہیہ۔ منکر۔ ۱۳۱) بغداد) دیکھو شیخ مفید

۵۰۷۔ ابن حمید (تاج الدین ابو عبد اللہ محمد بن سید ابو جعفر قاسم بن حسین بن حمید حسنی علی) (فقہیہ۔ شاعر۔ ادیب۔ شاعریہ۔ حدیث) شاگرد علامہ

علی بن اُستاد و شہید اول۔ معرفۃ الرجال۔ نہایت اہتمام فی نسب آل ابیطالب۔ الفلک الشحون۔ اخبار الامم۔ سبک المذہب۔ منہاج العمال۔

۵۰۸۔ ابن مقاتل (علی بن محمد طالی) (محدث۔ ۸۳۳) المناقب

۵۰۹۔ ابن مفرغ (ابو عثمان یزید بن یزید بن یزید حمیری) (شاعریہ۔ ۶۹) سید اسماعیل حمیری اسی کا نسل سے تھا

۵۱۰۔ ابن مفلح (عبد الدین ابو اسحاق ابراہیم بن شیخ نور الدین علی بن عبد العالی عالی) (فقہیہ۔ محدث۔ ۱۳۲) اصفہان) محقق۔ حق۔ علامہ و زاہد

ان کے بیٹے حسن اور عبد الکریم بھی مشہور عالم تھے۔

۵۱۱۔ ابن مفتح (ابو بکر محمد بن حسن بن یعقوب بن حسن خطار مرقی) (نحوی۔ ۳۵۴) غلب کا شاگرد

- ۵۱۳۔ ابن شافع (عبداللہ بن شافع بغدادی) [مترجم کتاب - ۱۵۸] ترجمہ عربی ایسا حنفی، از نانی، ترجمہ عربی کیلیدہ دمنہ از فارسی۔ درہ الثقیبہ
- ۵۱۳۔ ابن مقلد (ابوعلی محمد بن علی بن حسین بن مقلد بغدادی) [کتاب - ۳۲۸] ولادت ۲۶۲ ہجری بغداد، معتد عباسی کا وزیر۔ کوئی خط سے حال کو عربی خط کا موجود نہیں خطیج کا۔
- ۵۱۴۔ ابن مقلد (ابو عبداللہ حسن بن علی بن حسین بن مقلد بغدادی) [کتاب - ادیب - ۳۳۸] ولادت ۲۶۸
- ۵۱۵۔ ابن کتوم [تاج الدین ابو محمد احمد بن عبد القادر بن احمد قسبی حنفی] [فقہ - لغوی - نحوی - ۴۲۹] ولادت ۶۸۲ ہجری جمیع میں اعیان الحکماء، شرح وایقہ
- ۵۱۶۔ ابن الملا (احمد بن محمد بن علی بن احمد) [نحوی - ۹۷۱] شرح منی اللیب
- ۵۱۷۔ ابن الحنفی (شرف الدین ابو المکارم احمد بن ابی سعید بن حنفی مصری) [ادیب - ۶۰۶] حلب) وزیر مصر۔ القوانين والدواہین
- ۵۱۸۔ ابن بحر (ابو احمد یحییٰ بن علی بن ابی منصور یحییٰ معتزلی) [ادیب، شکر، شاعر عرب - ۳۰۰] مشہور ربیع النہیم۔ ولادت ۲۴۱۔ شافعی مولیٰ کا شاگرد۔ ابو جوصلی کا استاد، موتی وکتفی عباسی کا ندیم۔ کتاب الباہر۔
- ۵۱۹۔ ابن منہ (ابو عبداللہ محمد بن یحییٰ بن منہ اصغہانی) [حدیث - ۳۰۱] تاریخ اصغہانی
- ۵۲۰۔ ابن منہ (ابو عبداللہ محمد بن اسحاق اصغہانی) [حدیث - ۳۹۵] ولادت ۳۱۶۔ معرفۃ الصحابہ
- ۵۲۱۔ ابن منہ (ابو القاسم عبد الرحمن بن محمد بن اسحاق) [حدیث - ۴۰۰] اصغہانی) کبیر الشان حلیل القدر
- ۵۲۲۔ ابن المنذر (ابو محمد محمد بن ابراہیم بن المنذر مینا پوری شافعی) [فقہ - محدث - مفسر - ۳۰۹] شیخ الحرم۔ کتاب التفسیر۔ کتاب السنن۔ کتاب دیلمہ۔ کتاب الاجماع۔ کتاب الاشراف (شاگرد ربیع بن سلیمان)
- ۵۲۳۔ ابن منصور (جمال الدین محمد بن جلال الدین ابو القرمح بن علی خوزجی افریقی مصری) [ادیب - لغوی - ۷۱۱] لسان العرب لغت میں ۲۰ جلد
- نثارالآثار مصر کے دیوان انشاء کا لازم
- ۵۲۴۔ ابن منہ (کمال الدین ابو الفتح موسے بن یونس بن محمد موصلی شافعی) [فقہ - ۶۳۹] ولادت ۵۵۱ مومل
- ۵۲۵۔ ابن منیر (مذہب الدین عین الزمان ابوالکسین احمد بن منیر بن احمد طبری الشافعی) [شاعر عرب - ۶۳۸] حلب) ولادت ۴۷۳ م طرابلس الشام
- ۵۲۶۔ ابن منیر (قاضی ناصر الدین احمد بن محمد بن منصور ہالی) [نحوی ادیب فقہ - ۶۸۳] ولادت ۶۲۰۔ قاضی اسکندریہ
- ۵۲۷۔ ابن منیر (احمد بن منیر ابو جعفر بغدادی) [حدیث - ۲۴۲] عمر ۸۰ سنہ (نیز دیکھو ابن سعد)
- ۵۲۸۔ ابن مہران (ابو مسلم عبد الرحمن بن مہران بغدادی) [حدیث - ۳۷۵]
- ۵۲۹۔ ابن میمون (ابو عمران موسے بن میمون بن یوسف اسرائیلی قرطبی یہودی) [طیب فلسفی - ۶۰۵] ولادت ۵۲۹ قریہ۔ عرب اس کو علامۃ العبری کہتے ہیں۔ ابن طفیل اور ابن رشد کا شاگرد۔ اندلس سے مصر میں آکر صلاح الدین یوسف کا ملازم ہوا۔ ولادت الحکمین۔ کتاب فصول۔ تدبیر النسخہ۔
- ۵۳۰۔ ابن ابی ظلم (ہرالد بن محمد بن جمال الدین محمد بن مالک جہانی شافعی) [نحوی - ۶۸۶] دمشق) ابن مالک صاحب الفیہ کا بیٹا۔ شرح الفیہ شرح کاغیہ۔ کتاب المعیاج مختصر محتاج۔
- ۵۳۱۔ ابن نباتہ (شمس الدین محمد بن محمد بن حسن بن نباتہ جہانی فارسی مصری) [شاعر عرب - محدث - خطیب - ۶۷۸] قاہرہ) دیوان اشعار برج الفنون شرح رسالہ ابن زید بن۔ عمر ۷۹۔
- ۵۳۲۔ ابن نباتہ فارسی (ابو یحییٰ عبد الرحیم بن محمد بن اسماعیل بن نباتہ) [خطیب - ادیب - ۳۷۴] ولادت ۳۳۵۔ خطب مشہور۔ سیف الدولہ کے زمانہ میں طلب کا خطیب۔ حاضر شہنہ۔
- ۵۳۳۔ ابن نباتہ سوری (ابو نصر عبد العزیز بن عمر بن محمد بن یحییٰ سوری) [شاعر عرب - ۴۰۵] بغداد) ولادت ۳۷۷۔ سیف الدولہ حمدان اور ابو الفضل محمد بن عبد

- ۵۶۰- ابن الکلبی (امام علامہ صدر الدین محمد بن عمر بن علی بن عثمان مصری شافعی) (محدث۔ ۴۱۶ قہارہ) ولادت ۴۶۵ و میاٹ
- ۵۶۱- ابن الکلبی (شہاب الدین احمد بن موسیٰ بن علی بن ابی) (نوی۔ ۴۹۱) شرح الدرریدہ۔ شرح المحرر۔ ابن عبد الحلیم اور کانی کا شاگرد
- ۵۶۲- ابن ولید (ابو عبد اللہ حسین بن علی بن ولید) (نوی۔ شاعری۔ ۳۸۵) مراح عقد اللہ اور
- ۵۶۳- ابن ہارون (ابو عمر سل بن ہارون بن راہون بن تسیانی) (کیم فقیع شاعری۔ صدی دوم) مامون رشید کے خزانہ الحکمۃ کا متولی شوقی مذہب کا پیروں
- ۵۶۴- ابن ہارون (ابو الحسن علی بن ہارون بن علی بغدادی) (ذہبی۔ ادیب۔ شاعری۔ ۳۵۲ بغداد) ولادت ۲۷۶۔ ابو الحسن نجم کا پوتا
- ۵۶۵- ابن ہارون (ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن ہارون قوی) (نوی ۳۸۳) کتاب الخلیل۔ کتاب الاشغال۔ کتاب الاضداد
- ۵۶۶- ابن ہارون (ابو القاسم محمد بن ابی ازدی اندلسی) (شاعری۔ ۳۶۲ قہارہ) اسکا باپ عبدیہ کا مشہور شاعر تھا۔ بعد میں ابن ہارون جو ہر سب سے بڑا کہتا تھا
- ۵۶۷- ابن ابی ابراہیم حسن بن ابی عبد اللہ اولیٰ بصری) (شاعری۔ ۱۹۶ بغداد) دیکھو ابو نواس علی
- ۵۶۸- ابن ہاشم (شہاب الدین احمد بن محمد بن عمر مصری مقدسی) (راوی۔ ۱۱۵ اور شہر) ملط علم حساب میں۔ فایۃ السوال جبرقا بدیں۔ وشد الطالب سنی الطالب
- ۵۶۹- ابن ہبیرہ (ظہام الدین شریف ابو علی محمد بن محمد بن صالح بن حمزہ بغدادی) (شاعری۔ ۵۰۴ کرمان) صادق والباقر سیف الدولہ صدر قدس بدیں علی
- کے لئے دس سال میں لکھی۔
- ۵۷۰- ابن ہبیرہ (ذریعہ بن الدین ابو الطاهر بن ابی سیرہ بن محمد شیبانی صقلی) (محدث۔ فقیہ۔ ۵۶۰ بغداد) معقل عباسی کا وزیر۔ شرح جمع بین المعیین۔ کتاب المقصد۔ کتاب العبادات۔ کتاب الافصاح
- ۵۷۱- ابن ہشام (ابو محمد عبد الملک بن ہشام بن ابی حمزہ معافری بصری) (محدث۔ نساب۔ مورخ۔ ۲۱۸ قسطاط) سیرۃ النبی
- ۵۷۲- ابن ہشام (شمس الدین عبد اللہ بن یوسف بن ہشام انصاری مصری) (نوی۔ ۴۶۱) سنی الملیب۔ شذوہ الملیب۔ توضح المساکیر۔ الفیہ
- ۵۷۳- ابن ہشام (ابو عبد اللہ محمد بن احمد بن ہشام بن ابی اندلسی) (نوی۔ ۴۶۱) سنی الملیب۔ توضح المساکیر۔ الفیہ
- شرح مقصدہ ابن دریم۔ ۵۵۴ میں زندہ تھا۔
- ۵۷۴- ابن ہشام (کمال الدین محمد بن عبد الواحد سیوسی مصری مخفی) (فقیہ۔ ۸۶۱) فتح القدر شرح الہدایہ۔ المسایرہ
- ۵۷۵- ابن ہوازن (عبد الرحمن بن عبد اللہ بن محمد بن خالد بن شعیبہ بن شاپوری) (فقیہ۔ محدث۔ واخذ۔ ۵۱۳) امام ابو حنین کا شاگرد۔ بغداد میں غلط کتاب تھا۔ لوگوں کی دشمنی سے وطن واپس آیا۔
- ۵۷۶- ابن ہشام (ابو علی محمد بن حسن بن ہشام بصری) (راوی بیہیت۔ ۳۲۹) وزیر مصر۔ پیر حکم خلیفہ مصر نے بلایا۔ کتاب الارصاد والحلیہ کتاب السادۃ کتاب
- ۵۷۷- ابن ہشام (ابو محمد عبد اللہ بن ہشام) (راوی بیہیت۔ ۴۰۰) ارجوزۃ الیاسینیہ جبرو مقابریس
- ۵۷۸- ابن ہشام (دیکھو ابن الہاشم علی) (نوی۔ ۶۳۳)
- ۵۷۹- ابن یونس (امام الدین ابوجامہ یونس بن عمر ہارونی موسیٰ شافعی) (فتیہ۔ ۴۰۸) مول ۵۳۵ میل۔ مول کا قاضی
- ۵۸۰- ابن یونس (ابو الحسن علی بن ابی سعید بن ابراہیم بن احمد بن یونس مصری) (راوی بیہیت۔ ۴۰۹) مول ۳۹۹ قہارہ۔ امام خلیفہ مصر کا ملازم۔ قہار میں رہنے والی۔ زنج کا حکم۔ قہار کا حکم۔
- ۵۸۱- ابن یونس (ابو سعید عبد الرحمن بن احمد بن یونس مصری) (محدث۔ ۳۴۷) ولادت ۲۸۱
- ۵۸۲- ابن یزید (ابو عبد الرحمن عبد اللہ بن محمد عدی) (نوی۔ تیسری صدی) وغیرہ القرائن۔ المختصر فی الفیہ۔ الوقت والابتداء
- ۵۸۳- ابو احمد زدی (طالب بن عثمان بن محمد زدی) (نوی۔ ۳۹۶) ولادت ۳۹۱۔ ابو بکر اناری کا شاگرد
- ۵۸۴- ابو احمد علی (ابو احمد محمد بن ابی یزید یزید بن یونس بغدادی) (محدث۔ تیسری صدی) اصحاب موسیٰ کاظم رضادو سے
- ۵۸۵- ابو احمد بصری (عبد السلام بن حسین بن محمد) (نوی۔ ۴۰۵) ولادت ۳۲۹

- ۵۸۶۔ ابو احمد زبیری [محمد بن عبداللہ زبیری] (محدث - ۲۰۳)
- ۵۸۷۔ ابو احمد شہر زوری [قاسم بن مظفر بن علی] (فقید - ۴۸۹ مومل، قاضی اربل۔ ان کا بیٹا ابو بکر محمد قاضی خافقین ابو اسحاق شیرازی کا شاگرد ۴۵۳ھ میں پیدا ہوا اور ۵۳۸ھ میں بغداد میں فوت ہوا
- ۵۸۸۔ ابو احمد عسکری [حسن بن عبداللہ بن سعید عسکری] اہوازی [ادیب - ۳۸۲] ولادت ۲۹۳ھ۔ شاگرد ابن زریعہ کتاب الاخبار والنوادر کتاب المختص والمؤلف کتاب الحکم والامثال کتاب ازواج کتاب التبعیث۔
- ۵۸۹۔ ابو احمد علی بن محمد حسن متقی مکتہ [محدث - ۶۰] کتاب المعرفۃ بفضل المومن۔ تاریخ الرجال کتاب الوصایا
- ۵۹۰۔ ابو الاحوص [محمد بن کریم بن حماد بغدادی] (محدث - ۲۷۹) قاضی عکبراد
- ۵۹۱۔ ابو الاضحیٰ [احساک بن سلمان بن سالم نحلی] (نحوی - نحوی - شاعر عرب)
- ۵۹۲۔ ابو اسامہ [احمد بن اسامہ کوفی] (محدث - ۲۰۱)
- ۵۹۳۔ ابو اسامہ [شیخ شاہد بن محمد زبیری] (نحوی - ۳۹۹) حاکم خلیفہ مصر نے اس اور اسکے دوست ابو الحسن علی بن سلیمان انطاکی نحوی کو ایک فن قتل کر لیا۔
- ۵۹۴۔ ابو اسماعیل زدی [احمد بن دریم بصری] (محدث - ۱۷۹)
- ۵۹۵۔ ابو اسحاق اسفرانی [رکن الدین ابراہیم بن محمد بن ابراہیم اسفرانی شافعی] (فقید - اصولی جیکم - ۴۱۸ اسفران) جامع الحلی۔ ارد علی المحدثین۔ قرالین فی شہد الحسنین۔ ابو اسحاق قشیری کا مصاحب۔
- ۵۹۶۔ ابو اسحاق اصطخری [ابو اسحاق فارسی اصطخری یا صخری] (عراقی سیاح - صدی چہارم) ۳۴۰ھ میں عسک بنہدہ افریقہ میں تخریفات کا سفر کیا۔ کتاب الاقالیم المسالک والممالک۔
- ۵۹۷۔ ابو اسحاق اصفہانی [دیکھو ابن عامر] (محدث - ۲۸۳)
- ۵۹۸۔ ابو اسحاق بنی [ابراہیم سیار بنی بصری المعروف بہ نظام منتری] (شکلم - صدی دوم) حاکم کا استاد۔ معاصر ہارون رشید [دیکھو نظام منتری]
- ۵۹۹۔ ابو اسحاق تیرق [ابراہیم بن محمد بن محمد] (نحوی - صدی چہارم) ابو عمر زاہد غلام ثعلب کا شاگرد
- ۶۰۰۔ ابو اسحاق ثعلبی [امام احمد بن محمد بن ابراہیم بن شافعی] (مفسر - محدث - ۲۷۷) تفسیر کشف البیان۔ عرائیل المجالس۔ ابو طہر ابن خریزہ اور ابن ہشام کا شاگرد
- ۶۰۱۔ ابو اسحاق جوی [صدر الدین ابراہیم بن سعد الدین محمد بن یوہ ابو بکر جوی حنفی] (محدث - ۷۲۲) دیکھو ابن حمویہ صاحب فرائد اسمطین
- ۶۰۲۔ ابو اسحاق حرلی [ابراہیم بن اسحاق بن ابراہیم مروزی مالکی] (فقید - ۲۸۵) ولادت ۱۹۸ھ احمد بن فضل کا شاگرد مساند خلفائے اربعہ دیگر مصاحب ابو جعفر
- ۶۰۳۔ ابو اسحاق زجاج [ابراہیم بن سری بن سہل بصری] (نحوی - ۳۱۱) مبرز دکان شاگرد
- ۶۰۴۔ ابو اسحاق زبیری [ابراہیم بن عبدالرحمان بن عوف] (تألیف - ۹۶) عمر ۷۵
- ۶۰۵۔ ابو اسحاق بسیمی [عمر بن عبداللہ ہمدانی کوفی] (تألیف - ۱۲۷) ولادت ۵۳۳ھ
- ۶۰۶۔ ابو اسحاق شیرازی [جمال الدین ابراہیم بن علی بن یوسف شیرازی شافعی اشعری] (اصوفی - شکلم - فقید - ۴۷۷ بغداد) ولادت ۳۹۳ھ۔ تصنیف: قاسم مہذب۔ التنبیہ۔ معہ طبقات الفقہاء
- ۶۰۷۔ ابو اسحاق غری [ابراہیم بن یحییٰ بن عثمان بن محمد کلبی غری شافعی اشعری] (شاعر عرب - ۲۸۲ھ) ولادت ۴۴۳ھ غزہ۔ دیوان اشعار
- ۶۰۸۔ ابو اسحاق زبیری [ابراہیم بن محمد کوفی] (محدث - ۱۸۵)
- ۶۰۹۔ ابو اسحاق قمی [ابو اسحاق ابراہیم بن ہاشم کوفی قمی] (محدث - دوسری صدی) امام رضا علیہ السلام کے صحابی۔ کتاب النوادر۔ کتاب القضاء۔ قضا یا ابراہیم بن عثمان
- ۶۱۰۔ ابو اسحاق بن محمد [ابو اسحاق بن محمد] (شاعر عرب - ۴۴۱) شرح دیوان سنہی
- ۶۱۱۔ ابو اسحاق مدنی [ابراہیم بن محمد بن ابو یحییٰ مدنی] (محدث - دوسری صدی) کتاب الحلال والکواحہ کہتے ہیں کہ ان کی تصنیفات کو ان کا نام ہے

- ۶۱۳۔ ابواسحاق مروزی [ابراہیم بن احمد بن اسحاق مروزی بغدادی شافعی] (فقہ - ۳۴۰ قہرہ) سکونت بغداد مصر فقہیں ابن سیرین کا شاگرد شیخ
 ۶۱۴۔ ابواسحاق مصری عراقی [ابراہیم بن منصور بن مسلم مصری شافعی] (فقہ - ۵۹۹ م) خطیب مصر عراق میں ابواسحاق شیرازی کا صاحب ہاتھ لگا
 ۵۱۰۔ شرح مجتبہ - انکشاف ابو عبد اللہ محمد بن فضل جلیل القدر قاسم ۵۶۳ میں پیدا اور ۶۱۳ میں فوت ہوا۔ اچھا شاعر و خطیب تھا۔
 ۶۱۴۔ ابواسحاق موصلی [طبریز علی بن ابراہیم بن عمر موصلی شافعی] (فقہ - شاعری - ۵۱۰ قہرہ) موصلی کے قریب سلاطین کا شافعی
 ۶۱۵۔ ابواسحاق نیم [ابراہیم بن یمان بن یحییٰ رحمانی موصلی] (مفتی - مصر - ۱۸۸ قہرہ) ولادت ۱۲۵ کو۔ اسکا گانا اول ہدی بن منصور طبرستان سے
 ۶۱۶۔ ابواسامعیل کوئی [ابراہیم بن ابوالعباس یحییٰ بن سلیم کوئی] (ادب - قاری - دوسری صدی) معاصر امام جعفر کلام رضا علیہم السلام
 ۶۱۷۔ ابواسامعیل اندلی [محمد بن دہریم بصری] (حدیث - ۱۷۹)
 ۶۱۸۔ ابوالاسود [غلام بن عمر بن شعیان دہلی بصری شافعی] (تاجی - ۹۹۰ م) مدینہ صفین میں جناب علی کے ہمراہ - حضرت علی کی تعلیم کو بخوبی تدوین کی بلکہ حدیث
 ۶۱۹۔ ابواسید [عالم انصاری] (صحابی - حدیث - ۹۰۰ م) کل جنگوں میں رسول اللہ کے ساتھ رہے۔
 ۶۲۰۔ ابونامدہ بلی [صدی بن جلال] (صحابی - محدث - ۱۸۰ م) مصر میں رہتے تھے پھر مصر میں آئے۔
 ۶۲۱۔ ابوالمرادی [سید بن ضیف انصاری اوس] (صحابی - ۱۰۰ م) مدینہ ۹۲
 ۶۲۲۔ ابوالوہب خزاعی [ابراہیم بن عثمان] (حدیث - دوسری صدی) جناب صادق و کاظم سے روایت کی [ابو ابوالانصاری (دیکھو خالد بن زید)]
 ۶۲۳۔ ابوالوہب [جعفر بن محمد بن یحییٰ] (فاضل شاعری - ۱۰۲۸) دیوان ابن کاہت مشہور ہے۔ شاگرد شیخ بہائی
 ۶۲۴۔ ابوالبحری [دوب] (دوب بن سبب بن عبد اللہ اسدی مدنی بغدادی) (فقہ - حدیث - ۲۰۰ قہرہ) ولادت کی طرف مشرقی بغداد کا شافعی تھا پھر وہاں گیا
 ۶۱۵۔ ابوالبدیع [ابو البدر بن عامر بن علی] (صحابی - ۱۱۷)
 ۶۲۶۔ ابوبدر [عامر بن ابومعنے عبد اللہ بن یحییٰ اشجری] (تاجی - ۱۰۲) ابومعنے اشجری کا شہید شریح کے بعد کوہ کا قاضی
 ۶۲۷۔ ابوبدر [ابوبدر] (فانی بن زبیر ابوی) (صحابی - عبد اللہ بن علی جنگوں میں علی کے ہمراہ - براہین عازب کے ماموں - اوائل خلافت معاویہ میں مدے۔
 ۶۲۸۔ ابوبدر [فقد بن عبد اللہ اسلمی] (صحابی - حدیث - ۹۰۰ م) سکونت بصرہ
 ۶۲۹۔ ابوالبرکات انباری [کمال الدین عبد الرحمن بن ابی الوفا محمد بن یحییٰ اللہ شافعی] (نوی - ۵۷۷) ولادت ۵۱۱ - اسرار العربیہ - نزہۃ الالہام فی طبقات
 الادباء میزان نخویں۔
 ۶۳۰۔ ابوالبرکات سیبی [احمد بن عبد الوہاب سیبی] (ادیب - ۵۱۴) مودب خلفاء و عباسیہ
 ۶۳۱۔ ابوالبرکات عبد السلام [عبد اللہ بن عبد السلام] (حدیث - -) متفق الاخبار
 ۶۳۲۔ ابوالبرکات کوئی [شریف بن ابراہیم بن محمد کوئی حنفی] (نوی - حدیث - ۵۹۹) ولادت ۴۲۲ کوہ
 ۶۳۳۔ ابوالبرکات سنونی [شریف الدین مبارک بن احمد بن مبارک اربلی] (حدیث - رجال - ادیب - ۴۷۷ موصلی)
 ۶۳۴۔ ابوبکر بن ابی احمد بن احمد بن حماد بن ابی راضی دہلی [حدیث - مورخ - ۳۴۰ عرج] (دولاب دے کا ایک قریہ جو تاریخ العلماء
 ۶۳۵۔ ابوبکر بن احمد بن ابراہیم بن احمد بن علی قی [نوی - مورخ - -] تاریخ الکبریٰ متاثر از ولایت ابن ماجہ صاحب الذیج بن ابی الفرج عجمی
 ۶۳۶۔ ابوبصیر [ابو بصیر عتبہ بن سید ثقفی] (صحابی - -) وفات عبد رسول میں - نیز دیکھو عبد اللہ بن محمد اسدی
 ۶۳۷۔ ابوالقاسم کوئی [ابو القاسم جسی کوئی حنفی] (نوی - نوی - ۹۰۰) اوائل صدی یازدہم الکلیات فی النسخ واللغات والا اصطلاح مصطفیٰ پاشا زید دوم المونی
 ۶۳۸۔ ابوالقاسم [عبد اللہ بن عبد اللہ بن حسین بن عبد اللہ حبلی] (نوی - ادیب - ۹۱۶ قہرہ) اقوال القرآن - شرح مفصل - شرح شفاء بن جریج
 ۶۳۹۔ ابوالقاسم [عبد اللہ بن عیسیٰ بن علی بن عیسیٰ بن علی] (ابن الصانع) (نوی - ۴۳۰ م) ولادت ۵۳۷ - شاگرد ابن اثرب

تاریخ علماء
 تاریخ الکبریٰ
 تاریخ النسخ واللغات والا اصطلاح
 شرح مفصل
 شرح شفاء بن جریج
 ابن اثرب

- ۴۲۰۔ ابوالبقاء نایسی [زین الدین خالد بن یوسف بن سعد نایسی دمشقی] (نوی۔ لنوی۔ ۴۶۳) ولادت ۵۸۵
- ۴۲۱۔ ابوبکر بن ابی شیبہ (عبد اللہ بن محمد بن ابی شیبہ کوئی) (محدث۔ ۲۳۵) مسند مصنف۔ سنیان بن عیینہ اور عبد اللہ بن مبارک کا شاگرد۔ بخاری مسلم۔ ابوداؤد اور ابن ماجہ کا استاد
- ۴۲۲۔ ابوبکر بن ابراہیم (ابوبکر بن ابراہیم) (محدث۔ ۳۸۱) حکم گیر مسند ابی حنیفہ۔ اربعین۔
- ۴۲۳۔ ابوبکر بن ابوقحافہ (عبد اللہ بن عثمان) (صحابی۔ ۱۳۰ مدینہ) عمر ۶۳۔ چاریار اور قشیر مشہور ہے
- ۴۲۴۔ ابوبکر بن ابی (محمد بن قاسم بن محمد بن ابی انباری) (نوی۔ محدث۔ ۳۷۸) بغدادی کتابت شکل۔ نویل حدیث۔ کتاب الاضداد۔ انصاف۔ کتاب الزاہر والکافی خوص۔ ولادت ۲۷۱۔ شاگرد قطب۔
- ۴۲۵۔ ابوبکر بن قلائی (قاضی ابوبکر محمد بن طیب بن محمد بصری اشعری۔ بغدادی) (حکیم۔ ۴۰۳) بغدادی اپنے زمانہ میں حکم کلام میں گناہ
- ۴۲۶۔ ابوبکر جاردی (محمد بن نصر بن طبر بن جارد خیشاپوری) (محدث۔ ۲۹۱)
- ۴۲۷۔ ابوبکر بن خاضہ (امام ابوبکر محمد بن محمد بن عبد اللہ بن بغدادی) (محدث۔ ادیب۔ ۴۸۹)
- ۴۲۸۔ ابوبکر بن خضی (شخص الدین محمد بن ابی بکر بن محمد خضی) (نوی۔) موشع شرح کافہ حاجیہ۔ خضیص کرمان کا ایک گانہ ہے
- ۴۲۹۔ ابوبکر خوارزمی (محمد بن عباس خوارزمی نیشاپوری) (ادیب۔ لنوی۔ شاعر۔ ۳۸۳) ابوجعفر بن رستم طبری کا بھانجہ۔ لغتہ و انساب میں امام۔ مدت
- محمد حنب میں پھر نیشاپوریں رہا
- ۴۳۰۔ ابوبکر رازی (احمد بن علی بن حسین نیشاپوری) (محدث۔ ۳۱۵) عمر ۵
- ۴۳۱۔ ابوبکر رازی (محمد بن ابی بکر رازی) (طیب۔ ۳۱۱) کتاب الحادی ۲۰ جلد۔ کتاب الجامع۔ کفایہ نصوری جو منصور بن نوح سامانی کے نام پر لکھی گئی ہے
- زمانہ کا امام الاطباء
- ۴۳۲۔ ابوبکر زبیدی (محمد بن حسن بن عبد اللہ زبیدی) (شیلی زبیدی) (نوی۔ فقیدہ۔ ۳۷۹) اشبیلیہ) ولادت ۳۱۴۔ قاضی اشبیلیہ۔ مختصر کتاب المین کتاب الفاضل کتاب لایہ خوص۔ طبقات الخوین واللوین
- ۴۳۳۔ ابوبکر زبید (احمد بن حسین) (نوی۔ صدی چہارم) مطبع ہائے فلفلفہ عباسی کا مسافر
- ۴۳۴۔ ابوبکر بختانی (محمد بن عزیز بختانی) (ادیب۔ لنوی۔ ۳۴۰) ابوبکر رازی کا شاگرد۔ خوب القرآن جس کا نام زمرہ القلوب ہے
- ۴۳۵۔ ابوبکر خیشانی (ابوبکر بن ابی تمیم کسان بصری) (تابعی۔ ۱۳۱)
- ۴۳۶۔ ابوبکر راج (محمد بن سری بغدادی) (نوی۔ ۳۱۶) کتاب الاصول شرح کتاب سیبویہ
- ۴۳۷۔ ابوبکر شافعی (ابو طالب محمد بن محمد) (محدث۔ ۳۵۵) غیلانیات
- ۴۳۸۔ ابوبکر شیبانی (یونس بن بکر بن واصل کوئی) (محدث۔ ۱۹۹) مغازی
- ۴۳۹۔ ابوبکر شیرازی (احمد بن عبد الرحمن فارسی شیرازی) (محدث۔ ۴۰۵) کتاب الاطباء
- ۴۴۰۔ ابوبکر صلی شطرنجی (محمد بن یحییٰ بن عبد اللہ صلی شطرنجی) (ادیب۔ لنوی۔ ۳۳۶) بغدادی کتاب لوزراء۔ کتاب لہرقاء۔ کتاب دیب لکاتب یحییٰ بن ابی ہاشم۔
- ۴۴۱۔ ابوبکر صلی صلی (محمد بن عبد اللہ بغدادی شافعی) (فقیدہ۔ ۳۳۰) ابن سیرین کا شاگرد
- ۴۴۲۔ ابوبکر طروش (ابوبکر محمد بن ولید بن محمد طروش اندلسی مالکی) (صوفی۔ مورخ۔ ۵۲۰) سکنندہ) دیکھو ابن ابی رندہ
- ۴۴۳۔ ابوبکر عیاش (ابوبکر بن عیاش اسدی کتابی۔ ۱۵۳) عمر ۹۶
- ۴۴۴۔ ابوبکر قتال (محمد بن علی بن اسماعیل شافعی شافعی) (فقیدہ۔ محدث۔ لنوی۔ اصولی۔ شاعر۔ ۳۶۵) شافعی ولادت ۲۹۱۔ شاگرد ابن سیرین۔ یہ ابن سیرین سے اور حاکم ابو عبد اللہ اس سے روایت کرتا ہے۔

- ۴۶۵۔ ابوبکر بن قمران [عبد اللہ بن قمران] (توحی - ۲۷۷)
- ۴۶۶۔ ابوبکر کلابادی [محمد بن ابراہیم کلابادی] (اصونی - ۳۸۰ بخارا)
- ۴۶۷۔ ابوبکر باغی [احمد بن عبد اللہ بن حسن الفزاری باغی (حمید)] (توحی - محدث۔ ادیب - ۴۵۲ مصر) ولادت ۴۰۷۔ معاصر حنفی ائمہ اربعہ
- ۴۶۸۔ ابوبکر خزوی [ابوبکر بن عبد الرحمن بن حارث بن ہشام بن میزہ خزوی] (تالیسی - محدث۔ فقہ - ۹۳۰) ولادت خلافت عمر - مدینہ کے فقہوں (سعید بن جبیر) عروہ - قاسم - سعید - سلیمان - ابوبکر خزوی - خارجہ - میں سے
- ۴۶۹۔ ابوبکر مغازی [قاضی ابوبکر محمد بن عبد اللہ بن العری] (محدث - مفسر - ۴۴۳ قاس) [کعبہ بن عری -
- ۴۷۰۔ ابوبکر نقاش [محمد بن حسن بن زیاد بن یارون بن جعفر مغزی موطی بغدادی] (مفسر - محدث - ۳۵۱) ولادت ۲۶۵ - قنبر
- ۴۷۱۔ ابوبکرہ [فتیح بن حارث بن کلثوم قنقی] (صحابی - محدث - ۵۱۵ یا ۴۹۵ ہجری) سمیعہ کا بیٹا - زیاد بن سمیعہ کا دري بھائی
- ۴۷۲۔ ابوبکر نام [حبیب بن اوس بن حارث طائی عاملی شامی بغدادی] (شاعر عرب - ۲۸۰ متوفی) ولادت ۱۹۰ - سکونت شام بغدادی اسان مصر پورمانہ کا بیٹا
- ۴۷۳۔ ابوقبہ [سکون بن جعفر بغدادی] (توحی - دوسری صدی) کسائی کا شاگرد
- ۴۷۴۔ ابوالنشاہ [محمود کا با دو تنسی] (شاعر عرب - ۱۲۸۸) ابی تونس اسکوٹ بغدادی بنی کنتہ میں
- ۴۷۵۔ ابوقحیلہ [ابوشعلیہ] (صحابی - ۷۵ شام)
- ۴۷۶۔ ابوقرظی [ابراہیم بن خالد بن ابی الیمان کلثمی شافعی بغدادی] (فقہ - ۴۴۶ بغدادی) امام شافعی کا مصاحب
- ۴۷۷۔ ابوجحیفہ [دوسرے بن عبد اللہ عامری زہلی کوفہ] (صحابی - ۴۴ کوفہ)
- ۴۷۸۔ ابوجعفر [محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابیطالب مدنی] (تالیسی - محدث - ۱۱۰) ولادت ۵۶ یا ۵۸ - المذنب شافعی کے پانچویں امام
- ۴۷۹۔ ابوجعفر اسکانی [محمد بن عبد اللہ معتزلی] (متکلم - ۲۴۰)
- ۴۸۰۔ ابوجعفر انصاری [قاضی احمد بن اسحاق بن بھلول بغدادی] (ادیب - فقہ - ۳۱۸ بغدادی) ولادت ۲۷۲ ہجری
- ۴۸۱۔ ابوجعفر برقی [احمد بن ابی عبد اللہ محمد بن خالد برقی کوفی] (فقہ - محدث - ادیب - ۲۷۰) کتاب الحس - کتاب السواہبن کتاب اللہ کتاب الاشال اختلافی محدث فقہی الاحادیث کتاب النطب کتاب العمل کتاب الکھائن کتاب التاریخ کتاب القضاہ مصنف اعظم بیہقات الرجال کتاب الادب اہل بخاری النبی وغیرہ -
- معاصر امام چار دواؤں - صفار صاحب بھار الدہ حدیث ثمان سے روایت کی - ابوالکسین احمد بن فارس ادیب و لغوی الکھائن شاگرد تھا
- ۴۸۲۔ ابوجعفر برقی [احمد بن محمد بن ابی نصر زید برقی کوفی] (محدث - ۲۲۱) امام رضا کے بھائی - کتاب الجامع
- ۴۸۳۔ ابوجعفر بھری [یحییٰ بن ابوزید بھری معتزلی] (فقہ - فاضل متکلم - ۴۱۱)
- ۴۸۴۔ ابوجعفر خوزمی [محمد بن موسیٰ خوزمی] (ریاضی - ۲۰۵) جبر و مقابلہ [ابوجعفر خیالی] (کھوار - ۱۵۸۰)
- ۴۸۵۔ ابوجعفر زہری [محمد بن حسن بن ابی سادہ بن اخی سادہ بنی کوفی] (توحی - دوسری صدی) معانی القرآن - الوقت و الاوقات و کسائی و ذرا کا شاد و دیگر کتب اربعہ
- ۴۸۶۔ ابوجعفر طبری [احمد بن محمد بن جریر بن یزید طبری] (مفسر - مورخ - فقہ - ۱۰۱) ولادت ۲۲۴ قبل مسکت بغدادی تاریخ الملوک تفسیر جامع البیان فی تفسیر القرآن
- ۴۸۷۔ ابوجعفر طبری [احمد بن محمد طبری] (ادیب - اوائل صدی چہارم) معتد رباعی امام معاصر
- ۴۸۸۔ ابوجعفر غوسی [ابوجعفر ثمال محمد بن حسن بن علی غوسی بغدادی] (فقہ - محدث - ۴۰۰) شیخ الطائفہ - شاگرد شیخ مفید - سبب عامر تہذیب الاحکام - تہذیب - عدۃ النصول - الرجال مبسوط - ریاض العقول - التبیان فی تفسیر القرآن - مصلح السنہ - کتاب الفیہ فی تفسیر الشافعی - مقتل الحسن - اصول عقائد
- ۴۸۹۔ ابوجعفر فرخ [محمد بن فرخ کوفی] (ادیب - تیسری صدی) شاگرد سلمہ بن عامر صاحب فراء
- ۴۹۰۔ ابوجعفر قنقی [احمد بن محمد بن عیسیٰ اشعری] (فقہ - دوسری صدی) صحابی امام رضا و ابوجعفر ثمالی و ابوالحسن علی - کتاب التوحید - فضل النبی - کتاب المقادیر - کتاب النوادر - النسخ و المنسوخ -

- ۶۹۱۔ ابو جعفر کلینی [نقۃ الاسلام محمد بن یعقوب کلینی] (محدث - ۳۲۹) وکلیجو کلینی
- ۶۹۲۔ ابو جعفر کوئی [محمد بن عثمان لاغوی تیسری صدی] ابن المقر کا موب
- ۶۹۳۔ ابو جعفر مقری [محمد بن یوسف بن علی بن یوسف تھری بلی تونس] (نوی - ۶۹۱)
- ۶۹۴۔ ابو جعفر بن ناصح [محمد بن عیسیٰ بن ناصح دیلمی کوئی] (ادیب - تیسری صدی) یزید بن ہارون اور اموی کا شاگرد
- ۶۹۵۔ ابو الجوزاء [اوس بن عبداللہ زادی بصری] (تابعی - ۸۳)
- ۶۹۶۔ ابو الجوزاء [حسن بن علی بن محمد] (ادیب - شاعری - ۴۰) دقوس بغداد میں رہا۔ ولادت ۳۸۲
- ۶۹۷۔ ابو جعفر ہارانی [محمد بن ادریس بن منذر] (محدث - ۱۹۵)
- ۶۹۸۔ ابو جعفر ہشامی [اسلم بن محمد بن عثمان ہشامی بصری بغدادی] (نوی - محدث - شاعری - ۲۴۸)
- ۶۹۹۔ ابو جعفر ہروی [ابو عمر عبدالواحد بن محمد بن ابوالقاسم بن محمد ہروی] (نوی - محدث - ۴۳)
- ۷۰۰۔ ابو جعفر اسفہانی [محمد بن ابوطاہر محمد بن احمد اسفہانی شافعی بغدادی] (افقیہ - ۴۰) بغدادی حلیفہ الکبریٰ کتاب البشاش - ولادت ۳۴۴ مہاجر
- دارک اور ابو الحسن بن مرزبان کا شاگرد۔
- ۷۰۱۔ ابو جعفر غازی [زین الدین محمد بن محمد بن طائوس احمد غازی طوسی اشعری شافعی] (افقیہ - محدث - حکیم - متکلم - ۵۰۵)
- ۷۰۲۔ ابو جعفر مروزی [قاضی محمد بن عمار بن بشر شافعی بصری] (افقیہ - ۳۶۲) ابوالساق مروزی کا شاگرد۔ کجانب غازی میں شرح مختصر مروزی
- ۷۰۳۔ ابو الجراح اندلسی [یوسف بن محمد بن ابراہیم طبری مالکی انصاری سیاسی اندلسی] (ادیب - ۴۵۳) تونس ولادت ۵۷۳۔ کتاب الف باء نقۃ اولاد
- ۷۰۴۔ ابو جعفر اندلسی [اسماعیل مدنی بغدادی] (محدث - ۲۵۹) (عمر - ۱۰۰)
- ۷۰۵۔ ابو حنیفہ [ابو حنیفہ بن عقیب بن یحییٰ] (صحابی - محدث - ۱۷۰) جنگ یمامہ میں شہید ہوئے۔ عمر ۵۳
- ۷۰۶۔ ابو الحسن اشعری [علی بن اسحاق بن اسحاق اشعری بصری بغدادی] (متکلم - ۳۳۰) ولادت ۲۶۰۔ بصرہ کتاب التبيين على اصول الدين في حرمين کتابا بشرح و تفہیل - کتاب الموجز - ایضاً البرهان - رد المذاہب - معترضی مذہب چھوڑ کر عدل خدا و خلق و ان کو اعتقاد سے نائب ہوا فقہ میں ابوحنبل مروزی کا شاگرد۔ ابوہریرہ اشعری کی نسل سے۔
- ۷۰۷۔ ابو الحسن انصاری [علی بن ابراہیم بن محمد بن یحییٰ] (ادیب - شاعری - ۶۷۱) جذۃ البیان - فزیدۃ الحقیان - الحلال فی شرح الجبل
- ۷۰۸۔ ابو الحسن انصاری [علی بن موسیٰ بن علی بن یحییٰ بن زبیل فاس] (حکیم - شاعری - ۵۹۳) فاس کا خلیفہ - شد و المذہب فی ضائعہ کیمیاء نظمیں
- ۷۰۹۔ ابو الحسن بغدادی [قاسم ابوجن عرب محمد بن یوسف بغدادی] (نوی - نوی - فقیہ - محدث - ۳۲۸) الفرج بعد اللہ - مسند
- ۷۱۰۔ ابو الحسن بکری [احمد البکری الصدیق البصری] (مدرخ - ۹۵۰) خلیفہ اول کی نسل سے - فتوح الیمن - درۃ المکلفی فی فتح مکہ البجید
- ۷۱۱۔ ابو الحسن بنی [علی بن محمد بن سلمہ غزو بنی] (نوی - ادیب - شاعری - ۶۲۲)
- ۷۱۲۔ ابو الحسن بن جعفر [ابو جعفر بن یحییٰ بن یحییٰ] (شاعری - ۳۶۴) ولادت ۲۲۴
- ۷۱۳۔ ابو الحسن حلی [علی بن یحییٰ بن فرج شیرازی بغدادی] (نوی - ۲۰۰) بغدادی شرح الفضل - ولادت ۳۲۸
- ۷۱۴۔ ابو الحسن حمیری [علی بن حسین بن منصور حرانی] (شاعری - ۶۵۰) سکونت دمشق - زہدیت تھا
- ۷۱۵۔ ابو الحسن حماد [علی بن عبداللہ وصیف] (شاعری - ۳۶۶) بغدادی
- ۷۱۶۔ ابو الحسن خرقانی [خواجہ علی خرقانی حرانی] (صوفی - ۲۲۴) خرقان خرقان علاقہ جرجان میں ہے
- ۷۱۷۔ ابو الحسن ہشامی [علی بن عبداللہ بن و الفکار بغدادی] (نوی - ۴۱۵)
- ۷۱۸۔ ابو الحسن سکونی [ابو الحسن علی بن محمد بن علی سکونی حلی ہامی] (نوی - نوی - ۶۰۰)

۱۹-۲۰. ابوالحسن شمسى [على بن عبد الله] (تقوى - ۴۱۵) ابن حنفى كاشاگرد

۷۲۰۔ ابو الحسن طوسی [علی بن عبداللہ بن سنان کوفی] (غوی - تیسری صدی) مسافر ابن سکیہ - ابن الاعرابی کا شاگرد

تفسير
اسماء

۵۶۳- ابو الحسن غزنائی [سہل بن محمد بن مالک از دی اندلسی] (فقیہ- ادیب، نحوی- ۶۳۹) ولادت ۵۵۹

۵۲۳۔ ابو الحسن غزنائی [ابو الحسن خضر بن رسول بن احمد مقرئ غزنائی] (نخوی-۵۲۳)

۴۲۔ ابوالحسن فانی [علی بن احمد بن علی بصری بغدادی] (ادیب۔ شاعر عرب۔ ۸۸۸ھ) فالہ قریہ۔ بے خورستان کا

۷۲۵۔ ابو الحسن قمیسی، [علی بن یارون بن نصر] [نخوی - ۳۷۱] ولادت ۲۹۰۔ علی بن سلیمان اخفش کا شاگرد

۷۲۶- ابوالحسن کندی (جمال الدین علی بن شروان بن زید بغدادی) [نخوی- ادیب- ۵۶۵ (مشق) ابن عم حاج الدین کندی-]

۷۳۷- ابو الحسن کو فی اسامیہ بن شعیب بن میثم تماری اسدی کو فی (مشکلم - صدی سوم) معاصر ابو الہدیٰ علاف و نظام معتزلی

ضمیمہ اکثر مناظرہ - ہا - سکونت بصرہ - کتاب الامامة - مجالس ہشام بن الحکم - کتاب المقتہ

۲۸۷. ابوالحسن بن کیسان [محمد بن احمد بن کیسان] (خوی ۲۹۹) تغلبت سمرقانشاگرد - مذهب خویش - شرح سبعة محلقه

٤٢٩- ابو الحسن نخعی، [علی بن النخعی ابو المکارم مفضل بن علی

انجمن ۵۰۰ میں، سدا اور ۵۸۵ میں فوت ہوئے۔

مجلس الامام الحسين عليه السلام في يوم عاشوراء في شهر ربيع الثاني سنة ١٢٠٢ هـ (فقته ج ١)

الحمد لله الذي جعلنا من عباده العبد المذنب (تفسير العمدي) ج ١٠ - جلد ١ - كتاب

[illegible]

اسی طرح اہل حقین کی طرف سے اس کی تائید و تحریک کی گئی۔

۱۴۰۰ هـ. ق. ۱۲۸۰ هـ. ق. ۱۲۶۰ هـ. ق. ۱۲۴۰ هـ. ق. ۱۲۲۰ هـ. ق. ۱۲۰۰ هـ. ق. ۱۱۸۰ هـ. ق. ۱۱۶۰ هـ. ق. ۱۱۴۰ هـ. ق. ۱۱۲۰ هـ. ق. ۱۱۰۰ هـ. ق. ۱۰۸۰ هـ. ق. ۱۰۶۰ هـ. ق. ۱۰۴۰ هـ. ق. ۱۰۲۰ هـ. ق. ۱۰۰۰ هـ. ق. ۹۸۰ هـ. ق. ۹۶۰ هـ. ق. ۹۴۰ هـ. ق. ۹۲۰ هـ. ق. ۹۰۰ هـ. ق. ۸۸۰ هـ. ق. ۸۶۰ هـ. ق. ۸۴۰ هـ. ق. ۸۲۰ هـ. ق. ۸۰۰ هـ. ق. ۷۸۰ هـ. ق. ۷۶۰ هـ. ق. ۷۴۰ هـ. ق. ۷۲۰ هـ. ق. ۷۰۰ هـ. ق. ۶۸۰ هـ. ق. ۶۶۰ هـ. ق. ۶۴۰ هـ. ق. ۶۲۰ هـ. ق. ۶۰۰ هـ. ق. ۵۸۰ هـ. ق. ۵۶۰ هـ. ق. ۵۴۰ هـ. ق. ۵۲۰ هـ. ق. ۵۰۰ هـ. ق. ۴۸۰ هـ. ق. ۴۶۰ هـ. ق. ۴۴۰ هـ. ق. ۴۲۰ هـ. ق. ۴۰۰ هـ. ق. ۳۸۰ هـ. ق. ۳۶۰ هـ. ق. ۳۴۰ هـ. ق. ۳۲۰ هـ. ق. ۳۰۰ هـ. ق. ۲۸۰ هـ. ق. ۲۶۰ هـ. ق. ۲۴۰ هـ. ق. ۲۲۰ هـ. ق. ۲۰۰ هـ. ق. ۱۸۰ هـ. ق. ۱۶۰ هـ. ق. ۱۴۰ هـ. ق. ۱۲۰ هـ. ق. ۱۰۰ هـ. ق. ۸۰ هـ. ق. ۶۰ هـ. ق. ۴۰ هـ. ق. ۲۰ هـ. ق. ۰ هـ. ق.

سماوات: ابراہیم علیہ السلام کی بنیاد جس پر ابراہیم علیہ السلام نے ابراہیم علیہ السلام کی بنیاد رکھی ہے۔ (تور: ۱۲: ۱-۴)۔

کتاب الاحادیث بطریق امیر المومنین - کتب الرجال ج ۱ - و کتاب ۱۵۴

۴۳۷۔ ابو الحسن نجم علی بن یحییٰ بن ابی منصور از اساعسوب - حجم یکم ۲۵۵ سطره (مسکون و غیره) قبا سیدہ ندیم

۴۳۵- ابو الحسن موسیٰ الانام بن عقیف الدین علی بن عدلان بن محمد موسیٰ (منزعم) ۶۶۶- ولادت ۵۸۳

۳۶- ابو الحسن میتا پوری (محمد بن علی طوسی میتا پوری) (محدث - ۹۱۷) ولادت ۵۲۴ھ

۷۳۷- ابو الحسن وراق (محمد بن عبد الله) (نخوی- هندی چهارم) معاصر ابوطالب عبدی- شرح مختصر جرمی- (نیز دیکھو ابو الحسن رسانی)

۱۳۸- ابوالحسن بن وراق [محمد بن هبة الله] (تخوی - ۴۷۰) محمد بن عبد الله وراق کا واس

٤٣٩- ابو الحسن بن هذيل [على بن هذيل] (اديب...) معين الادب والسياسة وزين الحسب والرياسة

۴۰۶۔ ابو الحسن ہیکاری [شیخ الاسلام علی بن احمد بن یوسف بن عزہ اموی] (محدث) (۴۸۶) ولادت ۴۰۹ء۔ عسب بن ابوسفیان کی نسل سے

۳۴۸- ابو الحسن بلال [بلال بن حسن بن ابراهیم] (تخوی - ۳۸۸ م) ولادت ۳۴۸

۴۴۲۔ ابوالحسن ہندی (ذوالفقار احمد بھوپالی) [نغوی - ادیب - جی] المبتکر فی بیان مائتعلی بالوئث والمذکر جو شہ ۱۲۹۸ھ میں بھوپال میں تصنیف کیا۔

٣٨٤- أبو الحسين بصرى [محمد بن علي بن طيب بصرى مغزلي بغدادى] (شكلم - ٤٣٨ هـ) المقصد اصول فقديس. تصنف الاول - غر الاوله - شرح اصول حسه

۴۴۸- ابوالمحسين رازي [احمد بن فارس بن زكريا بهمنلي شافعي مالكي] (تقوى - قنوي - ۹۰۹) قبل اللغة - الصافي - حلية الفقهاء - يدع الزمان بهنقا

کا استاد۔ (دیکھو ابن فارس)

لو۔ بت حسن خاں کے شاگرد۔

۴۵- ابو الحسن راوندی [احمد بن یحییٰ بن اسحاق بن زبادی] (فاضل - عالم - مجتہد - ۲۴۵) ولادت ۳۰۵ - مقالہ در علم کلام تفسیر المستدرک کتاب التلخیص کتاب القیام

کتاب القیام (راوندی کا قریب)

۴۶- ابو الحسن شیبی [ابو الحسن احمد بن ابراہیم بن سید شیبی] (مجتہد - تفسیری - حدیثی) ابو عمر زاہد صاحب ثقیل کاماویں۔

۴۷- ابو الحسن بن عبد الوارث [ابو الحسن بن عبد الوارث بن محمد بن سید بن محمد] (نوی - حدیثی - جامع) ابو علی فاسی کا بھانجہ عبد القادر جو طائ کا استاد

۴۸- ابو الحسن کاتب [احمد بن سعد اصفہانی] (نوی - منطق) - بعد ۴۲۳ کتاب منطق کتاب البصائر کتاب الرسائل

۴۹- ابو الحسن بن کاتب [احمد بن علی] (کاتب - ۴۵۰)

۵۰- ابو جعفر بن زیات [عمر بن محمد بن علی بغدادی] (محدث - ۳۷۵)

۵۱- ابو جعفر المنسی [یحییٰ بن محمد بن محمد بن احمد بن علی تھامی بلخی] (نوی - مفسر - محدث - ۵۳۸) ولادت ۴۶۲ - تفسیر لفظ وحدت میں قریب سو کتابوں کے تصنیف کیں۔

۵۲- ابو جعفر ربیع [ربیع بن صلیح بن دین بصری] (محدث - دوسری صدی) محمد بن قاسم ثقفی کے نوادہ ہیں یا کم از کم یہ اسلام میں اول مصنف ہے۔

۵۳- ابو جعفر ثمالی [ثابت بن ابی صفیہ و ثمالی ازبکی کوئی] (تابعی - محدث - ۱۵۰) امام زین العابدینؑ کے بھائی و جعفر صادقؑ کے روایت کی نیز

۵۴- ابو جعفر دینوری [احمد بن داؤد دینوری] (مجتہد - نوی - مہندس - ۲۸۱) اصطلاح المنطق - جواہر العلم - الجہر المقابلہ کتاب الفصاحۃ -

کتاب اللغات - اخبار الطوال۔

۵۵- ابو صفیہ کوئی [نعمان بن ثابت بن زوطی کوئی] (امام عظیم) (فقہ - ۱۵۰) ولادت ۸۰ کوثر - تصنیف النعمانیہ - فقہ الکبیر - المقصود صرف میں - حدیث

سلیمان سے فقہ ہے - قیاس کے ساتھ فقہ کی تدوین اول انہوں نے ہی کی۔

۵۶- ابو صفیہ مغربی [نعمان بن عبد اللہ بن محمد بن منصور مالکی] (نوی - حدیثی - ۳۳۹) قاضی - دعاتم الاسلام - اختلاف اصول المذہبات کتاب الفرائض

فقہین - ردائہ اجزاء المست - کتاب التائب و القابل - کتاب الاقتضار - اساس التاویل۔

۵۷- ابو حاتم توحید [علی بن محمد بن عباس شاعر شیرازی معتزلی] (نوی - نوی - فقہ - مجتہد - ۳۸۰) مناقبات - الصدق و التصدیق - وصف العرف انوار علیا

کتاب الحیضات و النفاسات کتاب الاستماع و الموائفہ - ابو عید کا استاد - ابن عمید اور ابن عباد کا صاحب۔

۵۸- ابو حاتم نحوی [امام ابی الدین محمد بن یوسف بن علی خزاعی مصری] (شاعر - نحوی - مفسر - محدث - ۴۴۵) ہر ایک نحو تفسیر پر مجتہد - شرح کتاب سببہ -

صرف نحو کا امام الدین - ولادت ۶۵ غراطہ

۵۹- ابو خالد کابلی [ابو خالد کابلی] (محدث - اول صدی) اصحاب امام زین العابدین سے

۶۰- ابو خالد سلمی [زید بن ہادون بن زلوی ازبکی] (محدث - ۲۰۶) ولادت ۱۱۸

۶۱- ابو الخطاب [عمر بن عبد اللہ بن ابی ربیع حمزوی] (شاعر - عرب - ۴۳) ولادت ۲۳

۶۲- ابو الخطاب باجی [علاء الدین علی بن محمد بن خطاب باجی مصری] (فقہ - ۷۱۳) ولادت ۶۳۱

۶۳- ابو الخیر دہلوی [ابو الخیر دہلوی] (صوفی - حی) [نیز و کبیر طاہری زاہد]

۶۴- ابو داؤد اعرج [عبد الرحمن بن ہریر بن اعرج] (نوی - ۱۰۷ سکندریہ)

۶۵- ابو داؤد سجستانی [سلیمان بن شافعی بن اسحاق بن ازبکی سجستانی] (محدث - ۲۷۵) ولادت ۲۰۲ - بسن - التلخیص و المنسوخ۔

۶۶- ابو داؤد طبرستانی [محمد بن سلیمان بن داؤد بن جاد و فارسی بصری] (محدث - ۲۰۴) عمر ۸۰ - بسن

۶۷- ابو داؤد کوئی [یحییٰ بن عمار کوئی] (تابعی - محدث - ۵۱)

۶۸- ابو داؤد نحوی [یحییٰ بن محمد] (نوی - شاعر - عرب - حدیثی - جامع) مودعیہ سیف الدولہ محمد بن کتاب المذکر الموش

- ۶۹- ابو داؤد مروزی [سیلان بن سعید] (نوی - ۲۵۷) نفر بن شہیل اور صحنی کا شاگرد
- ۷۰- ابو داؤد جانی [ساک بن خرشد] (صحابی - ۵۰)
- ۷۱- ابو داؤد [عمر بن عامر انصاری خزرجی] (صحابی - محدث - ۲۲۲ دمشق) عالم اہل شام - قاضی دمشق
- ۷۲- ابو داؤد [زہد بن جون] (ادیب - شاعر عرب - ۱۶۱)
- ۷۳- ابو داؤد [قاسم بن یحییٰ بن ادریس علی] (قائد - ۲۲۲ بغداد) مامون کا سپہ سالار - کتاب السلاح - سیاست الملوک - کتاب النزه
- ۷۴- ابو داؤد [جندب بن جنادہ] (صحابی - محدث - ۳۲۲ رندہ) حضرت عثمان نے رندہ میں جلا وطن کر دیا تھا۔
- ۷۵- ابو داؤد ہمدانی [قاضی عمر بن زہد بن عبد اللہ ہمدانی کوفی مرجی] (فقہ - ۱۵۴)
- ۷۶- ابو داؤد [ابو اسحاق ابراہیم قطیفی] (صحابی - محدث - ۴۵) کتاب السنن والاحکام والفتاویٰ - رسول اللہ اعلیٰ مرتبے کی تمام جنگوں میں ساتھ رہے ۵ سال کی عمر میں علی کے ساتھ کوفہ گئے پھر امام حسن کے ساتھ مدینہ واپس آئے۔ ابن خلکان نے قتل عثمان سے چند روز پہلے شہر میں وفات لکھی ہے جو احادیث شیعہ کے خلاف ہے۔
- ۷۷- ابو داؤد [عمر بن یحییٰ عطاری] (تابعی - ۱۰۰) حیات نبی میں مسلمان ہوئے تھے
- ۷۸- ابو یوسف [ابو حامد احمد بن محمد انصاری مصری] (شاعر عرب - ۳۹۹ مصر) متوفی مصر اور اسکے وزیر ابن کلس کا داماد
- ۷۹- ابو داؤد [عبد اللہ بن عبد السلام بن عبد اللہ بصری] (مؤلف - ۲۰۹) [ابو یوسف - منافق بن عبد الرحمن]
- ۸۰- ابو یحییٰ [محمد بن احمد بن محمد بن علی غازی] (حکیم فیلسوف - ریاضی - ۲۲۹) عجائب الہند - آثار الباقیہ - کتاب الارشاد بتایغ الامم الشرقیہ - نیز قانون المسعودی - کتاب العیال - ولادت ۳۴۲
- ۸۱- ابو الزبیر [محمد بن سلمی] (تابعی - ۱۲۵)
- ۸۲- ابو زہرہ نجفی [حجوة بن شریح مصری] (محدث - ۱۵۸)
- ۸۳- ابو زہرہ غازی [عبد اللہ بن عبد اللہ بن زید غازی] (محدث - ۱۶۳)
- ۸۴- ابو زہرہ دمشقی [محمد بن عثمان دمشقی] (محدث - ۳۰۲)
- ۸۵- ابو زکریا تبریزی [یحییٰ بن علی تبریزی] (نوی فطیب - ۵۰۲) ولادت ۴۲۱ - شرح دیوان شہنشاہ تہذیب الاعطاف - الوافی فی العروض والقوافی
- ۸۶- ابو زید بصری [سعید بن اوس بن ثابت خزرجی بصری قدسی] (نوی - نوی - ادیب - ۲۱۵) بصری کتاب اللغات - کتاب الفوائد - کتاب الفرق - کتاب الجمع والتشبیہ - ابو عمرو شیبانی کا شاگرد - ابو عبد اللہ ابو حامد سجستانی کا استاد - عمر ۹۵
- ۸۷- ابو زید غفلی [احمد بن سہیل] (نوی - نوی - ادیب - ۳۲۲)
- ۸۸- ابو زید [ابو زید خارجہ بن زہد بن ثابت صحابی] (فقہ - ۹۹ مدینہ) مدینہ کے فقیہوں سے
- ۸۹- ابو زید جادی [امام ابو زہرہ بن حسین بن اسحاق جادی] (طیب - ۲۴۰) اقلیدس اور کتب طب و حکمہ کا یونانی سے عربی میں ترجمہ کیا
- ۹۰- ابو زید قرشی [محمد بن ابی الخطاب قرشی] (شاعر عرب - ۱۰۰) جہرۃ اشعر عرب۔
- ۹۱- ابو زید مروزی [محمد بن احمد بن عبد اللہ مروزی کاشانی شافعی] (فقہ - ۳۷۰) ابو اسحاق مروزی کا شاگرد قتال مروزی کا استاد۔
- ۹۲- ابو زید نمیری [ابو زید عمر بن شہر بن عبد اللہ نمیری بصری] (محدث - مورخ - ۲۴۲) سامرہ - اخبار المدینہ - تاریخ بصرہ - ولادت ۱۰۳ - [ابو سعید]
- ۹۳- ابو یوسف صحابی [امام ابو یوسف عبد اللہ بن محمد بن منصور مروزی شافعی] (محدث - نسابہ - ۵۰۲) کتاب الاشیاب - جلد - ولادت ۵۰۹ - طلب علم میں خراسان - عاتقین - شام اور حجاز کا سفر کیا۔
- ۹۴- ابو یوسف مروزی [آدم بن احمد بن عبد اللہ مروزی بخاری] (ادیب - نوی - ۵۳۴)

۷۹۵۔ ابو السعد [محمد بن محمد بن مصطفیٰ] بروسی شافعیوی تفسیر [مفسر۔ ۹۸۲] تفسیر ارشاد حقیر السیم۔ ولادت ۸۹۶ یا ۹۰۰ (شیخ الاسلام شافعی)

۷۹۶۔ ابو السعد [عبد اللہ مصری] [شاعر عرب۔ ۱۲۹۵] نظم اللؤلؤ تاریخ میں۔

۷۹۷۔ ابوسعید انصاری [یحییٰ بن سعید بن قیس مدنی] [آئینی۔ ۱۲۳۳] مشہور دوا شفی کا مضمون القضاۃ

۷۹۸۔ ابوسعید توحفی [داؤد بن یحییٰ بن اسحاق توحفی انباری] [نوی لغوی۔ ۳۱۶]

۷۹۹۔ ابوسعید خدی [سعد بن مالک انصاری] [صحابی۔ محدث۔ ۴۴] عمر ۸۴

۸۰۰۔ ابوسعید دہلوی [ابوسعید مری] [صوفی۔ ۱۲۴۹] شاگرد عبد العزیز دہلوی و رفیع الدین دہلوی۔ مرید غلام علی شاہ

۸۰۱۔ ابوسعید سمری [عبد اللہ بن علاء الدین حسن بن حسین سمری] [نوی۔ ۲۷۵] ولادت ۲۱۲۔ کتاب الووش۔ کتاب البنات

۸۰۲۔ ابوسعید سیرانی [قاضی حسن بن عبد اللہ بن مرزبان رضی بن عبد اللہ] [نوی۔ ۳۶۸] شوق کتاب سیبویہ

۸۰۳۔ ابوسعید صدیقی [امام عبد الرحمن بن احمد بن یونس مصری] [محدث۔ مورخ۔ ۳۴۷] ولادت ۲۸۱۔ تاریخ مصر

۸۰۴۔ ابوسعید عمیدی [محمد بن احمد بن محمد مصری] [نوی۔ ادیب۔ ۳۳۳] تتبع البلاغۃ۔ العروص والغزالی

۸۰۵۔ ابوسعید [ابوسعید بن عبد اللہ] [شاعر عرب۔ ۵۹۷] صلاح الدین یوسف کا وزیر

۸۰۶۔ ابوسفیان اموی [ابوسفیان بن حرب ابی] [صحابی۔ ۳۴] مدینہ۔ عام الفیل۔ کمالی پلید ہونے۔ فتح مکہ کے دن مسلمان ہوئے۔ مولفہ الغلوک جہنم

۸۰۷۔ ابوسفیان روای [وکیل بن ابی الجراح بن یحییٰ کوئی] [محدث۔ ۱۹۷] ولادت ۱۲۹

۸۰۸۔ ابوسفیان شامی [ابوسفیان بن عمار بن عبد المطلب شامی] [صحابی۔ ۲۰] فتح مکہ کے دن مسلمان ہوئے۔

۸۰۹۔ ابوالسکس [کلی بن ابراہیم قیسیمی بلخی] [محدث۔ ۱۲۵] ولادت ۱۲۶۔ شیخ خراسان۔

۸۱۰۔ ابوسلمہ [ابوسلمہ بن عبد اللہ بن عبد اللہ مازنی] [صحابی۔ ۴۲] مدینہ۔ رسول اللہ کی چھوٹی بہن کے بیٹے۔ ام المؤمنین ام سلمہ کے بیٹے شوہر

۸۱۱۔ ابوسلمہ خللی [جعفر بن سلیمان ہمدانی] [ادیب۔ ۱۳۲] مدبر۔ ۱۳۲] اول شخص جسکو اسلام میں وزیر کہا گیا۔ سفاح عباسی کا وزیر۔ عادی بن سوکسی کا خلیفہ بنے

۸۱۲۔ ابوسلمہ بصری [احمد بن سلمہ بن دینار بصری] [فقہیہ۔ محدث۔ ۱۶۷] لغوی۔ ۱۶۷] بصری۔ ۸۰

۸۱۳۔ ابوسلمہ مدنی [ابوسلمہ مدنی] [آئینی۔ ۹۴] عمر ۶۲

۸۱۴۔ ابوسلمان بصری [یحییٰ بن یحییٰ بصری] [فقہیہ۔ ۱۶۹] قاضی خراسان۔ کچھ ہیں اول قرآن پڑھنے اسی نے لکائے (دیکھو یحییٰ بن یحییٰ)

۸۱۵۔ ابوسلمان ضیقی [جعفر بن سلیمان ضیقی بصری] [محدث۔ ۱۷۸]

۸۱۶۔ ابوسلمان بسی [محمد بن محمد بن ابراہیم ضیقی بسی] [فقہیہ۔ ۳۸۸]

۸۱۷۔ ابوسلمان دارانی [عبد الرحمن بن احمد بن علیہ واسطی دارانی] [صوفی۔ ادیب۔ شاعر عرب۔ ۲۲۵] اندل کا تعلیم یافتہ۔ دارا سے شوق ملائے و شوق ہیں

۸۱۸۔ ابوسلمی [عبد اللہ بن برید بن حبیب مروزی] [فقہیہ۔ ۱۱۵] قاضی مرو

۸۱۹۔ ابوسلمی [محمد بن سلیمان بن محمد اصفہانی شافعی] [فقہیہ۔ ۳۶۹] ولادت ۲۹۶ اصفہان

۸۲۰۔ ابوسلمی نوختی [شیخ اسماعیل بن محمد بن ابوسلمی نوختی بغدادی] [شیخ المتکلمین۔ ۵۷۱] صمدی چہارم۔ معاصر منصور صلاح جسے فقہیہ میں سولی ملے۔ امامت و

تاریخ، اندر اور قلعہ و غلہ تیس سے زیادہ کتابیں لکھیں۔ کتاب الاستیفاء امامت میں۔ کتاب التوحید۔ الرد علی اليهود۔ الرد علی المجوس۔ الرد علی النصارى

حدوث العالم کتاب الآثار۔ کتاب الصفات۔

۸۲۱۔ ابوشامہ [امام شباب الدین ابو محمد عبد الرحمن بن اسماعیل بن ابراہیم مقدسی۔ دمشقی شافعی] [نوی۔ مورخ۔ فقہیہ۔ محدث۔ ۶۵۰] دمشق۔ الرومیین

فی اخبار الرومیین۔ شرح شاطبیہ۔ محقق علم اصول میں۔ ولادت ۵۹۹ دمشق

۸۲۲۔ ابوشامی [عقلمند بن قیس بن عبد اللہ شامی] [آئینی۔ محدث۔ ۶۲]

- ۸۲۳۔ ابو الشیخ [احمد شافعی، اصفہانی] (فقہیہ - ۵۹۳ھ) ولادت ۴۳۳ھ - تقریباً یعنی مختصر فقہ شافعی
- ۸۲۴۔ ابو یوسف [ابو محمد عبد اللہ بن یحییٰ بن جعفر بن حیان انصاری] (حدیث - مغیرہ - ۲۷۹ھ) ولادت ۲۷۹ھ - تفسیر - الخط والوصایا - تفسیر القرآن
- ۸۲۵۔ ابو اسحق [محمد بن عبد اللہ بن ربیع] (شاعری - ۱۹۶ھ) وکیل خراسانی کا علم
- ۸۲۶۔ ابو صالح [ابو صالح کسان] (ذکر انسانی) (تاجی - محدث - ۱۰۱ھ)
- ۸۲۷۔ ابو عبد اللہ کنانی [ابراہیم بن یحییٰ عیدی] (حدیث - صدی دوم) جناب صادق کے صحابی
- ۸۲۸۔ ابو الصلاح [نقی الدین بن یحییٰ بن عبید اللہ جلی] (فقہیہ - محدث - صدی پنجم) ابن البراء کے ان سے روایت کی۔ شاگرد شیخ طوسی، سید مرتضیٰ، تقریباً لغات - الکافی، در الہدایہ، فرائض، عمدۃ الثانیہ والکافیہ
- ۸۲۹۔ ابو اضیاء [ابو اضیاء ویدی قطیب - برجی، اورخ - ادیب - ۹۶۳ھ] تراجم الاعیان فی انباء الزمان - شرح دیوان عمر بن قاصم
- ۸۳۰۔ ابو طالب [عمر بن عبد الملک بن شعیب] (صحابی - ۸ھ) حبشت - عمر وحی رسول
- ۸۳۱۔ ابو طالب اصفہانی [قاضی محمود بن علی بن ابی طالب نسبی اصفہانی] (وحدہ خطیب - ۵۵۵ھ اصفہان)
- ۸۳۲۔ ابو طالب عالی [رضی الدین ابو طالب محمد بن محمد بن علی عالمی البرجی] (افعیہ - محدث - حکم - دواغریہ شہید اول کے بیٹے شیخ رسالہ شافعیہ
- ۸۳۳۔ ابو طالب عیدی [احمد بن عیدی] (نوی - صدی چہارم) شرح الصلاح - سیرانی عمالی اور ابو علی ناسی کا شاگرد
- ۸۳۴۔ ابو طالب کوفی [ابو طالب کوفی] (نوی - صدی دوم) کسائی کا شاگرد
- ۸۳۵۔ ابو طالب فضل [منضیل بن سہرگونی] (نوی - تیسری صدی) معانی القرآن - کتاب الباریع - کتاب الاستقناع - کتاب البطل - المقصور والممدود
- ۸۳۶۔ ابو طالب کی [محمد بن علی بن علیہ حارثی] (دواغریہ - ۲۸۶ھ) قوت القلوب فی معارف المحبوب
- ۸۳۷۔ ابو طاہر اصفہانی [اسماعیل بن محمد بن زبائی اصفہانی] (ادیب - ۵۳۳ھ)
- ۸۳۸۔ ابو طاہر زبائی [محمد بن محمد بن ابان انباری مصری] (ادیب - کتاب - ۵۹۶ھ) تفسیر القرآن - کتاب المظہم والمنثور
- ۸۳۹۔ ابو طاہر رفسلی [اسماعیل بن خلف بن سید انصاری] (نوی - ادیب - ۴۵۵ھ)
- ۸۴۰۔ ابو طاہر رفسلی [اسماعیل بن خلف بن سید انصاری] (نوی - ادیب - ۵۵۵ھ)
- ۸۴۱۔ ابو الطیلس [عاصم بن واہب بن اشعث بن کنانی] (صحابی - ۲۰ھ) عمر - اتمام معرکوں میں علیؑ کا ساتھ اور انتقام خون حسینؑ میں مختار کا ساتھ ہے
- ۸۴۲۔ ابو طلحہ [زید ابن سہل انصاری] (صحابی - ۳۱ھ) عمر
- ۸۴۳۔ ابو الطیب بعلکی [سہل بن محمد بن سلیمان شافعی نیشاپوری] (فقہیہ - ادیب - حکم - ۳۸۷ھ) مفتی نیشاپور
- ۸۴۴۔ ابو الطیب طبری [طاهر بن محمد بن عبد اللہ بن طاہر طبری بغدادی شافعی] (فقہیہ - ۴۵۰ھ)
- ۸۴۵۔ ابو الطیب عینی [محمد بن فضل بن سہرگونی بغدادی شافعی] (فقہیہ - نوی - ۱۳۰۸ھ) ابن سیرین کا شاگرد، ضیاء القلوب فی معانی القرآن، کتاب الاستقناع - دخل الے الفخر، خلق الانسان - ان کے والد فضل بن سہرگونی اور نوی - تفسیر کی تصنیف کتاب الباریع لکھے ہیں۔
- ۸۴۶۔ ابو الطیب بن وشاء [محمد بن محمد بن اسحاق] (نوی - ادیب - تیسری صدی) ثعلب و دیگر کا شاگرد
- ۸۴۷۔ ابو الطیلس [مسروق بن اجداد ہمدانی] (تاجی - محدث - ۶۳۳ھ)
- ۸۴۸۔ ابو الطیلس [ابو الطیلس بن الراج] (صحابی - ۱۲ھ) زینب بنت خدیجہ کے شوہر
- ۸۴۹۔ ابو الطیلس [یحییٰ بن محمد بن زبائی بصری] (تاجی - محدث - ۹۳ھ)
- ۸۵۰۔ ابو الطیلس [حسن بن مالک شامی] (ادیب - شاعری - ۲۴۰ھ)
- ۸۵۱۔ ابو عامر بن شہید [احمد بن ابی بردان عبد الملک بن ابی زید احمد شامی] (علم - شاعری - ۲۷۶ھ) ولادت ۲۷۶ھ - تفسیر - کشف الکلیف - الفلاح

- ۸۸۰- ابو عبد الرحمن [تقی الدین شیب بن حمدان] ادیب طیب. شاعر. فاضل. ۴۷۵ هـ. سکونت قاهره. شیخ فخر الدین شیخ ابن بکا بعلی. ولادت بغداد.
- ۸۸۱- ابوعیسیٰ [عبد الرحمن بن جبر انصاری] اصحابی. ۳۳۰ هـ. مدینه.
- ۸۸۲- ابوعبید [ابوعبید بن مسعود] اصحابی. ۳۰۰ هـ. جنگ جسر میں شہید ہوئے۔
- ۸۸۳- ابوعبید ہودی [احمد بن محمد بن ابوعبید ہودی فاضلی] ادیب. نحوی. ۱۰۰۰ هـ. کتاب لغویین. ابوالمقدور انوری کا مصاحب
- ۸۸۴- ابوعبید [قاسم بن سلام بغدادی] ادیب. فقیہ. ۲۲۴ هـ. غریب الحیث والشاہد (نیز دیکھو ابن باب)
- ۸۸۵- ابوعبید احمد بکری [عبد الدین عبد العزیز بن ابی صعب بکری اندلسی] جزائی. نحوی. ۸۰۷ هـ. ولادت ۳۳۰ هـ. حجاز، مدینہ، وصف ذوقہ انسانیت، شرح نوادر قالی، شرح انشال ابی عبید۔
- ۸۸۶- ابوعبید بن الجراح [عاصم بن عبد اللہ بن الجراح قری] اصحابی. محدث. ۱۸۰ هـ. واسطہ، مشہور ہے۔ امین الائمہ۔ قدیم الاسلام
- ۸۸۷- ابوعبید [محمد بن شعیب بن ابی بصری غازی] ادیب. نحوی. ۲۱۰ هـ. ولادت ۱۰۰۰ هـ. یارون رشید کا استاد، کتاب اعلیٰ والحقین، مجاز القرآن، غریب القرآن، غریب الحديث، کتاب الناحج، کتاب اللغات، کتاب الاعداد
- ۸۸۸- ابوالنعمان [ابو اسحاق اسلم بن قاسم بن سواد غفری کوئی بغدادی] شاعر عرب۔ ۲۱۱ هـ. ولادت ۳۱۱ هـ. ابن افر کونڈ میں پیشکش کیا۔ سکونت بغداد۔ دیوان اشعار
- ۸۸۹- ابو عثمان اشنادانی [ابو عثمان اشنادانی] نحوی۔ اوائل صدی چہارم، مصاحب ابن دؤید، دیوان حجتانی
- ۸۹۰- ابو عثمان عیسیٰ [عبد الرحمن بن عبد الرحمن فروغ مدنی] تابعی. محدث۔ ۱۳۴ هـ.
- ۸۹۱- ابو عثمان غسانی [اساد سعد بن محمد بن صبیح غسانی قیرانی] نحوی۔ ۴۰۰ هـ.
- ۸۹۲- ابو عثمان مازی [ابن محمد بن عثمان بصری] ادیب۔ ۲۳۹ هـ. بصرہ، سرک استاد۔ اصحابی، دیوان بزرگ شاگرد۔ مائتھن فیہ العادہ کتاب لافانہ
- کتاب التقریظ، کتاب النور، کتاب القوافی۔
- ۸۹۳- ابو عثمان مالکی [سعد بن احمد بن عبد اللہ تائی اندلسی] نحوی۔ حدیثی۔ ۴۵۰ هـ. حدیث بغداد آیا
- ۸۹۴- ابو عثمان مروزی [ابو عثمان سعید بن منصور مروزی] محدث۔ ۲۲۹ هـ. عمر ۸۵۔ یخ اور کھس بہت رہی۔ بسن
- ۸۹۵- ابو عثمان مصری [سعید بن عفیر مصری] محدث۔ ۲۳۱ هـ. امام مالک اور لیث بن سعد کا شاگرد
- ۸۹۶- ابو عثمان ہندی [عبد الرحمن بن مل بصری] تابعی. محدث۔ ۹۵ هـ. عمر ۱۳۰
- ۸۹۷- ابوعوبہ [محمد بن راشد دؤی بصری] عالم یمن۔ ۱۵۳ هـ.
- ۸۹۸- ابوعوبہ [حسین بن محمد بن ابی حشر سلمی حرانی] مورخ۔ ۳۱۸ هـ.
- ۸۹۹- ابو العزیز [محمد بن محمد بن واصل خراسانی بغدادی] شاعر عرب۔ ۵۹۴ هـ. دیوان اشعار ۱۵ جلد
- ۹۰۰- ابوعبیدہ [ابو جعفر احمد بن عبید بن ناخ دلمی کوئی] نحوی تیسری صدی، دیکھو ابو جعفر بن ناخ
- ۹۰۱- ابوعیسیٰ [یحییٰ بن متوکل مدنی کوئی] محدث۔ ۱۶۷ هـ.
- ۹۰۲- ابو العلاء [میر ابو العلاء اکبر آبادی] صوفی۔ ۱۰۶۱-۱۰۶۲ هـ.

تقریباً ۱۰۰۰

۱۰۰۰

۹۰۳- ابو العلاء امری [احمد بن عبد اللہ بن سلیمان فصاحی معری توفی حرانی] فلسفی. نحوی. شاعر عرب۔ ۴۴۰ هـ. بکین بن جویک سی، بنیامین بن علی علیہ السلام و زوار اس کی خدمت میں حاضر ہوئے تھے۔ اپنے گھر میں رہتا تھا۔ ولادت ۳۴۹ هـ. زعم ملاطیم، مسقط الزند، کتاب الایک، والقصص، الخ

۹۰۴- ابو العلاء ہندی [فضال الدین حسن بن احمد بن علی ہندی] محدث. نحوی. ۵۹۹ هـ. کتاب الہادی فی معرفۃ القاطع والہادی۔

۹۰۵- ابوالحسن ہندی [حسن بن عبد اللہ المعروف بڈکھ] نحوی. ادیب۔ تیسری صدی، باطنی صاحب اسمی و مکرانی صاحب خشت کا شاگرد، بلجی

جانب دیگر

- ۹۰۶۔ ابوعلی بغدادی [محمد بن حسن بن عبدالمطلب] حاتمى [شاعر عرب۔ لغوی۔ ادب حکیم۔ ۴۷۳]۔
- ۹۰۷۔ ابوعلی جبائی [محمد بن عبدالوہاب بن سلام معتزلى] [حکیم۔ ۳۰۳] ولادت ۲۳۵۔ اہل کائنات اشعری کا استاد۔ ابو یوسف یعقوب شحام مصری کا شاگرد۔
- ۹۰۸۔ ابوعلی رباعی [ابوعلی بن محمد بن اسماعیل حارثی] [رباعی۔ ۱۲۱۶ ہجرت] شہنشاہ مقالہ در علم رجال۔ زہد الیہ فن۔ عقد السالی الیہ۔
- ۹۰۹۔ ابوعلی رودباری [احمد بن محمد بغدادی مصری] [صوفی نقیبہ۔ ۳۶۲]۔
- ۹۱۰۔ ابوعلی سینا [دیکھو شیخ الرئیس] [طیب حکیم۔ ۳۲۸]۔
- ۹۱۱۔ ابوعلی طبرسی [شیخ امین الدین فضل بن حسن بن فضل طبرسی شہدی] [محدث۔ مفسر فقہ۔ ۵۴۸] تفسیر مجمع البیان۔ جامع الجائع۔ اعلام الورع۔ ان کے بیٹے رضی الدین حسن صاحب مکالم الاطلاق بھی بڑے عالم تھے۔
- ۹۱۲۔ ابوعلی طبری [ابوعلی حسن بن قاسم شافعی بغدادی] [فقہ۔ ۳۵۰] بغداد کا کتاب الافصاح فقہ میں کتاب البحر فی التفسیر الفقہ۔ اصول الفقہ۔
- ۹۱۳۔ ابوعلی طوسی [ابوعلی حسن بن محمد طوسی] [فقہ۔ آذرہدی نجم] شیخ الطائفہ ابو جعفر طوسی کے بیٹے کتاب المجالس۔ شرح نہایہ۔ الملی۔
- ۹۱۴۔ ابوعلی فارسی [حسن بن احمد بن عبد الغفار فارسی] [نوی۔ ۴۷۳] بغداد ولادت ۲۸۸۔ زجاج کا شاگرد۔ سیرانی ورمانی کا استاد۔ ایشاع کتاب البزوف۔
- ۹۱۵۔ ابوعلی فارسی [حسن بن ابراہیم بن علی فارسی شافعی] [فقہ۔ ۴۸۷] مینا فاقین۔
- ۹۱۶۔ ابوعلی قتال [محمد بن حسن بن علی بن احمد فارسی نیشاپوری] [فقہ۔ دانش۔ حدیث نجم] روشنہ ابوعلین تنویر فی صفاتی التفسیر۔ ابوعلی طوسی کے اہل کتب۔
- ۹۱۷۔ ابوعلی قرطبی [حسن بن احمد بن ابی سعید ثمالی] [شاعر عرب۔ ۳۹۹] سر دار قرطہ۔
- ۹۱۸۔ ابوعلی قتی [احمد بن اسحاق بن عبدالمطلب اشعری قتی] [محدث۔ .. حلوان] شیخ القیسین۔ امام حسن عسکری کے خصوص میں سے علل الصوم مسائل الرجال۔
- ۹۱۹۔ ابوعلی قتی [احمد بن ادیس اشعری قتی] [محدث۔ ۳۰۹] کتاب النوادر کبیر۔
- ۹۲۰۔ ابوعلی کاتب [محمد بن ابی بکر بن ہمام بن ہبیل کاتب اسکافی] [فقہ۔ محدث۔ ۳۳۳] ولادت ۲۵۸۔ کتاب التخصیص۔ کتاب اللغات۔
- ۹۲۱۔ ابوعلی کربلائی [احمد بن ابراہیم انصاری] [نوی۔ تیسری صدی] اسمی وغیرہ کے ہم نشینوں کو کتاب الحشر۔ کتاب ابو جوش۔ کتاب البیان۔ بن جلیج۔
- ۹۲۲۔ ابوعلی کوفی [حسن بن داؤد بن حسن اموی مرقی کوفی] [المعروف بقار] [نوی ۳۵۴] اصول نویر کتاب الفقہ۔
- ۹۲۳۔ ابوعلی کوفی [ابوعلی محمد بن محمد بن اشعث بن محمد کوفی مصری] [فقہ۔ مدی چہارم] کتاب البجریات فقہ میں ۳۱۵ حدیث لکھی۔
- ۹۲۴۔ ابوعلی کوفی [احمد بن محمد بن کارکوفی] [محدث۔ ۳۴۴] کتاب العسل۔ اخبار النبی۔ تفسیر۔ ایمان۔ ایضاً بلفظ القرآن۔ کتاب الحمد میں والمذمومین۔
- ۹۲۵۔ ابوعلی مسکوی [احمد بن محمد بن یعقوب بن مسکوی خازن رازی] [حکیم۔ محدث۔ سورج۔ ۴۱۱] قیادہ الامم۔ تہذیب لاطلاق جکار ترجمہ اطلاق ناصری کو۔
- ۹۲۶۔ ابوعلی نیشاپوری [حسین بن علی بن زید نیشاپوری] [محدث۔ ۴۴۹]۔
- ۹۲۷۔ ابوعلی واسطی [حسن بن مہلب بن محمد واسطی] [محدث۔ ۴۴۹]۔
- ۹۲۸۔ ابو غزالی [محمد بن عبدالواحد بن ابی ہاشم بغدادی] [نوی۔ ۴۴۵] ولادت ۲۶۱۔
- ۹۲۹۔ ابو عمر جریری [صالح بن اسحاق جریری بصری] [نوی۔ ادیب۔ ۲۲۵] مہر کا استاد۔ اخفش کا شاگرد۔
- ۹۳۰۔ ابو عمرو شیبانی یا ابو عمرو الاحمر [اسحاق بن مراد شیبانی کوفی بغدادی۔ محدث۔ نوی۔ لغوی۔ شاعر عرب۔ ۳۱۳] بغداد عمرہ ۱۱۰۔ کتاب اللغات۔ غریب الحشر۔ کتاب النوادر۔ کتاب النحل۔ کتاب الفہر۔ ابو عبیدہ و احمد بن فضل و ابن سکیت کا استاد۔
- ۹۳۱۔ ابو عمر قرطبی [ابو عمرو یوسف بن عبدالمطلب بن محمد بن عبد القوی] [محدث۔ ۴۶۳] دیکھو ابن عبدالبر۔
- ۹۳۲۔ ابو عمر قتیبی [شیخ جلیل بن عبدالمطلب بن معمر بن مہلب قتیبی] [شاعر عرب۔ ۸۲] عوکی شہورہ عاشقوں سے۔ دیوان اشعار اسکی مشہور ہے۔
- ۹۳۳۔ ابو عمران غمری [موت بن یحیٰ بن یوسف غمری انصاری مصری] [خلفی۔ طیب۔ ۴۰۵] خطاط ولادت ۵۲۹۔ قطب۔ دلائل الکرامین۔ کتاب التفسیر۔ تہذیب الفقہ۔ فضول طب میں۔

- ۹۳۲۔ ابو عمران فاسی [ابو عمران فاسی] (محدث مغرب - ۴۰۳)
- ۹۳۵۔ ابو عمران بن سلمہ (موتے بن سلمہ [نحوی- تیسری صدی] جمعی کا شاگرد
- ۹۳۶۔ ابو عمرو بصری [بصری بن عمرو قنقی بصری] [قاری- نحوی - ۱۴۹] الکاتب غوث۔ کہتے ہیں کہ سیرت پیشانی کی کتاب کو درست کر کے ان پر نام منسوب کیا۔
- ۹۳۷۔ ابو عمرو بغدادی (شمون حمودہ ہری بغدادی) [نحوی ۲۵۵] ابن الاعرابی کا شاگرد
- ۹۳۸۔ ابو عمرو دانی [عثمان بن سعید بن عثمان مصری قرطبی] [قاری- حدود۔ ۴۵۰] کتب التفسیر قرآن میں۔ الساطع النوری فی جمیع الدہور طبقات القراء
- ۹۳۹۔ ابو عمرو قسری [عبد الملک بن کثیر بن سوبہ کوئی] [نحوی- ۱۳۶] شعبی کے بعد کو فکا قاضی۔ عمر ۱۰۰۔ حضرت علی کو دیکھا تھا
- ۹۴۰۔ ابو عمرو رازی [ضیاء الدین عثمان بن عیسیٰ بن ربیع شافعی] [نقیہ۔ ۹۰۲ قاہرہ] عمر ۹۰۔
- ۹۴۱۔ ابو عمرو رباعی [ابو عمرو علاء بن عبد رازان بصری] [قاری- نحوی- نحوی - ۱۵۴ کوئٹہ] یہ مشہور قاریوں میں سے۔
- ۹۴۲۔ ابو ابرہیش [عبد اللہ بن علیہ رازی] [ادیب- شاعر عرب - ۲۴۰] کچھ حصہ کو فہم و ہذا میں رہا۔ کتاب التنبیہ۔ ابیات السائرہ۔ معانی الشعر
- ۹۴۳۔ ابو یونس [یعقوب بن اسحاق بن ابراہیم شافعی] [محدث - ۳۰۶] شاگرد امام مسلم مسند بصیح
- ۹۴۴۔ ابو یونس [عبد اللہ محمد بن قاسم بن غلام] [شاعر عرب - ادیب - ۲۸۳] بصرہ) ولادت ۱۹۱ ہجری۔ ابو عبیدہ جمعی اور ابو زید کا شاگرد
- ۹۴۵۔ ابو غالب زراعی [احمد بن محمد بن محمد بن سلیمان شیبانی کوئی] [محدث - نقیہ۔ ۳۶۸] ولادت ۲۸۵۔ ان کے پوتے ابو ہاشم محمد بن عبد اللہ بن ابو غالب بصری فاضل و محدث دست الاموال تھے۔ تاریخ۔ کتاب الافعال۔ کتاب الکلیں۔
- ۹۴۶۔ ابو غالب [دیکھو تانی] [نحوی۔ ۴۳۶] الموعظ نقیہ میں
- ۹۴۷۔ ابو الفتح بستی [علی بن محمد] [کاتب- شاعر عرب - ۴۰۰] بخارا
- ۹۴۸۔ ابو الفتح بلخی [عثمان بن عیسیٰ بن یحییٰ بن موسیٰ] [ادیب- نحوی- شاعر عرب - ۵۹۹] مصر میں صلاح الدین یوسف کے طرف سے مدرسہ دینی و علمی کے مدیر کتاب النیر۔ کتاب المعیض و الترفیع۔
- ۹۴۹۔ ابو الفتح جرج [عبد اللہ بن احمد بن محمد] [نحوی- نحوی - ۳۵۸]
- ۹۵۰۔ ابو الفتح رازی [سلیم بن ابوبکر بن سلیم شافعی رازی] [نقیہ۔ ادیب - ۴۴۰] عمر ۸۰۔ ابو حامد مسعودی کا شاگرد۔ کتاب الادب۔ غریب الحديث
- ۹۵۱۔ ابو الفتح شہرستانی [محمد بن عبد اللہ بن محمد بن احمد شافعی شہرستانی] [نقیہ- متکلم - ۵۴۸] الملل والنحل۔ نہایت الاقدام منہاج۔ بیان ولادت ۴۷۴
- ۹۵۲۔ ابو الفتح بن شیطا [عبد الواحد بن حسین بن احمد] [ادیب - ۴۵۰] ولادت ۳۷۰
- ۹۵۳۔ ابو الفتح گیلانی [ابو الفتح گیلانی] [طیب - ۹۴۰] اگرہ [ابو الفتح طبریزی - دیکھو طبریزی]
- ۹۵۴۔ ابو الفتح ہمدانی [محمد بن جعفر بن محمد بن ہمدانی مراغی] [نحوی- ادیب - ۴۷۱] کتاب الاستدراک علی التعلیل۔ کتاب البیجہ شمل کامل متروکے
- ۹۵۵۔ ابو الفتح علی اصغری [مشتاق بن لیلین اسعد بن ابی الفضل محمود بن خلف اصغری شافعی] [واحد نقیہ۔ ۴۰۰] اصغریان ولادت ۵۱۳۔ شرح مشکلات الوسیطہ والوجہ للفرغی۔
- ۹۵۶۔ ابو الفتح رازی [جمال الدین حسین بن علی بن محمد بن احمد خزاعی نیشاپوری رازی] [مفسر متکلم نقیہ۔ صدی ششم اصغریان۔ معاصر مغربی نقیہ روح الکفایہ فاضل جس میں خود بخود رازی نے بہت سرفراہی کی ہے۔ مختار یہ تفسیر۔ رسالہ پودتہ۔ تبصرہ العوام۔ مشائخ ابن شہر آشوب سے۔
- ۹۵۷۔ ابو الفتح خزاعی [محمد الدین احمد بن محمد بن محمد شافعی بغدادی] [صوفی نقیہ۔ واحد۔ ۱۷۱ قزوین] برادر امام غزالی۔ لبالب لایا۔ ذخیرہ فی علم امیر
- ۹۵۸۔ ابو الفتح حموی [علاء الدین محمد بن اسماعیل بن علی بن شاذلی شافعی حموی] [نقیہ۔ ادیب - مورخ - ۴۳۲] حمہ کا بادشاہ۔ تاریخ الخلفاء فی اخبار البشر۔ تقویم البلدان۔ کتاب الموازیں۔ ولادت ۶۷۲
- ۹۵۹۔ ابو الفتح دمشقی [اسماعیل بن عمر بن کثیر قرطبی دمشقی شافعی] [مفسر - ۷۷۴] دیکھو ابن کثیر

۹۶۰۔ ابو فراس حمدانی طبری (حدث بن ابی العلاء سعید بن حران طبری) [ادیب - فیض - طبع - شاعر ع۔ ۳۵۷] ابن عمر اصر الدولہ وسیف الدولہ حمدانی وانی
۹۶۱۔ ابو فراس موصلی (محمد العرب علی بن محمد بن غالب عامری موصلی) [شاعر عرب۔ ۷۳۳]

۹۶۲۔ ابو الفرج اصفہانی [علی بن حسین بن محمد اموی اصفہانی بغدادی ششی] [ادیب - شاعر - مورخ۔ ۳۵۶ بغدادی ولادت ۷۸۴۔ مروان ثانی کی نسل کو
افغانی، مہاجر، مقاتل، طالع بنین، اما را شواو کتاب الدیارات - جہرۃ القصب - کتاب الحانات - ادیب الغزوات - ابن اشیر کھنجر کہ یہ اموی
ہو کر شیوخہ و وزیر مسیحی کے ساتھ رہتا تھا۔ بعض کتابیں مخفی اندس کے خلفاء بنی امیہ کو بھیج کر انعام پاتا۔

۹۶۳۔ ابو الفرج رازی [علی بن حسین بن ہندو رازی] [کاتب - ادیب - شاعر عرب - ہدی چہارم] عقد الدولہ کا کاتب - مصلح الطب حکم الرواحیہ دین
۹۶۴۔ ابو الفرج سجری [ابو الفرج سجری] [شاعر فارسی - ہدی چہارم] [آشاد و عنصری

۹۶۵۔ ابو الفرج سمانی [قاضی سمانی بن کرکریا بن یحییٰ خروانی] [فقہ - نحوی - لغوی - ادیب۔ ۳۹۰] ولادت ۳۹۳
۹۶۶۔ ابو الفرج طلی [جمال الدین غریزہ بن علی نصرانی] [طیب - مورخ۔ ۶۸۵] مختصر الدولہ شرح قانون وغیرہ - (دیکھو ابن العبری)

۹۶۷۔ ابو الفرج ہرانی [شرع الدین سلیمان بن قیمان اربلی] [ادیب - شاعر عرب۔ ۶۸۶] عمر ۷۰ سے زیادہ
۹۶۸۔ ابو الفرج خروانی [شمس الدین عبد المنعم بن عبد الوہاب بن سعد خروانی بغدادی ضلی] [حدث۔ ۵۹۶ بغدادی ولادت ۵۰۵
۹۶۹۔ ابو الفضل افشکی [ابو شہا جرجین بن قاسم خلیجی] [ادیب - نحوی - لغوی۔ ۸۸۰]

۹۷۰۔ ابو الفضل استرآبادی [رکن الدین حسن بن محمد بن شہر آشوبی استرآبادی] [نحوی۔ ۷۱۸ یا ۷۱۹ م راشد] المتوسط علی کایتہ ابن حاجب بغیر الدین
۹۷۱۔ ابو الفضل ابن خاقانہ [ابوبکر بن خاقانہ] [حدث - لغوی۔ ۵۲۶] ولادت ۴۸۴

۹۷۲۔ ابو الفضل دہلوی [سعد الدین دہلوی] [فقہ - لغوی۔ ۷۹۱] شرح کثر القانق - شرح منار
۹۷۳۔ ابو الفضل مینانی [احمد بن محمد بن احمد مینانی نیشاپوری] [ادیب - نحوی - لغوی۔ ۵۱۸] تہ شپور [مما صرغ عشری - واحدی کا شاگرد - السامی فی الاما

نہضۃ الطرف - ہادی لشادری
۹۷۴۔ ابو الفضل بغدادی [محمد الدین عبد اللہ بن محمود] [حدث - فقہ - ۶۸۳] مختار
۹۷۵۔ ابو الفضل عیاش [عباس بن فرج ریاشی] [لغوی - ہدی سوم] میرزا وراہن دریکہ کا استاد - اجمعی کا شاگرد

۹۷۶۔ ابو الفضل بن مبارک [ابو الفضل بن مبارک گوری اکبر آبادی] [ادیب و شاعر فارسی۔ ۱۰۱۱] اکبر اعظم شاہ ہند کا وزیر - آئین اکبری - انشا - اکبر آباد
عیار دانش - ولادت ۹۵۸۔

۹۷۷۔ ابو الفضل ہمدانی [نام قحی الدین سلیمان بن محمد بن حمد مقدسی دمشقی ضلی] [فقہ - لغوی۔ ۷۱۵] ولادت ۴۲۸ - ۲۰ سال قاضی رہا
۹۷۸۔ ابو الفضل بن ہلال [نام صدر الدین سلیمان بن ہلال بن اسید قرشی خروانی شافعی] [صوفی - فقہ - مفتی - خلیفہ۔ ۷۲۵ یا ۷۳۵] ولادت ۶۴۲ بصرہ

۹۷۹۔ ابو الفتح [عبد الحی بن عاصم ضلی] [مورخ۔ ۱۰۸۹] شذرات الذهب فی اخبار من ذهب سلسلہ سے مستندہ تک کے حالات
۹۸۰۔ ابو الفوار محمد امین بغدادی [آتشاب - ہدی سیزدہم] مبارک الذهب فی معرفۃ قبائل العرب بوفسکہ ۱۸ھ میں لکھی

۹۸۱۔ ابو الفیض فیضی [ابو الفیض فیضی بن مبارک ناگوری اکبر آبادی] [عالم - شاعر فارسی۔ ۱۰۰۴] تفسیر سوانح الامام بے نقط - دیوان اشعار فارسی
ترجمہ رامین - ترجمہ نیا وانی - ولادت ۹۵۴۔

۹۸۲۔ ابو القاسم ازدی [عبد اللہ بن محمد بن محمد ازدی] [نحوی۔ ۳۲۸] ابن قتیبہ کا شاگرد
۹۸۳۔ ابو القاسم مخفی [عبد اللہ بن احمد بن محمود کوی بلخی معتزلی] [متکلم۔ ۳۱۷]

۹۸۴۔ ابو القاسم حکانی [عبد اللہ بن احمد بن محمد بن حکان عامری شافعی] [مفسر - حدث - بعد ۹۰۴] تصنیف خبر خوش تفسیر شواہد التنزیل - دعاۃ اہل
عبد اللہ بن عامر بن کرزلی نس سے

۹۸۵- ابو القاسم دارکی (عبد العزیز بن عبد اللہ بن محمد شافعی دارکی نیشاپوری بنادری) [فقہ - ۳۷۵] اُستاد ابو جابر اسفہانی شاگرد ابو اسحاق مردزی عمر ۷۰ سے اوپر - دارک قرۃ الصفا کا۔

۹۸۶- ابو القاسم قتی (عبد اللہ بن علی بن عبد اللہ) [نوی - ادیب - فاضل - ۳۷۵] ولادت (۳۷۵)۔

۹۸۷- ابو القاسم نیشاپوری (خلف بن عباس نیشاپوری قزلباشی) [طیب - ۵۰۰] قزلباشی (تقریباً لمن عجز عن التالیف - نہر اقلیہ کے قریب ایک مقام ہے۔

۹۸۸- ابو القاسم بن طباطبا (احمد بن محمد بن اسماعیل بن ابراہیم طباطبائی مصری) [شاعر و طب - ۳۷۵] مصر (مصر) غیب طالبین ۶۳۴۔

۹۸۹- ابو القاسم صہبانی (فضل بن محمد) [ادیب - فاضل - ۳۷۵] غیب تیریزی اور حریری کا استاد

۹۹۰- ابو القاسم قشیری (عبد الکریم بن ابی ازن بن عبد اللہ قشیری نیشاپوری شافعی) [فقہ - محدث - صوفی مفسر - ۳۷۵] نیشاپور (تفسیر تیس سال قشیریہ لطائف الاشارات - ولادت ۳۷۶ - ۷۰۰ بعد اوس رہا۔

۹۹۱- ابو القاسم قتی (جعفر بن محمد بن جعفر بن موسیٰ بن قزلباشی) [محدث - فقہ - ۳۷۹] دیکھو ابن قزلباشی قتی بنادری

۹۹۲- ابو القاسم گرگانی (خواجه ابو القاسم گرگانی) [صدیقی - ۳۸۵] جرجان

۹۹۳- ابو القاسم لاہوری (سید ابو القاسم بن حسین بن قتی رضوی قتی لاہوری) [مفسر - فقہ - ۳۷۴] تفسیر لوائح التنبیل - خیر خیر پوری ناصر القریۃ -

۹۹۴- ابو القاسم ہامی (عبد الرحمن بن خلیل بن عبد اللہ بن احمد ہامی) [شاعر و طب - ۵۸۱] حرکاتش - ولادت ۵۰۸ مائتہ

۹۹۵- ابو القاسم مقری (موفق الدین بن علی بن عبد العزیز بن علی بن مقری اسکندری) [نوی - صدیقی - غایۃ الامینیہ - لمحۃ المغنیہ - بیان شعبہ القرآن - تخریج لاهل المعصیہ - ولادت ۵۰۵

۹۹۶- ابو القاسم موسوی (سید جعفر بن الحسن بن قاسم صہبانی) [فقہ - ۱۱۵۸] ولادت ۱۱۰۰ (سراج المعارف احوال دین میں صاحبان فضائل و کمالات کا دار)

۹۹۷- ابو القاسم نیشاپوری (عبد اللہ بن محمد نیشاپوری) [محدث - ۳۱۷] نجم الصحاب

۹۹۸- ابو القاسم نیشاپوری (حسن بن محمد بن حبیب بن ابوب نیشاپوری) [مفسر - ادیب - واعظ - ۴۰۶] تفسیر قرآن

۹۹۹- ابو القاسم (سید ابو القاسم) (الملقب بفاضل قتی) [فقہ - ۱۲۳۱] قوانین الاصول - سراج فقہ میں - حرث العوام - شاگرد امیر سید حسین دھماقہ - بیہمانی - ولادت ۱۱۵۲۔

۱۰۰۰- ابو قتادہ (حاتم بن ربیع النضاری) [صحابی - محدث - ۵۴۰] مدینہ (بعض کہتے ہیں خلافت حضرت علی میں کو فوس مرے۔

۱۰۰۱- ابو قتادہ (عثمان بن عامر بن ابی) [صحابی - ۱۲۴] اسلام فتح مکہ کے دن - عمر ۷۰ - حضرت ابو بکر کے والد - وفات ابو بکر سے ۶ ماہ بعد۔

۱۰۰۲- ابو قتادہ (عبد الملک بن محمد بن عبد اللہ رقاشی بصری) [محدث - ۲۷۶] ولادت ۱۹۰

۱۰۰۳- ابو قتادہ (عبد اللہ بن یحییٰ بن عمر بن عمر بن شامی) [تابعی - محدث - ۱۰۶] غزیش

۱۰۰۴- ابو کریب (محمد بن علاء الدین کوئی) [محدث - سورج - ۲۳۸]

۱۰۰۵- ابو یوسف (رفاع بن عبد اللہ النضاری) [صحابی - ۱۰۰] خلافت علی میں فقیہ مدینہ

۱۰۰۶- ابو الیثم حرقلی (نضر بن محمد بن احمد حرقلی غسانی) [نام اللہ] [فقہ - ۳۷۵] ہاشم بن العارفين - تنبیہ النفلین - نوادر الفقہ - قزلباشی

۱۰۰۷- ابو الحسن (ابو الحسن جمال الدین یوسف بن قزلباشی) [محدث - ۸۴۴] سورج - ۸۴۴ - ولادت ۸۱۲ - سورر الاطراف - نجوم الزمرہ - فی اعتبار مصر و القاهرة۔

۱۰۰۸- ابو حامد حسن دہلی (عبد الوہاب بن یحییٰ بن احمد دہلی شافعی) [فقہ - ۵۰۶] ولادت ۴۱۵ - بحر المذہب کتاب الکا فی علیہ المومنین

۱۰۰۹- ابو یوسف (محمد بن ہشام بن عوف صدیقی ابو یوسف) [محدث - ۲۳۵] کتاب اللغات - کتاب النحل - کتاب خلق الانسان

۱۰۱۰- ابو یوسف (عبد اللہ بن قاسم بن محمد بن ہشام شافعی شافعی) [محدث - سورج - ۴۳۹] ولادت ۴۱۵ - حلیہ طیب میں بھی وہ ایک بار

ملک دیکھو روایاتی۔

۱۰۳۹-۱۰ ابو الطغفروانی [احمد بن محمد بن طغفوسی شافعی] (فقیہ۔ ۵۰۰ طوس) امام الحرمین کاشاگرد

۴۵۱. ابو الفخر شیب [قاسمی شیب بن حسین بن عبید اللہ بن جردی] (فقہ - ادیب - شاعر - ۵۳۴) ولادت ۴۵۱

۱۴۱۰-۱۱. ابو حازم (مسلم بن مسلم) (شاعر عرب - قوی - ۱۸۵)

۱۰۴۶- ابوالمعالی جوینی (نام اکبرین ضیاء الدین عبدالحکیم بن ابوجعفر عبدلله شافعی جوینی) (نقصیہ ۸، نام نیشاپور) نہایت المطلب۔ شامل اصول دین۔ برہان الصوفیہ

فیات الامام من غنیة المسترشدین.

۳۳۰۔ ابوالمعالی ہندی (شاہ ابوالمعالی ہندی امیشوی) (صوفی - ۱۱۱۶ھ بمطابق ۱۷۰۳ء)

۱۰۴۴۔ ابو عسکر بلخی [حضرت محمد بن عمر بلخی] (نمبر ۲۶۲) اپنے فن کا امام زمانہ

۱۴۷۵. ایشتر مدنی [ایشتر سندی مدنی] (محدث- فقیہ- ۱۷۰۰) المغازی

۱۰۴۶۔ ابو عمر [عبد اللہ بن عمر بن حجاج بصری] (محدث ۲۲۲)

۱۴۷- ابو المکارم علی [دیگھو ابن زہرہ (حمزہ بن علی بن زہرہ)] (فقیہ - ۵۱۵ھ)

١٠٧٠. ابو الكرام تنوخي [تاج الدين محمد بن عبد المنعم نصر الله المعري دمشقي خفي] (اديب - شاعر عرب - ٧٩٩) محدث واديب نصر الله كما جفا في قضا

۵۹۔ ا. ابولکھ [ابولکھ] حردل بن ماس بن ملک [اشاعر عرب - ۵۹] رسول اللہ کے بعد مسلمان ہوا

۵۰۰. اوهالما [داؤون] (فرع حصار اسرئیل) [طبع - صدی ششم] منہاج الملوکان و دستور الاماغان جوشہ ۶۵۹ھ میں لکھی (زین العابدین محمد زبیر بن عبد اللہ)

[illegible]

ابن سلف کی اور شاہی برہن جلد اسد بد جلد عاشقی کی سیٹ ہے

۱۰۵۰. ایا محمد را بهرام بن خروزمین ربیع بن الحوام در ای (ما بجای - خدمت - ۹۴۹ هجری)

۵۲. د ابو منصور انزهری [محمد بن احمد بن ابراهیم دی تاسلی] (مړی ۴۰۰ هـ) (ت) ابو یوسف

سم ۵- د. ابو المنصور مروزی [ابوالمنصور راد سیر] (واعظ - ۷۴۴) دیلمی قطب غلامی

(۱۰۵۴) - ابو المنصور بغدادی (استاد)

۱۔ افن میں دیس ویشا تھا۔

۱۰۵۰ ابو المنصور قنابلی و عبد الملك بن محمد بن اسماعیل نیشاپوری (نویسنده) - نویسنده: ابوالمنصور قنابلی و عبد الملك بن محمد بن اسماعیل نیشاپوری (نویسنده) - نویسنده: ابوالمنصور قنابلی و عبد الملك بن محمد بن اسماعیل نیشاپوری (نویسنده)

١٠٥٦. أبو المنصور، جلال الدين (مؤلف)

المغرب - ولات ١٩٩٩ م.

۱۰۶- ابوالمنفذ: خوافی (عبدالممنون سعد بن محمد بن خوافی) (ادیب: شاعر، عجب، عروسی، محاسب...) ابو یحییٰ خالید بن حسین ادیب اہری کا شاگرد۔

۱۰۵۸- ابراهیم بن محمد بن علی موسیٰ بغدادی [متوفی ۵۶۷ هـ] بغدادی، مقتدر فی المصطلح

۵۰۴۔ ابو موسیٰ اشعری (قدس سرہ) اصحابی - محدث۔ ۴۷ھ کے مکہ میں مسلمان ہوئے۔ عثمان کی طرف سے کوفہ کو گورنر علیؑ کی فوجوں میں سے ایک کی سربراہی میں

۱۰۶۔ ارموئے اصفہانی [محمد بن عمر اصفہانی مرآۃ] (محدث - ۱۸۱ھ) کتاب الطہرات کتاب الطہرات: احوال النہین

۱۶۱-۱۰۱: ابو نعیم حاتم بن حاتم بن عثمان (م. ۱۶۱) طبیب، مجسمه - ۱۶۱: امام، نزدیک امام حسن (ع) و امام حسین (ع) که نزدیک خالد بن ولید بن ولید

کے شکر و ابرار اعلیٰ

سید محمد علی میرزا

۹۳- ابو اسحاق محمد بن حسن بن عبد الله صفي الساسي، (توفي - تولى) ادب - استاذ

۱۰۶۳۔ نصر علیاں [محمد بن عبد اللہ بن احمد ساحی سیالپوری] (تجدید - ۱۲۸۰ھ میں پیدا ہوئے)

- ۱۰۶۵۔ ابو نصر طوسی [محمد بن محمد بن یوسف طوسی شافعی] (محدث۔ ۳۴۴)
- ۱۰۶۶۔ ابو نصر عینی [محمد بن عبد الجبار] (مورخ۔ ادیب۔ ۴۰۹) تاریخ البیہی
- ۱۰۶۷۔ ابو نصر قشیری [عبد الرحیم بن ابوالقاسم قشیری] (صوفی۔ حدیثی) ہر بات میں شایعہ و اجماع ہے۔
- ۱۰۶۸۔ ابو نصر واسطی [فتح ابن خاقان مراکشی] (مورخ۔ ادیب۔ ۵۳۵) مراکش) تلامذہ اقصیان مطلع الانفس
- ۱۰۶۹۔ ابو نصر مصری [علی المصری] (شاعر۔ ۱۲۹۰) دیوان اشعار
- ۱۰۷۰۔ ابو نعیم اصفہانی [احمد بن عبد العزیز احمد بن مراد اصفہانی] (صوفی۔ محدث۔ ۳۰۰) ولادت ۳۳۴ھ حلیۃ الاولیاء۔ دلائل النبوة۔ معرزة الصحابة فضائل الصحابة۔ مجمع مستخرج۔ ما نزل فی القرآن فی علی تاریخ اصفہانی۔
- ۱۰۷۱۔ ابو نعیم بصری [علی بن حمزہ] (نحوی۔ ۳۷۵)
- ۱۰۷۲۔ ابو واسطی بغدادی [ابو علی حسن بن ابی بن عبد الاول ابو نزاری بصری بغدادی] (نحوی۔ شاعر۔ ۱۹۶) ولادت ۱۳۶ البصرہ شریف اور امین و مامون کا ندیم۔ دیوان اشعار۔ النوادر۔
- ۱۰۷۳۔ ابو واقد [عاصم بن عوف لیثی] (صحابی۔ محدث۔ ۶۸) قدیم الاسلام۔ عمر ۷۵
- ۱۰۷۴۔ ابو الوفاء [محمد بن محمد بن عباس بوزجانی بغدادی] (ریاضی۔ حساب۔ ماہر سیریت۔ ۳۷۶) علم ہند میں جدید اختراعات کے مجملی۔ بوزجانی مقام ہے ہرات و نیشاپور کے درمیان۔
- ۱۰۷۵۔ ابو الوثری سجری [عبد الاول یحییٰ بن شعیب حنفی کجستانی بغدادی] (محدث۔ ۵۵۳) ولادت ۴۵۸ ہرات۔
- ۱۰۷۶۔ ابو الولید اندلسی [اسلم بن خلف بن سعد قشیری حاجی مالکی] (فقیہ۔ محدث۔ ۴۰۴) سکونت بطلیوس۔ مرید۔ مکر۔ بغدادی۔ ابن عبد البر استاذ۔
- ۱۰۷۷۔ ابو الولید حوی [سری الدین اسماعیل بن محمد بن محمد غزالی حوی مالکی] (فقیہ۔ ۷۱۱)
- ۱۰۷۸۔ ابو الولید شافعی [فخر الدین محمد بن سعید بن ہشام شافعی مالکی حنفی شامی] (ادیب۔ شاعر۔ ۶۷۵) ولادت ۶۱۵ شاطیہ
- ۱۰۷۹۔ ابو یوسف محمد بن عبد السلام بن ابوالعلی محمد کجانی بن عبد الوہاب متزنی بغدادی] (متکلم۔ ۳۲۱) بغدادی ولادت ۲۴۴ عالم ابن کلام کے مشہور۔
- ۱۰۸۰۔ ابو الہذیل علاء [محمد بن ہذیل بن عبد اللہ متزنی بصری] (فقیہ۔ متکلم۔ ۳۳۵ یا ۳۳۶) ولادت ۱۳۱ یا ۱۳۵
- ۱۰۸۱۔ ابو ہریرہ [عبد الرحمن بن محمد دوسی] (صحابی۔ محدث۔ ۵۷) سید عین سمانی بولے۔ عمر ۷۵
- ۱۰۸۲۔ ابو یوسفان [عبد اللہ بن احمد بن حرب خزمی] (شاعر۔ ۳۹۵) حدیثی سوم) اجمعی کا شاگرد۔ یوت کا استاد
- ۱۰۸۳۔ ابو یزید عسکری [حسن بن عبد اللہ بن یزید بن سعید عسکری] (ادیب۔ ۳۹۵) ابو احمد عسکری کا شاگرد۔ کتاب الاولیل جو ۹۵ صفحہ میں لکھی
- ۱۰۸۴۔ ابو یزید انصاری [ابو الیثیم بن الیثیم انصاری] (صحابی۔ ۲۰) مدینہ بعض کہتے ہیں کہ ۲۰ھ میں جنگ یثرب میں شہید ہوئے۔ فقیہ بن سنان تھے۔
- ۱۰۸۵۔ ابو الیثیم بغدادی [خالد بن یزید بغدادی] (کاتب۔ شاعر۔ ۲۷۰) حدود۔
- ۱۰۸۶۔ ابو الیثیم رازی [ابو الیثیم رازی] (نحوی۔ ۲۲۶)
- ۱۰۸۷۔ ابو یحییٰ انجمی [صحن بن یحییٰ مدنی] (محدث۔ ۱۹۸)
- ۱۰۸۸۔ ابو یحییٰ انصاری [ذکر بن احمد بن محمد کجانی تہستانی تونس] (فقیہ۔ ادیب۔ ۷۲۷) والی تونس
- ۱۰۸۹۔ ابو یحییٰ جرجانی [احمد بن داؤد بن سعید خراسانی] (محدث۔ متکلم۔) کتاب خلافت عمر۔ تدویر الحشویہ۔ مجتہد التائب۔ مغاخرۃ البکرۃ و الحمریہ۔ منافرۃ الشیو و المرجی فی مسیح علی الخلفین۔ کتاب النفا۔ کتاب التمدد۔ طلاق الرجعة۔ فضائل الحشویہ۔ کتاب التوفیق۔ کتاب لادائل۔ الرکعۃ الخبلی۔ الرکعۃ الخبلی۔
- ۱۰۹۰۔ ابو یحییٰ ہمدانی [عبد الرحمن بن محمد بن مسلم] (محدث۔ ۲۹۱) تفسیر۔ مسند
- ۱۰۹۱۔ ابو یحییٰ بن سحر [ابو یحییٰ بن سحر] (شاعر۔ ۶۳۲) دیوان اشعار

- ۱۰۹۳- ابو یعقوب بن حاتم [محمد بن احمد بن علی] (توی - ۳۴۴)
- ۱۰۹۳- ابو یعلیٰ بن داری [محمد بن حسن بن حمزه جعفری] (فقیه - حکم - ۴۳۳) فیله شیخ مفید
- ۱۰۹۴- ابو یعلیٰ رازی [مسلم بن منصور رازی بغدادی] (حدث - ۲۱۱)
- ۱۰۹۵- ابو یعلیٰ قزوینی [خلیل بن عبد الله بن احمد صلی] (حدث - ۴۳۴) ارشاد فی معرفه الاحدین
- ۱۰۹۶- ابو یعلیٰ موسیٰ [احمد بن علی بن شعیب موسی] (حدث - ۳۰۶) ولادت ۲۲۰ - مسند - نجم
- ۱۰۹۷- ابو یعلیٰ هروی [ابو یعلیٰ محمد بن مسود مائینی هروی] (توی - لغوی - صدی یفتم) شاگرد خوارزمی
- ۱۰۹۸- ابو یوسف کوفی [امام یعقوب بن ابراہیم انصاری خشی کوفی] (فقیه - ۱۸۳) بغداد) ولادت ۱۱۳ - ابو یوسف کا شاگرد و قاضی القضاہ بغدادی و کتاب الفرائض
- ۱۰۹۹- ابو یونس کندی [خلع الدین زید بن حسن بن زید صلی خشی دمشق بغدادی] (توی - لغوی - ۴۱۳)
- ۱۱۰۰- ابی بن کعب [ابی بن کعب بن نفیس انصاری خزرجی] (صحابی - ۱۹) مدینہ) کاتب الوحی - حافظ قرآن بعد رسول
- ۱۱۰۱- ابی ہریرہ [ابو المنذر محمد بن احمد بن محمد بن ابی] (شاعر - نساب - لغوی - ۵۰۰) اصفہان
- ۱۱۰۲- ابی ہریرہ [محمد دیاب اتیدی] (مورخ - صدی دوازدہم) اعلام الناس با وقع البرکۃ مع بنی عباس جو شاہدین کلمی
- ۱۱۰۳- ابی ہریرہ [ابو الحسن علی بن غفرہ] (لغوی - توی - ۲۳۲) ابو سعیدہ اور اصحابی کا شاگرد - شلب کا استاد
- ۱۱۰۴- ابی ہریرہ [ابی الدین اخشیکی] (شاعر فارسی - ۴۰۸) مداح قرآن سلطان (نیز علامہ ابی الدین ابی ہریرہ صاحب کتاب بازوۃ الدرایہ کتاب تہذیب الملک)
- ۱۱۰۵- احسان [حافظ عبد الرحمن خاں دہلوی] (شاعر اردو - ۱۲۹۸)
- ۱۱۰۶- احسان علی [احسان علی بن شیر علی احمد آبادی] (طیب - ۱۲۹۳) بڈہ) طب احسانی - حاجات احسانی - مفردات احسانی - مرکبات احسانی
- ۱۱۰۷- احسن [محمد احسن اللہ دہلوی] (شاعر اردو - صدی دوازدہم) معاصر آبرو
- ۱۱۰۸- احمد [ابو العباس احمد بن علی بن احمد] (حدث - ۴۵۰) ولادت ۳۹۲
- ۱۱۰۹- احمد [احمد بن محمد بن علی] (فقیه - صدی یازدہم) معاصر امام الحدیث
- ۱۱۱۰- احمد [ابو عبد الله احمد بن محمد بن عبد الله بن حسن جوہری بغدادی] (حدث - ۴۰۱) مقتضب الاثر فی عدد الاثر - اشاعر - الاشتال - علامہ الزباج - نازل فی القرآن فی صاحب الامر - اخبار جابر جعفی
- ۱۱۱۱- احمد [سید نظام الدین احمد بن ابراہیم بن احمد سیفی] (فقیه حکیم - حکم - ۱۱۰۵) سلطان الملک اوسید العلما - اشبات الواجب
- ۱۱۱۲- احمد بن ابراہیم [ابو الحسن احمد بن ابراہیم سیادی سیفی] (حکیم - تیسری صدی) ابو عمر زاہد صاحب قلب توی کا ماموں
- ۱۱۱۳- احمد حسانی [شیخ احمد بن ابن العابد بن مصعب بن ابراہیم حسانی] (حدث حکیم فلسفی - حکم - شاعر - ۱۲۳۳) مدینہ) شرح زیارت جامعہ کبیرہ کتاب الفرائض شرح فکر و حکم ص - احکام الکفار - اصول دین فارسی بحقیقہ العقل والروح والنفس - شرح تہذیب العقولین - کتاب جہدیرہ
- ۱۱۱۴- احمد دہلوی [احمد بن محمد اردبیلی مقدس دہلوی] (فقیه - ۹۳۹) بخت) حدیثہ الشیخ - جہۃ البیان فی آیات الاحکام - عمی الخائفہ - برہان شریعہ
- ۱۱۱۵- احمد اندلسی [احمد بن محمد بن محمد بن علی اندلسی] (توی - ۴۸۹) سکوت طلب و قاتلہ
- ۱۱۱۶- احمد بخاری [شیخ احمد بن شیخ محمد بن یوسف خلقی بخاری بغدادی] (فقیه - ۱۱۰۲) کافین) ریاض اللؤلؤ و حیاض المسائل - رمانہ منطق - رسالہ بداء - مشکوٰۃ المفیدیہ - رموز الخفیہ - نیز حنیۃ صلوٰۃ الجعدہ
- ۱۱۱۷- احمد بدوی [شہاب الدین احمد بدوی] (صوفی - ۶۵۵) مدینہ
- ۱۱۱۸- احمد توی [احمد بن قاضی نصر اللہ بدلی توی سندھی] (مورخ - صدی یازدہم) معاصر حلال الدین اکبر شاہ تاج العرفی - انوار الحق فی شریعہ قاضی تھے
- ۱۱۱۹- احمد تھانیسری [شیخ احمد تھانیسری] (صوفی - ۸۰۰) کابلی

۱۱۷۲۔ اربعی ۱۱۷۲ھ میں عیسٰی بن فرج بغدادی [غوی۔ ۴۲۰ھ بغداد] ولادت ۳۳۸ھ سیرانی اور ابو علی کاشاگرد۔ شرح الاصلح شرح مخضر الحرجی

۱۱۷۴ھ از قی [حکیم ابو بکر از قی مروزی نیشاپوری] (شاعر فارسی - صدی پنجم) معاصر طغرل بیگ سلجوقی و طفیلان شاه والی مینا پور

۱۳۶۵ - ارشد [عبدالعزیز شاہزادہ دہلوی] (شعبہ اردو - ۱۳۶۴) مناقب مشکل کشا

۱۱۷۶- اربعانی [ابوالفتح سہل بن احمد بن علی اربعانی ساکنی] (تقریباً ۴۹۹-۵۰۰) قاضی سیر

[illegible]

پیشانی، کمر اور ہوی صاحب مطالعہ منظر آں

۱۱۶۹. انہری [ابو منصور محمد بن احمد بن ابی ہریرہ شافعی] (فقہیہ - لغویہ - ۳۷۸ ہجرات) ولادت ۲۸۲ - تہذیب اللغۃ - کتاب التفسیر

۱۱۸۰۔ انہری [خالد بن عبداللہ انہری جرجاوی] [نوی۔ ۹۰۵ قاہرہ] التقریر بمضمون التوضیح۔ تمرین الطلاب۔ موصول الطلاب۔ انہری

۱۸۱۔ اُسامہ [اُسامہ بن زید بن حارثہ قضاعی] (صحابی۔ ۵۴ھ مدینہ) ام المومنین برکہ کے تسلیم سے جو عبداللہؓ پر در رسول کی کنیز تھی

۱۱۸۲- أسامة بن سعد قشاشي [(مورخ: ۲۸۸ هـ) شام کا امیر تھا۔ اسی سوانح عمری کے اعتبار سے معلوم ہوتا ہے کہ اس کا تعلق شام سے تھا۔]

سوره الاحقاف المفسر اسماء بن محمد بن علي بن محمد بن سيار (أديب - شاعر - مؤلف) ١٢٨٠ هـ قسماً مؤيداً للادب والدين

هـ - السجدة [السجدة بن علي] (شاعره - مائة) ديوان اشعار - زمر الآداب

۱۸۶- اسحاق بن سلیمان [اسحاق اسرائیل معری] (طیب کمال - ۳۲۰) عبید اللہ محمدی کا نام۔ کتاب ابول کتاب الاستقصا آت کمال

هـ ١١- اسحاق بن محمد عبدالمطلب بن ابوالفتح بن احمد اسحاق بن صنفى مصرى [مورخ- صدى يازدهم] اخبار الاولين فيمن تصرف في مصر من ارباب الدول

معاصر سلطان مراد رومی جو ۳۲۲ھ میں تخت نشین ہوا۔

۱۸۸۸۔ اسد اللہ بروجر دی (حاجی اسد اللہ بن حاجی عبداللہ بروجر دی) (فقہ ۱۳۶۰) مرزا ابوالحسن صاحب تولدین کے شاگرد

۱۱۸۹۔ (اسد اللہ کاظمی) حاجی اسماعیل (رحمہ) [۱۲۲۰ھ] صاحب الاولیٰ و ثانیہ میں۔ کشف الصواع - حج احقین۔

۱۹. اسدی (اسدی غوی) (اسدوفاری - چوخی صدی) (اسدوفاری - عسکر مودکری)

۱۱۵۳. اسماعیل [ابراہیم بن اسماعیل، اسماعیل] (شاعر عرب. ۶۴۹) دیوان اشعار

سورۃ ۱۱۹۔ اسعد بن زرارہ [اسعد بن زرارہ خزرجی (ابو امامہ) صحابی۔ ایک ہجری مدینہ فقیروں میں سے تھے

۱۱۹۴۔ اسعد اصفہانی [ابو السعادات اسعد بن عبدالقادر بن اسعد اصفہانی] (فقہیہ - صدی ہفتم) محققِ اولیٰ کے مشائخ سے ہیں۔ جامع الدلائل

روح الوفا۔ توجیہ السوالیات۔ (نیز سیم بھائی و ابن طاہر اس کے مشارک سے)۔

١١٤٥- اسعد حماني [قاضي ابا المكارم سعد بن حيدر ابي سعيد مهذب بن مينا علي نصري] (كتيب - شاعوب - ٩٠٤ - حلب) ٩٢ - سيره سلك الدرب

۱۹۶- اسعدی، امام جلال الدین ابوسعید اسعد بن ابی اسعد سیستانی (تقریباً ۴۲۸ هجری قمری) - یزدی، ابو اسعد سیستانی

۱۱۹۸۔ اسکندر دانی (محمد بن احمد حسین اسکندر دانی) (طبیعی۔ جدی سن ۵۰۴) کشف الاسرار النورانیہ جو ۱۲۹۰ کے بعد لکھی۔

١١٩-١١٨-١١٧-١١٦-١١٥-١١٤-١١٣-١١٢-١١١-١١٠-١٠٩-١٠٨-١٠٧-١٠٦-١٠٥-١٠٤-١٠٣-١٠٢-١٠١-١٠٠-٩٩-٩٨-٩٧-٩٦-٩٥-٩٤-٩٣-٩٢-٩١-٩٠-٨٩-٨٨-٨٧-٨٦-٨٥-٨٤-٨٣-٨٢-٨١-٨٠-٧٩-٧٨-٧٧-٧٦-٧٥-٧٤-٧٣-٧٢-٧١-٧٠-٦٩-٦٨-٦٧-٦٦-٦٥-٦٤-٦٣-٦٢-٦١-٦٠-٥٩-٥٨-٥٧-٥٦-٥٥-٥٤-٥٣-٥٢-٥١-٥٠-٤٩-٤٨-٤٧-٤٦-٤٥-٤٤-٤٣-٤٢-٤١-٤٠-٣٩-٣٨-٣٧-٣٦-٣٥-٣٤-٣٣-٣٢-٣١-٣٠-٢٩-٢٨-٢٧-٢٦-٢٥-٢٤-٢٣-٢٢-٢١-٢٠-١٩-١٨-١٧-١٦-١٥-١٤-١٣-١٢-١١-١٠-٩-٨-٧-٦-٥-٤-٣-٢-١-٠

شاه ابو الفضل بن المنصور و ابن درویش و ابن سراج کاشانگرد و کاشانگرد و قریه بانی و سیدیه بی طباطبائی و شیخ جعفر کجی.

له ابو الفضل بن المنددي وامن درم و لفظه و ابن سراج کاشانگر طبعه شامد محمد باقر بهباني رسيد بهدي طباطبائي و شيخ جعفر نجفي .

الکھود والآخر

کتابخانه

۱۲۲۹۔ اشرف جنگلگیری [سید اشرف جہانگیر سیمائی ہندی] (صوفی۔ ۸۰۸) مخدوم جہانیاں کے مرید۔ لطائف اشرفی (کچھچھ اودھ) میں مراد ہے۔
 ۱۲۳۰۔ اشرف علی [اشرف علی حکیم سلطانپوری بالندہ ہری] (طبيب۔ جی) حکیم صادق علی دہلوی حکیم محمد جان دہلوی مولوی عبداللہ ٹوکی اور مولوی میر
 دہلوی کے شاگرد۔ ولادت ۱۲۶۸ھ

۱۲۳۱۔ اشرف علی تھانی [اشرف علی مولوی تھانی دہلوی دہندی] (فقہ۔ جی) ولادت ۱۲۸۰۔ تھانہ بھون۔ ہشتی زور بہشتی گوہر تفسیر
 ۱۲۳۲۔ اشعب [اشعب بن جبریل] (طالع۔ ۱۵۳) ولادت ۱۱۵۹ھ۔ حضرت عثمان کا غلام۔ طبع میں مرزب الملش
 ۱۲۳۳۔ اشعث [اشعث بن قیس بن معد کرب کندی] (صحابی۔ ۴۰) شہید بن سلمان ہوئے۔ عبدالوہب کے مرید ہوئے۔ پھر سلمان ہوئے۔ ابو بکر نے
 اپنی بی بی ام فروہ سے بیاہ دی۔

۱۲۳۴۔ اشوشی [علی بن محمد اشوشی شافعی] (نوی۔ ۵۰۰) منہج السالک شرح الغنیہ ابن مالک

۱۲۳۵۔ اشہب [ابو عبد اللہ اشہب بن عبد العزیز داؤد مالکی مصری] (فقہ۔ ۲۰۴) ولادت ۱۵۰۰ھ۔ ام مالک کا شاگرد۔ مصر میں لکھنوی کا شاگرد

۱۲۳۶۔ اصحاب بن فرج [ابو عبد اللہ اصحاب بن فرج بن سعید مالکی مصری] (فقہ۔ ۲۲۵) مصر کا مشہور وکیل و صاحب دہب کا شاگرد

۱۲۳۷۔ اصبح بن نباتہ [اصبح بن نباتہ جیشی کوفی] (تألیفی۔ محدث۔ ۱۰۰) خواص امیر المومنین سے

۱۲۳۸۔ اصطوری [ابو سعید حسن بن احمد بن زید شافعی] (فقہ۔ ۳۳۸) ولادت ۲۳۴ھ۔ کتاب الاغنیہ۔ قاضی قمر پور بغداد کا صاحب (نیز دیکھو ابو اسحاق صطوری)

۱۲۳۹۔ اصہبانی [محمود بن حسن اصہبانی] (مورخ۔ جو تعلق صدی) سنی لوگ لارض والانبیاء و دوسری صدی عجمی کے آفرین لکھی

۱۲۴۰۔ اصہبانی [شمس الدین ابو اسحاق محمد بن عبد الرحمن بن احمد اصہبانی] (حکیم اصولی۔ ۱۰۰) تفسیر شرح قرطبی و مختصر الاصول و منہاج بیضاوی و

طوابع۔ ولادت ۶۷۳ھ

۱۲۴۱۔ اصہبانی [احمد الدین اصہبانی] (کاتب۔ ۵۹۷) تاریخ السبلو قین فی العراق

۱۲۴۲۔ اصہبانی ثانی [شمس الدین محمد بن محمد بن عبد اللہ کانی] (اصولی۔ ادب۔ ۶۷۸) تھابہ (شرح محمول رازی۔ ولادت ۶۱۶ھ)

۱۲۴۳۔ اصمعی [ابو سعید عبدالملک بن قریب بن محمد بن عبد الملک باہلی بصری بغدادی] (ادب۔ لغوی۔ نحوی۔ ۶۱۶) بصرہ) کتاب الوحش خلق الانسان۔

کتاب الانشاء۔ کتاب الاثقال والنواذر۔ کتاب النبات۔ کتاب الفرق فی الفتن۔ کتاب الاعتقاد۔ خوب الحدیث۔ کتاب الثعلب اللیل الیل۔ ولادت ۳۴۳ھ

۱۲۴۴۔ اصیل الدین [سید عبداللہ بن عبد الرحمن شیرازی] (محدث۔ ۸۸۳) روح الدرر

۱۲۴۵۔ اطروش [ناہرا لاجی ابو محمد حسن بن علی بن حسن بن عمر بن امام زین العابدین طبری] (مفسر۔ عالم کبیر۔ ۳۰۴) تفسیر کبیر۔ کتاب الامامة۔ کتاب فہرک۔

موالید المائتہ۔ عمر ۷۹۔

۱۲۴۶۔ اعظم کوفی [محمد بن علی بن اعظم کوفی] (مورخ۔ تیسری صدی) فتوحات جو کتبہ میں لکھی اور ۵۹۹ھ میں احمد بن محمد سنی ہڑی فارسی میں ترجمہ کی۔

۱۲۴۷۔ اعرج [نظام الدین حسن بن محمد بن حسین قشیری] (مفسر۔ اشعوبی) تفسیر غرر المصابی القرآن و در فائز لغزاق جو ۶۸۸ھ میں لکھی۔ روشنائی حیات

۱۲۴۸۔ اعلم اندلسی [ابو الکجج یوسف بن سلیمان بن یوسف اندلسی] (نوی۔ ۶۷۸) تفسیر تیسری کتاب اللہ۔ مدقون قرطیب میں رہا

۱۲۴۹۔ اعلم بطلیسی [ابراہیم بن قاسم بطلیسی] (نوی۔ ادب۔ شاعر۔ ۶۳۲) بطلیس) خوب ذیل کا شاگرد

۱۲۵۰۔ اعمش [ابو محمد سلیمان بن ہرمان داؤدی کوفی] (تألیفی۔ محدث۔ ۱۳۸) کوفہ) ولادت عاشور ۶۷ھ

۱۲۵۱۔ افسوس [امیر شری علی بن مظفر علی خاں خانی نادر کوفی] (شاعر اور دو۔ ۱۲۲۳) آرائش محفل نثر ترجمہ گشتاں نظم

۱۲۵۲۔ افضل مہابادی [افضل الدین حسن بن علی بن احمد مہابادی] (فقہ۔ ۱۰۰) شرح پنج۔ شرح طبع۔ شرح شہاب

۱۲۵۳۔ افضلی [ابو القاسم اسماعیل بن محمد بن زکریا انصاری قزلبی] (نوی۔ نحوی۔ ۴۴۱) قرطبی) مکمل طیفہ اندلس کا وزیر۔ ولادت ۳۵۲ھ قرطبیہ

۱۲۵۴۔ اقصرانی [جمال الدین محمد بن محمد اقصرانی قرمانی] (طبيب۔ ۷۰۰) شرح موجز۔ شرح بیضاوی

ایہاں پر جو کتب لکھی گئی ہیں ان میں سے کچھ کتب کا نام اس کتاب میں درج کیا گیا ہے۔

- ۱۳۵۵۔ اکمل الدین [شیخ اکمل الدین محمد بن محمود بن احمد تاجی حنفی] [نوحی فقید۔ ۷۵۶ھ] شاگرد ابو جحان فقیر شرح مشرقی۔ شرح مختصر ابن حجاب۔ شرح تجرید فی حق ملاسی۔ شرح باب۔ شرح الغنی ابن مطی۔ شرح منار۔ شرح بزودی۔ شرح تلخیص المعانی۔
- ۱۳۵۶۔ ابی [احمد الدین حسین بن خواجہ شرف الدین عبدالحق اردبیلی] [عالم۔ شاعر۔ ہمدی دوم] مخار شاہ اسماعیل صفوی و جلال و آذانی۔
- ۱۳۵۷۔ الطاف حسین حالی [الطاف حسین حالی بیانی] [شاہ اردو۔ ۱۳۳۳ھ]
- ۱۳۵۸۔ الف بیگ [الف بیگ بن شاعر بن تیمور] [ماہر علم سنیہ۔ ۸۵۳ھ] ولادت ۷۹۶ھ۔ زریح سلطانی۔
- ۱۳۵۹۔ الفت حسین [مولوی الفت حسین شکار پوری دہلوی] [عالم و متکلم۔ ۱۳۰۶ھ] نصار کے مناظرہ میں رسالے لکھے۔
- ۱۳۶۰۔ ابیداد [ابیداد جوہوری] [صوفی۔ عالم۔ دسویں ہمدی] شاگرد عبد اللہ تلمیسی۔
- ۱۳۶۱۔ ام الحدیث [زین الدین علی بن سلیمان بن حسن قدسی بحرانی] [فقید۔ محدث۔ ۱۰۶۴ھ] جواز فقید۔ حاشی برکتبہ تہذیب و قیوم و فوائد۔
- ۱۳۶۲۔ امین [برکات] [صحابیہ۔ ۱۱] جناب فاطمہ کے ایک ماہ بعد انتقال کیا۔ اسامہ کی والدہ۔ زید کی بیوی۔
- ۱۳۶۳۔ ام الفضل [ابا بنیت احکامت ہالید] [صحابیہ۔ محدثہ۔ ۱۰] زوجہ عباس بن عبد المطلب۔ خواہر یمومہ زوجہ رسولؐ۔
- ۱۳۶۴۔ ام حبیبہ [رطبہ بنت ابی سفیان بن حرب] [صحابیہ۔ محدثہ۔ ۴۴ھ] زوجہ رسولؐ۔
- ۱۳۶۵۔ ام کلثوم [ام کلثوم بنت خدیجہ] [صحابیہ۔ ۹] پہلے قدیم بن ابی بکر کھاج میں تھیں پھر عثمان سے نکاح ہوا بعد وفات دتہ۔
- ۱۳۶۶۔ ام کلثوم [ام کلثوم بنت علی] [صحابیہ۔ محدثہ۔ ہمدی اول] محمد بن جعفر سے اور بعد زینب عبد اللہ بن جعفر سے نکاح ہوا۔
- ۱۳۶۷۔ ام کلثوم [ام کلثوم بنت عقبہ بن ابی ہشام] [صحابیہ۔ ۱۰] مان کا نام اردی بنت کریم بن ربیعہ۔ عثمان کی مادی بن علی کا شوکر اور خواہر عاص کا بھائی۔
- ۱۳۶۸۔ ام رومان [ام رومان بنت عامر بن خویر] [صحابیہ۔ ۴۲] والدہ عائشہ۔
- ۱۳۶۹۔ ام ایمن [ام ایمن بنت صفیر بن عامر] [صحابیہ۔ ۱۱۳] والدہ ابوبکر۔ ابوبکر کے بعد اوتھا فاس سے پہلے انتقال ہوا۔
- ۱۳۷۰۔ ام جمیل [ام جمیل بنت جمل بن عبد فرہ] [صحابیہ۔ ۱۰] قدیم الاسلام۔ زوجہ خطاب بن حارث بعدہ زوجہ زید بن ثابت بن مہاک۔
- ۱۳۷۱۔ ام سلمہ [ہند] [صحابیہ۔ محدثہ۔ ۶۲] زوجہ رسولؐ۔
- ۱۳۷۲۔ امام الحرمین [فضا الدین ابوالمعالی عبد الملک بن ابو محمد عبد اللہ شافعی] [فقید۔ ۴۷۸ھ] دیکھو ابو المعالی جوینی۔
- ۱۳۷۳۔ امام المغنی [امام بدر الدین ابوالمیر محمد بن محمد بن عبد القادر الشافعی] [فقید۔ ۴۹۹ھ] دمشق) خلیفہ قدس۔ عز الدین ابن صالح کا بیٹا۔ قاضی القضاۃ بننا منظور کیا۔
- ۱۳۷۴۔ امام الدین [مولوی امام الدین ٹوٹکی] [فقید۔ حنفی] قاضی القضاۃ ڈونک۔
- ۱۳۷۵۔ امام المزعنی [ابو علی احمد بن محمد بن حسن اصفہانی] [ادیب۔ ۷۸۱ھ]
- ۱۳۷۶۔ امامہ [امامہ بنت ابی العاص بن ربیع] [صحابیہ۔ ۱۰] زینب بنت خدیجہ کی بیٹی۔ بعد وفات فاطمہ علی نے ان سے نکاح کیا۔ بعد ازاں میرہ بن نوفل بن حارث۔
- ۱۳۷۷۔ امام السنہ [امام السنہ بن قوام الدین یارسی کھنوی] [فقید۔ ۴۳۳ھ] کتاب فی التفسیر حاشی مختلفہ۔
- ۱۳۷۸۔ امامت [امانت کھنوی] [شاہ اردو۔ ہمدی سیزدوم] واسوخت۔
- ۱۳۷۹۔ امام الدائمہ [حاجی امداد اللہ تھانوی مبارک] [فقید۔ متکلم۔ ہمدی سیزدوم] ولادت ۱۲۳۳ھ۔ استاد محمد قاسم نانوتوی و رشید احمد گنگوہی و مولوی اشرف علی۔ محدثہ امامہ سے کہہ کی طرف ہجرت کر گئے۔
- ۱۳۸۰۔ امام ادا علی [حمید ادا علی کیراوی] [عالم۔ ہمدی سیزدوم] بحر المہد امام۔
- ۱۳۸۱۔ امرا القیس بن عابین کندی [شاعر و طبیب سہیل] [شاعر و طبیب سکونت کوٹ۔
- ۱۳۸۲۔ امیر میثاقی [امیر احمد میثاقی کھنوی راجپوری] [شاعر اردو۔ ۱۹۰۰ھ] حیدر آباد اکمل علی خاں ابی امیر کے استاد و تلمیذ خاں میر کا شاگرد۔

۱۲۸۳۔ ابن ستر آبادی [محمد امین بن محمد شریف اخباری استرآبادی] (فقہ - محدث - ۱۰۳۰ھ) فائدہ الدین - فائدہ کبیر - شرح اصول کافی - شہداء تہذیب الاحکام - دانشنامہ شاہی -

۱۲۸۴۔ ابن نقد [ابن احمد قرطبی الکفوی] (فقہ - ۱۲۵۳ھ تک)

۱۲۸۵۔ ابن الدین کلبانی [ابن الدین علی بن عثمان بن علی اربلی مصری شافعی] (صوفی شاعر - ۶۵۰ھ قمر) ملک الامراء کے شہزادے

۱۲۸۶۔ ابانی [ابانی] (فقہ - ادیب - ۱۳۱۳ھ) شیخ جامع ازہر مصر تعلیقات بر فتح الکبیل فی شرح شہادین عقل السجائی

۱۲۸۷۔ انس بن مالک [انس بن مالک بن نضر خزرجی] (صحابی - محدث - ۹۱ھ) عمر ۹۹ سال کی عمر سے دس سال رسول اللہ کے خادم رہے مکتبہ دینیہ

۱۲۸۸۔ انس بن مالک [ابو امیہ انس بن مالک کعبی] (صحابی - ۵۰ھ) نازل ہوا۔

۱۲۸۹۔ انس بن نضر [انس بن نضر انصاری (صحابی - ۲۰ھ) انس بن مالک خدیج کے چچا جنگ احد میں شہید ہوئے۔

۱۲۹۰۔ انشاد [سیر انشاء اللہ شافعی و دیوبندی الکفوی] (شاعر اردو - ۱۲۲۱ھ تا ۱۲۳۳ھ)

۱۲۹۱۔ انطالی [داؤد انطالی نزیل قاهرہ] (طیب - ۱۰۵۰ھ) تذکرہ - نزہۃ المبتغی - کتاب المفید - الجاہل للحب العجائب

۱۲۹۲۔ انقروی [محمد بن حسین انقروی صفی] (فقہ - ۱۰۹۸ھ) فتاویٰ

۱۲۹۳۔ انطالی [ابو اسحاق ابراہیم بن اسحاق نیشاپوری] (محدث - مفسر - ۳۰۳ھ) تفسیر

۱۲۹۴۔ انطالی [ابو البرکات عبدالوہاب بن مبارک بن احمد بغدادی] (محدث - ۵۳۸ھ) ولادت ۴۲۳ھ -

۱۲۹۵۔ انطالی [ابوالقاسم عثمان بن سعید بن بشار انطالی شافعی نیشاپوری] (فقہ - ۲۸۸ھ بغداد) اقتصاد و ادب الفقہاء جو مہذب کی شرح ہے - شرح لغوی اصول الفقہ -

۱۲۹۶۔ انوری [حکیم اودالدین ابو بردی] (شاعر فارسی - ۵۹۲ھ) ملک الشعرائے سنجری

۱۲۹۷۔ انیس [میر علی دیوبندی الکفوی] (شاعر اردو - ۱۲۹۱ھ تک)

۱۲۹۸۔ اویح [مرزا محمد جعفر بن مرزا سلامت علی دیر الکفوی] (شاعر اردو - ۱۳۳۵ھ)

۱۲۹۹۔ اودالدین [اودالدین مرغی] (صوفی - شاعر - ۶۷۷ھ) انصاف

۱۳۰۰۔ اودالدین [علی بن عبیدہ ریحانی] (لغوی - فقہ - تیسری صدی) بلاغت میں حاجضے افضل - مامون رشید کے خصوصیت سے

۱۳۰۱۔ اودالدین بلکلی [اودالدین بلکلی] (لغوی - ۷۵۳ھ) نفائس اللغات

۱۳۰۲۔ اوزاعی [عبدالرحمان بن عمر بن محمد ابو جبر و شافعی] (محدث - فقہ - ۱۵۷ھ) بیروت ولادت ۸۸ھ بلبلک

۱۳۰۳۔ اوس [اوس بن جعفر نائی] (شاعر عرب - ۶۱۵ھ)

۱۳۰۴۔ اوس قرنی [اوس بن عامر قرنی] (تاجی - ۷۷ھ) بعض روایتوں کے جنگ جمل میں اودین سے جنگ صفین میں اگر حضرت علی کی میت کو نہ بخت ہوتا ہے - جنگ صفین میں حضرت علی کی طرف سے لڑ کر شہید ہوئے۔

۱۳۰۵۔ ابی بکر محمد حسن سامانی [شاعر فارسی - ۱۱۳۳ھ] طالع فرخ سیر بادشاہ دہلی

۱۳۰۶۔ ابی [قاضی خضہ الدین ابی اشرف] (شاعر - ۷۵۴ھ) کتاب المواعظ توحید میں کتاب العقائد

۱۳۰۷۔ ایدمر [ایدمر حلبی] (کیمیائی - ۷۵۰ یا ۷۶۲ھ) سکوت و شش وقاہرہ - مصباح فی علم الفتحا کی کیا فلسفہ و تعلیمات میں

۱۳۰۸۔ امین [امین بن آدم امین] (صحابی - ۸۰ھ) عید صحتی کے بیٹے - جنگ صفین میں شہید ہوئے۔

۱۳۰۹۔ ابی [سید علی محمد شیرازی] (محدث - ۱۲۶۵ھ) (تذکرہ بایکابانی - نامہ الدین شاہ ایران نے مرادیا

۱۳۱۰۔ ابی طلی [سید الدین عبدالملک ابی طلی] (صوفی - ...) نزہۃ النافین فی الکتاب العین تفسیر حدیث احمد روا غفیس۔

- ۱۳۵۹- براہ براہ (برادر بن مسعود بن محمد انصاری خوزجی) [صحابی - ایک چری] رسول اللہ کے نقیبوں میں سے تھے۔ رسول اللہ کو مدینہ میں پہنچنے کو ایک ہفتہ فوت ہو گیا۔
- ۱۳۶۰- برجی (عبد الصلی بن محمد) [حکیم - منظم - صدی دہم] شرح عقدیہ - شرح شمسیہ - شرح مجملی جو ۹۲۱ھ میں لکھی۔
- ۱۳۶۱- برزنجی (سید محمد بن عبد الرسول مدنی) [محدث - ۱۱۳۰]
- ۱۳۶۲- برسی (یعنی الدین رجب بن محمد بن رجب علی) [فقہیہ - نویں صدی] مشارق الانوار - مشارق الامان جو ششہ میں لکھی۔ برس قمر کو کوفہ
- ۱۳۶۳- برنجی (محمد الدین ابو عبد اللہ محمد بن سلیمان بن سعید برنجی جعفر) [مفسر فقہیہ - محدث - ۸۹۰ھ] ولادت ۷۸۸ھ۔ اُستاد سیوطی شرح اعداد
- ۱۳۶۴- برقانی (ابو بکر محمد بن محمد بن احمد خوارزمی بغدادی شافعی) [محدث - ۴۲۵ھ] شیخ بغداد
- ۱۳۶۵- برکی (تقی الدین محمد بن پیر علی برکی) [فقہیہ - ادیب - ۹۸۱ھ] اظہار الاسرار نویم - مات عامل طریقۃ النجیہ - در الیتم تجوید میں۔
- ۱۳۶۶- برکات بن الدین (برہان الدین علی حلبی) [محدث - مورخ - ۱۰۴۴ھ] ولادت ۹۵۵ھ - سیرۃ اکللیہ
- ۱۳۶۷- برہان الدین (برہان الدین خدناگو یاموی) [صوفی - ۱۱۶۱]
- ۱۳۶۸- برہان الدین (برہان الدین جہد شیرازی رومی حنفی) [فقہیہ - ادیب - ۸۲۰ھ] تفتازانی کاشاگرد - شرح ایضاح قزوینی
- ۱۳۶۹- برہان الدین (برہان الدین غیب دولت آبادی) [صوفی - ۱۴۱۷ھ] منتخب الدین کے بھائی
- ۱۳۷۰- برہان الدین (برہان الدین ابو الوفا ابراہیم بن محمد بن فوجن نعیمی مالکی) [فقہیہ - ۷۹۹ھ] تیسرۃ الاحكام
- ۱۳۷۱- برہان الشریعہ (محمد بن صدر الشریعہ بکر حنفی) [فقہیہ - ۷۰۰ھ] وقایہ جو اپنے پوتے صدر الشریعہ ابن صغیر کیسے لکھا۔ فتاویٰ شرح ہدایہ۔
- ۱۳۷۲- برید (ابو القاسم برید بن معاویہ عجلی کوفی) [محدث - فقہیہ - دوسری صدی] امام محمد باقر اور امام جعفر صادق کے جواری
- ۱۳۷۳- بریدہ (برید بن عاصیب اسلمی مدنی مصری) [صحابی - محدث - ۶۲ھ] سابقین میں سے ہیں جنہوں نے علی سے رجوع کیا
- ۱۳۷۴- برز (ابو الحسن علی بن معروف) [محدث - ۳۸۵ھ] فضائل الجلیبیت
- ۱۳۷۵- برز (ابو بکر محمد بن عمرو بن عبد الحاکم بصری شافعی) [محدث - ۲۹۲ھ] شاگرد بخاری - مسند
- ۱۳۷۶- برز (ابو عمران موسیٰ بن یارون بن عبد اللہ بغدادی) [محدث - ۲۹۴ھ] ولادت ۲۱۴ھ
- ۱۳۷۷- برز (ابو بکر محمد بن عبد اللہ بن ابراہیم بغدادی شافعی) [محدث - ۳۵۴ھ] ولادت ۲۶۰ھ - مسند
- ۱۳۷۸- برزازی (محمد بن محمد بن شہاب) [فقہیہ - ۸۲۷ھ] سکونت ماوراء النہر - فتاویٰ برزازیہ
- ۱۳۷۹- برزودی (فخر الاسلام علی بن محمد برزودی سمرقندی) [منظم - ۴۸۲ھ] فقہیہ - اصول الدین - اصول الفقہ
- ۱۳۸۰- برزیری (ابو الحارث ارسلان بن عبد اللہ بسایری) [سرदार ترک بغداد - ۴۵۱ھ] قایم کو بغداد سے نکال کر سمرقند مصری کا خطبہ پڑھا۔
- طوقل نے بغداد فتح کر کے قتل کر دیا۔
- ۱۳۸۱- برساتی (قاضی القضاۃ ابو عبد اللہ شمس الدین محمد بن احمد مالکی مصری) [فقہیہ - ۸۴۲ھ] ولادت ۷۰۴ھ - معنی نقض میں - شفاء الغلیل شیخ مختصر خلیل - اُستاد امام شافعی۔
- ۱۳۸۲- برساتی (بساطی سمرقندی) [شاعر فارسی - نویں صدی] حاج سلطان فضل بن میران شاہ - معاصر کمال مجتہد
- ۱۳۸۳- برساتی (ابو الفتح علی بن محمد بستی) [کاتب - شاعر عرب - ۴۰۰ھ بخارا]
- ۱۳۸۴- برسین ارطاة (سُمر بن ارطاة عامری قرطبی شافعی) [صحابی - ۷۰۰ھ] ولادت ۸ ہجری - پگلی جو کرکس وادیہ ابو عبد الملک کے زمانہ میں انتقال کیا
- ۱۳۸۵- برساتی (بشار بن برد بن جرج عقیلی طبرستانی) [محدث - شاعر عرب - ۱۶۷ھ] وطن طبرستان - سکونت بصرہ - بغداد بھی آتا تھا حاج محمد بن علی
- ۱۳۸۶- برساتی (ابو یوسف بن موسیٰ بغدادی) [محدث - ۲۸۸ھ] ولادت ۸۹۰ھ
- ۱۳۸۷- برشحاتی (ابو نصر بشر بن حارث بن عبد الرحمن مروزی بغدادی) [صوفی - ۲۲۷ھ] بغداد - ولادت ۱۵۰ھ - فیصل بن عباس

۱۳۸۸- بشر میری (ابو عبد الرحمان بشر بن غیاث بن ابی کریمه مرسی جعفری) (فقیه - محکم - ۲۱۸ هجری) قاضی ابو یوسف کاشانگرد

۹۳۰ - ابطال [محمد بن احمد بن محمد کسی تہی] [نوی - بعد ۹۳۰]

۱۳۹۰. اقبال [محمد بن احمد بن محمد کسی تیمی] (نوی - بعد ۱۳۳۰)

١٣٩١- بطرس [بطرس] بستانى نصرانى بيرونى [أنوى - ادیب - ١٨٨٣م] بیروت) محیط المیخ - قطر المیخ - بفتح المصباح - دائرة المعارف

۱۳۹۲۔ بطلمیوس ثانی (جو بنی البیثم ملقب بطلمیوس ثانی اسکندری) (حکیم۔ ریاضی۔ اوائل صدی پنجم) معاصر خلیفہ مصر

٣٥٤ ٣٥٥ بطليموس [ابو محمد عبد الله بن محمد بن سيد بطليموس] (تخوي - ٥٢١ هـ بفسية) كتاب الاقتضاب في شرح اوب المكاتب - شرح الموطا - كتاب المثلث -

حاصل فی شرح ابیات الجمل۔

۱۳۹۔ عبدلہ علی [عبد القادر بن عمر بغدادی] (ادیب۔ ۱۰۹۰)۔ نزہت قاہرہ۔ خضائی کا شاگرد۔ خزائن الادیب جو شرح رضی کی شواہد کی شرح ہے۔

۵ ۱۳۹۰ - بغدادی [موفق الدین عبد اللطیف بغدادی] (مورخ، طبیب، ادیب - ۱۲۹۰ بغداد) مدرس جامع الزهراء و متون و مشق بیت المقدس و قاهره

۱۳۹۶. بنوی [امام ابو محمد حسین بن مسعود بن محمد بنوی شافعی] (محدث: مؤخره ۱۴ هجری قمری) تفسیر معالم التنزیل: معارج السنه. شرح السنه. تهذیب.

معجم جمع بین الصحیحین - قاضی حسین بن محمد کاشاگرد -

۱۳۹۷- بقاعی [ابراہیم بن عمر بن حسن] (مفسر- ۸۸۵) تفسیر

۱۳۹۸. بکار [قاضی ابوبکر بکار بن قتیبه بن ابی بزرگه خنقی] رقیه - ۲۷۰ (مصر) ولادت ۱۸۲۷ بصرہ

۱۳۹۹- بکیر بن اعین [بکیر بن اعین بن حسن شیبانی] (محدث - دوسری صدی) وفات بعد ہجرت ۶۰۔ حدیث فقہ اور تاریخ میں بہت سی کتابیں

۱۴۰۔ بلاذری [اھم بنیے بغدادی] (مورخ۔ محدث۔ ۲۷۹) متوج البلدان سیرکتاب الانساب۔ متوج البلدان السعیر

۱۴۰۔ [جلال بن ابی حبیب] (تجلی - محدث - ۲۰۰ دست) - علامہ دودن رسول - رسول اللہ کے بعد سامعین رہے تھے۔ عمر ۴۱

۱۴۰۶۔ بیلال (بولال بن حارث ابو سعید) رسلان مزی (کتابی - ۹۰) ۱۴۰۷۔ شرح

۱۲۰۳. (امام محمد بن عثمان بن عمر بن حنفی) (فقہ۔۔) عین العلم خلاصہ احیاء العلوم

١٢٠٥ - بلقيش (علم الدين صالح بن سراج الدين عمر بلقيش شافعي) [محدث - ٨٧٨ هـ].

۱۳۰۶- بلوی [ابوالکجج یوسف بن محمد بلوی اندلسی مالکی] (الفوی- ادیب- ۴۵۳) کتاب الفباء (درکیو ابوالکجج)

۱۴۰۷۔ بتاؤ مقدسی [شمس الدین ابو عبد اللہ محمد بن احمد بن ابی بکر مقدسی (جغرافی - چوتھی صدی) احسن التقاسیم فی

۱۳۰۸۔ بنانی مغربی (عبد الرحمان بنانی مغربی شافعی) [فقہیہ - ۱۱۹۸] شرح جلال النعلی علی جمیع الجوامع فی اصول الفقہ للابن کثیر

۱۳۰۹- بنانی هروی [بنانی هروی] (شاعر فارسی - ۹۲۸) معاصر جامی و سلطان حسین و وزیر علی شیر

۱۴۱۰ - بندار [ابو بکر محمد بن بشار بن عثمان بصری] (محدث - ۲۵۲)

۱۴۱۱- بنیاد [بنیادین محمد بن عبد الله امامی معتمد] (محدث - عظیم -)

۱۷- ابن موسیٰ [ابو عبد اللہ محمد بن موسیٰ شاکر] (رباضی - ۷۵۹) تین بھائی فتح محمد - احمد اور حسین۔ بیرون نامی ریاضی دان ہوئے۔

۱۳۱۴- بوشنجی [الواعظ العبد محمد بن ابراهیم بن سعید مالکی بوشنجی] (محدث ۲۹۰) ولادت

۱۴۵- بوسیری [ابوالقاسم بن عبد بن علی بن مسعود خراجی مستیری معری] (الایب-کاتب-۵۹۸) ولادت ۵۰۶

۱۴۱۶- بوسقیری [امام شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بن حماد صنهاجی بوسقیری مصری] (شاعر

۱۰۰ ولادت : ۱۲۵۱ ہجری قمری امام محمد باقر داماد امام جعفر صادق علیہ السلام ابو جحان یحییٰ اور ابن سید الناس کا استاد

- ۱۳۱۷- بہاولی قلندہ شرف الدین [(صوفی - ۴۴۰ ہجری)] (پانی پت) [تختہ کاکی کے مرید۔
- ۱۳۱۸- ہجری [شباب الدین بن ابی بکر] (محدث - ۸۴۰) [زوالہ سن ابن ماجہ و سنن بیہقی
- ۱۳۱۹- بہاولی [ابو یعقوب یوسف بن یحییٰ مصری بہاولی] (محدث - فقہ - ۲۳۱ ہجری) [امام شافعی کے اصحاب سے
- ۱۳۲۰- ہجری [محب اللہ بہاری حیدر آبادی عرف خانہ] (اصولی - ۱۱۹۰) [سلم العلوم منطق میں مسلم الثبوت اصول میں - ج ۱
- ۱۳۲۱- بہاء [ابو البعادات اسعد بن یحییٰ بن موسیٰ شجاری حبی] (فقہ - شاعری - ۶۲۲) [ولادت ۵۳۳
- ۱۳۲۲- بہاء و زہر [بہاء الدین ابو الفضل زہیر بن محمد بن علی بہلی مصری] [فاضل رشاعوب - شمار - ۶۵۶ قہرہ] [دیوان اشعار - فی الصالح الخیر الدین
- ابوب کا وزیر - ولادت ۵۸۱ -
- ۱۳۲۳- بہاء الدین اصفہانی [بہاء الدین محمد بن تاج الدین اصفہانی (فاضل ہندی)] (فقہ - ۱۱۳۳) [کشف الکفای منہ الجریس شرح تحقیق شمیم
- زبدۃ الاصول - خود کلامیہ - شرح القواعد - شرح عقائد نسفیہ - تفسیر القرآن -
- ۱۳۲۴- بہاء الدین زکریا [بہاء الدین زکریا طائی] (صوفی - ۶۹۱) [شہاب الدین سہروردی کے مرید
- ۱۳۲۵- بہاء الدین شافعی [ابو القاسم سیدہ الدین عبد الدین سید القسطلی الشافعی مصری] (فقہ - ریاضی - ۶۹۰) [تصانیف المغرۃ فی فضائل الخیرۃ
- شرح ہادی - شرح عمدہ - شرح مختصر انبی شیعہ - ولادت ۶۰۰
- ۱۳۲۶- بہاء الدین گنج بخش [بہاء الدین گنج بخش] (صوفی - ۸۴۵) [کشتیر
- ۱۳۲۷- بہاء الدین عاملی [بہاء الدین محمد بن حسین بن عبد الصمد عاملی اصفہانی] (فقہ - ادیب - شاعر - ۱۰۳۰) [شیخ بہائی مشہور میں جبل التین عودۃ الوثقی
- زبدۃ الاصول خلاصۃ الحساب - جامع عباسی - مختصر البین - کشکول - فوائد صمدیہ - مصلح الفلاح - شرح رسالۃ اثنا عشر - تشریح الافلاک - سرشرح
- محکمہ کاظم - حدائق الصالحین -
- ۱۳۲۸- بہاء الدین نقشبند [بہاء الدین محمد نقشبند] (صوفی - ۹۱۰) [تضرعات قال
- ۱۳۲۹- بہاء الدین مختاری [سید بہاء الدین محمد بن سید محمد قرطبی تاجی مختاری سہروردی اصفہانی] (محدث - فقہ - ادیب - محکم - ۱۱۳۵) [شرح فی المکتب
- شرح بدایۃ النبایہ - شرح زیارۃ جہاں نیکو - زوایر الجواہر فی الزیادۃ والزوار - حدائق المعارف - امان الایمان -
- ۱۳۳۰- بہاء الدین نسائی [سید بہاء الدین علی بن عیاض الدین عبد الکریم بن عبد الحکیم حسینی نیلی بھٹی] (فقہ - رجالی - آغاز صدی ہجری) [نسائی ابن فہر -
- انوار الالہیہ - در النقص - سرور اہل الایمان - البیاض المصباح -
- ۱۳۳۱- بہاء الدین ولد [خواجہ بہاء الدین ولد] (صوفی - ۶۲۸) [توبہ
- ۱۳۳۲- بہائی غزونی [علاء الدین علی بن عبد اللہ البہائی غزونی و شقی] (ادیب - ۸۱۵) [مطلع البدور فی منازل السیرۃ و امور خانہ داری میں
- ۱۳۳۳- بہلول واما [ادیب بن عمرو کوفی [بہلول بنون] (صوفی - حدود ۱۹۰ ہجری) [حاصر ہارون رشید - ہارون رشید کبھی اعلام شہر کا گروہ جمع ہوا
- ۱۳۳۴- بہمنیار [ابوالحسن بہمنیار بن مرزبان فارسی آذربائیجانی] (فلسفی - ۴۵۸) [ابن سینا کا شاگرد عقلیات میں دروس لکھے -
- ۱۳۳۵- بہیاضی [شیخ فواد الدین علی بن محمد بن یونس عاملی] (عالم - ۸۰۰) [مراد المستقیم
- ۱۳۳۶- بہیر [میر غفلت اللہ دہلوی] (شاعر اردو - ۱۱۴۲)
- ۱۳۳۷- بہیل [مرزا عبد القادر عظیم آبادی دہلوی] (شاعر فارسی - ۱۱۳۳) [اعظم شاہ بن اورنگ زیب کی طاعت چھوڑ کر دہلی میں رہا -
- ۱۳۳۸- بیرونی [ابوریحان محمد بن احمد خوارزمی بیرونی] (جغرافی - فلسفی - ریاضی - ۴۲۹) [دیکھو ابوریحان بیرونی
- ۱۳۳۹- بیضاوی [قاضی ناصر الدین ابوالخیر عبد اللہ بن محمد بن محمد فارسی بیضاوی شافعی] (نفس - ۶۸۵) [تفسیر انوار التذییل
- ۱۳۴۰- بیہقی [ابوبکر احمد بن حسین بن علی بیہقی نیشاپوری شافعی] (محدث - مورخ - ۵۸۰ ہجری) [سنن الکبیر سنن الصغیر - السنن و الاثر شعب الایمان -

دلائل النبوة - الاسرار والعصاف - کتاب التواضع - فضائل صحابہ اور عین بسند - ولادت ۳۸۴ھ -

۱۳۴۳ھ - تاج الدین بن علی (شاعر ادو - بارہویں صدی) جاجانان کا شاگرد شاہ حاتم اور محمد علی حشمت کا شاگرد -

۱۳۴۳ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - ادیب - ۱۱۳۳ھ و ۵۲۰ - ولادت ۵۲۰ -

۱۳۴۳ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۴۳ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۴۵ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۴۶ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۴۷ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۴۸ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

بہ کردہ پھر دنیا میں آئے گا۔

۱۳۴۹ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۰ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۱ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۲ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۳ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۴ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۵ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

تہذیب المنطق - شرح شمسہ - شرح زبانی - نتیجہ الاصول -

۱۳۵۶ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۷ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۸ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۵۹ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۰ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۱ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۲ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۳ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۴ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۵ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۶ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۷ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

۱۳۶۸ھ - تاج الدین بنسہ اوی (ابو الہیمن زید بن حسن بن زید کندی) (نوی - شاعر - ۵۲۰ -

- ۱۳۴۹۔ توحفی [قاضی ابوعلی حسن بن ابوالقاسم علی بن محمد توحفی بغدادی] (نفیہ - سادیب - شاعری - ۳۴۸ھ بغداد) ولادت ۲۷۷ھ - کمال الفرج بغدادی
- ۱۳۵۰۔ توحفی [قاضی ابوالقاسم علی بن حسن بن علی شمس منزلی بغدادی] (نفیہ - محدث - ۴۲۷ھ) ولادت ۳۵۵ھ - مدین و آذربایجان و دیگر کافقادی
- ۱۳۵۱۔ توحفی [عماد التوحفی] (نوی - ۲۳۳ھ) تہذیب التہذیب
- ۱۳۵۲۔ تورشقی [شہاب الدین فضل الدین ابی سعید تورشقی] (محدث - مورخ - ۴۶۱ھ) السیر - مطلب الناسک
- ۱۳۵۳۔ توری [ابو محمد عبد اللہ بن محمد توری] (نوی - ۲۳۸ھ)
- ۱۳۵۴۔ توری [یوسف بن محمد بن یوسف توری (توسی)] (تاجر - شاعر - ۵۱۳ھ) باشندہ تونس - قصیدہ فرج بعد الشدة
- ۱۳۵۵۔ تومانی [ابو العباس خضر بن خردان بن احمد تعلی تومانی فاروقی] (نوی - نفیہ - حدیث - ۵۰۵ھ) سکونت میافاقین بغداد
- ۱۳۵۶۔ توسی [ابوالشامی و قبادی توسی] (شاعر - ۱۲۸۸ھ) دیوان شعر - نابذ افریقی کے نام سے مشہور ہے
- ۱۳۵۷۔ توسی [خیر الدین پشانشی توسی] (وزیر - ادیب - فلسفی - حدیث سیر و دیم) اقوام المسالک فی معرفۃ اصول الممالک جو ۱۲۸۴ھ ہجری میں لکھی
- ۱۳۵۸۔ توسی [ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن علی توسی] (نوی - ۱۱۹۹ھ) خواہر الکواکب برابر المواکب بخون
- ۱۳۵۹۔ تھامی [ابو الحسن علی بن محمد] (شاعر - ۴۱۶ھ قاهرہ)
- ۱۳۶۰۔ تھانی [محمد بن علی تھانی ہندی] (نوی - بارہویں صدی) کشف اصطلاحات الغنون جو ۱۱۵۸ھ میں لکھی
- ۱۳۸۱۔ تیمانی [امام ابو غالب تہامی بن غالب بن عمر قرطبی اندلسی] (نوی - ۳۳۶ھ مرہ) سکونت مرسیہ - تلخیص العین - جم الاقادہ
- ۱۳۸۲۔ تیمی [ابوالقاسم اسماعیل بن محمد بن فضل طلمی اصفہانی] (محدث - ۵۳۵ھ) تفسیر - ترغیب و ترہیب - سیرۃ السلف و کتاب السنۃ - رائل البیرونی
- مغازی - لقب قوام السنۃ - ولادت ۵۵۷ھ -
- ۱۳۸۳۔ ثابت بن اسلم [ابو محمد تیمانی ثابت بن اسلم بصری] (تابعی - ۱۲۳ھ)
- ۱۳۸۴۔ ثابت الدی [میر محمد افضل الدی آبادی] (شاعر - فارسی - ۱۱۵۰ھ) واقعات کر بلا نظم میں
- ۱۳۸۵۔ ثابت حملی [شیخ ابو الحسن بن اسلم بن محمد ابویاب بن علی شمس] (نوی - ۵۲۰ھ)
- ۱۳۸۶۔ ثابت بن دینار [ثابت بن ابی صفیہ دینار ثمالی ازدی کوئی] (تابعی - محدث - ۱۳۸ھ یا ۱۵۰ھ) دیکھو ابو حمزہ ثمالی
- ۱۳۸۷۔ ثابت بن زید [ثابت بن زید مالک اوسی] (صحابی - --) بدری
- ۱۳۸۸۔ ثابت بن ضحاک [ثابت بن ضحاک بن طفیلہ اشعری] (صحابی - ۴۵ھ) ۴۷ھ میں رہتے تھے پھر بصرہ میں آ رہے تھے
- ۱۳۸۹۔ ثابت بن قزو [ابو الحسن ثابت بن قزو بن ہارون حبابی حرانی بغدادی] (طبیعی - فلسفی - مهندس - ۲۸۸ھ بغداد) ولادت ۲۲۱ھ حران یہ خاندان نبیویہ کے مشہور علماء میں سے تھا
- ۱۳۹۰۔ ثابت بن قیس [ثابت بن قیس بن شماس خزرجی] (صحابی - ۱۲ھ) جنگ بامدین شہید ہوئے
- ۱۳۹۱۔ ثابت ثوی [شیخ عبدالعزیز ابو محمد ثابت بن ابی ثابت کوئی] (نوی - تیسری صدی) خلق الانسان - کتاب الفرق - کتاب الوجوش - معارف بن سکت
- ابو سعید قسم - ابو سعید مشہور ہے
- ۱۳۹۲۔ ثمالی [ابو منصور عبد الملک بن محمد بن اسماعیل ثمالی نیشاپوری] (نوی - ادیب - شاعر - ۲۲۹ھ نیشاپور) ولادت ۳۵۰ھ نیشاپور - تذکرہ تحفۃ الدہر - نقد الغر - النہای فی التریض والکفایہ - لطائف المعارف - مونس الوعد - بحر البلاغہ - من غایۃ المطرب
- ۱۳۹۳۔ ثعلب [ابو العباس احمد بن یحییٰ بن زید شیبانی کوئی بغدادی] (نوی - ۲۹۱ھ بغداد) انفعیۃ لغت میں کتاب المعصون اختلاف النوی
- اعاب القرآن - معانی القرآن - کتاب الاثنال - امام الکونین - شاگرد ابن الاعرابی و خطویہ
- ۱۳۹۴۔ ثعلبی [امام ابو اسحاق احمد بن محمد شافعی ثعلبی نیشاپوری] (مفسر - محدث - ۴۲۷ھ) تفسیر کشف البیان - عائن الحیال

۱۴۹۵۔ ثقفی [ابو عیسیٰ بن عرقطی] (نوی۔ ۱۴۹)

۱۴۹۶۔ ثنائینی [ابوالقاسم ثرب ثابت بغدادی] (نوی۔ ۴۴۲) بغدادی شاعر ابن جی۔ استاد شریف ابوالمعری علیہ السلامی التوفی ۷۷۴ھ۔ شرح لمع ابن جی۔

۱۴۹۷۔ شاعر اللہ [شاعر بانی قیام] مشکلم نقیہ۔ صوفی۔ (۱۲۲۵) تفسیر نظمہری۔ سیف السلول۔ مالاہدین۔ تذکرۃ المونی تذکرۃ القبور۔ مریدانی نالی۔

۱۴۹۸۔ ثوبان [ثوبان] (صحابی۔ ۱۲) حصص [رسول اللہ کے غلام

۱۴۹۹۔ ثوری [ابو جعفر ثوری] (صوفی۔ محدث۔ ۱۶۱)

ج ۱۵۰۰۔ جابر [شیخ جابر بن عباس نخعی] (فقہیہ۔ صدی یازدہم) شیخ حسین بن شہید ثانی سے اور شیخ طریقی ان سے روایت کرتے ہیں

۱۵۰۱۔ جابر جعفی [جابر بن زید الجعفی کوفی] (تابعی۔ محدث۔ ۱۳۸) امام محمد باقر و جعفر صادق کے صحابی

۱۵۰۲۔ جابر حیات [ابو موسیٰ جابر بن حیات بن عبد اللہ طری] (صوفی۔ حکیم۔ ۱۶۱) شاعر امام جعفر صادق۔ ولادت آٹھویں صدی مسیحی کو ف

۱۵۰۳۔ جابر بن ابی سبرہ [جابر بن ابی سبرہ] (صحابی۔ ---)

۱۵۰۴۔ جابر بن عمر [جابر بن عمر عامری] (صحابی۔ محدث۔ ۴) کو ف سعد بن ابی وقاص کے بھائی

۱۵۰۵۔ جابر بن عبد اللہ [جابر بن عبد اللہ بن عمرو بن حزام انصاری] (صحابی۔ محدث۔ ۴) یا ۷۸ھ مدینہ ۹۴ھ مضر شام میں بھی رہے۔ آخر میں نابینا ہو گئے تھے۔

۱۵۰۶۔ جابر بن شیک [جابر بن شیک انصاری] (صحابی۔ ۶۱) عمر ۹۱

۱۵۰۷۔ جاجری [عین الدین ابو حامد محمد بن ابراہیم بن ابو الفضل پہلی شافعی] (فقہیہ۔ ۶۱۳) نیشاپور کتاب لکھیہ ایضاح الوجیز

۱۵۰۸۔ جاجا [ابو عثمان عمرو بن یزید بن محبوب کتانی بصری مشہوری] (نوی۔ نوی۔ ادیب۔ ۲۵۵) بصرہ) البیان والتبیین۔ کتاب الخوات

شاعر نظام۔ عمر ۹۰

۱۵۰۹۔ جابر بن عبدی [احمد بن حسن] (ادیب۔ ۴۶) شرح شافعیہ۔ حاشیہ کشف

۱۵۱۰۔ جارد [ابن شریک بن عمر عبدی] (صحابی۔ ۲۱) فارس کی لڑائی میں مارے گئے

۱۵۱۱۔ جاردی [ابو الفضل محمد بن احمد بن محمد ہروی] (محدث۔ ۳۱۴)

۱۵۱۲۔ جاردی [ابو جعفر بن علی بن محمد بن جارد اصمعیانی] (محدث۔ ۲۹۹)

۱۵۱۳۔ جاردین بن قدامہ [جاردین بن قدامہ شیبی سعدی بصری] (صحابی۔ ---) علی کے تمام سرکوں میں ساتھ رہے

۱۵۱۴۔ جامع الباقول [شیخ ابو الحسن علی بن حسین بن علی تائبا] (نوی۔ ---)

۱۵۱۵۔ جامی [نور الدین عبدالرحمان بن نظام الدین احمد جامی ہروی] (صوفی۔ ادیب۔ شاعر۔ ۸۹۸) ہرات) نوادہ ضیائے شرح کاغیہ۔ پوربغا

نظم فارسی۔ شواہم النبوة۔ وزیر میر علی شیران کامر مدققا۔

۱۵۱۶۔ جاجانجان [شمس الدین بن مرزا حبیب اللہ نظم جاجانجان دہلوی] (صوفی۔ شاعر۔ ۱۱۹۵)

۱۵۱۷۔ جان صاحب [یا علی لکھنوی] (شاعر۔ اردو۔ اواخر صدی سیزدہم)

۱۵۱۸۔ جادی [محمد نووی جادی مصری] (صوفی۔ جی) مراتی العبودیہ شرح بدایۃ الہدایہ غزالی۔ نفوس الیاقوتیہ

۱۵۱۹۔ جانی [ملک محمد جانی لکھنوی] (شاعر۔ ہندی۔ ۱۰۴۹) شہنوی پداوت ہندی نظم میں

۱۵۲۰۔ جبرتی [عبدالرحمان جبرتی حنفی] (نورخ۔ ۱۲۳۷) عجائب الآثار جو مہر کی تاریخ ہے

۱۵۲۱۔ جبر بن معلم [جبر بن معلم بن فضل بن عبد مناف قرظی] (صحابی۔ محدث۔ ۵۴) مدینہ

۱۵۲۲۔ جرات [شیخ قلندر بخش دہلوی لکھنوی] (شاعر۔ اردو۔ ۱۲۲۵)

۱۵۲۳۔ جرجانی [سید شریف علی بن محمد جرجانی] (متکلم - ادیب - ۸۱۶) شرح مواقف - شرح سراجیہ - تعریفات اصطلاحیہ صرف میں۔

نویسہ: زید عبد القادر

۱۵۲۴۔ جرجانی [عبدالمعز جرجانی - مصری] (نوی - صدی سیزدہم) شرح شاہد ابن عقیل ج ۱۲۷۱ میں لکھی

۱۵۲۵۔ جرجانی زیدان [جرجی زیدان نصرانی مصری] (مورخ - ادیب - ۱۳۲۲) تمدن اسلامی

۱۵۲۶۔ جرجانی [خواجہ یعقوب جرجی] (مفسر - ۸۵۱) تفسیر

۱۵۲۷۔ جرجی [ابو عمر صالح بن اسحاق جرجی نصرانی بغدادی] (فقہ - نوی - ۱۲۲۵) ابو عبیدہ اعمی ابو زید اور اخشن کا شاگرد کیا ہے

۱۵۲۸۔ جرجیکی [جرج بن عبد الجلی] (صحابی - ۱۵ قریباً) وفات رسول سے ۴۰ دن پہلے مسلمان ہوئے۔ کچھ دنوں کو دین پر قریباً میں ہو گئے

۱۵۲۹۔ جرج بن عطیہ [ابو جرحہ جرج بن عطیہ بن حذیفہ غطفانی] (شاعر - ۱۱۰) یامینہ) جرجی فرزدی اور جرجی اسلام کے سب سے بڑے شاعر گئے جاتے ہیں۔ فرزدی کا سامرا اور شامی میں اس سے فائق۔ عمر کچھ اوپر ۸۰۔

۱۵۳۰۔ جرجی [امام ابو موسیٰ بن عبد القادر جرجی مصری] (نوی - ۹۱) راکش) صرا کر ابن بری سے پڑھا۔ القادری نوین

۱۵۳۱۔ جرجی [ابو عبد اللہ محمد بن سلیمان بن ابی بکر حسنی جرجی] (صوفی - ۸۷۰) راکش) دلائل الخیرات۔

۱۵۳۲۔ جرجی [جرج بن محمد بن جرج بن قاسم حسینی عالمی شہسدری] (فقہ - حکیم - شاعر عرب - صدی یازدہم) (شاعر عربی فی المواعظ العددیہ ج ۱۰۶ میں لکھی۔ صحابہ الامار ج ۱۰۸) اس لکھی - شہسدری کی نواسی کے بیٹے

۱۵۳۳۔ جرجی [حسین جرجی شامی] (متکلم - پندرہویں صدی) رسالہ التعمید فی دین الاسلامیہ

۱۵۳۴۔ جرجی [ابو بکر احمد بن علی بغدادی شامی] (فقہ - ۷۰۰) احکام القرآن - اصول فقہ

۱۵۳۵۔ جرجی [محمد بن بکر بن ابی وہب جرجی] (صحابی - ۱۰۰) انکی والدہ اُم بانی حضرت علی کی بہن تھیں۔ علی کی طرف سے خراسان کو گئے

۱۵۳۶۔ جرجی احمد [مویہ ابو جرجی بن احمد بن علی بن قزلباشی] (فقہ - معاصر صدی) (شہسدری ابن الرازی - ادب الامام والمأموم۔

سلسلات الاخبار - کتاب الغیبات۔

۱۵۳۷۔ جرجی [احمد بن جرجی استر آبادی] (فقہ - ۱۲۶۳) انیس الراغبین - انیس الزادین شفاء الصدور - مشکاة القرآن

دین العلوم - مصباح الہدیہ - نکتہ المشون وغیرہ - ۶۶

۱۵۳۸۔ جرجی [ابو الفضل جرجی بن علی بن خالد بن بکر] (وزیر یازدہ - ۸۰) سب سے پہلے اس کا دادا خالد ج ۱۶۳ میں مراد اس کے خلاف کے

قتل پر سفاح کا پھر مقرر کیا وزیر ہوا۔ کمال فنی - [جعفر بن بشیر - دیکھو ابو محمد بکلی]

۱۵۳۹۔ جرجی بغدادی [شیخ ابو جعفر بن احمد بن حسین بغدادی] (قاری - شاعر عرب - ۵۰۰) بغداد) موقوفہ قاری - مصارع العشاق - ہارون

۱۵۴۰۔ جرجی [جعفر بن حسن بن علی] (فقہ - متکلم - ۶۷۰) دیکھو جعفری اول یا جعفری

۱۵۴۱۔ جرجی [شیخ قوام الدین جعفر بن محمد بن ابراہیم جرجی اصفہانی] (فقہ - ۱۱۱۵) نجف) محمد تقی مجلسی جعفری سبزواری اور آقا حسین

خونساری کے شاگرد - شرح لغو - ذخائر العقبہ۔

۱۵۴۲۔ جرجی [ابو عبد اللہ جعفر بن محمد بن احمد بن موسیٰ] (فقہ - صدی پنجم) معاصر شیخ طوسی - کتاب الفہار - کتاب الاعتقادات۔

الرد علی الزید - شیخ سفید اور سید مرتضیٰ کے شاگرد - دوریت سے کے قریب ایک مقام ہے

۱۵۴۳۔ جرجی [جعفر بن محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب] (مدنی - ۱۳۸) مدینہ) المدائش عشرین میں جیسے امام ولایت

۱۵۴۴۔ جرجی [جعفر بن ابی طالب ذوالجناہین] (صحابی - ۸۰) جنگ موتہ میں شہید ہوئے

۱۵۴۵۔ جرجی [جعفر بن عبد اللہ زاس المذاری از نسل محمد بن حنفیہ] (محدث - صدی سوم) حسن بن محبوب اور ابن جریر وغیرہ

نویسہ:

۱۳۱۲

۱۳۱۲

- ۱۵۷۳۔ جمالی [جمال دہلوی] [شاعر فارسی۔ عالم۔ ۱۹۴۲ء) معاصر ہمایوں بادشاہ ہند
- ۱۵۷۴۔ جمالی مصری [جمال الدین ابو محمد عبدالرحیم بن حسن بن علی انوی شافعی مصری] [فقیہ۔ (۔)
- ۱۵۷۵۔ جمالی مرغانا [جمال الدین بن حسام الدین دہلوی] [شاعر فارسی۔ صدی ہجرت] [مراج محمد تعلق
- ۱۵۷۶۔ جمالی [سلیمان انجل] [مفسر۔ ۱۲۴۰ء) فتوحات الاپیہ جو حاشیہ جمل علی الجلالین مشہور ہے
- ۱۵۷۷۔ جمالی [ابو محمد جمیل بن عبدالمنہ بن سحر بن صہاب نقضانی] [شاعر عرب۔ ۸۷۰ مصر) ساکن وادی القریۃ۔ مبینہ پر عاشق تھا
- ۱۵۷۸۔ جمالی جمیل بن دراج [جمیل بن ابی الصبح دراج بن ابی علی عبداللہ بنجی] [فقیہ۔ محدث۔ صدی دوم) ان کا چچو بھائی نوح بن دراج کوذ کا قاضی دونوں فقہ کرتے تھے۔
- ۱۵۷۹۔ جذب [جذب بن جنادہ] [ابو زرعاری] [صحابی۔ محدث۔ ۳۲۰) دیکھو ابو زرع
- ۱۵۸۰۔ جنید بغدادی [ابو القاسم جنید بن محمد بن جنید الخزاز بغدادی] [صوفی۔ ۲۹۷ بغداد) سری سقلی کے بھائی۔ سید الطائفة لقب۔ مرثیہ بیان نور کا
- ۱۵۸۱۔ جواد [امام محمد تقی بن امام علی رضا بن موسیٰ بن جعفر صادق] [امام ہجرت۔ ۲۲۰)
- ۱۵۸۲۔ جواد سامانی [محمد جواد سامانی] [شاعر فارسی۔ عالم۔ تیرھویں صدی) براہین سامانیہ۔ ۱۲۲۲ء میں کلکتہ میں احمد علی ملاقات ہوئی
- ۱۵۸۳۔ جواد سامانی [سید جواد بن سید محمد حسن حسینی عاملی] [فقیہ۔ ریاضی۔ حکیم۔ ۱۲۲۶) شاگرد بحر العلوم و بہبائی۔ مفتاح الکرامہ شرح قواعد الامام
- ۱۵۸۴۔ جواد کاظمی [محمد جواد بن سعد اللہ بن جواد بغدادی کاظمی] [فقیہ۔ ریاضی۔ علم۔ صدی یازدہم ہجرت) شاگرد بہبائی۔ غایۃ المامول شرح زیادة الاصول۔ شرح ردوس۔
- ۱۵۸۵۔ جواد البیہقی [ابو محمد عبداللہ بن عبدان بن احمد بن موسیٰ اہوازی] [محدث۔ ۳۰۶ء) قر۔ (نیز دیکھو ابو منصور جواد البیہقی و ابو محمد جواد البیہقی)
- ۱۵۸۶۔ جوہری [طاحم جواد فوفی] [ادیب حکیم۔ ۱۰۶۲) شمس المآثر فی علم طبیعیات و عقلیات میں۔ فرائد المجلود دیہ سانی میں۔ استاد الملک محمد فیض جوہری کے شاگرد
- ۱۵۸۷۔ جوہری [ابو الحسن جوہری بن عبداللہ روی مولیٰ] [کاتب۔ سپہ سالار۔ ۳۸۱) سپہ سالار مغربی۔ قاہرہ لبایا مصر و شام میں شیعہ مذہب پھیلا یا
- ۱۵۸۸۔ جوہری [ابو نصر اسماعیل بن حامد جوہری فارابی] [نوی۔ ۳۹۳) صحاح اللغة
- ۱۵۸۹۔ جوہری [ابو البرکات احمد بن عبدالعزیز جوہری] [مورخ۔ چوتھی صدی] کتاب التسیقف۔ ۳۲۳ میں زندہ تھا
- ۱۵۹۰۔ جوہریہ [جوہریہ] [صحابیہ۔ محدث۔ ۵۰ھ) زید رسول اللہ
- ۱۵۹۱۔ جوینی [ابو الحسن امام الحرمین شافعی نیشاپوری] [فقیہ۔ مفسر۔ ۴۷۸) ان کے والد ابو محمد عبداللہ بن یوسف مفسر و فقیہ شاگرد قتال مروزی صاحب تفسیر کبیر و تبصرہ و تذکرہ ۳۳۸ھ میں فوت ہوئے۔
- ۱۵۹۲۔ جیلانی [شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی] [صوفی۔ ۵۶۱ بغداد) غنیۃ الطالبین۔ فتوح الغیب
- ۱۵۹۳۔ جیلانی [عبد الکرم بن ابراہیم جیلانی] [صوفی۔ صدی ہجرت) ولادت ۷۶۷ء۔ انسان الکامل
- ۱۵۹۴۔ جین [طاشیخ احمد بن ابوسعید بن عبد اللہ مدیق امیشوی] [مستحکم۔ ۱۱۳۰) نور الانوار شرح المنار
- ۱۵۹۵۔ حاتم اہم [شیخ ابو عبد الرحمن حاتم بن عثمان بنجی] [صوفی۔ ۷۳۷ھ) شیخ بنجی کے مرید
- ۱۵۹۶۔ حاتم دہلوی [شاہ ظہود الدین دہلوی] [شاعر اردو۔ ۱۲۰۷) سورا کا استاد۔ نواب محمد الملک امیر خان کا مصاحب
- ۱۵۹۷۔ حاتم طائی [حاتم طائی نصرانی] [شاعر عرب۔ فیاض۔ ۶۰۵ عیسوی) اسکا بیٹا مسلمان ہو کر علی کے شیعہوں میں ہوا
- ۱۵۹۸۔ حامی [ابو علی محمد بن حسن بن مظفر بغدادی] [کاتب۔ نوی۔ ۳۸۸) شاگرد ابو عمرو زاهد۔ استاد ابو القاسم تنوخی۔ مروجہ حلیۃ الخضر
- ۱۵۹۹۔ حاجی خلیفہ [مصطفیٰ بن عبد اللہ کاتب شلبی] [مورخ۔ ۱۰۶۷ قسطنطنیہ) کشف الطنون عن اسامی الکتب الغنون۔ تقویم التواریخ
- ۱۶۰۰۔ حادث [حادث بن اسامہ] [محدث۔ ۲۸۵) مسند۔ ۹۷

- ۱۶۰۱۔ حضرت بن عبد اللہ [حارث بن عبد اللہ] مورہدانی کوئی [حارث ہمدانی] (تالیف - ۶۵) کے از اصحاب علی
- ۱۶۰۲۔ حادث بن ہشام [حارث بن ہشام بن منیرہ مخزومی] (اصحابی - ۱۵) ابو جہل کا بھائی۔ اسلام پرم فتح تک۔ مقتول یوم بدر
- ۱۶۰۳۔ حضرت بن سراقہ [حارث بن سراقہ انصاری قتادی] (اصحابی - ۲) جنگ بدر میں شہید ہوئے۔ انس بن مالک کی بھی کے پیش
- ۱۶۰۴۔ حارثی [محمد بن علی بن عقیقہ] (صوفی - ۸۴) (موت - ۸۴) قوت القلوب
- ۱۶۰۵۔ حازم [شیخ ابو الحسن بنی الدین حازم بن محمد بن حسن قرقاجی قرطبی] (ادیب و فقیہ - ۶۸) سراج البیان بلاغت میں۔ تصنیفہ غزلیہ جاپوتیا
- نے اس سے روایت کی۔ ولادت ۶۰۸
- ۱۶۰۶۔ حاضی [زین الدین ابو کریم محمد بن موسیٰ بن عثمان بن حازم ہمدانی] (محدث - ۵۸) (ولادت ۵۸) (موت ۵۸) ابن فضلان و ابن شیرین
- کا شاگرد۔ سلسلۃ الازہب۔ الفاضل والنسب
- ۱۶۰۷۔ حاطب [حاطب بن ابی بلتہ] (اصحابی - ۳۰) (مدینہ) عمر ۶۵
- ۱۶۰۸۔ حافظ ابو [علاء الدین لطف اللہ ہروی] (مورخ - ۸۳) (موت - ۸۳) زبدۃ التواریخ جو بالہ منتظر مرزا کے لئے لکھی ۲۵۰۰۰ کے حالات درج کے۔
- ۱۶۰۹۔ حافظ [خواجه شمس الدین محمد شیرازی] (صوفی - مشاعر - ۹۱) دیوان لسان الغیب
- ۱۶۱۰۔ حافی راسد [نعم الدین محمد بن عبد اللہ بن عبد العزیز قسطنطینی] (امام غریب - ۹۸) (ولادت ۶۰۴)
- ۱۶۱۱۔ حاکم کبر [ابو احمد محمد بن احمد بن اسحاق نیشاپوری] (محدث - ۳۷) (موت - ۳۷) کتاب الکفی
- ۱۶۱۲۔ حاکم صغیر [ابو عبد اللہ محمد بن عبد اللہ بن محمد بن نیشاپوری شافعی] (محدث - ۳۳) (موت - ۳۳) مستدرک الصحیح - ابن عیینہ - علی - ابی - افلاک الشیوخ - کتاب الکلیل - تاریخ نیشاپور - معروف باب بن العیسیٰ - ولادت ۳۲۱ - تاحضی نیشاپور - استاد اوقافی بشارتگر ابو سہیل صولکی -
- ۱۶۱۳۔ حالی [خواجه الطاف حسین حالی پانی پتی] (شاعر - ۱۹) (موت - ۱۹) سمدیں - شاعرات یوہ - برکھارت - حیات سعدی جیا جیا
- ۱۶۱۴۔ حارثین [سید حارثین بن سید محمد بن علی کھنوی] (نقیہ - ۶۰) (موت - ۶۰) حقائق الانوار - مستقفا - الاقلام
- ۱۶۱۵۔ حاضی [ابو یوسف سلیمان بن محمد بن احمد ہمدانی] (نوی - ۵۰) (موت - ۵۰) شاعر و غلب - خلق الانسان - کتاب ابو وحش - کتاب الیانات - التقریر
- ۱۶۱۶۔ حباب [ابو عمرو حباب بن محمد بن جموح انصاری سلمیٰ بیری] (اصحابی - ۱۰) (موت - ۱۰) تمام شاعر ہیں رسول کے ساتھ رہے۔ عمر کی خلافت میں انتقال کیا۔
- ۱۶۱۷۔ جبجی [جبجی بن جری بن علی بنی کوئی] (تالیف - ۶۶) کے از اصحاب علی کینیت ابو قدامہ
- ۱۶۱۸۔ جبیب [ابو یحییٰ جبیب بن ثابت اسدی کوئی] (تالیف - ۱۱۹)
- ۱۶۱۹۔ جبیب عجی [جبیب عجی بصری] (صوفی - ۱۵۶) (موت - ۱۵۶) درجین بصری - داؤد طائی اور شیعین بنی ان کے صحبت یافتہ تھے۔
- ۱۶۲۰۔ جبیب بن سلمہ [جبیب بن سلمہ قنوی] (اصحابی - ۲۲) (موت - ۲۲) شام
- ۱۶۲۱۔ ججاج [ججاج بن یوسف ہمدانی] (شاعر - ۲۵۹)
- ۱۶۲۲۔ ججاج [ججاج بن یوسف بن حکم شقی] (تالیف - ۹۵) (موت - ۹۵) گور و عواق و خراسان - ولادت ۴۱۱ عظیم میں مغرب الشہ ہے
- ۱۶۲۳۔ حججہ الدیلمی [ابو عبد اللہ محمد بن ابی محمد غفر صقلی] (ادیب - مفسر - ۵۶۵) (موت - ۵۶۵) مکرمین و شہود نایابا - سلوان المطالع - تفسیر القرآن شیخ شحات
- جری - بنما - الانوار - کتاب الیہود - حاشیہ النواص
- ۱۶۲۴۔ حرج بن عدی [حرج بن عدی بن معاویہ کنڈی کوئی] (اصحابی - ۵۱) شام میں ہلاک معاویہ نے وجہ محبت علی شہید کر دیا
- ۱۶۲۵۔ حذیفہ [حذیفہ بن ابیان] (اصحابی - ۳۵) (موت - ۳۵) صاحب سر رسول اللہ قتل عثمان کے چالیس دن بعد انتقال کیا
- ۱۶۲۶۔ حذیفہ [امام محمد بن عبد الوہاب بن نصر بن ابی حنیبلہ] (نقیہ - ۶۹۵)
- ۱۶۲۷۔ حرلی [ابو اسحاق ابراہیم بن اسحاق ہمدانی صقلی] (محدث - ۲۸۵) (موت - ۲۸۵) شاعر و احمد بن حنبل سے یاد ہے۔

- ۱۶۷۷۔ حسن فزونی (حاجی شیخ محمد حسن بن محمد مصمم فزونی) [فقہ - حدود ۱۲۲۵ ہجرت] ریاض الشہادہ - تنبیح المقاصد - تفتیش الخواص
- ۱۶۷۸۔ حسن فزونی (حسن قویدار) [عالم - شاعری - ۱۲۶۲] نیل الارباب فی شقائق العرب
- ۱۶۷۹۔ حسن کاشانی (ملاح حسن کاشانی) [شاعر کاشانی - صدی ہفتم] معاصر علامہ علی و سلطان محمد خدا بندہ - بہت بندہ شاقہ می
- ۱۶۸۰۔ حسن لاجبی (مزا حسن بن عبدالرزاق لاجبی) [فقہ - متکلم - صدی یازدہم قمر] جمال العالکین - شمع الیقین - اصول خمسہ و غیرہ
- معاصر علی حزیں -
- ۱۶۸۱۔ حسن بن محبوب کوئی (ابوعلی حسن ابن محبوب السہار) [محدث - فقہ - مفسر - ۲۲۴] عمر ۷۵۔ کتاب التبیخ - کتاب الحدود - کتاب النکاح - کتاب الزنا - فقہ وغیرہ - اصحاب ۱۱۴ رضاع
- ۱۶۸۲۔ حسن درویشی (ابو محمد حسن بن حمزہ بن علی بن عبید اللہ حسینی طبری (درویشی) [فقہ - ادیب - ۳۵۸] کتاب المیسوط - کتاب الاشغیہ - کتاب المنہج - مباحث الشریعہ -
- ۱۶۸۳۔ حسن بن مظفر (حسن بن مظفر نیشاپوری منزلی) [نحوی - ۳۲۲] زنجیری کا شاد
- ۱۶۸۴۔ حسن نوینی (ابو محمد حسن بن سوسے نوینی) [متکلم - فیلسوف - صدی چہارم] کتاب الاداء والذیات - فرق الشیعہ - الرکب الذی اشیہ بالظلال
- الامامیہ - کتاب الجائز فی الامامہ - کتاب التوحید - رد ابوعلی جہانی - رد المتبعین - رد ابن ابی الہذیل وغیرہ - ابوہریرہ نوینی کے بھائی
- ۱۶۸۵۔ حسن نجفی (شیخ محمد حسن بن شیخ باقر نجفی) [فقہ - صدی سیزدہم قمر] جواهر الکلام شرح شرائع الاسلام - لائحۃ الاحیاء ابنی عمر - کے تقریبی
- ۱۶۸۶۔ حسن نجفی (شیخ حسن بن شیخ جعفر نجفی) [فقہ - ۱۲۶۲ ہجرت]
- ۱۶۸۷۔ حسن بن ہارون (ابو محمد حسن بن محمد بن ہارون بن ابراہیم پہلی بغدادی) [عالم - وزیر - ۳۵۲] معز الدولہ دہلی کا وزیر - ولادت ۲۹۱ -
- مہلب بن ابی صفروہ نسل -
- ۱۶۸۸۔ حسن بزرگ (احمد الحسن بزرگ بلخانی) [فقہ - صدی سیزدہم قمر] شاعر و تفسیر محمد صبیح الاثران - معاصر فتح علی شاہ بادشاہ ایران
- ۱۶۸۹۔ حسین (اصفہانی) (ابو اسحاق حسین بن علی بن محمد قطب بن یوسف الدین اصفہانی) [شاعر - ۵۱۳] (نیز دیکھو خلیفہ سلطان)
- ۱۶۹۰۔ حسین بن ابویہ (ابو عبید اللہ حسین بن علی بن حسین ابویہ النعمی) [فقہ - محدث - صدی چہارم] برادر صدوق - اہل اہل الواقعہ معاصر قطب بن عباس
- ۱۶۹۱۔ حسین بن بردان (حسین بن بردان بن داؤد بصری) [فقہ - محدث - نحوی - ۷۴۹] ولادت ۶۱۲
- ۱۶۹۲۔ حسین بن بسطام (حسین بن بسطام بن سابق الزبائت) [محدث - چوتھی صدی] طب الکرامہ - ابن قویہ اور کلینی کے معاصرین سے
- ۱۶۹۳۔ حسین بغدادی (ابو محمد حسین بن عبد اللہ بغدادی) [محدث - ۳۶۰] بغدادی
- ۱۶۹۴۔ حسین حارثی (شیخ حسین بن زین العابدین مازندرانی حارثی) [فقہ - حنفی]
- ۱۶۹۵۔ حسین دیار بکری (حسین بن محمد بن حسن دیار بکری مالکی نزل مکہ) [مورخ - ۹۶۶] تاریخ الخلفاء
- ۱۶۹۶۔ حسین رمی (حسین بن علی بن یونس رمی) [نحوی - پانچویں صدی] ابوالکلام مبارک بن فاجر کے شاگرد
- ۱۶۹۷۔ حسین بن سید (حسین بن سید بن حماد بن ہرمان ابو اوزی کوئی) [فقہ - متکلم - دوسری صدی قمر] تیس کتابیں نام ابوب فہد میں سے کتاب التبیخ
- کتاب المناقب - کتاب المثالب - کتاب التفسیر - کتاب اللہام - کتاب الرد علی الغالیہ - اصحاب رضاع سے -
- ۱۶۹۸۔ حسین بنی (ابوعلی حسین بن شعیب بن محمد بنی شافعی مروزی) [فقہ - محدث - ۳۳۳] ابوبکر قتال مروزی کا شاگرد - شرح فروع ابوبکر ہمدانی - شرح تہذیب - کتاب المجموع -
- ۱۶۹۹۔ حسین (سید) عالمی (حسین بن سید ضیاء الدین ابو تراب حسن بن ابو جعفر محمد موسوی کربلائی) [فقہ - ۱۰۰۱] اندلیس المعروف بہ محمد بن
- ۱۷۰۰۔ حسین (سید) حسین بن امیر ابراہیم فزونی [فقہ - ۱۱۹۶] سراج الاحکام شرح سراج لاجہ نامہ - تحقیق الاحیاء - شیخ زعفرانہ العادلی

۱۶۲۹. نقص بن فیاض [ابو عیسیٰ بن خلف بن عیادی نخعی (قاضی کوند) - فقہ - ۱۸۴ھ] سنی ہے گرامم جعفر صادق سمیرا دیکھا
۱۶۳۰. حصہ [حصہ بنت عمر بن الخطاب] (صحابیہ - محدث - ۵۴ھ مدینہ)

۱۶۳۲ حکم بن سعید (حکم بن سعید بن عاص بن امیہ) (صحابی - ۱۲ یا ۹) جنگ موتہ میں لڑنے میں یا جنگ یمامہ میں لڑنے میں شہید ہوئے۔

۱۶۳۴- حکم بن عبید [ابو عبد اللہ یا ابو محمد حکم بن عبید کنزی کو فی سنی] (محدث - ۱۱۵)

۱۶۳۹۔ حکیم بن جبلة [حکیم بن جبلة عبدي] (مکالمہ - ۳۶) جنگ جبل کے شروع ہونے سے پہلے عائشہ طلحہ اور زبیر سے لڑتے ہوئے مارے گئے۔

۱۷۳۸۔ حکیم مغربی [ابوالکرم عبید اللہ بن مخنف بن عبید اللہ باہلی] (حکیم - شاعر - ادیب - ۵۴۹ھ دمشق) ولادت ۴۸۶ھ میں - مدتوں بغداد میں رہا۔

اور طلب میں رہا۔ اطمینان کی شان میں بہت سے قصیدے لکھے۔

لگیا۔ جنید بغدادی کے صحبت یافتہ۔ ان کا جد محوسی تھا۔

١٤٣٢-هـ. جلبي [شهاب الدين محمود بن سليمان جلبي] (أريب - ١٤٥٥)، حسن التوسل في معرفة صناعة التوسل

۴۴۷- حوالائی (ابو محمد حسن بن علی بن محمد حوالائی) (محدث - ۴۴۲) حضرت مکہ

١٤٣٦. ص ١ [صفي الدين عبد العزيز بن سر يا صلي] (شاعر عرب - ٤٥٠)، ديوان اشعار

۴۸۸ هـ. طبری [امام ابو عبد الله حسين بن حسن بن محمد شافعي جرجاني] (فقیه - ۴۰۳ هـ)، ولادت ۳۳۸ هـ - ابو بکر فعال کاشاگرد، سکونت بخارا، افشارپور

معزولی پر مجھے بن اکثم مقرر ہوا۔

۱۵۷۷ء اور ۱۵۷۸ء میں [ابوالقاسم حماد بن ابی یحییٰ ساہورجین حمید دہلی کوئی] [نویں کتاب - ۱۵۵] ولادت ۹۵۰ھ شریعت اور اعلیٰ اشعار میں خوب

۱۵۳- محمد بن ابی سیلیان [محمد بن ابی سیلیان اشعری کوفی] (تالیف - ۱۲۰)

۱۰ سکونت ترمذ و بلخ عمر ۸۰ -

۱۵۳ھ۔ حادین بنے [حادی بن] ابو محمد خنجر بصری (حدیث - ۷۹) امام خنجر موسیٰ و بعد سے روایت کرتا ہے۔ ۹۰ عمر۔ اوپر
۱۵۴ھ۔ حاتمہ (محمد بن عبد اللہ بن علی) [طیب - حکیم - ۱۱۹۰ دہلی] شرح مسلم، شرح زبدۃ الاصول۔ حاشیہ حدیث مدد منصور عثمانی لکھی اور کچھ اضافہ کیا۔
۱۵۶ھ۔ حران بن امین [حران بن امین شیبانی کوئی] [حدیث - صدی دوم] حوالی امام باقر جعفر
۱۵۷ھ۔ حمزہ (سید) [ابو عبد اللہ الملاحم حمزہ بن علی بن ابی طالب] [فقیر - ۵۸۵] لا نکویا ابن زہرہ) نیز دیلمیوں کی کتاب
۱۵۸ھ۔ حمزہ بن عبد الملک [ابو عامر حمزہ بن عبد الملک ہاشمی] [صحابی - ۲۰] عم رسول - اسلام ۶ یا ۷ ہجرت جنگ حدیبی میں شہید ہوئے۔ یہ ان کے والد تھے۔
۱۵۹ھ۔ حمزہ بن عمرو [حمزہ بن عمرو اسی] [صحابی - ۶۱] عمر - ۸۰
۱۶۰ھ۔ حمید (حمید بن عبد الرحمن بن عرفہ) [تابعی - ۱۰۵] عمر - ۷۰
۱۶۱ھ۔ حمید الدین [حمید الدین صوفی ناگوری] [صوفی - ۶۷۳ تاگور] مرید خواجہ حسین الدین شیخی وزیر نسل سید بن فخر صحابی
۱۶۲ھ۔ حمید الدین [قاضی حمید الدین محمد بن عطاء اللہ محمود بخاری دہلوی] [فقیر - ۷۸۰ دہلی] شہاب الدین بہار وردی اور
بغداد کا ایک محدث۔ شرح ہدایۃ الفقہ - طالع الشوس۔
۱۶۳ھ۔ حمید الدین [حمید الدین کرمانی اسماعیلی] [متکلم - ۷۰۰] معاصر ائمہ اربعہ فی رد خلافت غاصبین۔ اقوال الذہبیہ کتاب الصباغ معاصر اکابر ائمہ
۱۶۴ھ۔ حمید الطویل [ابو عبیدہ بن ابی حمید بصری] [تابعی - تحت - ۱۳۲]
۱۶۵ھ۔ حمیدی [ابو بکر عبد اللہ بن زبیر اسدی مکی] [حدیث - ۲۱۶] شافعی کا شاگرد۔ بخاری کا استاد ہیں۔
۱۶۶ھ۔ حمیدی [ابو عبد اللہ محمد بن فتوح بن حمید اردی سیوری ظاہری] [حدیث - ۳۸۸] ابن عبد البر - ابن حزم اور قطب بغداد کا شاگرد۔
سکونت بغداد۔ عمر - ۸۰ اوپر - جمع بین الصحیحین - سند تاریخ اسلام - تاریخ الخلفاء -
۱۶۷ھ۔ حموی [اسعد الدین محمد بن سعید بن ابی الحسن بن محمد حموی] [صوفی - تحت - ۷۵۰ یزداد] کتاب محبوب - عمر - ۶۳۔ نجم الدین کہنے کا صاحب ہے
(نیز دیکھو قوت)
۱۶۸ھ۔ حموی [الحمیر بن محمد حموی] [فقیر - ۱۰۹۸] مغربیون البصار شرح اشباح النظائر
۱۶۹ھ۔ حموی [عبد الدین ابراہیم بن محمد حموی] [حدیث - ۷۲۲] مؤلف المستظیین (دیکھو اجوابیہ)
۱۷۰ھ۔ حفطلہ [حفطلہ ابی عامر رابع النضدی] [صحابی - ۷۰] جنگ احد میں شہید ہوئے۔ لقب غیل الملائکہ
۱۷۱ھ۔ حسین [امام ابو تراب حسین بن اسماعیل بنیادی نصرانی بغدادی] [طیب - ۲۷۰] اقتیس اور کتبہ علیہ ولکت یونانی کا عربی میں ترجمہ کیا۔
کتاب جائزوس۔ فضول بقراطیہ۔ ولادت - ۱۹۳
۱۷۲ھ۔ حوشب [حوشب بن عطیہ ذو کلیم حیری] [صحابی - ۳۷] سفین میں معاویہ کا رفیق۔ سلیمان بن مردکے ساتھ مار گیا۔
۱۷۳ھ۔ حوی [ابو الحسن علی بن ابراہیم بن سیدہ حوی] [توسی سفر - ۳۳] کتاب البرہان فی تفسیر القرآن دس جلد
۱۷۴ھ۔ حیاتی [عمرو ابراہیم بن شاپوری] [ریاضی - ۵۱۷] جبر و حساب
۱۷۵ھ۔ حیدر عالی [حیدر بن سیستانی بن نجم الدین موسیٰ عالمی] [فقیر - عالم - فاضل - شاعر عرب - ۱۱۷۳]
۱۷۶ھ۔ حیدر علی [حیدر علی بن حمد اللہ سند علی] [فلسفی حکیم - ۱۲۲۵ سنندیل]
۱۷۷ھ۔ حیدر علی [حیدر علی نقیش آبادی] [متکلم - ۱۳۰۷] حیدر آباد دکن) مستحق الکلام از الہ الغنیہ کا شائع التمام - عمر - ۶۹
۱۷۸ھ۔ حجر بن اعمر [ابو عبد اللہ محمد بن احمد اللہ بن عبد الملک] [طیب - صدی یازدہم] شاپوران بادشاہ ہند کا طبیب - الفاظ الادویہ
۱۷۹ھ۔ حصین [شہاب الدین ابو الفوارس سعد بن محمد بن محمد بن شافعی] [فقیر - شیعہ] ۵۴۲ ہجرت
۱۸۰ھ۔ خلوم [خلوم بن حسین بن عقیق علی بن محمد عمری شاذلی] [عالم - شاعر فارسی - ۱۳۱۳] مختص ناظم - صنعت عدالت رہے۔

خ

۸۱۔ انا خراجہ بن حذافہ [خارجہ بن حذافہ عدوی] (صحابی - ۴۰ مصر) عمرو عاص کے مشبہ میں خارجی نے قتل کیا۔

۱۶۸۳- خارجہ بن زید [ابوزید خارجہ بن زید بن ثابت النضاری مدنی] (تابعی- فقیہ - ۹۹) مدینہ کے فقیہوں میں سے

۱۴۸۳- خازننجی [ابو حامد احمد بن محمد بنی خراسانی بغدادی] (ادیب- لغوی- محدث- مفسر- ۳۴۸ هجری قمری) تذکره العین شرح ایات الکتب

۱۴۸۲ء خازن بغدادی [شیخ علاء الدین علی بن محمد بن ابراہیم بغدادی] (صوفی مفسر - صدی ششم) تفسیر لباب التاویل جو ۲۵۵ میں لکھی

۱۷۸۵- خازن بغدادی [ابو منصور محمد بن احمد بن طاہر بن احمد] (نوی. ادیب. فقیہ۔ ۵۱۰) ولادت ۴۱۰- خوشنویس بھی تھا

١٨٧- خازن مزنی [خازن مزنی انداسی مصری] (ریاضی - ١٣٥٠ م) کتاب الفجر والشفق - کتاب البصریات

۱۷۷۷. اخاقانی [افضل الدین ابراہیم بن علی شردانی تبریزی] (شاعر فارسی - ۵۸۲) سلطان الشعراء - جان عجم - مداح منوچہر شاہ شہروان -

تحفة العارفين - دیوان اشعار

۱۶۸۸- خالد ازهری [ابوالفضل خالد بن عبد الله ازهری جرجادی شامی] (ادیب - نحوی - ۹۰۵) ترمین الطلاب جو ۸۸۶ھ میں لکھی

۸۹-۱۔ خالد بن ولید [ابو خالد بن خنیس بن انصاری] (صحابی) - ۵۱ قسطنطنیہ) عمر ۷۰-۷۱ کل۔ شاہد میں رسول اللہ کے ساتھ رہے

۹۰۔ ابراہیم بن سعید [خالد بن سعید بن عاص بن امیہ الاوی] (حکامی - ۳۱۰ یرموک) قدیم الاسلام جنگ تک بنی ہاشم نے حضرت ابوبکر کی سعادت کی انہوں نے بھی

۹۱۔ خالد بن ولیدؓ (صحابی - محدث - اجماع) المستمسک میں سیف اللہ کا نام سے مشہور میں - ۸۰ء میں عثمان کے قتل کے بعد

۱۷۹۲- خالدين بن زيد [ابو اشقر خالدين بن زيد بن معاوية المولى] (كيمياى لطيب- شفا- ۸۵) طب اور كيمياى ك روى را سبب برانسان نامى حاصل كرتى۔

۱۲۹۳- خالغ [حسین بن محمد بن جعفر بن محمد رافعی] (نحوی- شاعر عرب- صدی چهارم) معاصر ابوالخلیف فارسی و سیرافانی

۱۶۹۴۔ خباب [باب بن الارت تمیمی نزلی کوٹہ] (صحابی۔ محدث۔ ۳۷ کوٹہ) عمر ۴۰۔ جنگ صفین میں علی کے ہمراہ تھے۔ عمر ۶۳

۱۶۹- خوشانی [نجم الدین ابوالبرکات محمد بن موسی بن سعید خوشانی شافعی] (فقیه - ۵۸۷ قاهره) ولادت ۵۱۰ تحقیق المصطفیٰ جلد ۱۲ خوشانی علامہ قادری

١٤٩٦- محقق [ابو عبد الله محمد بن حسن بن ابراهيم استرآبادي شافعي] (نفيہ- ٣٨٦ ج ١) شرح کتاب التلخیص ابن قاص - عمہ ٤

۱۹۹۷- خدائے وردی بن قسم افشار [رحمائی- صدی دوازدہم اصفہان] ولادت: ۱۰۸۰- شاعر دلا علیہ اللہ شوشتری- یکم سنہ ۱۰۸۰

۱۶۹۸ - خدیجہ [خدیجہ بنت خویلد] (صحابیہ - ۱۰ البعث مکہ) زوجہ رسول

۱۷۹۹۔ خزنی [ابو عبد اللہ محمد مالکی] (فقہیہ - ۱۱۰۲) شرح مختصر امام خلیل فقہ مالکی میں

۱۸۰۰- خرگوشی [ابوسعبد عبد الملک بن محمد بن ابراهیم] (محدث. ۷۴۷ھ) شرف النبوة

۱۸۰۱- خرداز [ابوالقاسم علی بن محمد بن علی خرداز رازی قتی] (فقهیه - محدث - معبر - مشکلم - حدی غیر) کتاب الاصلاح اصولی بن س - کفایه الاثر -

۱۸۰۔ خزیمہ [خزیمہ من ثابت ذلہ الشہادۃین انصاری اوسی] (صحافی۔ ۳۷) علی کی ہجرت سے صفین میں شہید ہوئے

۱۸-۲۰- خسرو (ابو الحسن بن سیف الدین دہلوی (امیر خسرو) [صوفی - شاعر فارسی - ۷۲۵] قرآن المصدق - خالق ناری وغیرہ

۱۸۰۴۔ خضر کر دی [شیخ خضر بن ابی بکر بن موسیٰ مہرانی عددی] (اصول - ۶۶، قاہرہ) ملک الظاہر کا سر

۱۸۰۶- خضر بن نصر [ابو العباس خضر بن نصر بن عقیل اربلی شافعی] (فقیہ - عابد - ۵۶۷) ولادت ۴۷۸ھ

۱۸۰۶- خضریٰ [محمد الدیاطی] (نحوی- ۱۲۸۸ دیاط) حاشیہ شرح ابن عقیل

۱۸۰۶. خضریٰ [ابوالعباس محمد بن احمد خضریٰ مروزی شافعی] (تقریباً ۳۶۱ھ - ۳۸۰ھ) کسی سال [تغافل] شافعی کا شاگرد۔ حافظہ میں ضرب و نقل

۱۸۰۸. خطا [ملا محمد ابرانی لکهنوی] [شاعر فارسی - اوائل صدی سیزدهم] واقعات کربلا فطیم فارسی

۱۰۶۔ خطابی ابو سلیمان احمد بن محمد بن ابراہیم بن خطاب بسنی خلیفہ ثانی پوری [محدث - فقیہ - ادیب - ۳۸۸ھ] معالم السنن شرح النوادر وغیرہ الحیث

کتاب الفقیہ - اعلام السنن شرح بخاری - اصلاح غلط المحدثین -

- ۱۸۳۵۔ خوارزمی [حسن عدوی خوارزمی] [عالم - صوفی - ۱۳۰۳ - ۱۲۲۰ ولادت - مشرق الاقوامی فوہا اہل الاعتبار
۱۸۳۶۔ خوات بن جبر [نامی - ۱۳۸۰] جنگ نہروان سے پہلے خارجیوں نے شہید کیا
- ۱۸۳۷۔ خواجہ [خواجہ کرمانی شیرازی] [دشاعر فارسی - ۷۵۳] مداح مظفر والی کرمان و ابو اسحاق شیرازی
- ۱۸۳۸۔ خواجہ پارسا [محمد بن محمد بن محمود حافظی بخاری] [صوفی - محدث - ۸۲۲ھ] فصل الخطاب [خواجہ زاہد - دیکھو روی]
- ۱۸۳۹۔ خوارزمی [ابن دختر جریطری] [محدث - ۳۸۳] صاحب مناقب بعض فطیری کا بھانجہ لکھا ہے۔ دیکھو ابو بکر خوارزمی۔
- ۱۸۴۰۔ خیاط [ابو الحسن علی بن ابی اسد بن ابی الفرج] [محدث - صوفی - ۸۷۰] جامع الاخبار - معاصر کراچی
- ۱۸۴۱۔ خیالی [احمد بن موسے برومی روی] [متکلم - ۸۶۷ یا ۸۷۰] حاشیہ شرح عقائد نسفی
- ۱۸۴۲۔ خیشہ [ابو الحسن خیشہ بن سلیمان بن حیدرہ قرقی طرابلسی شامی] [محدث - ۲۸۳]
- ۱۸۴۳۔ خیر الدین پاشا [خیر الدین پاشا] [عالم - مدرّس - صدی سیزدہم] وزیر تونس - اقوام المساک ۱۲۸۴ میں لکھی
- ۱۸۴۴۔ خیر الدین رلی [خیر الدین رلی خفّی] [فقیہ - ۸۸۱] فتاویٰ خیرہ
- ۱۸۴۵۔ خیر السّاج [ابو الحسن خیر السّاج] [صوفی - ۳۲۲] عمر ۱۷۰
- ۱۸۴۶۔ دانا گنج بخش [ابو الحسن علی جویری لاہوری] [مخدوم جلالی غزنوی] [صوفی - ۴۴۴ھ لاہور] ابو الفضل بن حسن قلی حیدری کے سرپرست
- ۱۸۴۷۔ دارقطنی [ابو الحسن علی بن عمر بن احمد بغدادی شافعی] [محدث - فقیہ - ۳۸۵] علل بسند - دلائل النبوة کما فیہ الطالب المصاب - ولادت ۳۲۹
- ۱۸۴۸۔ داری [ابو محمد عبدالستّار بن عبدالرحمان بن فضل تیمی سمرقندی] [محدث - ۲۵۵] ولادت ۱۸۲ - مسند سائن داری
- ۱۸۴۹۔ دارونی [ابو عبدالستّار بن محمد تیمی غبرنی دارونی قزوینی] [لغوی - شاعر عرب - ۳۴۲]
- ۱۸۵۰۔ داغ [فضیح الملک ذاب مرزاخان دہلوی راہپوری] [شاعر اردو - ۱۳۲۲] محبوب علی خان نظام حیدر آباد دکن کے استاد - شاگرد ذوق
- ۱۸۵۱۔ دانی [ابو سلیمان محمد بن عبدالعزیز بن ابی الصلت دانی اندلسی] [ادیب - حکیم - ۵۲۹ھ] العمل بالاصحاب للوجیز بن یونس - ادویۃ
المعزّہ - تقدیم الذہن منقش میں۔
- ۱۸۵۲۔ داؤد انطاکی [داؤد انطاکی] [طیب - ۱۰۵۵] نزہۃ القادر - تذکرہ اولی الالباب
- ۱۸۵۳۔ داؤد شاذلی [داؤد بن عمر بن ابراہیم شاذلی اسکندری مالکی] [صوفی - فقیہ - ۷۳۳]
- ۱۸۵۴۔ داؤد طائی [ابو سلیمان داؤد بن نعیم بغدادی] [صوفی - ۱۱۶۲] شاگرد ابو حنیفہ
- ۱۸۵۵۔ داؤد ظاہری [ابو سلیمان داؤد بن علی بن خلف اصغہانی بغدادی] [ادیب - زاہد - ۷۷۰] ابتداء شاگرد اسحاق بن راہویہ و ابو ثور - قرقہ
ظاہریہ کابانی - بغداد کا رئیس العلماء
- ۱۸۵۶۔ داؤد بن قرقہ [داؤد بن قرقہ] [دوسری صدی] [محدث - دوسری صدی] امام جعفر کاظم سے روایت کی
- ۱۸۵۷۔ داؤد بن قاسم [داؤد بن قاسم بن اسحاق بن عبدالستّار بن جعفر بن ابی طالب] [ابو اسحاق شمری] [محدث - تیسری صدی] امام ابو جعفر
اور ابو الحسن اور ابو محمد کی صحبت سے فیضیاب ہوئے۔
- ۱۸۵۸۔ داؤدی [ابو الحسن عبدالرحمان بن محمد بن مظفر خراسانی] [جمال الاسلام امام الکبیر] [محدث - فقیہ - ۴۶۷] ولادت ۴۷۳ - قتال مروزی اور
ابو حامد اسفرائینی کا شاگرد - راوی بخدی
- ۱۸۵۹۔ داؤدی [احمد بن علی بن عبیدہ الاصغر] [متأثر - ۸۲۸] دیکھو ابن عبیدہ
- ۱۸۶۰۔ دہبسی [ابو عبد اللہ بن عمر بن عیسیٰ دہبسی بخاری] [فقیہ - ۳۰۸] بخاری و اربعہ - کتاب الاسرار و التقویم
- ۱۸۶۱۔ دبیر [مرزا سلامت علی لکھنوی] [شاعر اردو - ۱۲۹۲] مرثیہ - شاگرد میر تقی میر - عمر ۷۲

- ۱۸۶۲۔ دحلان [سید احمد زہی دحلان کی شافعی] (فقہہ - ۱۳۰۴) سیرۃ النبیۃ - دول الاسلامیہ - فتوحات اسلامیہ - اسمی المناظرات فی کلماتہا
- ۱۸۶۳۔ دحیہ لکھی [دحیہ بن خلیفہ لکھی] (صحابی)۔ آنحضرتؐ پر جبرائیلؑ کی صورت میں ظاہر ہونے کے بعد سادہ نگہ مذہب رہے۔
- ۱۸۶۴۔ درد [خواجه میر بن خواجه محمد ناصر دہلوی] (صوفی - شاعر اردو - ۱۲۰۶) علم الکتاب - دیوان اشعار
- ۱۸۶۵۔ دردیر [احمد ویر مالکی] (صوفی - فقہہ - ۱۲۰۱) تحفۃ الاخوان (تصوف) - تحفۃ الاخوان (بیان) - شرح مختصر فقہ مالکی
- ۱۸۶۶۔ دسوتی [محمد بن و خد سوتی] (نوی - ۱۲۳۰) حاشیہ مفتاح العلوم - حاشیہ معنی اللیب
- ۱۸۶۷۔ دھیل [ابوعلی دھیل بن علی بن زینب شیبی ہندوی] (شاعر عرب - ۲۴۶) ولادت ۱۴۸ جلفاقت الشعراء - دیوان - قصائد و حرانی
- ۱۸۶۸۔ دھیقی [تقی الدین ابو عبد اللہ بن سلیمان بن نبین بن خلفہ مصری] (نوی - ۶۱۴)
- ۱۸۶۹۔ دھیقی [ابوالفاسطی علی بن عبد اللہ بن الدقاق] (نوی - ۱۱۵) شاگرد ابوعلی فارسی و رمانی - شرح الايضاح مکملہ بالمقدمات - ولادت ۳۴۵
- ۱۸۷۰۔ دلدرا علی [سید الدرا علی بن محمد بن نعیم آبادی لکھنوی] (فقہہ - ۱۲۳۵) عماد الاسلام - اساس الاصول - حواہم - شہاب ثاقب - مواظفہ حسنیہ - منشی النکار - مسکن القلوب - انارۃ الاحزان - لقب بنیہ و وفات عرفان ماب
- ۱۸۷۱۔ دلیگر [منظفر علی لکھنوی] (شاعر اردو - ۱۰۰) حرانی
- ۱۸۷۲۔ دلاستانی [بدر الدین ابو عبد اللہ محمد بن ابی بکر مخزومی اسکندری مالکی] (نوی - ۸۲۷) تحفۃ الغریب شرح معنی اللیب شرح لایۃ العجم
- تعلیق المصباح - ولادت ۷۶۲
- ۱۸۷۳۔ دمشقی [شمس الدین ابو عبد اللہ محمد بن ابیطالب انصاری دمشقی] (صوفی - ۷۲۸) تحفۃ الدہری فی عجائب البر والبر
- ۱۸۷۴۔ دمشقی [عبد الدین ابو عبد اللہ محمد بن عبد الرحمن دمشقی] (فقہہ - ۸۰۵) تحفۃ الخویش صمدی - رحمة الاله فی اختلاف الائمہ جو - ۸۰۰ عین لکھی
- ۱۸۷۵۔ دمشقی [محمد بن فضل الدمشقی دمشقی] (مورخ - ۱۱۱۱) خلاصۃ الاثر فی اعیان القرن الحادی عشر کتاب الاعلام
- ۱۸۷۶۔ دمنہوی [محمد] (ادیب - ۱۱۸۸) لغت الجواهر شرح سمر قندیہ - ارشاد الصافی عروض میں
- ۱۸۷۷۔ دمنہوی [محمد] (ادیب - ۱۱۹۲) حلیۃ اللب بلاغہ میں
- ۱۸۷۸۔ دمیاطی [ابو محمد علی الموسی بن خلف شافعی دیماطی] (حدث - ۷۰۵) سیرۃ کتاب لیل - استاد ابن سید الناس - ولادت ۶۱۳
- ۱۸۷۹۔ دیری [کمال الدین محمد بن عیسیٰ مصری شافعی] (ادیب - ۸۰۸) تاجہ - حیات النبیان - دیباچہ شرح ابن ماجہ ۵ جلد
- ۱۸۸۰۔ دوہانی [جلال الدین محمد بن اسعد دوہانی شیرازی] (متکلم - ۹۰۸) شرح عقدہ عقدی - حواشی توبہ - توحیح تلویح - اخلاق جلالی - شرح تہذیب
- ۱۸۸۱۔ دولیبی [ابو عبد اللہ جعفر بن محمد بن احمد عباس دوریبی] (رازی) (فقہہ - ۷۵۱) جمہ - شاگرد شیخ مفید - صاحب شیخ طوسی و وزیر نظام الملک
- ۱۸۸۲۔ دولاشاہ [شاہ دولادریانی گرجانی بجاہلی] (صوفی - ۱۰۷۵)
- ۱۸۸۳۔ دولابی [ابوجعفر محمد بن صالح البرزازی بغدادی] (حدث - ۲۷۷) کرخ - علم ۷۷ کتاب السنن
- ۱۸۸۴۔ دولابی البرق [ابو بشیر محمد بن احمد بن حماد انصاری رازی] (حدث - ۳۱۰) ولادت ۲۲۲ - الکلی - تواتر - ذبیہ ظاہرہ
- ۱۸۸۵۔ دولت آبادی [ملک الطلا شہاب الدین بن شمس الدین] (مفسر فقہہ - ۸۴۸) جوہر کے شیخ الاسلام - (دیکھو ملک الطلا)
- ۱۸۸۶۔ دولوی [دیکھو ولی اللہ - محمد الغزیری عبد الحئی] (صوفی - ۱۱۸۰) ولی اللہ وفات - ازالۃ الخفا و تجلۃ اللہ البالغہ - قرۃ العینین وغیرہ
- ۱۸۸۷۔ داربکری [عین بن محمد بن حسن] (مورخ - ۹۶۶) تاریخ الخلفاء
- ۱۸۸۸۔ دیرینی [عبد الغزیز بن احمد دیرینی] (عالم - ۶۹۴) تفسیر فی علم التفسیر
- ۱۸۸۹۔ دیکلین [ابو محمد عبد السلام بن زکریا بن عبد السلام بن شیبی بغدادی] (شاعر عرب - ۲۳۵) ولادت ۶۶۱ ھ جس - دولت عباسیہ کے شاعر و شاعر
- ۹۰۰۔ دلی [حافظ شہرہ بن شیردار] (حدث - ۵۰۹) ہمدان - مختصر - فردوس اخبار

۱۹۔ راضی (امام الدین ابوالقاسم عبدالمکرم بن محمد بن عبدالمکرم ترمذی شافعی) [صوفی۔ حقیقہ۔ ۷۲۳] شرح الکبیر فقہ شافعی میں موجود ہے
کے شرح ۱۲ جلد میں ہے۔

۱۹۲۰- ربیع [شیخ ابو اسحاق صاعد بن حسن بن عیسیٰ ربیع بغدادی] (توفی - ۴۱۷ھ)

۱۹۲۱۔ [بیچ] الجیزی [ابو محمد ریح بن سلیمان بن داؤد مصری شافعی] (فقیرہ ۲۵۶ جزیرہ) اصحاب شافعی سے۔ ابو داؤد اور نسائی و السنن وایت کی۔

۱۹۷۰- ریح بن یونس [ابو الفضل ریح بن یونس بن محمد بغدادی] (وزیر- ۱۶۹) منصور عباسی کا حجاب بھر وزیر ہو گیا۔ رشید زفر دیا۔

۱۹۶۳- ربيع خواه [ابوزید ربيع بن خثیمہ آمدی ثوری قمی کوفی شعیفی] (مصرنی، محدث، مفسر، ادیب، لغوی، اول حدی) از اصحاب علی سکونت کلام

۱۹۷۳۔ ریح المصری [ابو محمد ریح بن سلیمان بن عبد الجبار مصری شافعی] (فقہہ - ۷۷۰) شافعی کے اصحاب سے۔ شافعی کی اکثر کتابیں نسوخر میں۔

۱۹۲۵۔ ربیعہ الرای [تیغ ابو عثمان ربیعہ بن ابی عبد الرحمن فروخ] (نقیصہ - ۶۷۱ ھ شمیم) سکونت مدینہ و انبار۔ امام مالک کا استاد

۱۹۲۶- ربیعہ [ربیع بن حارث بن عبدالمطلب] (صحابی۔ ۴۳ مدینہ) انتقال و خلافت عمر۔ اپنے چچا عباس سے عمر میں بڑے تھے۔

۱۹۲۷ء ربیعہ [ربیعہ بن کعب اسلمی مدنی] (صحافی - ۳۷) خادم رسول

۱۹۲ء۔ ربیع [ربیع بن عبد الرحمن] (تابعی۔ فقیہ۔ ۱۳۶) فقہائے مدینہ میں سے

۱۹۲۹ء۔ رتن ہندی [رتن ہندی] (محدث - ۱۹۲۲ء) عمر بعض نے ۶ سو سال بعض نے ۷۰ سال لکھی ہے۔ مسلمان ہو گیا تھا

۱۹۳۰. رجاو [ابوالمقام رجاو بن الحیوة کندی شامی] (تابعی - محدث - ۱۱۲)

۱۹۳۱ء۔ رجب برسی [رضی الدین رجب بن محمد بن رجب برسی قلی شیعہ] (صوفی۔ اوائل صدی ہجری) دیکھو مری۔

۱۹۳۲- رحمۃ اللہ [رحمۃ اللہ ہندی مہاجر گتہ] (تکمیل) اوائل صدی چار دہم) انظار الحق پورہ دہلی

۳۳۹-۱۹- رزس [شیخ ابوالحسن رزس بن معاویہ بن عمار عبیدی سہ قسطنطینی] (محدث - ۵۴۵ھ) امام الحرمین - جمع بین الصلحین

۱۹۳- رستم علی [رستم علی بن علی اصغر قزوینی] (مفسر: فقہ - ۱۱۷۸) تفسیر صغیر

۱۹۳۵ء رسلینی ابو محمد عبد الرزاق بن محمد رزوقی (محدث - ۲۶۱) محدث حنبلہ

١٩٣٤- ر.س.ج. {شمس الدين محمد بن عبد الرزاق بن رزق الله بن محمد بن فضل الله} [محدث - ٧٨٩] ولدت ٧١٠ - نزاع دمشق

١٩٠٤ - رشاشي [المحمد عبد الله بن علي بن محمد عبد الله بندي حري] (مؤرخ - ٥٣٧ هـ) ولد في ١٣٧٧ هـ في رشاش - اقتباس من المذكرات والتأريخ للشيخ رشاشي

۱۹- رشاد، محمد علی [رشاد، محمد علی] (طبری) [شکرت، غلام] (۱۳۸۵) شاکر، رفیع الرحمن و عبد العزیز طبری، رشید کتبی و در دسترس فقه المسنون.

[illegible][illegible]

۱۴۱۰ [معارف: سنه ۱۲۸۰] [معارف: سنه ۱۲۸۰] [معارف: سنه ۱۲۸۰] [معارف: سنه ۱۲۸۰]

فمنه من كان له من الدنيا ما كان له من الآخرة

خبر الله تعالى في يومئذ من السماء (في يومئذ) (في يومئذ) (في يومئذ)

.....

[illegible]

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا إِنَّهُ كَانَ كَلَمًا وَفُتًى

رضی اللہ عنہ [رضی اللہ عنہ] [رضی اللہ عنہ]

١٠٠٠

١٠٠

۱۰ بیج البلاء کا نام امیر المومنین کا ہے جسکو بغیر رضی کے حلفت کہاؤں سے جم کیا ہے مہ کو میں سے اسے کوئی کتاب نہیں۔

- ۱۹۳۸۔ رفاعة (رفاع بن رافع النصارى) [صاحب]۔ اوائل حکومت معاویہ (رسول اللہ اور علی کے ساتھ تمام معرکوں میں رہے)
- ۱۹۳۹۔ رفاعة بیگ [رفاعة بیگ خطاوی مصری] (منطقى - ۱۲۹۰) کتاب المنطق وغیرہ
- ۱۹۵۰۔ رفاعی (سید احمد بن رفاعی حسینی) [صوفی - ۵۷۸]
- ۱۹۵۱۔ رفاعی (مراج الدین محمد بن عبد اللہ حسینی) [صوفی - تالیف ۸۸۵] مصلح الاجار فی انساب السادات
- ۱۹۵۲۔ رفیع (رفیع بیگ بن محمود بیگ مصری) [مدبر - ۱۲۸۵ دمشق] البیان فی التمدن واسباب العزلان
- ۱۹۵۳۔ رفیع الدین (سید رفیع الدین شیرازی دہلوی) [محدث - ۹۵۳] (اگرہ) شاگرد دہلوی - شیراز سے دہلی آئے، سکندر لودھی انکا مستعد ہوا
- ۱۹۵۴۔ رفیع (مزار رفیع الدین محمد بن ملا فتح اللہ قزوینی) [واعظ - ۱۰۸۹] ابواب الجنان - (نیز دیکھو باڈل)
- ۱۹۵۵۔ رفیع (رفیع الدین بن دلی اللہ دہلوی) [محدث - ۱۲۳۸] ترجمہ قرآن - دفع الباطل تکمیل
- ۱۹۵۶۔ رفیع (رفیع الدین مراد آبادی) [عالم - ۱۳۱۸ مراد آباد] شاگرد فی اللہ و عبد العزیز دہلوی شیخ اصبحین نووی - شرح غنیۃ الطالبین - تاریخ افاغندہ
- ۱۹۵۷۔ رفیع (مزار رفیع الدین محمد بن امیر حمید حسینی نائینی) [عالم - ۱۰۸۱] اصفہان) شاگرد عبد اللہ شوشتری - شجرۃ الادب - تعلیقات جدیدہ - بر کتاب کافی
- ۱۹۵۸۔ رفیعی (امیر حمید مقامی کاشانی) [شاعر فارسی - صدی دہم] جلال الدین بکر کے زمانہ میں ایران سے ہنس آیا
- ۱۹۵۹۔ رفیعہ (رفیعہ بنت خدیجہ - احماسیہ - ۳) پہلے شہید بن ابی لہب کے نکاح میں تھیں پھر عثمان سے نکاح ہوا۔
- ۱۹۶۰۔ رفیعی (ابو عبد اللہ محمد بن عبد اللہ بن محمد بصری) [محدث - ۲۱۹]
- ۱۹۶۱۔ رکن جرجانی (رکن الدین محمد بن علی بن محمد جرجانی) [فقیہ - صدی ہفتم] سواہر علامہ علی - شرح نافع - شجرۃ مبادی
- ۱۹۶۲۔ رگزی (رگزی دیکھو ابوالحسن علی بن عیسیٰ بن عبد اللہ مغزنی رگزی واسطی) [نوی فقیہ - متکلم - ۳۸۴] ولادت ۲۹۶ - ابوبکر بن سراج اور ابن دیکھو کاشانی
- ۱۹۶۳۔ رملی (شمس الدین محمد بن ابی العباس احمد بن حمزہ رملی) [محدث - ۱۰۰۲] مجدد صدی یازدہم - نہایت المحتاج شرح منہاج نووی
- ۱۹۶۴۔ رملی (غیر الدین رملی رملی) [فقیہ - ۱۰۸۱] فتاویٰ خزیرہ
- ۱۹۶۵۔ رموز (ابو لکھارت رموز بن عقبہ) [شاعر - ۱۱۷] معاصر فردوسی
- ۱۹۶۶۔ رند [نواب سید محمد خان لکھنوی] [شاعر اردو - صدی سیزدہم] آتش کے شاگرد
- ۱۹۶۷۔ رنگین [سعادت یار خان دہلوی] [شاعر اردو - انجام صدی سیزدہم]
- ۱۹۶۸۔ روز بہان کبیر (روز بہان کبیر مصری) [صوفی - ۵۸۴]
- ۱۹۶۹۔ روز بہان صغیر (روز بہان صغیر شہرہ انزی) [صوفی - ۶۰۶]
- ۱۹۷۰۔ رودکی (ابو الحسن بن حسن) [شاعر فارسی - صدی چہارم] آدم الشعراء فارسی - نصر بن احمد سامانی کا مداح
- ۱۹۷۱۔ روی [مصطفیٰ بن خلیل بن رمضوی] [نوی خواجہ زادہ] [فقیہ - ۸۹۳] تہاتر الفلاسفہ (رومی زادہ - دیکھو قصی زادہ و شیخ زادہ)
- ۱۹۷۲۔ رؤف احمد (رؤف احمد مصطفیٰ آبادی (راپوری) بھوبالی) [محدث - مفسر - ۱۲۵۳] شاگرد عبد العزیز دہلوی - تفسیر رؤفی اردو
- ۱۹۷۳۔ رویانی (ابوبکر محمد بن بارون رویانی) [محدث - ۷۳۸] مسند (نیز دیکھو ابوالحسن رویانی)
- ۱۹۷۴۔ روی (ابو الحسن احمد بن سلیمان جزیری رویانی) [محدث - ۲۶۱] محدث جزیرہ
- ۱۹۷۵۔ روی (ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ بن عبد اللہ بن رویانی) [محدث - ۱۱۱۱] ولادت ۳۵۵ ہجری
- ۱۹۷۶۔ ریاضی (ابو افضل علی بن فرج ریاضی بصری) [نوی - ۲۵۷] (نوی - ۸۰) صاحب النجاشی کے فتنہ میں مارا گیا
- ۱۹۷۷۔ ریاض بن صلت (ریاض بن صلت) [فقیہ - محدث - تیسری صدی] ۸۱۱ مضاعف روایت کرتا ہے
- ۱۹۷۸۔ ریاض بن شیبہ (ابو علی ریاض بن شیبہ قتی) [محدث - تیسری صدی] ۸۱۱ مضاعف روایت کرتا ہے۔

- ۱۹۷۹- زادہ [میر محمد زاہد بن قاضی محمد اسلم] (عالم - ۱۱۰۱ھ) حاشیہ شرح مرقاۃ - حاشیہ تہذیب ودانی
- ۱۹۸۰- زادہ [ابو محمد الدین محمد بن محمد بن محمد بن قاضی] (فقہیہ - ۹۵۸ھ) بغداد - قاضی قبیہ
- ۱۹۸۱- زادہ [شیخ ابو الفتح احمد بن حسین بن سلیمان درویشی] (مفسر - صدی ششم) تفسیر زادہ ج ۱۹ ص ۵۱۹ میں لکھی
- ۱۹۸۲- زادہ [ابو القاسم علی بن اسحاق بن خلف بغدادی] (شاعر عرب - ۳۵۲ھ) ولادت ۳۱۸ھ - مدارج النبوت و مدارج صیف اللہ و درجہ پہلی -
- ۱۹۸۳- زبیدہ [ام جعفر زبیدہ بنت جعفر بن منصور دوایتی] (زوجہ رشید عباسی - ۲۱۹ھ) بغداد ۱۹۵ھ میں ہارون رشید سے نکاح ہوا۔ اسکی کنیت قرآن حفظ کرتی تھیں۔ والدہ امین بن رشید۔ فیاض بہت تھی۔
- ۱۹۸۴- زبیدی [سید مرتضیٰ محمد بن محمد بن مرتضیٰ حسین بلگرامی زبیدی] (حنوی - لغوی - ۱۲۰۶ھ مصر) تاج العروس شرح قاموس - تحف السادۃ کچ اجزاء العلوم۔ از دارالانشاء۔
- ۱۹۸۵- زبیدی [ابو محمد محمد بن حسن بن عبد اللہ بن دج ایشیلی مغربی] (نحوی لغوی - -)
- ۱۹۸۶- زبیر [زبیر بن عوام] (صحابی - محدث - ۳۶۶ھ) جنگ جمل سے کلمہ کش ہوتے ہوئے وادی السباع میں عمرو بن جرموز نے مار ڈالا
- ۱۹۸۷- زبیری [ابو عبد اللہ زبیر بن احمد بن سلیمان شافعی یحیری] (فقہیہ - ۳۱۸ھ) کافی فقہیں کتاب الہدیہ - کتاب اللہ - کتاب المستمیرہ والا ستارہ
- ۱۹۸۸- زبلی [میر جعفر زبلی] (شاعر آندو - صدی دوازدہم) اعظم شاہ بن اورنگ زیب کے قصوں میں سے تھا
- ۱۹۸۹- زجاج [ابو اسحاق ابراہیم بن محمد بن سری بغدادی] (نحوی - ادیب - عالم - ۱۱۳ھ) بغداد - معانی القرآن الفرقین المذکور والمؤث۔ المعرفہ فیہ۔
- ۱۹۹۰- زجاجی [ابو اسلم محمد بن ابراہیم نیشاپوری] (محدث - ۳۲۲ھ) کتاب الریاض
- ۱۹۹۱- زجاجی [امام ابو القاسم عبد الرحمن بن اسحاق صیری بغدادی] (نحوی - ۳۳۳ھ دمشق) مصاحب حاج - ابن دریم وابن الانباری کا شاگرد۔ کتاب جمل الکبریٰ۔
- ۱۹۹۲- زرجیش [ابو مریم زرجیش اسدی کوٹی] (صحابی - محدث - ۸۶ھ) عمر ۱۲۰
- ۱۹۹۳- زرارہ [زرارہ بن ابی اوفہ خزاعی] (صحابی - فقہیہ - ۹۳ھ) قاضی بصرہ
- ۱۹۹۴- زرارہ [زرارہ بن ابیہ بن سہیل شیبانی کوٹی] (محدث - فقہیہ - منظم - ادیب - ۱۵۰ھ) امام باقر و جعفر کا علم سے روایت کی
- ۱۹۹۵- زرقانی [عبد الباقی المالکی] (فقہیہ - ۱۰۹۹ھ) شرح مختصر طیل المالکی
- ۱۹۹۶- زرقانی [محمد زرقانی] (محدث - ۱۱۲۲ھ) شرح موطا - شرح مواہب اللدنیہ
- ۱۹۹۷- زرکشی [عبد الدین محمد بن بہادر بن عبد اللہ موصلی شافعی] (محدث - مفسر - ۷۹۳ھ) ولادت ۷۴۵ھ شیخ بخاری شرح صحیح ابی یوسف وغیرہ
- ۱۹۹۸- زرندی [جمال الدین محمد بن یوسف زرندی مدنی] (عالم - ۷۵۲ھ) درر السمعتین - مدارج الوصول
- ۱۹۹۹- زرندی [ابو محمد احمد بن محمد بن عبد اللہ زرندی نیشاپوری] (لغوی - ادیب - محدث - ۳۳۸ھ)
- ۲۰۰۰- زحرفانی [ابو القاسم عمر بن جعفر بن محمد زعفرانی رومی] (ادیب - لغوی - نحوی - -) متقدمین میں سے۔ کتاب اللغات - کتاب لغویات - کتاب لغویات
- ۲۰۰۱- زعفرانی [ابو علی حسن بن محمد بن عبد اللہ زعفرانی] (محدث - فقہیہ - ۲۴۹ھ یا ۲۵۰ھ) یکے از اصحاب شافعی۔
- ۲۰۰۲- زفر [ابو الہدیٰ بن زفر بن ہبیل بن قیس حنفی کوٹی بغدادی] (فقہیہ - ۱۵۸ھ) ولادت ۱۱۰ھ شاگرد ابو حنیفہ
- ۲۰۰۳- زکریا [زکریا بن آدم بن عبد اللہ بن سعد اشعری قتی] (محدث - تیسری صدی) اہم رضا کے خصوص میں سے
- ۲۰۰۴- زکریا [زکریا بن اسلام ابو یوسف زکریا انصاری شافعی] (محدث - فقہیہ - ۲۶۶ھ) شرح بخاری - فتح الرحمن - منبع فقہیں المقصد فی الوقف وغیرہ
- ۲۰۰۵- زکریا [زکریا بن قاضی محمد الدین زکریا بن محمد بن محمود قرظی] (لغوی - فقہیہ - ۶۸۲ھ) مجاہد الملوکات ج ۳ ص ۷۷ میں لکھی۔ آثار الہدایہ و اخبار العباد
- ۲۰۰۶- زکی [زکی الدین غلیت انتہی شرف الدین علی اصلہائی] (رحالی - ۱۰۸۱ھ) صاحب ہدایہ - زکی الرحال - شاگرد مقدس ربیعہ و شیخ بہائی
- ۲۰۰۷- زکلی [زکلی غسانی] (نحوی - ۱۰۳۱ھ) شہری

۳۰۰۸۔ زمان تبریزی [علامہ زمان بن کلب علی تبریزی اصطنائی] (فقہ - اوائل ہدی دوازہم اصطنائی) شاگرد علامہ مجلسی و آقا حسین خوانساری۔
شعبہ زبدۃ الاصول۔

۳۰۰۹۔ زمان شہیدی [ابیر زمان بن محمد جعفر شہیدی] (فقہ - ۱۰۴۱) شرح قواعد الاحکام
۲۰۱۰۔ زحشری [ابوالقاسم محمد بن محمد بن عروا زحشری مرقی] (نوی - نوی - ادیب - مفسر - ۵۳۸) تفسیر کشف بغض نویں۔ اساس البلاغہ
فائق۔ لطائف الزہب۔ ربیع الاربار۔ ولادت ۴۶۷۔

۲۰۱۱۔ زحلی [مسعود بن علی بن محمد زحلی] (حدیث - ۴۵۱) شیخ الحرم

۲۰۱۲۔ زحلی [ابراہیم بن عبد الوہاب بن ابراہیم زحلی] (صرفی - ۶۵۵) المختصر مفید میں جسکو العزے اور زحلی بھی کہتے ہیں۔

۲۰۱۳۔ زہاوی [زین الدین ابو الحسن بن محمد بن عبد العزیز زہاوی مغربی] (نوی - ۶۲۸) قاہرہ درۃ اللالیہ نویں (دیکھو ابن اعلیٰ)

۲۰۱۴۔ زوزنی [ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن یوسف زوزنی] (ادیب - شاوغب - ۴۳۱) شرح سبۃ ملقات۔ شاہان خراسان کی اولاد کا معلم قدم ۲۴۲

۲۰۱۵۔ زوزنی [قاضی ابو عبد اللہ حسین بن احمد زوزنی] (ادیب - نوی - ۴۸۶)

۲۰۱۶۔ زہرائی [ابو الریح سلیمان بن داؤد زہرائی] (حدیث - ۴۳۴)

۲۰۱۷۔ زہراوی [ابوالقاسم خلف بن عباس قرطبی] (طیب - ۵۰۰) التشریف طب میں

۲۰۱۸۔ زہراوی [ابو حفص عمر بن عبد اللہ ذلی قرطبی زہراوی] (حدیث - ۴۵۴) عمر ۹۳

۲۰۱۹۔ زہری [امام ابو بکر محمد بن مسلم بن عبد اللہ بن عبد اللہ بن شہاب زہری مدنی شافعی] (تاجی - فقہ - حدیث - ۱۲۴) ولادت ۵۱۔ مدینہ کبیری شریف
اور فقہ میں سے عبد الملک ابو شام خلفاوی اسیدی کی محبت میں رہا۔ امام الملک کا استاد۔ سبب سے پہلے علم حدیث کو مدون کیا

۲۰۲۰۔ زہری [ابو عبد اللہ محمد بن سعد بن مسیح زہری کاتب و اقدی] (حدیث - مورخ - ۲۳۰) طبقات الصحابہ و التابعین و الخلفاء (دیکھو ابن سعد)

۲۰۲۱۔ زہر مری [زہر مری] (شاوغب - ۵۰۰) دیوان اشعار

ہونو۔ زبیت [ابو حامد حمزہ بن حبیب بن حمادہ کوفی] (قاری - ۵۶۱) حلوان) شاگرد اعش۔ مشہور قاریوں میں سے عمر ۷۶۔

۲۰۲۲۔ زیاد [زیاد بن اسید یا زیاد بن ابی سفیان یا زیاد بن سمید] (صحابی - ۵۳) کوفہ) ابوسفیان نے سمید سے نکاح کیا تھا اس سے پیدا ہوئے۔

۲۰۲۳۔ زیاد [زیاد بن سعید بن غلبہ انصاری] (صحابی - خلافت علی) رسول اللہ کے ساتھ تمام مشاہد میں رہے۔ آپ کے حامل حضروت

۲۰۲۴۔ زیاد [ابو الفضل زیاد بن مروان قندی انباری بغدادی] (حدیث - دوسری صدی) امام جعفر و کاظم سے روایت کی

۲۰۲۵۔ زید [زید بن ورقم زید انصاری خرمی کوفی] (صحابی - محدث - ۶۶) رسول اللہ کے ساتھ تمام مشاہد میں اور علی کے ساتھ صفین میں تھے۔

۲۰۲۶۔ زید [زید بن ثابت انصاری] (صحابی - محدث - ۴۵) مدینہ) کاتب نبی - عمر ۵۶۔ ابو بکر اور عثمان کے عہد میں قرآن مرتب کیا

۲۰۲۷۔ زید [زید بن حارثہ] (صحابی - ۸) رسول اللہ سے اُمّ ایمن سے شادی کر دی جس سے اسامہ پیدا ہوئے۔ دوسری شادی زینب بنت جحش

سے جس کو طلاق دیدی۔ جنگ موتہ میں شہید ہوئے۔ عمر ۵۵

۲۰۲۸۔ زید [زید بن خارجہ خرمی انصاری] (صحابی - عبد عثمان)

۲۰۲۹۔ زید [زید بن خالد خرمی زبیل کوفی] (صحابی - محدث - ۷۸) عمر ۸۵

۲۰۳۰۔ زید [زید بن خطاب عدوی] (صحابی - ۱۲) حضرت عمر کے بڑے بھائی۔ جنگ بدر میں مارے گئے

۲۰۳۱۔ زید [زید بن سراء] (صحابی - ۱۳) جنگ جبر میں شہید ہوئے

۲۰۳۲۔ زید [زید بن صوحان بن جرج عبدی] (صحابی - محدث - ۱۴) صحابہ اور صحابہ کبار کی عمر اس میں جنگ جبر میں شہید ہوئے۔

۲۰۳۳۔ زید [زید بن وہب جہلی] (تاجی - ۹۰) انصاری۔ بنی۔ جناب علی کے عہد میں اور جعدہ کے خطبہ جمع کر کے لکھے۔

- ۲۳۵۔ زین الدین یونس [زین الدین محمد بن یونس ابو سائر الشحام کوفی] (محدث - دوسری صدی) امام جعفر و کاظم سے روایت کی۔
- ۲۳۶۔ زلیخا [جمال الدین عبداللہ بن یوسف حنفی] (فقہ - ۷۶۲ھ) نصب الرایہ لاحادیث الہدایہ
- ۲۳۷۔ زلیخا [غفر الدین زلیخا حنفی] (فقہ - صدی ہشتم) تبیین الحقائق شرح کنز الدقائق - جمال الدین زلیخا کا استاد
- ۲۳۸۔ زینب [زینب بنت جحش] (صحابیہ - ۲۱ مدینہ)
- ۲۳۹۔ زینب [زینب بنت خدیجہ] (صحابیہ - ۸ مدینہ) ابو العاص بن بریق کی زوجہ
- ۲۴۰۔ زینب [زینب بنت خزیمہ (ام الماسکین)] (صحابیہ - ۴ مدینہ) زوجہ رسول
- ۲۴۱۔ زینب بنت الشعلی [ام الولید زینب بنت عبدالرحمن بن حسن جرجانی] (عالمہ - ۶۱۵ھ) ولادت ۵۲۴ھ ابن خلکان کے مشائخ سے۔
- ۲۴۲۔ زینب [زینب بنت علی بن ابی طالب] (صحابیہ - -) زوجہ عبداللہ بن جعفر
- ۲۴۳۔ زین العون تباہی [زین الدین علی تباہی] (صوفی - ۷۹۱ھ) امیر بنو کبیر
- ۲۴۴۔ زین العون شلی [زین الدین ابو الفرج عبدالرحمن بن شہاب الدین ابو العباس احمد بن حسن بن ربیع حبشی دمشقی] (محدث - فقہ - واعظ - ۹۵۰ھ) شیعہ
- ۲۴۵۔ زین الدین خوساری [شیخ زین الدین بن حسن علی خوساری] (فقہ - صدی دوازدہم) وفات در اول جلوس نادر شاہ
- ۲۴۶۔ زین الدین صفر [زین الدین بن شیخ علی بن محمد بن حسن بن شہید ثانی] (فقہ - صدی یازدہم) زین الدین وسطہ کے تھپیچ
- ۲۴۷۔ زین الدین عالی [زین الدین بن حسین بن علی عالمی] (فقہ - ۱۰۷۸ھ) شرح تجرید - متوسط الفروع - مجتہد فقہ - کتاب التاریخ
- ۲۴۸۔ زین الدین عراقی [ابو الفضل عبدالرحیم بن حسین عراقی] (محدث - ۸۰۶ھ) تریخ احادیث اجابا والعلوم - شرح ترمذی ناتمام
- ۲۴۹۔ زین الدین کبیر [زین الدین بن علی بن احمد بن محمد بن علی شافعی] (فقہ - ۹۶۶ھ) شہید ثانی - شرح لمع
- ۲۵۰۔ زین الدین ناہسی [ابو الباقا خالد بن یوسف بن سعد ناہسی مقدسی] (محدث - ادیب - ۶۶۳ھ) ولادت ۵۸۵ھ ناہس
- ۲۵۱۔ زین الدین وسطہ [زین الدین بن محمد بن حسن بن شہید ثانی اصفہانی کئی] (فقہ - ادیب - ۶۶۴ھ) معروف بہ شیخ زین الدین الوسطہ - شاگرد بہاء الدین عالی - ولادت ۱۰۰۹ھ
- ۲۵۲۔ زین العابدین [زین العابدین بن زید الدین علی بن حسین عالمی] (فقہ - ۱۰۷۳ھ) اپنے والد کے شاگرد
- ۲۵۳۔ زین العابدین [علی بن حسین بن علی بن ابی طالب ہاشمی] (امام جبارم - ۹۵ھ)
- ۲۵۴۔ زین العابدین [شیخ زین العابدین مازندرانی حائری] (فقہ - بعد ۱۳۰۷ھ) ابن کی وفات پر ایک بیٹے شیخ محمد بن ان کے جانشین ہوئے۔ ذوق العابد
- ۲۵۵۔ زین العابدین بن حسن بن علی بن محمد جرجانی [فاضل - ادیب - شاعر و ب - ۱۰۷۸ھ] مسامک الرویہ فی شرح الحجیہ - وسطہ الفروع - رسالہ فقہ - تاریخ - جرجانی کے بھائی
- ۲۵۶۔ زین المشائخ [محمد بن ابوالقاسم بن یاجوگ بقالی خوارزمی] (نوی - انوی - ۵۶۲ھ) مفتح الزبیل - تقویم اللسان - شاگرد زعفرانی
- ۲۵۷۔ زین العابدین بن ابراہیم بن خیرمصری حنفی [فقہ - ۹۷۰ھ] (دو کتبوں انجم لودر و حلاوان)
- ۲۵۸۔ زین زادہ [حسین بن احمد] (نوی - صدی دوازدہم) ۱۱۶۸ھ میں زندہ تھا۔ فوائد الشیخ علی ابواب الکافیہ - معرب الاقوال
- ۲۵۹۔ زین الدین [قاضی عبداللہ شہر ملا محمد عمر بن قاضی غوث محمد بن قاضی محمد سعید عمری بخاری بخاری] (فقہ - مفسر - ادیب - فلسفی - شاعر فارسی - ۱۲۲۵ھ) شاگرد آرزو - گنج شایگان - مشنوی سوز و گداز - عمر ۹۲
- ۲۶۰۔ سالار مسعود [سالار مسعود بخاری (بائے میل - سالار حبیب)] (صوفی - ۴۲۴ھ) پیرانچ (موجود غزنی کے کھلیجے) محمد بن متقیہ کی نسل سے عمر ۳۰ سال
- ۲۶۱۔ سالار - ابوالرحمن الحاجب سالم بن احمد بن سالم بنی ہمدانی [نوی - صوفی - ۶۱۱ھ] نقیب جموی کا استاد - متقیب کے نام سے مشہور ہے۔

۴۶۔ سالم (شیخ سید الدین سالم بن محفوظ بن عزیز علی شیبی) (حقیقہ - مدی مشرق مقدس) سید علی بن طاووس نے ان کی روایت کی ہے کتاب
المنہاج علم الکلام میں۔ استاد محفوظ حسینی

۲۰۴. سالم [شيخ معين الدين ابو الحسن سالم بن علي مصري رازي شمس] [فقيه - همدی نعمت] معاصر علامہ مقلی
۲۰۵. سالم [ابو عبدیہ سالم بن کریم بن عبد اللہ] [ابوسلک کاسی] [محدث - دوسری ہمدی] جناب صادق و کاظم سے روایت کی
۲۰۶. سالم بن ابی الجعد [سالم بن ابی الجعد رافضی کوفی] [ابھی - محدث - ۷۹]

۲۰۶۶۔ سالم بن عبداللہ [سالم بن عبداللہ بن عمر بن خطاب مدنی] [تابعی - محدث فقہ - ۱۰۶ھ] مدینہ سے
 ۲۰۶۷۔ سالم بن معقل [سالم بن معقل فارسی اصبحری] [صحابی - ۱۲ھ] امام ابو حنیفہ بن عقیل بن ربیعہ کے غلام
 ۲۰۶۸۔ سائب [ابو العباس نعیمی کٹی] [شاعر عرب - ۱۰۰ھ] علاؤ الدین غیبی - فاسن - آل محمد کا دشمن - بی امیہ کا طرفدار [مغلیہ]

۲۰۹- سبأ الجوزی [شکرالمدین یوسف بن فرغی الباقی اذنی] (مورخ- محدث- ۴۵۳ هـ دمشق) تاریخ حواء الزمان- تذکره خواص الناس
شرح سبأ- [سبأ حسن- مولوی سبأ حسن گاندھی- واعظ فاضل- حبی]

۲۰۶۰- سبکی [سراج الدین عبد الوہاب شافعی] (النفیۃ - رحمانی) ۱۷۷۱ء، طبقات الشافعیۃ - جمع النجوات اصول فقہ میں
۲۰۶۱- سبکی [فتح الدین ابوالحسن علی بن عبدالکافی بن علی بن زحری شافعی مصری] (محدثات عیسویہ - مشکوٰۃ) ۵۸۴ھ ولادت ۷۸۳ھ قاضی القضاة۔

۲- سیدی ابوالحسن بن علی حاکم سجستانی، کتاب التبصره فی فتنائل القرون
 ۳- سیف الدین محمد بن علی بن احمد بن یونس، تاریخ سلجوقی، ج ۱، ص ۶۷

انکساریت اور شریعت میں سے

۲۰۴۰۔ کتابی اسکائی (۱۱۱۹)۔ نویں سواران میں
 ۲۰۴۰۱۔ کتابی اسکائی (۱۱۱۹)۔ نویں سواران میں

(۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰)

(۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰)

(۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰)

(۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰)

(۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰)

(۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰)

(۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰)

(۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰)

(۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰)

(۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

[illegible]

۲۰۸۱. غزالی (عالم الدین ابو الحسن علی بن حسین عمر السمرقندی النعمانی شافعی) [نوی. نوی. ۳۳۰ و ۳۳۱] شافعی، سلفی، اوو، بعضی کا شاعر

[illegible][illegible]

۱۰۰۰. سید ابوالحسن علی (سید ابوالحسن) از تالیفات سید ابوالحسن علی (سید ابوالحسن) شرح موجبات القبول
۱۰۰۱. سید ابوالحسن علی (سید ابوالحسن) از تالیفات سید ابوالحسن علی (سید ابوالحسن) شرح موجبات القبول

[illegible]

- ۲۰۸۸۔ سراج الدین [سراج الدین بن نور الدین] (محدث - ۸۰۳) شرح بخاری - شرح عمدہ
- ۲۰۸۹۔ سراج الدین [سراج الدین غزنوی ہندی مصری] (فقہ - ۷۹۳) شامل فقہیں - شرح جامع الصغیر - شرح منار - کتاب الخلافہ - لوائح الاوار - لوائح شرح جمع الجوامع -
- ۲۰۹۰۔ سراقہ بن حارث [سراقہ بن حارث] (صحابی - ۸) جنگ حنین میں مارے گئے۔
- ۲۰۹۱۔ سراقہ بن مالک [سراقہ بن مالک مدنی] (صحابی - شاعر - ۲۳)
- ۲۰۹۲۔ سرفوش [محمد فضل دہلوی] (شاعر فارسی - ۱۱۲۶)
- ۲۰۹۳۔ سرو [سرد دہلوی] (صوفی - ۱۰۷۰) بالکل رہنہ رہتے تھے - عالمگیر نے قتل کر دیا
- ۲۰۹۴۔ سروجی [فتحی الدین عبداللہ بن علی بن نجدہ سروجی] (ناظم - نارتھوی - ۹۳۳ قہرہ) ولادت ۶۲۷ - سروج -
- ۲۰۹۵۔ سرتقی [شیخ ابوالحسن سری بن مغلس سقنی بغدادی] (صوفی - ۲۵۳ بعد ا) معروف کرنی کے مرید - جنید بغدادی کے ماموں اور خسر - معروف امام رضا کے دربان تھے۔
- ۲۰۹۶۔ سری موصلی [سری بن احمد بن سری موصلی] (شاعر - ۳۶۳)
- ۲۰۹۷۔ سعد بن خلعت [سعد بن خلعت بن سعید قرظی] (ادیب - صدی ششم) ابوالقاسم خناس کاشاگرد - یوسفان مالکی سو برس پہلے ہوا ہے۔
- ۲۰۹۸۔ سعد بن عبادہ [سعد بن عبادہ خراجی انصاری] (صحابی - ۱۵ حوران) ۱۲ لقبوں میں سے - انصار کے سردار
- ۲۰۹۹۔ سعد بن عبداللہ ثقی [سعد بن عبداللہ ثقی] (فقہ - محدث - تیسری صدی) معاصر امام حسن عسکری - بعد از الدجتم جلد و صفاری کے بعد از علادہ
- ۲۱۰۰۔ سعد بن معاذ [سعد بن معاذ انصاری اوسی] (صحابی - ۵) عقبہ اول و ثانیہ کے درمیان مدینہ میں لڑے جو جنگ خندق کے زخم سے انتقال فرما گئے۔
- ۲۱۰۱۔ سعد بن ابی وقاص [مالک بن وہب زہری] (صحابی - محدث - ۵۵ھ) ۷۰ - وقت اسلام ۱۷ سال - عشرہ مبشرہ سے ہیں
- ۲۱۰۲۔ سعد الدین فارسی [سعد الدین مروان بن عبداللہ فارسی] (ادیب - شاعر - ۹۹۱ و شوق) معاصر بھی عہد ملک ہما (یزدکچہ تازیانی)
- ۲۱۰۳۔ سعد اللہ [مفتی سعد اللہ بلواری] (ادیب - فقہ - ۱۲۹۴ راپور) ولادت ۱۲۱۹ - نوادر الاصول شرح فصول الکبریٰ - عروض و قافیہ - مفید الطلاب فی خاصیت الاواب - میزان الافکار شرح میار الاشعار - رسالہ تشبیہ و استعارہ -
- ۲۱۰۴۔ سعد اللہ [سید سعد اللہ سلونی شطاری قادری] (صوفی - ۱۱۳۸ سورت) سلون تصنیف الراء باویں صدیوں میں پھر شورش آری -
- ۲۱۰۵۔ سعدون [ابوعلی سعید البصری] (مجتہد - بعد - ۲۵) [سعدی - و لکھو ابو عبداللہ سعدی]
- ۲۱۰۶۔ سعدی [شیخ مصطفیٰ الدین عبداللہ شیرازی] (صوفی - شاعر فارسی - ۹۹۱) گلستان - بوستان - تھناء وغیرہ - شاگرد ابن جوزی - عمر ۱۱ -
- ۲۱۰۷۔ سعید (محمد) [محمد سعید عمری بخاری بخاری] (حکیم - شاعر فارسی - صدی سیزدہم)
- ۲۱۰۸۔ سعید بن ابراہیم [سعید بن ابراہیم بن عبدالرحمن بن عوف] (تابعی - فقہ - ۱۲۵) قاضی مدینہ - عمر ۷۲
- ۲۱۰۹۔ سعید بن جبیر [ابو عبداللہ سعید بن جبیر بن ہاشم ابی اسدی کوئی] (مفسر - محدث - تابعی - ۹۵ واسط) سکونت مکہ و کوفہ - عمر ۴۹ -
- امام زین العابدین کے صحابی - حجاج نے شہید کیا
- ۲۱۱۰۔ سعید بن خالد [سعید بن خالد بن سعید بن خالد بن اوس] (صحابی - ۱۷) جنگ مرج الصفر میں مارے گئے۔
- ۲۱۱۱۔ سعید بن زید [سعید بن زید ابو الاعماد عدوی قرظی] (محدث - ۵۱) عمر کی بہن فاطمہ کے شوہر عشرہ مبشرہ سے ہیں عمر ۷۴
- ۲۱۱۲۔ سعید بن سعد [سعید بن سعد بن عبادہ خزرجی] (صحابی - ۱۰) علی کوفہ سے یمن کے گورنر
- ۲۱۱۳۔ سعید بن العاص [سعید بن العاص اموی] (صحابی - ۵۹) عام الحجۃ کو پیدا ہوئے مصحف عثمان کی ترتیب میں یہ بھی شریک تھے۔
- ۲۱۱۴۔ سعید بن مسیب [ابو سعید بن مسیب بن حزن غزوئی مدنی] (تابعی - فقہ - محدث - ۹۱ یا ۹۲ھ) ولادت ۱۵۲ھ مدینہ کے فضلاء -

- ۲۱۱۵۔ سفینی [حسام الدین حسن بن علی حنفی] (فقہ - ۷۱۴ھ) نہایت شرح ہدایہ
- ۲۱۱۶۔ سفاسفی [ابو اسحاق ابراہیم بن محمد سفاسفی] (نحوی - مفسر - ۷۴۲ھ) التجدید اور بقرآن میں - ابو حیان کا شاگرد
- ۲۱۱۷۔ سفیان ثوری [شیخ عبداللہ سفیان بن سعید بن مسروق کوفی] (حدیث - فقہ - ۱۶۱ ہجری - ۷۴۲ھ) شاگرد امام مالک -
جلیل بغدادی کے پیر - ولادت ۹۹۹ھ
- ۲۱۱۸۔ سفیان بن عیینہ [ابو محمد سفیان بن عیینہ بن ابی عمران میمون ہلانی کوفی کئی] (مفسر - محدث - فقہ - ۱۹۸ھ) شاگرد ابو حنیفہ - عمر ۹۱
- ۲۱۱۹۔ سکاکی [سراج الدین ابو یوسف وسعت بن ابوبکر محمد بن علی خوارزمی] (ادب - فقہ - منکلم - ۲۲۴ خوارزم - استفاح العلم - ولادت ۵۵۵
- ۲۱۲۰۔ سکری [فتح ابوسعید بن حسین بن عبداللہ سکری عسکری] (نحوی - لغوی - ۲۷۵ھ) ازنیس صلب بن ابی صفہ - ولادت ۲۱۲
- ۲۱۲۱۔ سکینہ [سکینہ بنت الحسین بن علی بن ابیطالب] (شاعرہ - ۱۱۷ھ) اہلسنت کے موافق اول مصعب بن زبیر سے پھر عبداللہ بن عثمان بن عفان سے
- بن حکیم بن حزام سے نکاح ہوا - اہل تشیع نے جواب شریعت میں ثابت کیا ہے کہ کسی میں قید خانہ شام میں اسحاق کیا۔
- ۲۱۲۲۔ سلام علی [سلام بن عبدالعزیز دہلی علی] (فقہ - منکلم - حدیث - نجم) شاگرد مفید و مرقیہ - دکن الٹا فی تقریر اصول مریم فقہ - درجہ
- ۲۱۲۳۔ سلام اللہ [سلام اللہ راسیدی بن شیخ الاسلام] (فقہ - محدث - مفسر - ۱۲۱۹ھ) ازنیس عبدالرحمن دہلی - کالین حاشیہ جلالین - ترجمہ بخاری فارسی - اصول حدیث -
- ۲۱۲۴۔ سلام بغدادی [سلام بن محمد بن اسماعیل ازنی بغدادی] (محدث - فقہ - ۳۳۹ھ) کتاب الغیہ - کشف الخیرۃ - کتاب المغنی فقہ میں کتاب الحج
- ۲۱۲۵۔ سلامی [ابو الحسن محمد بن عبداللہ بن محمد غزالی بغدادی] (شاعر - ۳۹۳ھ) ولادت ۳۳۹ھ کثرت کتب - نصف الدولہ کی شرح میں قصیدہ کہا
- ۲۱۲۶۔ سلامی [ابو الفضل محمد بن ناصر بن محمد بغدادی] (محدث - ادب - ۵۵۰ھ) بغداد - ولادت ۲۶۷ھ
- ۲۱۲۷۔ سلامی [احمد بن خالد ناصری سلامی مروکشی] (مورخ - ادب - صدی چہارم) استقصاء الاخبار جہر کاش کی تاریخ و تاریخ کرامت کے نگار
- ۲۱۲۸۔ سلطان العلماء [ابو یوسف علیہ سلطان سیب بن رفیع الدین محمد راضیانی] (عالم حقوق - مدق - ۱۱۶۶ھ)
- ۲۱۲۹۔ سلطان العلماء [سید محمد بن سید ولد علی لکھوی] (فقہ - منکلم - بعد ۱۲۷۷ھ) (دیکھو محمد)
- ۲۱۳۰۔ سلفی [حافظ صدر الدین ابوطاہر احمد بن محمد احمد اصفہانی شافعی] (محدث - مورخ - فقہ - لغوی - ۷۶۷ھ اسکندریہ) تاریخ - کیاہری خطیب
- تریزی کا شاگرد - ولادت ۴۷۲ھ - عمر ۱۰۶
- ۲۱۳۱۔ سلماسی [سید محمد بن ہبہ اللہ بن عبداللہ سلماسی شافعی] (فقہ - ۷۷۴ھ) بغداد - سلماس علاقہ آذربائیجان میں
- ۲۱۳۲۔ سلطان سادہ [جمال الدین بغدادی] (شاعر فارسی - ۷۷۸ھ) عراق - بیرجین نوایں و انیر اوایں و الیاء بغداد
- ۲۱۳۳۔ سلطان فارسی [سلطان قدوسی] (کافی - محدث - ۳۵۷ھ - ۳۶۱ھ) (این) بکرت کاول سلطان جو عمر خانی سول بیض کہ تہجیزت علیہ کلا نازہ بیضا
- ۲۱۳۴۔ سلم بن کورث [سلم بن کورث اعلی مدنی] (کافی - محدث - ۴۴۴ھ) عمر ۸۰
- ۲۱۳۵۔ سلم بن اوب [ابو القاسم یا ابو سلم بن اوب بن سلیم رازی شافعی] (فقہ - ادب - ۴۴۴ھ) عمر ۸۰ سے زیادہ - ابو حامد سمرقانی کا شاگرد - کتاب الاشارہ - تہذیب الکویت (دیکھو ابو الفتح رازی)
- ۲۱۳۶۔ سلم بن شعیب [شیخ سلیم بن شعیب] (حدیث - ۹۷۹ھ) تہذیب کبری میں مراد - ابو جہلگیر بادشاہ کے پیر
- ۲۱۳۷۔ سلم بن قیس [ابو صادق سلیم بن قیس ہلانی عامری کوفی شعیبی] (محدث - نوادر حدیثی اول) ازنا محاب علی - ہاماموں کی خدمت سے فیضیاب ہوا - کتاب الحدیث -
- ۲۱۳۸۔ سلیمان بخاری [شیخ سلیمان بن علی بن سلیمان بخاری شافعی] (فقہ - ۱۱۰۱ھ)
- ۲۱۳۹۔ سلیمان بخاری [شیخ ابوالحسن سلیمان بن عبداللہ بن علی بخاری شافعی] (فقہ - ۱۱۲۱ھ) بخاری بخاری

- ۳۰۔ ابوسلیمان قندوزی [سلیمان بن قاضی کلان قندوزی] مخفی قسطنطنیہ کی جنوبی نقشہ کشی [صوفی - ۱۲۹۳ قسطنطنیہ] بیابان المودۃ
- ۳۱۔ سلیمان حلوانی [ابو عبد اللہ سلیمان بن محمد بن العقی حلوانی تھروانی قندازی] [نوی - ۴۹۴ بغداد]
- ۳۲۔ سلیمان بن خالد ابو اسحق سلیمان بن خالد ہلالی کوئی [محدث - دوسری صدی] معاصر خباب صادق
- ۳۳۔ سلیمان بن زہراوی [سلیمان بن زہراوی] [نوی - ۴۹۴ قرطبہ] نحاس سیرانی اور زجاج وغیرہ سے روایت کی
- ۳۴۔ سلیمان بن سفیان [ابو داؤد سلیمان بن سفیان المشرق کوئی] [محدث - ۲۳۰ ع - ۷۰ ع]
- ۳۵۔ سلیمان [شاہد] [سلیمان] [صوفی - ۱۰۴۵]
- ۳۶۔ سلیمان بن صالح [سلیمان بن صالح بن احمد بن یحییٰ بن صفور دمانی] [فقہ - ۱۰۸۵ اکر بلا]
- ۳۷۔ سلیمان بن مرد [سلیمان بن مردوزائی کوئی] [صوفی - ۹۵] انتقام خون حسین میں عبدالملک کی فوج سے لڑ کر شہید ہوئے
- ۳۸۔ سلیمان بن علی [سلیمان بن علی کوئی] [اصل تلمسانی] [صوفی - ۹۰ دمشق] ابن عربی کے طریق پر تھے۔
- ۳۹۔ سلیمان کاظمی [شیخ سلیمان بن محمد صدیادی عالی کاظمی] [فقہ - صدی یازدہم] معاصر حرطالی
- ۴۰۔ سلیمان بن زید [سلیمان بن حسین طباطبائی] [نوی - ۱۲۵۴] [فقہ - ۱۲۵۴] [نیز دیکھو ابو جابر]
- ۴۱۔ سلیمان بن یسار [ابو یوسف سلیمان بن یسار] [تلمی - محدث - ۱۰۸ مدینہ] سیبویہ زوجہ نبی کے غلام - مدینہ کا مفسر ہوئے۔ عمر ۷۰
- ۴۲۔ ساعد [ابو داؤد ساعد بن ہرمان بن عبدالرحمان حضرمی] [محدث - ۱۲۵ مدینہ] امام جعفر صادق و کاظم سے روایت کی۔ عمر ۶۰
- ۴۳۔ ساسک [ساک بن حرب ذہلی] [تلمی - ۱۲۳۰] [نیز دیکھو ابو جابر]
- ۴۴۔ سنان [ابوسعید اسماعیل بن علی بن حسین رازی مشتری] [محدث - ۴۴۵]
- ۴۵۔ سنان [ابوبکر ابی ہریرہ سعد باہلی بصری] [محدث - ۲۰۳ یا ۲۰۴ ولادت ۱۱۱ - منصف دواغی کا معاصر]
- ۴۶۔ سمروہ [سمروہ بن جندب فزاری] [صوفی - ۵۹ بصرہ]
- ۴۷۔ سمرقندی [اسحاق بن محمد سمرقندی ماتری] [حکیم - شکم - ۳۴۲] سواد فہم اصول دین میں
- ۴۸۔ سمرقندی [شمس الدین محمد] [منطقی - ۱۲۰۳] قسطاس المیزان منطقی میں
- ۴۹۔ سمرقندی [شمس الدین محمد بن اشرف] [مهندس - ۶۰۰] اشکال التامیس ہندسہ میں
- ۵۰۔ سمرقندی [نجیب الدین ابو حامد محمد بن علی بن عمر] [طیب - ۹۱۸] اسباب الامراض - بحیاتیات کلمات طبع میں۔
- ۵۱۔ سمصانی [ابوسعید عبد الکرم بن ابوبکر محمدی مروزی شافعی] [محدث - نساب - مورخ - ۵۴۲] کتاب الانساب - بحج البلدان بحج الشیخ
- ذیل تاریخ خطیب - تاریخ مرو - ولادت ۵۰۶
- ۵۲۔ سمویہ [اسماعیل بن عبد اللہ اصغفانی] [محدث - ۲۶۷]
- ۵۳۔ سمودی [سید نور الدین علی بن عبد اللہ شافعی مدنی] [مورخ - محدث - ۹۱۱] خلاصۃ الوفاء ووفاء الوفا و فی اعتبار دار المصطفیٰ - جو اہل العقیدین۔
- ۵۴۔ سین [شہاب الدین احمد بن یوسف حلبی] [نوی - مفسر - ۷۶۶] ابوجان کا شاگرد
- ۵۵۔ سمیہ [سمیہ (والدہ عمار بن ابی سلمیہ) - ۷۶۶] اسلام میں پہلی شہید ہے۔ ابو جہل کے ہاتھ سے کھنکھانے لگی تھی
- ۵۶۔ سنائی [حکیم ابوالجوزی محمد بن محمد بن آدم غزنوی] [حکیم سنائی] [اصوفی - شاعر فارسی حکیم - ۵۶۵ یا ۵۵۹ غزنی] حدیثہ انتحار کی - مولانا روم
- ان کی بہت تعریف کی ہے۔ روایات اہل بیت میں ان کا نام محمد و دیکھا ہے۔ عمر ۶۲
- ۵۷۔ سنجکاشی [سنجرکاشی بن جبرئیل] [شاعر فارسی - ۱۰۲۱] اکبر آباد و کجاوریس ایران کا گروہ - دہاک اکبر و شاہزادگان۔

- ۲۱۶۸۔ سندھی (سندی) [محدث - ۱۱۳۸] حاشیہ بخاری
- ۲۱۶۹۔ سنوسی [محمد بن یوسف اشعری] (منکلم - ۸۹۵) عقیدہ اہل التوحید کے لیے سنوسی - اُم البراہین یعنی عقیدہ سنوسیہ منفرے
- ۲۱۷۰۔ سید [مزار فیح دہلوی] [شاعر اردو - ۱۱۹۵] ولادت ۱۱۲۵۔ شاہ حاتم اور خان آرزو کے شاگرد
- ۲۱۷۱۔ سید سوده [سودہ بنت زمعہ] (صحابیہ - ۲۲ مدینہ)
- ۲۱۷۲۔ سونہ سید محمد میر دہلوی لکھنوی [شاعر اردو - ۱۲۲۵] مباحثہ سودا
- ۲۱۷۳۔ سید سید بن غلام غنی کوئی [صحابی - ۸۱] عمر ۱۲۵ھ و ۱۲۷ھ ولادت ۲۷ عام الفیل
- ۲۱۷۴۔ سیدی [ابو العزیز محمد امین بغدادی] (نساب - ۷۰) سیالک الزہب فی معرفۃ قبائل العرب جو ۱۲۳۹ھ میں لکھی
- ۲۱۷۵۔ سیدی [ابراہیم بن محمد بن ترخان انصاری دمشقی] (طیب - فلسفی - ۶۹۰) تذکرۃ الامراء - خواص الامار
- ۲۱۷۶۔ سہروردی [حیاء الدین ابو النجیب عبد القادر بن عبد القادر بن محمد سہروردی] (صوفی - نقیہ - ۵۶۳) انزل محمد بن ابی بکر شیبانی
- سہروردی کے چچا
- ۲۱۷۷۔ سہروردی [شہاب الدین ابو حفص عمر بن عبد القادر بن محمد سہروردی بغدادی شافعی] (صوفی - ۶۳۲) غرر المعارف
- ۲۱۷۸۔ سہل بن سعد [سہل بن سعد ساعدی انصاری] (صحابی - محدث - ۹۱ مدینہ) وفات رسول کو وقت ۵ سال کے تھے۔
- ۲۱۷۹۔ سہل بن ضیف [سہل بن ضیف انصاری اوسی] (صحابی - محدث - ۳۸ کوثر) علی عرف سے مدینہ کے پھر فارس کے گورنر
- ۲۱۸۰۔ سہل شوستری [ابو محمد سہل بن عبد القادر بن رفیع شوستری] (صوفی - مفسر - ۲۸۳ بصرہ) تکریم ذوالنون مصری سے ملاقات کی
- عمر ۸۳۳ تفسیر۔
- ۲۱۸۱۔ سہل صلی [ابو الطیب سہل بن محمد بن سلیمان صلی صلی بن شافعی] (فقہ - منکلم - ادیب - ۳۸۷)
- ۲۱۸۲۔ سہیل [سہیل بن عمرو قرظی عامری] (صحابی - ۱۸۱ عمواس)
- ۲۱۸۳۔ سہیلی [ابو القاسم عبد الرحمان بن عبد القادر بن احمد بن سعد بن مالکی] (محدث - مورخ - بخوی - ۵۸۱ مرگش)روض اللغات یعنی شرح سیرۃ ابن ہشام - ولادت ۵۰۸ - ۱۷ سال کی عمر میں نابینا ہو گیا تھا۔
- ۲۱۸۴۔ سیالکونی [قاضی عبد الحکیم] (فقہ - منکلم - ۱۰۶۷) حاشیہ تفسیر میضائی - حاشیہ عقائد غندی و سنی - ترجمہ غنیۃ الطالبین
- ۲۱۸۵۔ سیبویہ [ابو بشر عمر بن عثمان بن قنبر حدیثی میضائی بصری بغدادی] (بخوی - ۱۸۰ھ و ۱۹۴ھ بغداد) خلیل و انفس الکبر کا شاگرد
- مفتی بن و متاخرین میں سب سے بڑا بخوی - کتاب بخویں - عمر ۳۲۲ھ
- ۲۱۸۶۔ سید ابراہیم [سید العلماء سید محمد ابراہیم بن ممتاز الخطا محقق بن سید حسین بن دلداری لکھنوی] (فقہ - حنفی)
- ۲۱۸۷۔ سید ابو [سید ابو الحسن محمد بن علی بن صفدر لکھنوی] (فقہ - حنفی)
- ۲۱۸۸۔ سید احمد [سید احمد بن سید ابراہیم] (فقہ - حنفی) حمایت الاسلام
- ۲۱۸۹۔ سید احمد [سید احمد مجاہد رائے بریلوی] (فقہ - صوفی - ۱۲۴۷ بالاکوٹ) مرید و حلیہ عبد العزیز دہلوی
- ۲۱۹۰۔ سید احمد [سید احمد دہلوی] (ادیب اردو - لکھنوی - ۱۳۳۴) جنگ تصفیہ اردو - انشا وادی النساء
- ۲۱۹۱۔ سید احمد [سید احمد گیسو دراز] (صوفی - ۱۰۵۸ کالجی) سید محمد کالجی کے بیٹے
- ۲۱۹۲۔ سید احمد [سید نظام الدین بن زین العابدین عالمی] (فقہ - صوفی یا زعم) شاگرد سہیلی معارف الہیہ کشف الحق و حق و مستطاع الشفاء
- ۲۱۹۳۔ سید اشرف جاگیر [سید اشرف جاگیر سنائی] (صوفی - ۸۰۸) مخدوم جانیان جاگشت کے مرید۔
- ۲۱۹۴۔ سید حسن رسولی [سید حسن رسولی خاں بخوی] (صوفی - ۱۱۰۷ مدینہ)

۱۹۲۰- سید حسن [سید حسن بن سید ولد ارغلی] (عالم - ۱۲۶۰) تذکرۃ الشیوخ و الشبان

۲۱۹۴- سید حسن غزنوی [سید حسن غزنوی] (شاعر فارسی - ۵۶۵)

۲۱۹۶۔ [سید حسین خٹک سوار] [مولوی۔ ۱۱۰] اجمیر (شاہنشاہ عالمگیری کے ساتھ ہند میں آئے۔ اجمیر کے صوبہ دار۔) (نیز دیکھو حسین سید)

۲۱۹۸۔ سید حمیری [ابو شمس اسماعیل بن محمد بن زید حمیری بصری] (شامی ۱۰۳۳ - ولادت ۱۰۱۵ - اس کے آبا و اجداد حضرت علی کو مبارک کہتے تھے مگر یہ -
 حاج اہلبیت تھا۔ (دیکھو اسماعیل حمیری)

۱۷۱۹۔ سید طفیل آسیہ طیف بن مطلب بن جید آفاقہ منظم۔ صدی یازدہم) سمارت شیخ بہائی سیف الشیعہ حق البیقین۔ برہان شیعہ حجتہ اولیاء۔ کتاب کبیر مشفق میں۔

۲۷۰۰۔ سید شریف حمید شریف الدین علی بن محمد بن علی حسینی حنفی جرجانی [۱] معظم فقہیہ - ۱۱۶۴ شیراز شرح مواقیف شریفیہ سطح فقہیہ کشف الحقائق
بیضادی شرح فرائض سراپا معر فیروز کوبیر محمد بن زید داہکی اولاد سے شاگرد قطب الدین رامزی پوسی۔ ولادت ۴۴۰ھ

۲۲۰۔ سید بن طاووس [ابوالقاسم رضی اللہ عنہ] بن موسیٰ بن طاووس [فقہیہ (۷۴۳ھ) کتابہ الاقبال، بیروت - طرافہ، شرح بیج اہل بلاغہ۔
رجع الشیخہ - (دیکھو ابن طاووس)

۲۲۲- سید عبدالعزیز عبداللہ بن نور الدین بن نعمت اللہ جزار می (فقہ) (۱۱۴۳ھ) سکونت شوشتر۔ رسالہ احمدیہ - تحفۃ السنیہ - مدنیۃ النور
شرح مفاتیح الشرائع۔

۶۶۔ سید العلماء [سید احمد بن نظام الدین ابراہیم بن سلام اللہ] (عالم فقیہ - ۱۰۱۵) اثبات الواجب (نیز دیکھو حسین (سید) و سید ابراہیم)

نہ ۲۳۸۔ سید علقن [سید محمد حسین بن ملک العلماء و ہندو حسن] (فقہ - ۱۳۶۵) بنائے اسلام

۲۲.۵- سید علی خاں [محمدالدین سید علی بن سید احمد بن سید محمود دشتکی شیرازی ششمی مدنی] (ادیب، شاعر، عارف، فقیه، ۱۱۰۴ هجری قمری تا ۱۱۷۰ هجری قمری) وفات ۱۰۵۲ هجری - الوتر الراجح - سفره العرف - شرح معجده کامله - شرح فوائد الصمدیه - حلائی النبی

۲۲۶۔ سید علی ہمدانی [امیر سید علی بن شہاب الدین محمد ہمدانی] (صوفی - محدث - ۸۶۶ء کشمیر) مودود القربے - وزیر الملوک - اور افغنیہ شیراز -
محمد بن عبدالعزیز قفانی - ولادت ۱۳۷۱ھ

٢٢٠٤. سيد علی اسیر علی بن خلف بن مطلب بن حیدر خوئی [فتحه - همدی یازدهم] معاصر حرعالمی. نور البصیر تفسیر القرآن و جزیر العقاب نکت البیان
٢٢٠٥. سيد علی آقا سید علی بن محمد علی شاه طائی حائری [فتحه - ١٢٣١ هـ] راض المسائل شرح مفاتیح

۲۶۰۹- سید علی [سید علی بن سید دلداری علی لکھنوی] (مفسر- ۱۲۵۹) تفسیر

۲۲۱۰۔ سید علی [سید علی بن سید محمد حسن کریمانی لکھنوی] (محدث۔ اوّل صدی چہار دہم) مجالس علویہ

۳۲۱۱۔ سید فیروز [سید فیروز] (صوفی - ۳۳۹ھ لاہور) کچھ دنوں دہلی میں بھی رہے

۶۷۱۲- سید قاسم [سید قاسم بن سید محمد طاهری] [تفصیل - صدی یازدهم] [مشارکت در شیخ بهائی - تعلیقات بر کتب اربعه و مجمل کتب فقهیه و کلامیه اصولیه]

۳۳۱۳۔ سید کاظم رشتی [سید کاظم بن قاسم رشتی] (فقہ - ۱۲۵۹ھ) حائری، لامع الحنفیہ۔ مطالع الانوار و شرح لوامع شیخ مقداد

۶۳۱۳۔ سیکلیم طباطبائی [مختصر کاظم طباطبائی کجی] (نقیہ - جی)

۲۲۱۵- سید ماجد [سید ابو علی ماجد بن ہاشم بن علی بحرانی] (حقیقہ - محدث - ۱۰۳۸) سلاسل الکبریٰ - رسالہ یوسفیہ - تصنیف و تدوین

۷۲۱۶. سید محمد زید محمدی دہلوی ابن سید جعفر علی (اصوفی - لویہ - کتاب - ۸۹۱) عظیمہ روستن چراغ دلہی - بحر المعانی بحر الانساب - معاصر ہیکل لودھی۔

۲۲۱۷- سید محمد گیسو در ازبک سید شریف عرف سید ابراج حسینی [اصدنی- ۸۷۴ م گلبکر] کو لاادت ۷۲۰- زید بن سید کی نسل م- و تن حریغ و بی کو

- ۲۲۴۱۔ شافعی [امام ابو عبد اللہ محمد بن ادریس بن عباس ہاشمی عسقلانی مصری] (فقیہ - ۳۰۴ھ قاهرہ) ولادت ۵۰ھ بغداد مولیٰ سلیمان بن داؤد
- ۲۲۴۲۔ شاد چراغ [سید احمد بن موسیٰ بن جعفر ہادی مدنی شیرازی] (فاضل - محدث - آغا زہدی سوم) امام رضا کے بھائی
- ۲۲۴۳۔ شیرازی [عبد اللہ] (عالم - ۱۱۰۶ھ) سراج الاطراف فی دایع الاشراف عنوان البیان فی النصار
- ۲۲۴۴۔ شیرینی [ابراہیم بن عمر بن علی مالکی شریفی] (محدث - ۱۱۰۶ھ) فتوحات و مہینہ شرح اربعین النور
- ۲۲۴۵۔ شہبازی [محمد بن امین الدین شہبازی تبریزی] (صوفی حکیم - واعظ -) گلشن راز - مرآۃ الحقین رسالت نامہ حق الباقین
- ۲۲۴۶۔ شہبازی [سید مومن برج شہبازی] (عالم - آغا زہدی چارہم) ذوالابصار فی مناقب آل بیت النبی المختار
- ۲۲۴۷۔ شہلی [ابو جعفر بن یونس خراسانی قزاقی مالکی] (صوفی - ۵۳۳ھ بغداد) عمرہ - مرید مجید بغدادی - مشاد و مہدی کے پیر بھائی
- ۲۲۴۸۔ شہلی شافعی [محمد بن یونس بن عبد اللہ اعظم حرانی] (ادیب متکلم - مورخ - ۱۳۳۲ھ) الفاروق - المنان - المامون - ابوالکلام علم الکلام ابوالکلام
- الکلیہ - شاگرد احمد علی سہاروردی علی عباس چہا کوئی دار الشافعیین و مہدی ولادت ۶۱۵ھ
- ۲۲۴۹۔ شجاع [شجاع بن ابی دہب اسدی] (صحابی - ۱۲) کچھ ادب چالیس کی عمر میں جنگ بامدین شہید ہوئے
- ۲۲۵۰۔ شداد [شداد بن اوس شامی] (محدث - ۵۵ھ قدس) حسان بن ثابت کے بھتیجے - عمرہ
- ۲۲۵۱۔ شرمینی [محمد بن محمد شرمینی شافعی] (خطیب مفسر - ۹۷ھ) تفسیر سراج المنیر - ارتقاء فی حل الفاظ المختصر ابی شجاع -
- ۲۲۵۲۔ شرمینی [شہاب الدین احمد شرمینی] (محدث - ۸۹ھ) تجرید الصریح لا حدیث الجاہل للہج
- ۲۲۵۳۔ شرمیل [شرمیل بن حسنہ گندی] (صحابی - ۸۰ھ) عمر کی طرف سے چھائی شام کا حکم - عمر ۶۶
- ۲۲۵۴۔ شرمیل [شرمیل بن مصعب بن اسود گندی] (صحابی - ۴۱) ساریہ کی طرف سے حصہ کا گورنر - ابو الماعز سلمیٰ کی طرح علی کا مخالف
- ۲۲۵۵۔ شرف الدین [ادیر شرف الدین علی بن حمزہ اللہ شولستانی] (فقیہ - ۱۰۵۰ھ) شاگرد تفریشی و مرزا استر آبادی - از شافعی محمد باقر طبری
- ۲۲۵۶۔ شرف الدین آل [قاضی حامد بن محمد بن حامد بریدی آبی شیبی] (فقیہ - فاضل - متبحر -) آداب قریۃ علائق قریب - کتاب الامتہ صیالہ
- عین المختار -
- ۲۲۵۷۔ شرف الدین اربلی [ابو الفضل احمد بن کمال الدین موسیٰ بن رضی الدین یونس شافعی اربلی] (فقیہ - ۶۲۲ھ) مولیٰ کے مدرسہ قاهرہ کا مدرس
- ۲۲۵۸۔ شرف الدین دیلمی [امام عبد المؤمن بن خلف بن ابوالحسن دیلمی] (محدث - نساب - ۷۰۵ھ قاهرہ) ولادت ۶۱۳ھ
- ۲۲۵۹۔ شرف الدین غری [قاضی عبد الوہاب بن فضل الصمد غری] (فقیہ - ادیب - کاتب - ۷۱۷ھ) ولادت ۶۲۳ھ - معروف شام میں قاضی رہا
- ۲۲۶۰۔ شرف الدین نجفی [شیخ شرف الدین بن علی استر آبادی نجفی] (محدث - حدیث - ہادی) شاگرد نور الدین علی بن عبد العالی لکنی - آیات الباہر
- ۲۲۶۱۔ شرف الدین [امام عبد اللہ مجازی] (صوفی - عالم - ۱۱۲۷ھ) شرح کتاب الحکم تصوف میں تحفۃ الساطعین جو تاریخ مصر ہے -
- ۲۲۶۲۔ شرف الدین [احمد بن شرف الدین اشرفی] (صوفی - ۹۹۳ھ) السلوک الی ملک الملوک
- ۲۲۶۳۔ شرف الدین [احمد بن محمد شرف الدین] (ادیب - ۱۲۵۶ھ) نقحۃ الیمین - انشاء عجیب العجاہ - حقیقۃ الافراح (دیکھو احمد عابد)
- ۲۲۶۴۔ شرف [قاضی ابوالامین شرف الدین بن علی بن شرف الدین] (محدث - ۷۷ھ) کوفہ شروع خلافت عمر سے ۵۰ سال کو کوفہ قاضی رہا شرف
- ۲۲۶۵۔ شرف [شرف بن ابی ابوالفتح حارثی سجستانی] (صحابی - محدث - ۷۸۰ھ) علی کے بزرگ اصحاب سے عمر ۱۳۰
- ۲۲۶۶۔ شرفی [احمد] (ادیب - ۶۱۹ھ) شرح مقامات حریری -
- ۲۲۶۷۔ شریف العلماء [شرف الدین محمد بن حسن علی مازندرانی حارثی] (فقیہ - ۱۲۴۶ھ) عارف - آقا سید ابراہیم اور آقا سید دہلوی کے استاد
- ۲۲۶۸۔ شریک [قاضی ابوالفتح شریک بن عبد اللہ بن حارث غلی غازی کوئی] (فقیہ - محدث - ۷۷ھ) ولادت ۵۰ھ بغدادی علی کا قتل کیا
- کرتا - ابو جعفر علی بن عقیق کرتا - ہمدی عباسی کے عہد میں کوفہ کا قاضی - شاگرد ابو جعفر
- ۲۲۶۹۔ شریف بن محمد بن ابن بزرگ ہمدانی ۳ سال سطل رہا -

- ۲۲۹۶ - شترجی [ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن سارہ البکری الشترجی] (شاعری - ناثر - نثری - ۵۱۷ مریہ)
- ۲۲۹۷ - شہزادہ [شہاب الدین ابوالحسن یوسف بن اسماعیل بن علی کوفی حلی] (ادیب - شاعری - ۹۳۵) ولادت ۵۹۲ م طبع اس کا استاد ابن الجوزی طائی بختری باشندہ جرجس جو ۹۱۱ م پیدا ۹۲۸ م فوت ہوا
- ۲۲۹۸ - شولانی [امام محمد بن علی بن محمد بن عبد اللہ شولانی صنفانی] (حدیث - مفسر - ۱۲۵۰) قبل الاولاد شرح منقی الاخبار قصیر کتاب الموعوظات
- ۲۲۹۹ - شولستانی [اسیر شرف الدین علی بن حمزہ اندلسانی طابانی] (فقیر - ۵۰۰) (نصف) شاگرد قاضی و مرزا محمد اسرار دی - از شائع لا محذور علی
- ۲۳۰۰ - شہاب صغری [محمد بن یوسف بن مسعود مصلی] (ادیب - شاعری - ۹۷۵) ولادت ۵۹۳ م مصل سکونت طبع
- ۲۳۰۱ - شہاب الدین مکی [علامہ محمود بن سلمان بن عبد علی دمشقی مصلی] (شاعری - کاتبہ - ۷۵۵) احسن التوسل - معارف العشاق - مسائل الاحباب
- ۲۳۰۲ - شہاب الدین دولت آبادی [کمال الصفا قاضی شہاب الدین دولت آبادی جو پوری] (فقیر - مفسر - ادیب - ۸۴۹) تفسیر بحر حواش صافی لکھا ہوا السعداء - ارشاد الفحو - بیان البیان - شرح برودی - قادی ابراہیم شای - حاشیہ کافہ
- ۲۳۰۳ - شہاب الدین نصیری [ابوالعباس احمد بن عثمان بن ابی کریمیدی] (نثری - نثری - ۷۸۸)
- ۲۳۰۴ - شہاب الدین مہروردی [ابو حفص شہاب الدین عمر بن عبد اللہ بن محمد مہروردی شافعی] (صوفی - فقیر - ۹۳۲) بغداد (از نسل محمد بن ابی بکر - افضل - نام طبع - ۹۹ - عمارت المعارف
- ۲۳۰۵ - شہاب الدین قزوانی [شہاب الدین محمد بن ادریس صہباجی قزوانی مالکی] (فقیر - ۷۸۴) انوار البروق فی انوار العروق (دفہ) شرح تنقیح الفصول (اصول)
- ۲۳۰۶ - شہاب الدین صبر [شہاب الدین احمد بن عبد الرحمان بن عبد الغفر مقدسی صنفی] (مؤرخ - ۷۹۷) دمشق مدون مصر میں ہا البدر المیزانی
- ۲۳۰۷ - شہاب الدین شولانی [ابوالفتح محمد بن محمد مہروردی شافعی] (صوفی - حکیم - ۸۹۷) طبع ۳۷۶
- ۲۳۰۸ - شہزادہ [فرخانشاہ شہزادہ بنت ابی نصر احمد بن فرج بغدادی] (کاتبہ - عالمہ - ۵۴۴) بغداد
- ۲۳۰۹ - شہزادہ [شہزادہ شیریہ بن شہزادہ بدلی] (محدث - ۸۵۸) اپنے والد کی فرسوں الاخبار کو مرتب کیا
- ۲۳۱۰ - شہزوری [قاضی کمال الدین ابو الفضل محمد بن عبد اللہ بن قاسم شافعی] (فقیر - ۵۷۲) حلی الدین شیرازی کے والد - ولادت ۴۹۲ م مصل و دمشق کا قاضی رہا
- ۲۳۱۱ - شہزوری [حلی الدین ابو حامد محمد بن قاضی کمال الدین شہزوری شافعی] (فقیر - ۵۸۷) مصل (ولادت ۵۱۰ - دمشق و حلب کا قاضی رہا پھر شاہ مصل کا مکتبہ سلطنت
- ۲۳۱۲ - شہرستانی [ابو الفتح محمد بن ابوالقاسم عبد الکرم بن ابوبکر احمد شہرستانی] (متکلم - ۵۴۸) الملل والنحل - خزانة الکلام - مناج بیان ولادت ۴۹۴ م شہرستان قریہ در میان نیشاپور و خوارزم کے
- ۲۳۱۳ - شہید اول [شمس الدین ابو عبد اللہ محمد بن جمال الدین علی بن شمس الدین محمد عالمی] (فقیر - ۸۲۷) دمشق شاگرد فخر المصنفین - لمور دروس - غایۃ المراد - اربعین - ددۃ الباریہ - الفیہ - استدراک - کتاب الذکر
- ۲۳۱۴ - شہید ثانی [زمین الدین بن نور الدین علی بن احمد (معروف بابین الجہ) - (فقیر - ۹۷۹) شاگرد سی - رسالہ الکلام شرح شرائع الاسلام منہ المرید مسکن الخوا - روضۃ البیہ - مقاصد العلیہ - شرح الفیہ - رسالۃ غیبیہ - غایۃ المراد - شرح لمور - روضۃ الجنان - شرح ارشاد کشف المرید - جواد تعلیہ میت - درایہ - غیۃ القاصدین - رسالۃ اسعفیہ
- ۲۳۱۵ - شہید ثالث [قاضی نور الدین شریف شوسری اکبر آبادی] (فقیر - متکلم - ۱۰۱۹) اگر ۱۰۱۹ م مجلس المومنین - احقاق الحق - مصائب لنواصب - صوامع ہر قدر صوفی - شرح دین المیزان - عدۃ الارباب - تنقیح العقول - سحاب المیر - گزیر تباہور - حاشیہ تہذیب - حاشیہ قواعد علم - حاشیہ شریعت

اسماء

ابو

شہزادہ

- ۲۳۱۶- شہید رابع (عزیز احمد مدنی بن ہدایت اللہ اصغرانی) [نقیہ - ۱۷۱۴ اشہد] شرح دروس - دہلی میں حکیم مرزا محمد دہلوی صاحب زبنت شہید رابع
- ۲۳۱۷- شہید فاس (عاجی محمد علی بن محمد رفائی تزدینی) [نقیہ - ۱۷۶۴ قزوین] مجالس المتقین - ایران میں شہید الف مشہوریں اگرچہ شہید سب سے پہلے
- ۲۳۱۸- شہیدی (شہیدی قاسمی) [شاعر فارسی - ۹۳۵ سرکشی] یعقوب والی تیرنگ ملک الشعراء - ایران میں سرکشی بجا پر اور بگڑات کا شاہنشاہ پاس رہا۔
- ۲۳۱۹- شبلی (محمد بن حسن) [نقیہ - ۱۸۹] شاگرد ابو حنیفہ - موافق
- ۲۳۲۰- شہید (شہید بن عثمان بن ابی طلحہ عبد ریکی) [صحابی - ۵۹] فتح مکہ پر مسلمان ہوئے۔ مولفۃ القلوب میں سے ہیں۔
- ۲۳۲۱- شیخ الاسلام ہروی (سیف الدین احمد بن یحییٰ بن سعد الدین مسعود بن عمر نقضانی) [نقیہ - محدث - مفسر - ۹۱۶]
- ۲۳۲۲- شبلی (محمد بن محمد بن علی الشافعی مدنی) [محدث - ۰] مراد السوی (شیخ الحرم - دیکھو ابن المنذر)
- ۲۳۲۳- شیخ الزیت (علی دادہ سکندری سیادی) [ادیب - ۱۰۰۰] محاضرة الاولیٰ وسامرة الاولیٰ
- ۲۳۲۴- شیخ الریش (ابو علی حسن عیدانہ بن سینا بخاری) [طبيب فلسفی حکیم - ۲۲۸] اشادات شفاء - قازون (دیکھو ابن سینا)
- ۲۳۲۵- شیخ زادہ (عبد الرحمن محمد بن مصعب الدین سلیمان رومی) [نقیہ - مفسر - ۹۵۱] مجمع الانهر شرح طبری الامیر - حاشیہ نقیہ پر شہادی
- ۲۳۲۶- شیخ الطائف (ابو جعفر محمد بن حسن بن علی طوسی) [نقیہ - مفسر - ۴۰۶] شاعر مدنیہ - بہت بڑا - تہذیب الکلام - نہاد - حدیث الاصول - کتاب لرحال - سیرۃ نقیہ - ریاض العقول نقیہ تہذیب - مصباح التہذیب - اقتصار کتاب الہدیۃ - مقتل حسین - اصول عقائد تلخیص الشافعی
- ۲۳۲۷- شیخ مفید (محمد بن محمد بن عثمان بغدادی) [نقیہ - مسلک - ۱۱۳] بغداد تصنیفات ۲۰۰ - کتاب الارشاد - اصول الفقہ - کشف السرار - المالی - اختصار - قرآن الشریعہ - شرح عقائد صدوق - فصل - مجالس - مقتض - مقالات - وجہ الاحکام وغیرہ۔
- ۲۳۲۸- شیدا (شیدا الکبر آبادی) [شاعر فارسی - ۱۰۰۶] چراغ کا معاصر
- ۲۳۲۹- شیدہ (ابو المعالی عزیزی بن عبد الملک بن منصور حبلی شافعی بغدادی) [نقیہ - واط - ۴۹۴] بغدادی کتب الاربع کا قاضی -
- ۲۳۳۰- شیرازی (صدر الدین محمد بن ابراہیم (طاحصدرا) شیعی شیرازی) [حکیم فلسفی - ۸۴۱] حکمت المتعالیٰ فی المسائل الربوبیہ عقلیات میں۔
- ۲۳۳۱- شیرویہ (شیرویہ بن شہر دار بن شیرویہ ہمدانی) [محدث - ۵۰۹] فردوس الاخبار - تاریخ ہمدان
- ۲۳۳۲- شیفقہ (نواب حفصہ خان دہلوی) [شاعر وادو - آخر صدی سیرتوم]
- ۲۳۳۳- صابونی (ابو الفضل محمد بن احمد بن ابراہیم جعفی کوئی مصری) [نقیہ - محدث - صدی چہارم مصر] استاد ابن تولیہ - کتاب فاخر
- ۲۳۳۴- صابونی (ابو عثمان اسماعیل بن عبد الرحمن نیشاپوری) [محدث - ۴۴۰] دلائل ۳۴۵ - ماتین
- ۲۳۳۵- صابی (ابو اسحاق ابراہیم بن ہلال بن ابراہیم حرانی بغدادی) [کاتب - شاعری - ۳۸۸] بغداد - عمر ۷۰ - تاجی یعنی تاریخ بنی ہاشم اللہ علیہ السلام
- ۲۳۳۶- صاحب بن عباد (ابو القاسم اسماعیل بن ابی الحسن عباد القاضی شیبی) [ادیب - نشی - ۳۸۵] لوی - دیکھو ابن عباد
- ۲۳۳۷- صاحب قاضی ابو القاسم صاحب بن احمد اندلسی) [نقیہ - محدث - ۴۲۲] طبقات الامم
- ۲۳۳۸- صاحب الوفاء صاحب بن جبر بن عیسیٰ بنی بغدادی) [لوی - ۴۱۴] عقیدہ - کتاب المفصوف - ۳۸۰ میں بغدادی وندوس علی بن ابی اسحاق
- ۲۳۳۹- صاحب (شیخ مہاجر بن ربیع بن ابی فہم) [نقیہ - صدی پنجم] شاگرد ابو حنیفہ حوی
- ۲۳۴۰- صاحب (قاضی صاحب بن منصور بن صاحب مازندرانی) [نقیہ - ۰] نیز دیکھو شرف الدین ابی
- ۲۳۴۱- صاحب محمد الدین صاحب بن علی ابی) [نقیہ - واط - ۰۰۰]
- ۲۳۴۲- صاحبانی (حسن بن محمد عمری یمنی لاہوری) [محدث - لوی - ۴۵۰] دیکھو حسن صفانی
- ۲۳۴۳- صاحب غزالی (عزیز صلیح بن رفائی تزدینی) [نقیہ - صدی سیرتوم] غنیۃ الفقہ و مسلک نقیہ گوہر - معدن البکاء - مخزن البکاء - منبع البکاء - برائۃ البکاء
- ۲۳۴۴- صاحب (سید محمد صالح شافعی کربلائی) [محدث - شاعر فارسی - ۱۰۶۰] مناقب امیر المومنین

۲۴۳۷۔ طبرقی [محمد طاہر بن محمد حسن فی بنی اخیاری] [فقہ - حدیث - معاصر بلاغہ فلسفی] [ملاذیل قرآنی - شرح تہذیب الحدیث -

حکمت العارفین - بیچہ الدین تحتہ الاخیار - حجت الاسلام - قواعد مدنیہ - روح النکاح والصفیہ -

۲۴۳۸۔ طاہر کاشانی [شاہ طاہر بن رضی الدین اسماعیل حسین آشتا عسری] [مشکلم - عالم - ۹۵۲] [شاگرد علامہ شمس الدین محمد عسری بن محمد شمس الدین

۲۴۳۹۔ طبرانی [شیخ ابوالقاسم سلیمان بن احمد بن ابوبطریق اصفہانی] [محدث - ۳۴۰ اصفہان] [ولادت طبرہ - ۲۴۰] [دلائل نبویہ - مجموعہ کتب

مجموعہ صفیہ - مجمع اوسطہ تفسیر - کتاب السنہ - کتاب الاوائل - کتاب الدعاء

۲۴۳۰۔ طبری [امین الدین ابوالفضل بن حسن بن افضل طبری مشہدی شیخی] [مفسر - ۵۴۸ مشہد] [تفسیر مجمع البیان - جمع الجوامع - صحیفہ

الرضا - اعلام الورثہ -

۲۴۳۱۔ طبری [رضی الدین ابو نصر بن امین الدین فضل اللہ شیخی] [محدث - حدیث - صدیقی ششم] [علامہ الاخلاق

۲۴۳۲۔ طبری [ابو منصور احمد بن علی بن ابیطالب طبری] [مشکلم - محدث - حدیث ششم] [آشتا دابن شہر آشوب - احتجاج - کافی - قدیمی میافازہ علامہ

تایخ الائمہ - محض طبری سے قولاً ہی مراد ہوتے ہیں -

۲۴۳۳۔ طبری [شیخ ابو جعفر محمد بن جریر بن رستم آملی امامی] [مشکلم - محدث - حدیث چہارم] [دلائل الامامہ جسکا نام مستر شد ہے -

۲۴۳۴۔ طبری [ابو جعفر محمد بن جریر بن زید طبری بغدادی] [مفسر - مورخ - فقہیہ - ۳۱۰] [تفسیر جامع البیان - تاریخ الرسل والملوک

۲۴۳۵۔ طبری [ابو علی حسن بن قاسم شافعی] [فقہیہ - ۳۰۵] [کتاب الافصاح فقہی - کتاب البحر نفیس - کتاب العدہ

۲۴۳۶۔ طبری [ابو جعفر احمد بن محمد بن سلامہ ازہوی حنفی مصری] [محدث - مورخ - ۳۲۱] [عمر ۸۵۰ پر معانی الآثار - اختلاف العلماء - تاریخ الخلفاء

بیان السنہ - احکام القرآن -

۲۴۳۷۔ طحاوی [سید احمد مصری حنفی] [فقہیہ - ۱۲۳۱ یا ۱۲۳۳] [حاشیہ در الفہار

۲۴۳۸۔ طبرطوسی [ابو بکر محمد بن ولید بن محمد طوطی انسی مالکی] [زاہد - ادیب - فقہیہ - ۵۲۰] [سراج الملوک - ولادت ۳۵۱] [دیکھو ابن ابی رندہ]

۲۴۳۹۔ طبرطوسی [شیخ فخر الدین بن محمد بن علی بن احمد بن طبرطوسی] [انوی - فقہیہ - محدث - ۱۰۸۵] [مجمع البحرین جو ۱۰۷۹ میں لکھی منتخب فی الزی

والحب - الادبیین - شرح مختصر نافع

۲۴۴۰۔ طبرانی [مؤید الدین ابو اسماعیل حسین بن علی بن محمد اصفہانی] [المعید فخر الکتاب] [شاعر عرب - کاتب - ۵۱۵] [وزیر اربل للیثیہ - نجم - عمر ۶۰

۲۴۴۱۔ طفیل محمد [سید طفیل محمد بن شکر اللہ حسینی ازہوی بکرامی] [صوفی - عالم - فاضل - ۱۱۵۱] [انگرام] [ولادت ۱۰۷۳

۲۴۴۲۔ طفیل بن عبد اللہ [طفیل بن عبد اللہ بن عثمان بن عمری] [صحابی - محدث - ۳۴۰] [ابوبکر داء داء عامر وطلحہ داء ادا عثمان حقیقی بھائی قوی وحمزہ وحمزہ

۲۴۴۳۔ طفلی [حافظ قوام اللہ ابوالقاسم اسماعیل بن محمد طفلی اصفہانی] [ادیب - ۵۳۵]

۲۴۴۴۔ طوسی [شیخ ابو جعفر محمد بن حسن بن علی طوسی شیخی بغدادی حنفی] [فقہیہ - محدث - ۴۹۰] [دیکھو ابو جعفر طوسی اور نیزہ محقق طوسی

۲۴۴۵۔ طوسی [سلیمان بن عبد القوی صفیلی] [ادیب - مفسر - ۷۱۰] [فواصل الآیات

۲۴۴۶۔ طوطان [شیخ نجم الدین طوطان بن احمد عالمی] [فقہیہ - ۷۲۸]

۲۴۴۷۔ طویس [ابو عبد اللہ نعمت حسین بن عبد اللہ] [صوفی - ۹۲۰] [نعمت میں ضرب المثل ہے

۲۴۴۸۔ طوسی [شرف الدین محمد بن حسن] [محدث - مفسر - ۴۴۳] [حاشیہ کشف - شرح مشکوٰۃ

۲۴۴۹۔ ظالم [ابو صفور ظالم بن سراق بصری شیخی] [از اصحاب علی - -] [ملک باپ - نیز دیکھو ابوالاسود]

۲۴۵۰۔ ظفر [سراج الدین جبار شاہ بادشاہ دہلی] [شاعر اردو - ۱۸۴۲] [دیوان اشعار

۲۴۵۱۔ ظہر حسین [سید ظہور حسین لکھنوی رامپوری] [فقہیہ - حنفی]

ظہر کے وزیر مامون بھائی کے لئے لکھی تھ جگہ جہاں میں اسے گئے۔

- ۲۳۵۲۔ خورشید (خبر اللہ فرنگی علی گھنوی) [فقیہ - صدی سیزدہم] (ولادت ۱۱۷۴ھ)
- ۲۳۵۳۔ خورشیدی (خبر الدین ترشیزی) [شاعر فارسی - شاعر - ۱۰۲۵ھ] ایران سے آکر شاہ مجاہد پر کا ملازم ہوا
- ۲۳۵۴۔ خورشید سوانی (خبر الدین سوانی) [صوفی - شاعر فارسی - حی] (ولادت ۱۲۷۷ھ)
- ۲۳۵۵۔ خیر عیسیٰ (شیخ خیر الدین بن علی بن زین العابدین بن حسام علی عیسیٰ) [فقیہ - صدی دہم] مسافر شیعہ شانی
- ۲۳۵۶۔ خیر فارسی (ابو علی خیر الحسن بن خلیفہ بن الحسن نعمانی بغدادی) [فقیہ - نحوی - لغوی - ۵۹۸ھ بغداد]
- ۲۳۵۷۔ خیر فاریابی (خبر الدین طاہر بن محمد فاریابی) [شاعر فارسی - ۵۹۸ھ] مداح قول ارسلان
- ۲۳۵۸۔ خیریری (محمد بن احمد نعمانی بخاری) [فقیہ - ۶۱۹ھ] قنادی خیریری
- ۲۳۵۹۔ خاندن (محمد عارف کشمیری دہلوی) [شاعر اردو - ۱۲۶۸ھ]
- ۲۳۶۰۔ خاسم بن عمر (عاصم بن عمر بن الخطیب) [صحابی - ۷۰ھ] عمر ۶۲ھ انکی دختر عمر بن عبد العزیز کی ماں تھی
- ۲۳۶۱۔ خاسم کوئی (ابو بکر عاصم بن بہزہ شلمی) [فارسی - ۱۲۷ھ کوئٹہ] مشہور قاریوں میں سے
- ۲۳۶۲۔ خاسمی (احمد بن محمد خاسمی) [مفسر - ۷۰ھ] زین الفقیہ سورۃ ہل اے
- ۲۳۶۳۔ خاسم قلیبی (محمد عالم) [نحوی - لغوی - ادیب - ۱۳۱۱ھ مصر] انوار الریح فی الصرف والفحو والبدیع -
- ۲۳۶۴۔ خالی (مرزا محمد نعمت خاں شیرازی دہلوی) [شاعر فارسی - ۱۱۱۹ھ]
- ۲۳۶۵۔ خاں بن خیر (خاں بن خیر) [صحابی - ۴ھ] ابو بکر کا غلام - جنگ یرموک میں مارا گیا - عمر ۴۰
- ۲۳۶۶۔ خاں بن کریم (خاں بن کریم بن ربیع) [صحابی - ۷۰ھ] ربیعہ بنت عبد المطلب کا بیٹا - فتح مکہ پر مسلمان ہوا - خلافت عثمان تک زندہ رہا
- ۲۳۶۷۔ خاں بن علی بن عثمان عامری [محدث - ۲۷۰ھ]
- ۲۳۶۸۔ خاں بن عبد اللہ بن محمد بن حسین امی اصفہانی [ادیب - فقیہ - شاعر - ۱۰۳۱ھ] مشہور تفسیر عروۃ الوثقیٰ کی نگار۔ نوادہ صدیقہ (دیکھو پہلی)
- ۲۳۶۹۔ خاں بنت عائشہ بنت ابی بکر بن ابی قحافہ [صحابیہ - محدثہ - ۵۷ھ مدینہ] زوجہ رسول
- ۲۳۷۰۔ خاں بن بشر (خاں بن بشر) [صحابی - ۱۲ھ] جنگ یرموک میں مارے گئے - عمر ۴۵
- ۲۳۷۱۔ خاں بن صامت (خاں بن صامت انصاری) [صحابی - محدث - ۳۴ھ] شام) رسول اللہ کی نقیبوں میں سے جو جمعہ مدینہ کی قاضی رہے ابوذر کو برا دینا
- ۲۳۷۲۔ خاں بن احنف (شیخ ابو الفضل عباس بن احنف بن اسود نعمانی) [شاعر عرب - ۱۹۲ھ بغداد] ابراہیم بن عباس صلی کا ماموں - دیوان اشعار
- ۲۳۷۳۔ عباس بن ربیع (عباس بن ربیع بن حارث بن عبد المطلب) [صحابی - ۷۰ھ] جنگ صفین میں علی کے ساتھ تھے
- ۲۳۷۴۔ عباس بن عبد المطلب (عباس بن عبد المطلب) [صحابی - محدث - ۳۲ھ مدینہ] قدیم الاسلام عمر ۸۸ھ - رسول اللہ سے دو تین سال بڑے
- ۲۳۷۵۔ عباس بن عقبہ (عباس بن عقبہ بن ابی لہب) [شاعر عرب - ۳۲ھ] قدیم الاسلام
- ۲۳۷۶۔ عباس بن مرداس (عباس بن مرداس سلمی) [صحابی - شاعر عرب - ۷۰ھ] اسلام قریب فتح مکہ - بصرہ کو قریب بادیا میں سکونت رہی -
- ۲۳۷۷۔ عباس بن جعفر (عباس بن جعفر بن علی جعفری علیکھ) [فقیہ - حی] مدرس علیکھ کھ کالج
- ۲۳۷۸۔ عباسی (حسن بن عبد اللہ) [ادیب - صدی ششم] آثار الاولیٰ فی ترتیب الدول جو ششمین میں لکھی
- ۲۳۷۹۔ عبد اللہ بن ابی بن خلف (صحابی - ۳۶ھ) فتح مکہ پر مسلمان ہوئے - جنگ جمل میں مارے گئے - انکی بیوی کا نام بھی عبد اللہ تھا
- ۲۳۸۰۔ عبد اللہ بن ابی اوفی (عبد اللہ بن ابی اوفی سلمی) [صحابی - محدث - ۸۷ھ کوئٹہ] وفات نبوی کو نہ چلے گئے
- ۲۳۸۱۔ عبد اللہ انصاری (شیخ الاسلام عبد اللہ انصاری) [صوفی - فقیہ - ۴۸۱ھ ہرات] دیکھو ابن اشع
- ۲۳۸۲۔ عبد اللہ بن عبد اللہ بن صالح (ابن محمد بن علی) [فقیہ - ۱۱۳۵ھ] حیدر علیہ جواہر البحرین مسائل محمدیہ - ریاض الجنان

- ۲۵۱۲- عبداللہ شوشری [عز الدین عبداللہ بن حسین شوشری] (فقہ - ۱۰۲۱ھ) اصفہان) شرح قواعد علامہ
- ۲۵۱۳- عبداللہ شوشری [عبداللہ بن سید نور الدین علی بن نعمت اللہ شوشری جزائری] (فقہ - ۱۱۷۳ھ) دیکھو عبداللہ جزائری
- ۲۵۱۴- عبداللہ بن حامد [عبداللہ بن حامد بن کریم قرشی] (صحابی - ۵۹ھ) عثمان کا بھروسہ کا گورنر
- ۲۵۱۵- عبداللہ بن عباس [عبداللہ بن عباس بن عبدالطلب] (صحابی - محدث - مفسر - ۷۸ھ) (تائلف) عمر ۷۱ یا ۷۲ - ترمذی بنیاد پر گئے۔
- ۲۵۱۶- عبداللہ بن عطاء [عبداللہ بن عطاء بن ابی ریح] (محدث - دوسری صدی) شاگرد ابن عباس - جناب باقر جعفر کے اصحاب سے
- ۲۵۱۷- عبداللہ بن غالب [ابو علی عبداللہ بن غالب اسدی] (شاعر عرب - دوسری صدی) جناب باقر جعفر کے روایت کی
- ۲۵۱۸- عبداللہ بن قراط [عبداللہ بن قراط ثقیلی] (صحابی - ۵۶ھ) روم میں مارے گئے
- ۲۵۱۹- عبداللہ بن قزوینی [عبداللہ بن منصور قزوینی ثوسی] (فقہ - ثوسی - صدی یازدہم شہد) معاصر قزحانی - شرح الفید ابن مالک - سائلہ فقیر
- ۲۵۲۰- عبداللہ بن عمر [عبداللہ بن عمر بن خطاب عدوی] (صحابی - محدث - ۷۳ھ) والدہ کرامت کے میں سلمان بن عمار ۸۲ھ کی بیعت کی بڑی بھینچا مالک
- ۲۵۲۱- عبداللہ بن عمرو حامد [عبداللہ بن عمرو بن حسان بن قزحی] (صحابی - محدث - ۶۳ھ) عمر عباس کی سال کی عمر میں پیدا ہوا (تائلف) کہ وہ ان میں سے ایک
- ۲۵۲۲- عبداللہ بن کاظمی [سید شریع عبداللہ بن محمد رضا حسینی کاظمی] (فقہ - محدث - وسط صدی سیزدہم)
- ۲۵۲۳- عبداللہ بن مبارک [ابو عبدالرحمان عبداللہ بن مبارک بن واضح مروزی] (صوفی - محدث - فقہ - ۱۸۱ھ) ولادت ۱۱۸ھ - شاگرد ابو جعفر
- وہابیان قوی - آستانہ احمد علی و ابو بکر عثمان ابنائے ابی شیبہ - کتاب الزہد والرفاق
- ۲۵۲۴- عبداللہ بن محمد [ابو بصیر عبداللہ بن محمد اسدی] (محدث - صدی دوم) جناب صادق سے روایت کی
- ۲۵۲۵- عبداللہ بن مسعود [عبداللہ بن مسعود ہذلی] (صحابی - محدث - ۳۲ھ) مدینہ) قدیم الاسلام - دیکھو ابن مسعود
- ۲۵۲۶- عبداللہ بن محمود [ابو الفضل عبداللہ بن محمود بغدادی] (محدث - ۴۳۳ھ) بخارا
- ۲۵۲۷- عبداللہ بن مطیع [عبداللہ بن مطیع بن اسود دوی ہذلی] (صحابی - ۷۳ھ) اہل مدینہ بنی امیہ کو نکال دیا گیا عبداللہ بن مسعود کے ساتھ
- ۲۵۲۸- عبداللہ بن مفضل [عبداللہ بن مفضل حزنی بھری] (صحابی - ۶۰ھ) بھروسہ
- ۲۵۲۹- عبداللہ بن میمون [عبداللہ بن میمون بن اسود بن قراح] (محدث - صدی دوم) جناب باقر جعفر سے روایت کی
- ۲۵۳۰- عبداللہ بن وہب [ابو محمد عبداللہ بن وہب بن سلم مصری مالکی] (محدث - فقہ - ۱۹۷ھ) شاگرد امام مالک - راوی موطا - عمر ۷۷
- ۲۵۳۱- عبداللہ بن ہذلی [عبداللہ بن ہذلی] (محدث - ۱۹۹ھ)
- ۲۵۳۲- عبداللہ بن یحییٰ [عبداللہ بن یحییٰ کاظمی علی] (محدث - صدی دوم) جناب صادق کے روایت کی
- ۲۵۳۳- عبداللہ بن زید [عبداللہ بن شہاب الدین حسین بن زید شہابی] (فقہ - ۱۰۶۹ھ) (یزد) شرح تہذیب النطق - شرح قواعد شرح عمالہ -
- ۲۵۳۴- عبداللہ بن ابی یونس [ابو محمد عبداللہ بن ابی یونس وذلان کوئی] (قاضی - عبدصادق) از اصحاب صادق
- ۲۵۳۵- عبد الباسط [عبدالباسط بن یحییٰ بن قسطنطینی] (فقہ - ۱۲۲۳ھ) عجیب البیان - ذوالفقار خانی
- ۲۵۳۶- عبد الباقی [شیخ ابو محمد عبدالباقی بن محمد بن عثمان خلیل بصری زہلی رے] (متکلم -) الحج والبر میں فی الامام میر المؤمنین واولادہ - کتاب النکاح
- ۲۵۳۷- عبد الجبار ترمذی [عبدالجبار بن شیخ عبداللہ بن قزوینی ام ترمذی] (محدث ثقی) ولادت ۱۲۹۸ھ - شاگرد زید بن جبرین دہلوی
- ۲۵۳۸- عبد الجبار زمخشری [قاضی ابو الحسن عبدالجبار بن احمد زمخشری بغدادی] (ادیب - متکلم - مورخ - ۵۵۵ھ) بغداد
- ۲۵۳۹- عبد الجلیل بکراچی [سید عبدالجلیل بن سید احمد حسینی دہلوی] (مفسر - مورخ - ادیب - شاعر - ۱۳۸۸ھ) بکراچی ولادت ۱۰۱۱ھ - غیر عالمگیر
- ۲۵۴۰- عبد الجلیل قزوینی [عبدالجلیل قزوینی] (متکلم - فقہ - صدی ششم)
- ۲۵۴۱- عبد الجلیل زری [سید الدین ابو سعید عبدالجلیل بن ابو الفتح سعود بن حبیب بن عبدالوہاب رازنی] (متکلم - فقہ - صدی ششم) انصولی فی الاصول

- ۲۵۹۸۔ عبدالرحیم (عبدالرحیم عمری دہلوی) [فقیہ - ۱۱۳۱] ولی امتہ دہلوی کے والد
- ۲۵۹۹۔ عبدالرحیم اسنوی (عبدالرحیم بن حسن بن علی اموی اسنوی شافعی) [فقیہ - متکلم - ۲۷۲] شرح منہاج بیضاوی - ولادت ۷۰۰
- ۲۶۰۰۔ عبدالرحیم (عبدالرحیم صفی پوری) [نوی - ادیب - صدی سیزدہم] منشی الارب - شرح سببہ معاملات (دیکھو صفی پوری)
- ۲۶۰۱۔ عبدالرزاق (ابوکر عبدالرزاق بن ہام بن نافع حمیری صنعانی) [حدیث - مفسر - ۲۱۱] مدقنہ الجامع - شاگرد عمر استاد احمد بن نبیل عجم
- ۲۶۰۲۔ عبدالرزاق (عبدالرزاق بن علی بن حسین لاجی جلیانی قتی) [محقق - متکلم - حکیم - ۱۰۵۱]
- ۲۶۰۳۔ عبدالرزاق (عبدالرزاق بن ملا میر جلیانی شیرازی) [محقق - متکلم - حکیم - ۱۰۵۱]
- ۲۶۰۴۔ عبدالرزاق (کمال الدین عبدالرزاق کاشانی) [متکلم - ۷۳۵]
- ۲۶۰۵۔ عبدالرسول (عبدالرسول سہارنپوری) [نوی - (-) متن ستین خویش
- ۲۶۰۶۔ عبدالرشید جوہری (شخص الحق عبدالرشید جوہری) [اصوفی - متکلم - ۱۰۸۳] رشیدیہ - زاد السالکین مقصود الطالبین - رسالہ حکوم الربوط
- ۲۶۰۷۔ عبدی (دین بن معاویہ عبدی) [حدیث - ۵۳۵] (دیکھو زین)
- ۲۶۰۸۔ عبدالسلام (عبدالسلام بن عطاء الحق بدایونی) [مفسر - ۱۲۵۵] تفسیر زاد الاثرۃ نظم میں
- ۲۶۰۹۔ عبدالسلام (عبدالسلام دیوبند گھنڈی) [متکلم - منطق - صدی یازدہم] شاگرد عبدالسلام لاہوری - شرح تہذیب بشرح منار
- ۲۶۱۰۔ عبدالسلام (عبدالسلام لاہوری) [متکلم - فقیہ - ۱۰۳۷]
- ۲۶۱۱۔ عبدالسلام (ابوصلت عبدالسلام ہروی) [حدیث - اوائل صدی سوم] امام رضا علیہ السلام سے روایت کی
- ۲۶۱۲۔ عبدالصمد (عبدالصمد بن حارثی) [متکلم - فقیہ - ۱۲۱۶] حارثی
- ۲۶۱۳۔ عبدالصمد (جمال الدین ابو احمد عبدالصمد بن ابراہیم بن فہیل بغدادی) [حدیث - صدی ششم] شہید اولیٰ زائے ۷۳۴ھ میں اجازہ محل کیا
- ۲۶۱۴۔ عبدالصمد (عبدالصمد احمد بن عبدالقادر غفٹنی بغدادی) [اصوفی - تصنیف - واقعہ - حدیث - نوی - ۷۷۷] ولادت ۹۵۳
- ۲۶۱۵۔ عبدالعالی کرکی (تاج الدین ابو محمد عبدالعالی بن شرف الدین علی بن عبدالعالی عاملی کرکی) [محقق - حدیث - ۹۹۳] ولادت ۹۷۶ - تعلیق الارشاد - رسالہ دربحث قبلہ
- ۲۶۱۶۔ عبدالعزیز (ابو احمد عبدالعزیز بن یحییٰ بن احمد بن یحییٰ جلودی ازدی بصری) [حدیث - (-) مسند امیر المؤمنین - کتاب الجمل - کتاب تصنیف کیا گیا تھا
- کتاب الفضائل - کتاب التفسیر وغیرہ کتب ابواب فقہ - انک پر واد امام باقر کے صحابی تھے۔
- ۲۶۱۷۔ عبدالعزیز بن محمد بن عبدالعزیز مہندی اشعری قتی [حدیث - اوائل صدی سوم] امام رضا سے روایت کی آپ کے کوکل تھے۔
- ۲۶۱۸۔ عبدالعزیز دہلوی (عبدالعزیز بن ولی امتہ دہلوی) [حدیث - فقیہ - مفسر - متکلم - ۱۲۳۹] تفسیر تفسیر شافعیہ - بستان الحدیث - فتاویٰ غازیہ
- ۲۶۱۹۔ عبدالعزیز ہمدانی (عبدالعزیز بن احمد ہمدانی طائی) [علاء - حدود ۱۲۴۰] کسیر طب - بناس شرح شرح عقائد نسفی جو ۱۲۳۹ھ میں
- ۲۶۲۰۔ عبدالعظیم (عبدالعظیم بن سید عبداللہ بن سید علی بن حسین بن زید بن حسن بن علی) [عالم - اوائل صدی سوم] امام قواد اولہام کے شاگرد
- ۲۶۲۱۔ عبدعلی (شیخ عبدعلی بن محمد عروسی حوزی شیرازی) [فقیہ - حدیث - شاعر - صدی یازدہم شیراز] تفسیر نورالثقلین - شرح لایئہ المعجم - نعمۃ العزیز کے شاگرد تھے۔
- ۲۶۲۲۔ عبدعلی (عبدعلی بن ناصر بن حجت ہمدانی) [ادیب - شاعر - غزب - صدی یازدہم ہمدانی] سولی شرح شواہد المعلول - نظر النعام - دیوان شاعر
- کلام الملوک ملوک الکلام - شاگرد شیخ بہائی۔
- ۲۶۲۳۔ عبدعلی (عبدعلی بن محمود الخادم اجماعی عائی) [شیخ محمد بن علی بن خاقان] [فقیہ - اوائل صدی یازدہم حیدرآباد] شرح الفیہ شہید شیراز
- ارشاد - قطب شاہی ترجمہ اربعین - حاشیہ بر جامع عباسی - ان سورت روایت کی میر محمد باقر دامغانی - شاگرد بہائی۔
- ۲۶۲۴۔ عبدالحق قادری احمدی تھے تفسیر شافعیہ کے شرواح میں آپ نے اپنا تالیفی نام غلام حکیم لکھا ہے۔

۲۵۹۳۔ عبد العلی [عبد العلی بن عنایت علی بن محمد عمر] (عالم و فاضل - ۱۲۶۱ ہجری و ۱۹۰۵ء)

۲۵۹۵- عبد العلی [عبد العلی بن نظام الدین بن قطب الدین سہالی لکھنوی] [فقیہہ - ۱۲۲۵ یا ۱۲۳۵] عمر ۸۳ - شریعت شافعی، متون و کتب

شرح مسلم الثبوت - شرح فقہ اکبر

۲۵۹۶۔ عبد العلی [آسی خفی بدراسی لکھنوی] (فقہیہ - ۱۳۱۲) شاگرد مولوی عبدالحی لکھنوی

۳۵۹۷۔ عبد العلی ہروی [مولوی عبد العلی ہروی لاہوری] (علامہ - جی)

۲۵۹۸۔ عبد الغافر [عبد الغافر بن اسماعیل بن ابی الحسین فارسی نیشاپوری] (محدث - ۵۲۹) مفہم شرح مسلم - مجمع العزائب - تاریخ نیشاپور - ۱۰۱۸

الحرمین کا شاگرد۔ ولادت ۴۵۱ھ۔

۲۵۹۹۔ عبد الغفور [رضی الدین عبد الغفور لاری لاہوری] (نوی۔ ۹۱۳) شاگرد جامی۔ حاشیہ فیائد ضیائیہ شرح کافیه

٢٧٠٠- عبد الفتحي [ابو محمد عبد الفتحي بن سعيد بن علي ازدي مصري] (محدث - ٩٠٠ هـ مصر) ولادته مسمومة مشتبه بالنسبة كتاب المولف والمختلف

(۲۶۰) عبد الغنی [عبد الغنی بن ابی طالب کشمیری] (فقید - صدی دوازدہم) معاصر منصور علی خاں وزیر احمد شاہ جامع رضوی ترجمہ فارسی شریع الاسلام

۲۶۰۲- عبد الغنی [عبد الغنی بن ابوسعید عمری ہندی] (محدث- فقیہ - ۱۲۹۶ھ) الخراج الکاجہ شرح ابن ماجہ - مخصوص اللہ بن ریفیع الدین اور

محمد اسحاق دختر زادہ عبد العزیز دہلوی اور شیخ محمد عابد سندھی کے شاگرد۔

۲۶-۳- عبد الفلاح [عبد الفلاح بن سید عبد الله حسینی گلشن آبادی (ناسکی) آفاقہ (ج۱) تحفہ محمدیہ دو بابیہ - خزینۃ العوام - تاریخ روم مجلہ اول]

تاریخ اولیاء۔ فارسی آموز۔

۲۶۴۔ عبدالقادر دہلوی (عبدالقادر دہلوی) [فقہ - مورخ - ۱۰۴۰ھ] الشارح صمدی ناگوری، منتخب التواریخ ترجمہ الامین - ترجمہ شمس قیس -

۲۶۰۵۔ عبدالقادر دُستی [عبدالقادر دُستی شیخ ابوبکر دُستی مکی] (تھتہ - ۱۱۸۳ھ) مفتی مکہ۔ از نسل محمد طایر پٹنی شاگرد عبدالقادر انصاری مکی شافعی، فتاویٰ طبری

۲۴۰۶- عبد القادر بغدادی [عبد القادر بن عمر بغدادی نزیل قاهره] (ادیب- ۱۰۹۳) خزانه الادب- شاگرد خواجه

۶-۲۶- عبدالقادر جیلانی [شیخ محی الدین عبدالقادر بن حبیبی دوست جیلانی بغدادی] (صوفی - محدث - ۵۴۱) انکبوت رشید اور غوث الاعظم علی کتبہ میں (دیباچہ)

۲۴۰۸۔ عبد القادر دہلوی [عبد القادر بن ولی اللہ دہلوی] (فقیہ۔ مفسر۔ ۱۲۴۲) تفسیر موضح القرآن

۲۴۹. عبدالقاهر بغدادی، ابو منصور عبدالقاهر بن طاهر بن محمد بن محمد بن بغدادی نیشابوری شافعی، (فقیه - مفسر - ۴۲۷ هـ) تفسیر القرآن -

السلل والنخل - بلوغ المدی - ۶۷ فنون میں درس دیتا تھا۔

۲۶۱۔ عبد القاهر جہانی [شیخ عبد القاهر بن عبد الرحمن جہانی شافعی] (نحوی - ۴۶۱)، دلائل المعانی بمعنی شرح البیان - مائۃ عامل - جبل - عمدہ - ۱۰۰۔

۲۶۱۱- عبد القاهر عبادی [شیخ عبد القاهر بن عبد بن رجب بن مخلص عبادی حوزی] (متوفی ۱۰۸۰ هـ) - جزوه) کتاب المقادیر - مستکات القطعیه -

۲۶۱۳۔ عبد القدوس [عبد القدوس گنگوہی] (صوفی - ۹۵۵ گنگوہ) جوہر خمسہ

۴۱۳- عبدالکریم بن طاووس [ابوالمظفر غیاث الدین عبدالکریم بن احمد بن موسی بن طاووس حلی بغدادی] (فقیه- نساب- نحوی- ۴۱۳- ۴۸۰ طین) سید ابن

طاووس (احمد) کے بیٹے عمر ۴۴، محقق حلی اور محقق طوسی کے شاگرد۔ نسل المنظوم فی مسنن العلوم

۲۹۱۳- عبد اللطیف بغدادی [موفق الدین عبد اللطیف بن یوسف بن محمد بغدادی] (فلسفی طبیب - ادیب - درخ - نحوی - لغوی - متکلم - ۶۲۶) انجروا انجز

کتاب لافادۃ والاعتبار - جامع الکبیر - قسۃ العجلمان -

۳۶۱۵- عبد اللطیف عالمی (عبد اللطیف بن علی بن احمد بن ابی جامع عالمی) (فقہیہ - رجالی - صدی یازدہم) شاگرد ابیانی۔ کتابہ (رجال جامع الزمخشری فی البصیر)

عبد اللطیف قزوینی [عبد اللطیف حسنی قزوینی] (ادیب - ۹۸۱ ھجری) معاصر اکبرین ہمایوں

۲۶۱۷۔ عبد المطلب بن ربیعہ [عبد المطلب بن ہاشم بن عارض بن عبد المطلب ہاشمی مدنی] (صحابی) ۴۲ م و متوفی عمر کے زمانہ میں دمشق میں رہتے تھے۔

۲۶۱۸۔ عبدالمقدّر [قاضی عبدالمقدّر دہلوی] (صوفی و فقیہ۔ ۷۹۱) خلیفہ فقیر الدین محمود چراغ دہلی۔ ملک الصلا، دولت آبادی کا ستاد عمر ۸۰۰

۲۶۱۹۔ عبد الملک بغدادی [عبد الملک بن بشر بغدادی] (محدث۔ ۴۳۰)

۲۶۲۰۔ عبد الملک حلی [دیکھو عبیدہ] (نوی۔ فقیہ۔ ۸۳۹) ولادت ۷۶۶

۲۶۲۱۔ عبد الملک ہروی [عبد الملک بن علی ہروی] (ادیب۔ نقوی۔ ۴۸۹) محیط اللغات

۲۶۲۲۔ عبد المؤمن [شرف الدین عبد المؤمن بن ہبہ اللہ مغربی اصفہانی] (ادیب۔ ۵۰۰) الطباق الذهب و زعفرانک الطواق الذهب کے تناقض میں لکھی

۲۶۲۳۔ عبد الباقی [عبد الباقی شطاری اکرک آبادی] (صوفی۔ عالم۔ صدی یازدہم) فرائع الاوار شرح لوائح طاحانی و ۱۰۲۰ احسن المعشر شرح نفوس۔

لوائح الاوار فی مناقب السادات الاطهار۔ تاریخ التنازع۔ شواہق المعانی شرح لمحات۔ ذریعۃ النجاة شرح مشکوٰۃ۔ شرح نخبہ الفکر۔

مقامات العارفين۔ شرح ارشاد الفخو۔ مرید شیخ عبد اللہ شطاری

۲۶۲۴۔ عبد الباقی [شیخ عبد الباقی بن سعد زائری] (فقیہ۔ محدث۔ رجالی۔ صدی یازدہم کربلا) الحادی یا مجمع الرجال بحال میں۔ شریعہ تہذیب الاصول

اقتصاد شرح ارشاد۔ کتاب البیوض امامہ میں ۱۰۱۳ احسن المعشر کے پاس ایک مقام ہے۔

۲۶۲۵۔ عبد الباقی احراری [عبد الباقی احراری کھلمی اکرک آبادی] (نوی۔ صدی دوازہم) جامع النعمان شرح کافہ فارسی ۴۴۲ احسن المعشر مرید و مریدین کربلا

۲۶۲۶۔ عبد الباقی [شیخ عبد الباقی بن علی بن احمد بن محمد عالمی] (فقیہ۔ ادیب۔ صدی دہم) برادر شہید ثانی

۲۶۲۷۔ عبد الواحد [عبد الواحد بن علی بن برہان علی کربلی مسترلی حنفی] (نوی۔ ۴۵۰)

۲۶۲۸۔ عبد الواحد بن زید [عبد الواحد بن زید بھری] (صوفی۔ ۷۷۰) (ابوہ)

۲۶۲۹۔ عبد الواحد کاشی [عبد الواحد کاشی] (مورخ۔ تیرہویں صدی سنی) المغرب فی تاریخ المغرب (دیکھو کاشی)

۲۶۳۰۔ عبد الواحد ہروی [ابو عبد الواحد بن احمد بن ابی القاسم بن محمد بن ہروی] (محدث۔ ادیب۔ ۴۳۴) کتاب البروضہ ابو عبدی فی غریب القرآن کا مبد

۲۶۳۱۔ عبد الواسع [عبد الواسع حبلی نونستانی] (شاعر فارسی۔ صدی ششم) سرآمد شعرائے بہرام بن مسعود غزنی

۲۶۳۲۔ عبد الواب [قاضی عبد الواب ابو محمد بن علی بن نصر بغدادی مالکی] (فقیہ۔ ۴۲۲ مہر) حیدر المسائل کتاب لادول فی مسائل خلاف شیخ مدو

۲۶۳۳۔ عبدی [نعمان بن یسار عبدی] (محدث۔ ۲۵۳)

۲۶۳۴۔ عبد بخوی [جمال الدین عبد الملک بن علی بن ابوالحسن بانی حلبی شافعی] (نوی۔ فقیہ۔ ۸۳۹) ولادت ۷۶۶

۲۶۳۵۔ عبید بن عبد [ابو عبد اللہ عبید بن عبد جلی] (تابعی۔ محدث۔ ۵۰۰) اصحاب علی سے تھے

۲۶۳۶۔ عبید اللہ بن زیاد [عبید اللہ بن زیاد بن ابیہ] (تابعی۔ ۶۶) امیر کو ذبیحہ قتل حسین کے لئے لشکر کو ذبیحہ۔ بمقام وصل مار گیا

۲۶۳۷۔ عبید اللہ احرار [خواجہ عبید اللہ احرار شافعی] (صوفی۔ ۸۹۵ سرقت) سولہ تاشقند ۸۰۶ یعقوب چرخ کر مرید جامی کے پیر

۲۶۳۸۔ عبید اللہ بن اریغ [عبید اللہ بن اریغ (علی کے کاتب)] (کاتب۔ تابعی۔ ۵۰۰) کتاب قصائے علی۔ ایک کتاب ابن صحابہ کے بیان میں جو

جمل مصنفین و نہروان میں علی کے ساتھ تھے۔

۲۶۳۹۔ عبید اللہ بن مسعود [ابو عبد اللہ عبید اللہ بن عبد اللہ بن عبیدہ بن لی] (فقیہ۔ ۱۰۲) مدینہ کے فقہیوں سے

۲۶۴۰۔ عبید اللہ مسترلی [ابو القاسم عبید اللہ محمد بن جرد اللامدی مسترلی موصلی بغدادی] (نوی۔ عروسی۔ ۳۸۷) سکونت موصل و بغداد و غیرہ

البروض۔ الفصیح۔ شاگرد ابو علی فارسی

۲۶۴۱۔ عبید اللہ طہری [ابو احمد عبید اللہ بن عبد اللہ بن طاہر خراسانی] (شاعر عرب۔ ۳۰۰) بغداد کتاب لاشارہ فی اخبار الشعراء۔ رسالہ فی

الرباۃ الملوکہ۔ کتاب البراۃ والعقائد

۲۶۴۲۔ عبید اللہ بن عباس [عبید اللہ بن عباس بن عبد المطلب] (صحابی۔ ۵۸) عبد اللہ بن عباس کی سال چھوٹی علی کی طرف سے بن کے گورنر۔

یہ اہل بیت ہیں۔ اسلام کا آدھا نصف ہیں۔ اہل سنت (و اخص) بڑے بھری اور بھری کو اسلام کا پورا نصف لکھا ہے جو ان کے بعد ہیں بلکہ اہل بیت سے جو فانی لکھا

- ۲۶۴۳۔ عبد اللہ بن عمر (عبداللہ بن عمر بن خطاب) (صحابی - ۳۷) جنگ صفین میں حصہ لے کر شہید ہوئے۔
- ۲۶۴۴۔ عتب بن اسید (عتب بن اسید اسیادی) (صحابی - ۳۸) اسلام پر مبعوث ہوئے۔ رسول اللہ اور ابو بکر کے عہد میں مکہ کے گورنر۔
- ۲۶۴۵۔ عتبی (ابونصر محمد بن علی بن ابراہیم عتبی) (نوی - ۵۵۶) ولادت ۴۸۴ء - عتبہ مکہ بخدا کا
- ۲۶۴۶۔ عتبی (کثوم بن عمر) (شاعر عرب - ادیب - حدود ۲۲۰) نظم برآمد - کتاب المنطق - کتاب الادب - کتاب الالفاظ
- ۲۶۴۷۔ عتبہ بن عہدہ (عتب بن عہدہ اسلمی) (صحابی - ۸۷) عمر ۹
- ۲۶۴۸۔ عتبہ بن خزوان (عتبہ بن خزوان مازنی) (صحابی - ۵۱) بصرہ) قدیم الاسلام - عمر ۵
- ۲۶۴۹۔ عتبہ بن ابونصر محمد بن عبد الجبار (ادیب - مورخ - بعد ۴۰۹) تاریخ یمنی
- ۲۶۵۰۔ عتبہ بن ابوعبدالرحمان محمد بن عبداللہ بن عمر ابوی بصری (ادیب - شاعر عرب - ۲۲۸) کتاب النیل - کتاب الاخلاق - کتاب الذیج - اشعار الاعراب - عتبہ بن ابوسفیان کی نسل سے
- ۲۶۵۱۔ عثمان بن ابی شیبہ (ابو عثمان عثمان بن ابی شیبہ محمد کوئی) (محدث - ۲۳۹) مسند - تفسیر - ابو بکر بن ابی شیبہ کا بھائی
- ۲۶۵۲۔ عثمان بن ابی العاص (عثمان بن ابی العاص ثقفی) (صحابی - ۵۱) بصرہ) عمر ۷۰ سکونت بصرہ
- ۲۶۵۳۔ عثمان بن حنیف (عثمان بن حنیف بن داہب اوسی انصاری) (صحابی - ۰) علی کے گورنر بصرہ - سکونت کوفہ - عہد معاویہ تک زندہ رہے
- ۲۶۵۴۔ عثمان بن سعید عثمان بن سعید اسدی (ابو عثمان یزیدات) (فقہ - ۰) اول وکیل صاحب العصر
- ۲۶۵۵۔ عثمان بن طلحہ (عثمان بن طلحہ عبدی قرشی) (صحابی - ۴۲) مکہ
- ۲۶۵۶۔ عثمان بن عامر (ابو قتادہ عثمان بن عامر) (صحابی - ۱۱) دیکھو ابو قتادہ
- ۲۶۵۷۔ عثمان بن عفان (عثمان بن عفان) (صحابی - ۲) مدینہ) خلیفہ سوم
- ۲۶۵۸۔ عثمان بن مظعون (عثمان بن مظعون قرشی) (صحابی - ۳) مدینہ) قدیم الاسلام
- ۲۶۵۹۔ عثمان زندہ پیر (شیخ عثمان زندہ پیر) (صوفی - ۹۹۰) بانی پت
- ۲۶۶۰۔ عثمان ہارونی (خواجه عثمان ہارونی شیشاپوری) (صوفی - ۹۱۷) شیشاپور) عمر ۹۱
- ۲۶۶۱۔ عثمان بن عجل (عثمان بن عجل القادر شافعی) (محدث - ۰) زخوة المال
- ۲۶۶۲۔ عدنی (محمد بن ابی محمد عیسیٰ عدنی) (محدث - ۷۴۳) مسند
- ۲۶۶۳۔ عدوی (محمد عبادة العدوی مصری) (نوی - ۱۱۹۳) شرح شذو الزہب
- ۲۶۶۴۔ عدوی (محمد طہ مہری) (نوی - ۱۱۹۳) شرح شواہد ابن عقیل
- ۲۶۶۵۔ عدی بن حاتم (عدی بن حاتم طائی) (صحابی - ۶۷) کوفہ) ۷۷ھ میں سلمان بن جبریل صفین و نہروان میں علی کے ساتھ عمر ۱۲
- ۲۶۶۶۔ عدی بن ساف (شیخ عدی بن ساف بن اسماعیل ہکاری) (صوفی - ۵۵۷) ولادت ۴۶۷ء - عمر ۹۰ - طائفہ عدویہ اسی سے منسوب ہے۔
- ۲۶۶۷۔ عراقی (حافظ عبد الرحیم) (محدث - ۸۰۶) فتح المہیت شرح الفہی فی مصطلح المحدث
- ۲۶۶۸۔ عواض بن عواض بن ساریہ (صحابی - ۵۷) شام) ساکن شام - اہل صفہ سے تھے۔
- ۲۶۶۹۔ عرب شاہ (شہاب الدین احمد بن محمد بن عبداللہ دمشقی انصاری) (فقہ - ادیب - ۸۵۳) دمشق) ولادت ۷۹۱ء - فاکہۃ الخلفاء - کچھ المصنوعہ فی احوال تیمور۔
- ۲۶۷۰۔ عربی (عربی شیرازی اکر بادی) (شاعر فارسی - ۹۹۹) عمر ۳۶ - عہد گیری میں ایران سے آیا۔
- ۲۶۷۱۔ عروہ بن زبیر (ابو عبداللہ عروہ بن زبیر بن العوام مدنی) (تلمیذ - محدث - ۹) استاد ابن سعد زہری - مدینہ کی مفسرین - ولادت ۲۲

- ۲۶۷۷۔ عزیز الدین اربلی [حسن بن محمد بن احمد زریاری] (فلسفی - ادیب - شاعر عرب - ۶۶۰ء دمشق) ولادت ۵۸۶ء نصیبین - علی کو ابو کریم
 فیصلت دیکھا ہے چنگل خان نے اس کے ساتھ سے ہی چڑایا
- ۲۶۷۸۔ عزیز الدین سلی [شیخ الاسلام عبدالعزیز بن عبدالسلام بن حسن سلی بشتی شافعی] (فقہ - ۶۶۰ء) ولادت ۵۷۷ء - دمشق و مصر میں
 شیخ الاسلام رہا۔ کھانے بجائے کاشوقین تھا۔
- ۲۶۷۹۔ عزیز الدین ستونی [ابو نصر احمد بن حامد بن احمد صفہانی] (ادیب - ۶۶۰ء) تلکرت - عماد کاتب کا چچا - ملک شاہ کو پتہ محمود کا خراجی۔
- ۲۶۸۰۔ عزیزی [عزیزی] (محدث - ۱۰۴۳ء) سراج المیز شرح جامع الصغیر سید علی
- ۲۶۸۱۔ عسکری [عسکری] (شاعر فارسی - پانچویں صدی) معاصر محمود غزنوی۔ شاعر و عسکری
- ۲۶۸۲۔ عسکام [عسکام الدین ابراہیم بن محمد بن عربشہ اسفہانی] (ادیب متکلم - ۹۵۱ء یا ۹۵۲ء) سمرقند - اطول شرح تلخیص المفتاح
- ۲۶۸۳۔ عصمت اللہ [عصمت اللہ سہارنپوری] (ریاضی - نوی - ۱۰۳۹ء) شرح خلاصۃ الحساب - حاشیہ نوادعیاتیہ
- ۲۶۸۴۔ عصفہ [قاضی عصفہ الدین عبدالرحمان بن احمد بن عبدالغفار فارسی ایچی] (متکلم - ۵۹۰ء) موافق - عقائد
- ۲۶۸۵۔ عطاردی [ابو محمد عطاردی] (باح - مسلم بن صفوان بن ابی زبانی) (محدث - ۱۱۳۳ء) ۱۰۰۰ یا ۱۰۰۱ء - عطارد خراسانی - مفسر - وفات ۱۳۵۵ء
- ۲۶۸۶۔ عطاردی [عطارد بن ابی زبانی] (محدث - ۱۰۳۹ء) ۹۵۱ء - مولا نے بیرونہ زبیر رسول
- ۲۶۸۷۔ عطارد [حسن بن محمد] (نوی - ادیب - ۱۲۵۰ء مصر) حاشیہ انہریہ - حاشیہ سمرقندیہ - کتاب الانشاء
- ۲۶۸۸۔ عطار [عطار] (طیب - صدی ہفتم) سہاج الدکان و دستور الامیان جو ۶۵۸ھ میں لکھی
- ۲۶۸۹۔ عطار [فرید الدین ابو حامد محمد بن ابراہیم نیشاپوری] (صوفی - شاعر فارسی - ۶۶۷ء) زند نامہ
- ۲۶۹۰۔ عطیہ اندلسی [ابو محمد عطیہ بن سعید اندلسی] (محدث - ۳۰۸ء مکہ)
- ۲۶۹۱۔ عقیفہ نندی [عقیفہ بن قیس بن محمد کرب کندی] (صحافی - ۱۰۰۰ء)
- ۲۶۹۲۔ عقیفہ الدین [عقیفہ الدین عبداللہ بن اسعد شیبی باغی] (صوفی - سورخ - ۶۸۰ء) کتاب نراۃ الجنان - در النظم - رضی الربا صین
- ۲۶۹۳۔ عقیفہ الدین [سلیمان بن علی بن عبد اللہ کوئی تلمذانی و شافعی] (صوفی - کاتب - شاعر عرب - ۶۹۰ء) نائلہ نصیرت - ہر علم میں مصنف - دمشق کا خراجی - بادشاہ ملک کو خاطر میں نہ لانا تھا۔
- ۲۶۹۴۔ عزیزی [ابو سعید عقیب بن عمرو بن عبد اللہ انصاری خرمی بری] (صحافی - ۴۲۰ء) روانگی صلیب کے وقت انکو حضرت علی نے کوفہ میں نائب چھوڑا۔
- ۲۶۹۵۔ عقیب بن عامر [عقیب بن عامر چینی] (صحافی - محدث - ۵۸۰ء مصر) مساویہ کا مصر کا گورنر
- ۲۶۹۶۔ عقیب بن ناغہ [عقیب بن ناغہ نیری] (صحافی - ۶۳۰ء) عمرو عاص کا خالہ زاد - گورنر افیقہ - بربریوں سے نرا نامہ ادا کیا
- ۲۶۹۷۔ عقیل [عقیل بن ابی طالب بن عبد المطلب ہاشمی] (صحافی - نسابہ - جہد معاویہ) کچھ دنوں بعد لوگوں کو فہم ہوا کہ معاویہ کا پاس چلے گا تو وہیں مرگوا
- ۲۶۹۸۔ عقیلی [ابو جعفر محمد بن عمرو بن موسیٰ] (محدث - ۳۲۲ء) کتاب الفصحاء
- ۲۶۹۹۔ عکاشہ [عکاشہ بن یحییٰ بن اسد] (صحافی - ۱۱۰۰ء) عمر ۴۵ - جنگ بڑا درہ میں طلحہ بن طلحہ بن خولید نے قتل کیا
- ۲۷۰۰۔ عکبری [ابو القاسم عبداللہ] (نوی - ۶۱۶ء) (دیکھو ابو القاسم عکبری)
- ۲۷۰۱۔ عکرمہ بن ابی جہل [عکرمہ بن ابی جہل عروہ بن ہشام غزوئی] (صحافی - ۱۳۰۰ء) اسلام بعد فتح مکہ رشہ - جنگ یرموک میں مارا گیا
- ۲۷۰۲۔ عکرمہ بن عبداللہ [ابو عبداللہ عکرمہ بن عبداللہ بن ابی جہل] (غلام ابن عباس) (ناجی - محدث - مفسر - ۱۰۰۰ء) حاشیہ - زہری - شیبی - در عمر بن زید اس سے روایت کرتے ہیں
- ۲۷۰۳۔ عکرمہ بن ابی سیر [سیر ہاشمی بن ابی جہل بن ابی] (محدث - ۱۱۰۰ء) (دیکھو ہاشم بن ابی جہل)

- ۲۶۲۶۔ علی بن الحسن [امام زین العابدین علی بن الحسین] [ثانی۔ امام چہارم۔ ۹۵ مدنیہ] ولادت ۳۸
- ۲۶۲۷۔ علی بن حکیم [علی بن حکیم ادوی] [محدث۔ ۲۳۱]
- ۲۶۲۸۔ علی بن خلف [علی بن خلف بن مطلب بن حیدر موسوی جوزی] [ادیب شاعر۔ فقید محدث پندرہویں صدی یا دہم] تفسیر القرآن۔ نورالمبین حدیث میں۔ دیوان شاعر۔ ذخیرۃ المقال۔ نکت الیسان
- ۲۶۲۹۔ علی رضا [علی رضا بن مرزا حبیب اللہ موسوی عالی کرکی] [محقق فقید۔ حکم۔ ۱۰۹۱] اصغیان کے شیخ الاسلام
- ۲۶۳۰۔ علی بن السمری [ابو الحسن علی بن السمری] [عالم۔ ۳۲۸] صاحب الامر کے چوتھے اور آخری سفیر۔ ان کے بعد سلسلہ سفارت بند ہو گیا
- ۲۶۳۱۔ علی سرہندی [خواجه ناصر علی سرہندی دہلوی] [شاعر فارسی۔ ۱۱۰۸]
- ۲۶۳۲۔ علی بن ہسل [ابو الحسن علی بن ہسل اصغیان] [صوفی۔ صدی سوم] معاصر جنید۔ شاگرد محمد بن یوسف بنار
- ۲۶۳۳۔ علی بن صبیح [علی بن صبیح عاملی] [فقید۔ محدث۔ ۴۳۷] بزرگ شیخ الاسلام شیخ القواعد شیخ الشرائع شیخ الفیہ عاشر ارشاد۔ عمر۔ ۴۳۷ اور
- ۲۶۳۴۔ علی صغیر [شیخ علی بن شیخ محمد بن شیخ حسن بن شیخ زین الدین عاملی چھبانی] [فقید۔ ۱۱۰۳] اصغیان] ولادت ۱۱۰۳۔ درمنثور و منظوم۔ سہام المارۃ۔ حاشیہ شرح لمحہ بحر طوسی بائی۔ (دیکھو نمبر ۲۷۴۴)
- ۲۶۳۵۔ علی طباطبائی [سید علی بن سید محمد علی بن سید ابو المعالی صغیر طباطبائی اصغیان حائری] [فقید۔ ۱۲۳۱ کرک] ریاض المسائل شرح مختصر تانق۔ ولادت ۱۱۳۱ کاظمین
- ۲۶۳۶۔ علی عباس [علی عباس چڑیا کوٹی] [فقید۔ ۱۳۰۲] برادر زادہ مولوی احمد علی عباسی
- ۲۶۳۷۔ علی بن عبدالعالمی [شیخ نور الدین علی بن عبدالعالمی عالمی سی] [فقید۔ ۳۸۸] شہید ثانی نے اسے روایت کی۔ حواشی بر قواعد علامہ۔ شرح صفحہ تعلیق شریعہ۔ شرح صیغ العقود۔ (نیز دیکھو محقق ثانی) [۳۸۸۔ علی بن عبدالعزیز] [علی بن عبدالعزیز] [نوی۔ ۲۸۷] شاگرد ابو عبیدہ
- ۲۶۳۸۔ علی بن علی بن حسین [نور الدین علی بن علی بن حسین بن ابی الحسن موسوی عاملی] [ادیب۔ شاعر۔ فاضل۔ ۱۰۷۸] شرح مختصر تانق۔ قواعد الکلیہ۔ شرح انشاع عشریہ۔
- ۲۶۳۹۔ علی بن عیسیٰ [ابو الحسن علی بن عیسیٰ بن داؤد بن داؤد] [کاتب۔ ۳۳۳] وزیر مقتدر و قاهر عباسی۔ جامع الدعاء۔ دعائی القرآن و تفسیرہ
- ۲۶۴۰۔ علی بن عیسیٰ [ابو الدین علی بن امیر خضر الدین عیسیٰ بن ابی الفتح ارجلی شیبی] [مثنوی۔ کاتب۔ شاعر۔ ۹۹۲] کشف الغمہ۔ والی اہل کوزیر
- ۲۶۴۱۔ علی بن عیسیٰ [علی بن عیسیٰ بن فرج بن صلاح ربیع] [نوی۔ ۲۲۰]
- ۲۶۴۲۔ علی قاری [علی بن سلطان محمد ہروی مکی حنفی] [محدث۔ فقید۔ متکلم۔ ۱۱۱۴] شرح فدا کبر۔ شرح شفاء۔ حرقۃ شرح مشکوٰۃ۔ موضوعات احادیث قدسیہ۔ نور القاری شرح بخاری۔ شرح المسلم جلالین۔ شرح ربیع نووی۔ شرح الاقصر فی تفسیر الفکر شرح طوالتسم۔ سم الفواض فی ذم الروافض۔ حزب الاعظم۔ شرح عین العلم۔ ابن حجر مکی اور شیخ عبد اللہ سندھی مکی کا شاگرد
- ۲۶۴۳۔ علی تاشی [نصیر الدین قاشی المشہور بالحق] [حکیم۔ فقید۔ صدی ہفتم] معاصر قطب الدین رازی۔ شرح تجرید اصغیان۔ شیخ طوائف
- ۲۶۴۴۔ علی قوشچی [علامہ الدین علی قوشچی] [متکلم۔ ۸۷۹] شرح تجرید۔ شرح عضدیہ
- ۲۶۴۵۔ علی کبیر [مثنوی علی کبیر کچھی شہری] [فقید۔ بعد۔ ۱۲۶۰] شاگرد علامہ فضل حسین کشمیری۔ عمر۔ ۸۵ سے زیادہ
- ۲۶۴۶۔ علی بن مبارک [علی بن مبارک احمد] [نوی۔ ۲۰۶] مصاحب کسائی
- ۲۶۴۷۔ علی مثنوی [علی بن حسام الدین برہانپوری مکی] [محدث۔ ۹۷۵] ولادت ۸۸۵۔ کنز العمال
- ۲۶۴۸۔ علی بن محمد [علی بن محمد بن حسن بن شہید ثانی] [فقید۔ گیارہویں صدی] درمنثور و المنظوم۔ سہام المارۃ۔ حاشیہ شرح لمحہ بحر طوسی (نیز دیکھو نمبر ۲۷۴۵)
- ۲۶۴۹۔ علی بن محمد [علی بن محمد بن حسن بن شہید ثانی] [فقید۔ گیارہویں صدی] درمنثور و المنظوم۔ سہام المارۃ۔ حاشیہ شرح لمحہ بحر طوسی (نیز دیکھو نمبر ۲۷۴۵)

۶۷۷۔ عمر بن سعد [عمر بن سعد بن ابی وقاص] (تابعی۔ محدث۔ ۶۶) کہ بائیں قتل حسین میں فوج یزید کا سردار۔ مختار نے قتل کرایا۔

۷۸۰۔ عمران بن حصین [عمران بن حصین خزاعی] (صحابی۔ محدث۔ ۵۶ ہجری) اسلام ۷ ہجری میں۔ سکونت بصرہ

۲۶۸۱۔ عمران بن عبد اللہ [عمران بن عبد اللہ قتی] (محدث - دوسری صدی) معاصر صادق

۲۶۸۲. عمر بن شهب [ابوزید عمر بن شهب زید ابن حمید بن زید نمیری بصری] (مورخ - محدث - قاری - ۲۶۲ سامره) تاریخ بصره: ۲، ولادت ۱۶۳

۲۷۸۳۔ عمر بن بعیش [عمر بن بعیش سوسی] (نخوی۔ اوائل صدی ششم)

۶۷. عمرو بن امیہ [عمرو بن امیہ ضمری] (مکابی - ۶۰) نجاشی پاس رسول اللہ کے سفیر ہو کر گئے

۸۵۲۔ عمر بن حریث [عمر بن حریث مخزومی] [صحابی۔ ۸۵ کوفہ] عمر ۸۷

۲۷۸۶۔ عمرو بن حزم [عمرو بن حزم ابو الفصاحک انصاری] (صحابی - ۵۳ ہجری) جنگ خندق میں ۱۵ سال کے تھے

۲۷۸۷۔ عمر بن حق [عمر بن حق] (صحابی۔ ۵۱) کے ازا اصحاب علی۔ معاویہ کے حکم سے مصل میں شہید ہوئے

۲۷۸۔ عمر بن سعید [عمر بن سعید قرشی] (صحابی - ۱۳) شام میں شہید ہوئے

۸۹ء - عمرو بن العاص (عمر بن العاص) [محبلی - محدث (۳۳ مصر) ۵۸ یا ۵۹ء میں سلمان بن خالد بن ولید اور عثمان بن طلحہ کے ساتھ

۹۰۔ ۲۷۔ عمرو بن عبسہ [عمر بن عبسہ سلمیٰ ابو نجیح شامی] (صحابی۔ ۷۰) قدیم الاسلام۔ وفات خلافت علی میں

٢٤٩١. عمر بن عبد العزيز [عمر بن عبد العزيز] (محدث - ١٢٣٣ م) (دمشق)

۳۷۹۳۔ عبد الملک [ابو نصر محمد بن منصور بن محمد کندی] (وزیر پطرس سلجوقی - ۳۵۶ھ مروروز) الیہ ارسالان نے قتل کرایا

١٢٩٣- عمیدی [سید مرتضیٰ عیدالدین عبدالمطلب بن عبدالمجید الدین ابوالفوارس محمد بن علی بن الاعرج صلی] [فقیه - محدث - محقق - ٥٣٠ھ (کابل) شرح

تہذیب الاصول - شرح القواعد علامہ - تبصرة الطالبین شرح بیج المسترشدین - شاگرد علامہ - استاد شہید اول - ولادت ۸۱۶ھ

۶۹۴- عمیدی [ابو حامد رکن الدین محمد بن محمد سمرقندی حنفی] (اصحافی- محدث- فقیہ- ۵۱۵ھ بخارا) نفاس- طریقہ- ارشاد استاد محمد بن جلال الدین

حصیری (المستوفی ۶۱۶)

۲۷۹۵۔ عنایت احمد [مضامین عنایت احمد کا کوری] (فقہ ۰۰)

۷۷۔ غایت علی [غایت علی بن محمد عمر غری بناری لکھنوی] (عالم - ۱۲۴۳ھ) بنارس میں اپنے والد کی جگہ درس دیتے رہے

۲۷۹ - عنایت علی [مولوی عنایت علی مجتہد سامانی] (فقہ - ۱۳۲۶)

۲۷۹۸۔ غبیری [یحییٰ بن عبد اللہ] (محدث - ۳۴۴)

۲۷۹۔ غنوی [ابوالقاسم حسن بن احمد] (شاعر فارسی - ۴۳۱ھ) ندیم محمود غزنوی - استاد شرایع عصر

۲۹۰۔ عوف بن مالک [عوف بن مالک اشجعی شامی] (صحابی - محدث - ۳۷، شام)

۲۸۰۱۔ عون بن جعفر [عون بن جعفر ہاشمی] (صحابی - ۱۷) یہ اور ان کے بھائی محمد دونوں جنگ تستر میں شہید ہوئے

۲۸۰۲۔ عویم [عویم بن ساعدہ انصاری] (صحابی۔ ۱۰) عقبہ ثنائیہ میں اگر سلطان ہوئے۔ عمر ۴۵۔ وفات بعد عمر

۲۸۰۳۔ عیاش [عیاش بن ابی رسیع مخزومی] (محبلی - ۱۳۰) ابو جہل کے مادری بھائی۔ جنگ یرموک میں مارے گئے

۲۸۰. عیاشی [ابونصر محمد بن مسعود بن محمد بن عیاش سلمی کوفی سمرقندی] (محدث - مفسر - شلک - فقیه - مورخ - تیسری صدی) التفسیر کتب خد و کلام و دیگر

۲۸۰۵۔ عیاض قاضی ابو الفضل عیاض بن عمرو بن موسیٰ حبیبی سبکی مالکی [محدث - ۵۴۳ھ] ولادت ۴۶۷ھ۔ کتاب الشفاء - جاسع الشیخ - مشارق الاولاد - الکمال مشرق مسلم۔

۲۸۰۶۔ عیاض بن غفر [عیاض بن غفر قہری] [صحبی - ۲۰ شام] عمر ۶۰۔ ابو عبیدہ بن الجراح کے ابن عم یا خالد زاد۔

۲۸۰۷۔ عبدروس [سید عبد الرحمن بن مصطفیٰ عینی] [شاعری - ۱۱۹۲ھ مصر] دیوان اشعار

۲۸۰۸۔ عیسیٰ بن عمر [عیسیٰ بن عمر ثقفی] [نوی - قاری - ۱۴۹ھ]

۲۸۰۹۔ عین القضاة [عین القضاة حیدر آبادی] [فقیہ - حنفی] شاعر و مولوی عبدالحی دہلوی

۲۸۱۰۔ عینانی [شیخ ظہیر الدین بن علی بن زین العابدین غالی عینانی] [نقیہ - ۱۰۰ھ]

۲۸۱۱۔ عینی [قاضی القضاة بدر الدین محمود بن احمد بن موسیٰ حنفی عینانی] [نقیہ - محدث - ادیب - ۸۵۵ھ قاهرہ] ولادت ۶۶۲ھ۔ عمدة القضاة

شرح بحاری شرح کنز الدقائق [در المحتاج] نہایت شرح برایہ - عقد الجمان - مقاصد الخویہ -

۲۸۱۲۔ عینیہ بن حصن [عینیہ بن حصن بن حذیفہ قزازی] [صحبی - ۱۰۰ھ] مولفۃ القلوب سے تھے

۲۸۱۳۔ خافقی [ابو اسحاق ابراہیم بن احمد بن عیسیٰ خافقی اشبیلی] [نوی - قاری - ۷۱۰ھ]

۲۸۱۴۔ غالب [مرزا فاضل احمد اللہ خاں دہلوی] [شاعر اور دو فارسی - ۱۲۸۵ھ] نظم الدولہ دیر الملک

۲۸۱۵۔ غبری [یحییٰ بن عبد اللہ غبری] [محدث - ۳۴۴ھ]

۲۸۱۶۔ غزالی مشہدی [غزالی مشہدی جو جویری اکبر آبادی] [شاعر فارسی - ۹۸۰ھ] ایران سے آکر علی قلی خاں کا ملازم پیر اکبر کا ملک الشعراء

۲۸۱۷۔ غزالی طوسی [حجۃ الاسلام زین الدین ابو حامد محمد بن محمد بن محمد طوسی بغدادی شافعی] [متکلم - فقیہ - ۵۰۵ھ] ولادت ۴۵۰ھ۔ احیاء العلوم کی کتاب

سحابت - منقذ من الضلال - جوابہ القرآن وغیرہ۔

۲۸۱۸۔ غزولی [علاء الدین علی بن عبد اللہ بہائی] [عالم - ۸۱۵ھ] مطالع البیہود فی منازل السعور

۲۸۱۹۔ غزی حنفی [شمس الدین محمد بن عبد اللہ حنفی غزی] [نقیہ - ۹۹۵ھ] تنویر الابصار فقہ حنفیہ کی شرح مصنف کی نے دراختیار لکھی ہے

۲۸۲۰۔ غزی شافعی [ابو اسحاق ابراہیم بن یحییٰ بن عثمان بکلی غزی شافعی] [شاعر عرب - ۵۲۴ھ]

۲۸۲۱۔ غسالی [قاضی ابو احمد محمد بن احمد بن ابراہیم اصفہانی] [محدث - ۴۴۹ھ] کرامات اولیاء - تاریخ - نسیم - غریب الحدیث - معرفۃ فی السعد -

۲۸۲۲۔ غسانی [امام ابو علی حسین بن محمد بن احمد غسانی جہانی] [محدث - ادیب - ۴۹۸ھ] ولادت ۴۶۷ھ - جامع فرط میں دس دینا تھا

۲۸۲۳۔ غصائری [غصائری ازلی] [شاعر فارسی - باخوبی ہمدی] عبد محمود غزوی کے مشہور شاعروں میں سے

۲۸۲۴۔ غصائری [ابو عبد اللہ حسین بن عبد اللہ بن ابراہیم غصائری بغدادی] [رجالی - ۴۱۱ھ] شاعر و ابن تولیہ - الرجال

۲۸۲۵۔ غلام شین کنوری [سید غلام شین کنوری] [نقیہ - متکلم - حکیم - ۱۳۳۷ھ] ماتین - اقتصاد الاسلام - ترجمہ قانون ابن سینا

۲۸۲۶۔ غلام علی شاہ [غلام علی شاہ دہلوی] [صوفی - ۱۲۴۰ھ] دلی جان جانال کے مرید - ولادت ۱۱۵۹ھ [نیز دیکھو آزاد]

۲۸۲۷۔ غلام [مرزا غلام احمد قزوینی] [بابی مذہب - ۱۳۲۶ھ] بابی مذہب مرزائی یا قادیانی - عمر ۷۰ سے اوپر

۲۸۲۸۔ غفران باب [دیکھو دلا علی گھنوی] [نقیہ - متکلم - ۱۲۳۵ھ]

۲۸۲۹۔ غلام نقشبند [غلام نقشبند گھنوی] [صوفی - ۱۱۲۶ھ] فرقان الانوار - لامۃ العرشہ - عبد الحکیم بکری کے استاد

۲۸۳۰۔ غماری [محمد بن محمد بن علی بن عبد الرزاق غماری مصری مالکی] [نوی - ۸۰۲ھ]

۲۸۳۱۔ غنندر [ابو عبد اللہ محمد بن محمد بن جعفر مدنی بصری] [محدث - ۱۹۳ھ]

۲۸۳۲۔ غنڈی [ابو موسیٰ محمد بن شمس] [محدث - ۲۵۴ھ]

۲۸۳- غوث الاعظم [دیکھو جیلانی یا محی الدین عبدالقادر جیلانی] (صوفی - ۵۴۱)

۲۸۳۳- غیاث الدین رامپوری [غیاث الدین رامپوری] (نقوی- تیرھویں صدی) غیاث اللغات جو ۱۲۲۲ھ میں لکھی

۷۸۳۴۔ غیاث الدین بن چورانی، غیاث الدین بن چوری، غیوثی، میر جوی کس۔
 ۷۸۳۵۔ غیاث الدین ہدی [غیاث الدین بن ہمام الدین شیرازی ہودی] (مورخ - ۹۲۶ھ) حبیب اللیر - صاحب روضۃ الصفا کے فوائدہ - الکبر کے
 عہد میں ۹۳۵ھ میں سند میں آئے۔

۷۸۳۶- غیاث الدین [امیر غیاث الدین منصور بن سید صدر الدین محمد بن ابراہیم دہلوی شیرازی] (حکیم ۹۴۸) حجة الکلام - شرح ہیکل الانوار
الواضع والمعارض - معالم الشفاء

۲۸۳۷۔ فیاضی [حسین بن محمد بن احمد کھسی] [نوی۔ نجوی۔ صدیقی ششم] ابو جعفر بن مودش سے روایت کرتا ہے

۲۸۳۸۔ فارابی [اے موضوع پر محمد بن طرخان فارابی] [فیلسوف - ۳۳۹ھ] اور غزنوی متفق ہیں۔ آراء اور المذیہ الفلہ - نشر زبائن جانتا تھا۔

۲۸۳۹۔ فاختہ [ام ہانی بنت ابیطالب] (صحابیہ - محدثہ - ۱۰) ہبیر بن ابی وہب مخزومی کی بیوی۔ فتح مکہ پر مسلمان ہوئی۔

۲۸۳- فارسی [ابوعلی حسن بن ابراهیم بن علی فارسی شافعی] (فقیه - ۵۲۸ واسط) قاضی واسط - کتاب القواعد علی المذهب

۲۸۴) - فاسی [محمد مهدی بن احمد بن علی فاسی] (محدث -) مطالع المستراتج و دلائل الخیرات

۲۴۴۔ فضل قلی [مرزا ابوالقاسم بن محمد حسن قلی جیلانی] (فقہ محقق - ۱۲۳۱) قوانین الاصول (دیکھو ابوالقاسم قلی)

۴۲۳. فاضل ہندی۔ [ابوالدین محمد بن تاج الدین حسن بن محمد اصفہانی ہندی] (مفسر فقہیہ - ۱۱۳۲ھ بجا پور) کشف الشام - منیہ الحریص تھیں

۴۸۴۔ فاطمہ بنت اسد [فاطمہ بنت اسد بن ہاشم] (صحابیہ - ۴۴) والدہ طالب و عقیل و جعفر و علی ابنائے ابو طالب

٢٨٣٥- فاطمة بنت الحسين (فاطمة بنت حسين بن علي بن ابي طالب) (تابعية - ١١٤ هـ مدنية)

۲۸۴۶- فاطمہ بنت الخطاب [فاطمہ بنت الخطاب] (صحابیہ - ۰) خواہر عمر

۱۸۰۶ فاطمة بنت محمد [فاطمة الزهراء بنت محمد رسول الله] (نحابة - محدثه - ۱۱۰۰ هـ)

۷۸۳۸- فتح اللہ شامی [کمال الدین فتح اللہ بن عبد اللہ بن عطاء اللہ سلامی شامی] (محدث فقہیہ۔۔) ریاض الابرار فی مناقب الکرار ج ۱ ج ۱ ص ۱۸۸

۲۸۳۹- فتح الله كاشاني [فتح الله بن شکر الله كاشاني شیرازی] (فقیه - مفسر - ۹۹۷ هـ) تفسیر منبع الصادقین تفسیر خلاصه المنبع

۲۸۵۱۔ فتح بن خاقان [فتح بن خاقان بن احمد بغدادی] (شاعر۔ فصیح۔ ۲۸۴۷) کتاب البستان۔ کتاب البصید والحوارج

فتح محمد خاقان [الناصر فتح محمد بن عبداللہ بن خاقان شہبلی] (ادیب - ۵۳۵ مرگش) قلاء العقیان - مطبع الانفس

۶۸۵۷۔ فخر الدین محمد بن سعد بن قمار موسوی حارثی [فقہ - ۴۰۰ حارث] شاگرد ابن ادریس - ثبوت ایمان اسطالب

۲۸۵۳۔ فی الدار الزاوية [الاعمال التي في الدين المحرم عن ابن مسين بكري رازي شافعي] (مفسر - شكلم - فقيه - ۷۰۴ هرات) (دیکھو رازی) ابن خلدون مشہور

۲۸۵۳۔ محمد بن یوسف بن عمر بن عبد اللہ بن محمد بن عیسیٰ بن ابی حمزہ ثمالی (ف) نے تفسیر قرآن مجید کی ایک ضخیم تصنیف لکھی ہے جس کا نام "تفسیر القرآن" ہے۔ اس میں قرآن مجید کے ہر آیت پر تفصیلی تفسیر دی گئی ہے۔

٢٨٥٢ - محمد الدين (والدين محمد بن سعيد مولى زكريا)، (ت. ١٠٤٠ هـ)، مؤلف كتاب "مجمع البحرين" في المراثي والخطب

۲۸۵۵۔ محمد الدین طبری [شیخ محمد الدین محمد بن علی بن یحییٰ] (۱۰۸۵ھ - ۱۱۵۵ھ) بحرین کے ایک عربی مورخ اور طبیب تھے۔

۲۸۵۴- فخر الدین اوزنک باری (مولانا فخر الدین
که سید کا لہجہ و اسلوب المتکلمین ۱۳۶۲)

کے بیٹے کا صاحب الموصوفہ ۱۲۶۲

۷۸۵۶- حر الکتاب [ابو علی حسن بن علی بن ابراہیم حرجی بعد از آن] (کتاب - مکتوبین) ۸۴۲ هـ قاهره اسلام و سرچاپ در ایران
مجله: ۱۱، شماره: ۱، سال: ۱۳۹۰، صفحه: ۱۲۱-۱۲۲ (مفسر- ۵۴۴) شرح حاشیه تفسیر تذکره تنقیح الاصول

۲۸۵۹- خزائن حقین [خزائن الدین ابو طالب محمد بن حسن علامہ حلی] [فقیہ - محقق - ۷۷۱] اپنے والد کے شاگرد۔ ایضاً القواعد۔ ارشاد المہر شہین
۲۸۶۰- خزائن الملک [ابو طالب محمد بن علی بن خلف واسطی] [وزیر بہاد الدولہ - ۴۰۷ ہجری] ولادت ۳۵۴ واسط - شہر کواد کل علیہ اسی تفسیر کیا۔
۲۸۶۱- فراہ بنوی [عجمی السنۃ ابو محمد حسن بن مسعود بنوی شافعی] [مفسر - محدث - ۵۱۶] تفسیر معالم التنزیل - مصابیح السنۃ (دیکھو بنوی)
۲۸۶۲- فراہ بنوی [ابوزکر یاکبہ بن زیاد بن عبد اللہ دہلی کوئی] [نوی - لغوی - ۶۰۷] کتاب اللغات - الحدود والمخانی کتاب الہدایہ - کتاب النواہر
۲۸۶۳- فزات [فزات بن ابراہیم بن فزات کوئی] [مفسر -]

۲۸۶۴- فزادی [کمال الدین ابو عبد اللہ محمد بن فضل بن احمد نیشاپوری] [صوفی - محدث - فقیہ - ۳۰۰ ہجری] ولادت ۴۴۱
۲۸۶۵- فزیری [ابو عبد اللہ محمد بن یوسف بن مطر فزیری [بخارا] [محدث - ۳۱۰] ولادت ۲۳۱ - راوی صحیح بخاری
۲۸۶۶- فرج اللہ [فرج اللہ بن محمد بن درویش غازی] [حکیم - ادیب - رجالی - معاصر حاکمی] کتاب الرجال - مرقدہ - الغایۃ فی المطلق والکلام -
المصنوعۃ اصول میں - شرح تشریح الافلاک

۲۸۶۷- فرخی [ابو الحسن علی بن قلوغ] [شاعر فارسی - صدی خیم] از شعرائے ہشتگانہ محمود غزنوی
۲۸۶۸- فردوسی [حکیم ابو القاسم حسن بن فرید الدین اسحاق توسی] [شاعر فارسی - ۴۱۱ یا ۴۱۶] شہنامہ - معاصر محمود غزنوی
۲۸۶۹- فرنوق [ہمام بن غالب بن مصعبہ داری شیبی بصری] [تابعی - شاعر عرب - ۱۱۰] بصرا ولادت ۳۸ معروف بہ ابو فراس الفحل صانی
۲۸۷۰- فرغانی [فرغانی [کنیت ابن کثیر] [ریاضی - تیسری صدی] جواس علم النجوم جو ۲۱۸ میں بطیسوی کی کتاب عربی میں ترجمہ کی
۲۸۷۱- فریابی [ابو عبد اللہ محمد بن یوسف بن واقد ترکی شامی] [محدث - مفسر - ۲۱۲]
۲۸۷۲- فرمان علی [سید فرمان علی] [عالم حکم - ۱۳۳۳] ترجمۃ القرآن

۲۸۷۳- فرید العصر [محمود بن جریر بنی اصغریانی خوارزمی] [نوی - نحوی - طبیب - ۵۰۷] راجح مذہب معتزلی بخوارزم - استاد فخری زاد اور الکیب
۲۸۷۴- فرید الدین عطار [فرید الدین عطار نیشاپوری] [صوفی - شاعر فارسی - ۶۲۷] نیشاپور (دیکھو عطار) تذکرۃ الاولیاء - النہار - پندرہ سالہ عمر
۲۸۷۵- فرید شکر گنج [فرید الدین شکر گنج عمری] [صوفی - ۶۷۰] پاک چین، چغتیار کا کی کے مرید - اجودہ (پاک چین) میں مزار ہے
۲۸۷۶- فرید کاتب [فرید کاتب] [شاعر فارسی - اوآخر صدی ششم] شاگرد نوری - ندیم سلطان سنجری بقی

۲۸۷۷- فریدی [محمود بن امیر بن الدین فریدی] [شاعر فارسی - ۷۴۴]

۲۸۷۸- فسوی [زید بن علی بن عبد اللہ فارسی فسوی] [نوی - نحوی - ۴۶۷] طرابلس - سکونت دمشق و طرابلس الشام
۲۸۷۹- فیض [مرزا جعفر علی لکھنوی] [شاعر اردو - صدی سیزدہم] معاصر ناز - نخل مائے - برق لامع

۲۸۸۰- فیضی [ابو الحسن علی بن ابی زید محمد بن علی استرابادی [متشیع] [نوی - ۵۱۶ بغداد] شاگرد عبد القادر - استاد جیس بھی ملک النجاء و سلفی
۲۸۸۱- فضالہ [فضالہ بن عبد الصمدی اوسی] [صحابی - ۵۳]

۲۸۸۲- فضل اللہ [فضل اللہ بن محمد بن عبد الدین دمشقی] [مورخ - دسویں صدی] تدریس صاحب خلاصۃ الاشتر کے والد جس کا انتقال ۱۱۱۱ میں ہوا - ذیل تراجم الاعیان

۲۸۸۳- فضل اللہ [فضل اللہ بن محمود فارسی] [محدث - فقیہ -] ریاض الجنان
۲۸۸۴- فضل اللہ [قاسم فضل اللہ بن روز بہان بن فضل اللہ بنی اصغریانی حنفی] [فقیہ - حکم - صدی ششم] ابطال الباطل - المقاصد

۲۸۸۵- فضل اللہ [سید ابو الرضا عبد الدین فضل اللہ علی بن عبید اللہ راوندی کاشانی] [فقیہ - محدث - صدی ہفتم] ضوء الشہاب شرح شہاب
اربعین - نظم العروض - موزن الکافی - قصص الانبیاء - استاد ائمہ عصر شاگرد علی موسی و استاد فقیہ الدین موسی
۲۸۸۶- فضل امام [فضل امام شہر آبادی فاروقی دہلوی] [فاضل - شاعر - ۱۲۴۴] دہلی کے صدر الصدور

- ۲۹۱۲۔ فیومی (عبدالبرعونی شافعی) [ادیب - ۷۱۔ آسٹنٹین] القول البوابی بشرح الکافی علم عوض وقافیہ میں
- ۲۹۱۳۔ قاضی [مرزا حبیب بن مرزا محمد علی شیرازی] [اشاعہ فاسی - ۷۰۔ طهران] ناصر الدین شاہ ایران کا ملک الشعراء
- ۲۹۱۴۔ فاسی [امام ابو الحسن علی بن محمد بن خلف معافری قزوینی قزوانی] [محدث - ۳۰۳۔ قزوین] ولادت ۳۲۴ھ۔ کتاب الملبس فی
- ۲۹۱۵۔ قاضی [شیخ نور الدین علی بن سلطان محمد مروزی نزہل مکہ] [حکیم - محدث - ۱۰۱۴۔] (دیکھو علی قاری)
- ۲۹۱۶۔ قاضی [الحديث] جمال الدین ابو احمد عبدالصمد بن ابراہیم بن خلیل بغدادی [محدث - صدی ہشتم] دیکھو عبدالصمد بغدادی
- ۲۹۱۷۔ قاسم بن اصیغ [قاسم بن اصیغ بن محمد اموی بستانی مالکی قرطبی] [محدث - رجالی - نحوی - ۳۴۰۔] ولادت ۳۴۷ھ۔ بغدادی مدرسہ
- ۲۹۱۸۔ قاسم بن اصیغ [قاسم بن اصیغ بن محمد اموی بستانی مالکی قرطبی] [محدث - رجالی - نحوی - ۳۴۰۔] ولادت ۳۴۷ھ۔ بغدادی مدرسہ
- ۲۹۱۹۔ قاسم بن ثابت [قاسم بن ثابت بن عوفی قرطبی] [محدث - نحوی - ۳۰۳۔] الدلائل
- ۲۹۲۰۔ قاسم بن سلام [ابو عبد قاسم بن سلام] [فقہ - ادیب - ۲۲۲۔] ولادت ۱۵۴ھ۔ قاضی طرسوس۔ مدق بن ابراہیم بن
- ۲۹۲۱۔ قاسم طباطبائی [سید قاسم بن محمد طباطبائی] [فقہ - متکلم - صدی یازدہم] شاگرد شیخ بہائی تعلیقات برکت اربعہ و جہد کتب فقہیہ
- ۲۹۲۲۔ قاسم بن قطلوبغا بن عبدالمنعم [رجالی - ۸۷۹۔] قاہرہ [تاج المزاج فی طبقات خفییہ]
- ۲۹۲۳۔ قاسم بن محمد [ابو محمد قاسم بن محمد بن ابی کریم ابو قحافہ] [ناہلی - فقہ - محدث - ۱۰۲۔] قدید [مدینہ کے فقہیوں میں سے - عمر ۷۷۷ھ یا ۷۸۰ھ]
- ۲۹۲۴۔ زین العابدین اور سالم بن عبد اللہ بن عمر کے فالذو۔ امام زین العابدین کے صحابی۔ ان کی بیوی عبدالرحمن ۱۱۶ھ میں مرت۔
- ۲۹۲۵۔ قاضی [نصیر الدین علی بن محمد بن علی قاضی] [فقہ - صدی ہفتم] معاصر علامہ علی۔ استاد ابن حمید۔ حاشیہ شیخ تجرید شرح طالع میضائی
- ۲۹۲۶۔ قاضی [ابو افقوش نصر الدین عبداللہ بن محمد بن نصر الدین] [فقہ - شاعری - ۵۹۷۔] ولادت ۵۳۲ھ اسکندریہ
- ۲۹۲۷۔ قاضی [رجالی] [ابو الحسن علی بن عبد اللہ بن جرجانی شافعی] [فقہ - ادیب - شاعری - ۶۶۶۔] ولادت ۵۹۷ھ۔ ان کا بھائی محمد کے کا قاضی القضاۃ ۳۹۹ھ میں مرا۔
- ۲۹۲۸۔ قاضی حسین [امام کبیر ابو علی حسین بن محمد بن احمد شافعی حروری] [فقہ - ۶۶۶۔] حروری [تعالیٰ حروری کا شاگرد۔ امام الحرمین اور خوالی کے مراد قال القاضی سے بھی ہیں - تعلیقہ نقد میں]
- ۲۹۲۹۔ قاضی [خالد بن حسن بن منصور خنسی زغانی] [فقہ - ۵۹۲۔] قاضی۔ کتاب الفرائض
- ۲۹۳۰۔ قاضی زاہد [احمد بن محمد زوزی] [حکیم - متکلم - ادیب - ۷۰۔]
- ۲۹۳۱۔ قاضی عبدالوہاب [ابو محمد عبدالوہاب بن علی بن نصر بن علی بغدادی مالکی] [فقہ - ادیب - شاعری - ۳۲۲۔] مصر ولادت ۳۴۲ھ۔ کتاب التلخیص
- ۲۹۳۲۔ قاضی حیاض [ابو الفضل حیاض بن موسیٰ بن الیاس بن حبیب بستی مالکی] [محدث - فقہ - ادیب - ۳۴۴۔] ولادت ۷۷۶ھ۔ سبتہ۔ کتاب الشفا و الکمال شرح مسلم۔ مشارق الافکار فی غیب الحدیث جو گویا مسلم و بخاری کی شرح ہے۔
- ۲۹۳۳۔ قاضی فاضل [میر الدین ابوالی علی بن عبد الرحیم بن قاضی بہار الدین علی بن محمد مستطانی مصری] [فقہ - ۵۹۹۔] قاہرہ [ولادت ۷۷۷ھ۔ مستطانی۔ وزیر صلاح الدین یوسف]
- ۲۹۳۴۔ قاضی حروری [ابو عامر محمد بن احمد بن محمد عبدالی شافعی حروری] [فقہ - ۷۵۸۔] ولادت ۳۷۵ھ۔ ضبط۔ ادب القضاء۔ ہادی طبقات الفقہاء

۲۹۳۵۔ قالی [ابوعلی اسحاق بن قاسم بن عیون بغدادی] [الغوی۔ نحوی۔ شاعر۔ ۳۵۶ قریب] ولادت ۲۸۸ دیار بکر۔ کتاب البیان

لغت میں۔ کتاب الامالی۔ ۳۳۰ھ میں قرطبہ آیا

۲۹۳۶۔ قیس بن ذویب [قیس بن ذویب خزاعی] [صحابی۔ محدث۔ ۸۶] عمر ۸۶

۲۹۳۷۔ قتادہ [قتادہ بن نعمان انصاری] [صحابی۔ ۲۳] ابوسعید خدری ماری بھائی۔ عمر ۶۵

۲۹۳۸۔ قتادہ بن دعامة [ابو الخطاب قتادہ بن دعامة بن قتادہ سدوسی بصری] [صحابی۔ محدث۔ ۱۱۷ واسط] فقہی بنی امیہ۔ عہدہ کاتب

۲۹۳۹۔ قتیبہ [قتیبہ بن سعید یمنی] [محدث۔ ۲۴۰]

۲۹۴۰۔ قنیل [عزرا محمد بن نو مسلم زید آبادی] [شاعر فارسی۔ ۱۶۳۷] ایران ہاکر فن شاعری کی تکمیل کی

۲۹۴۱۔ قنبر [قنبر بن عباس] [صحابی۔ عہد معاویہ] علی کی طرف سے لکھے گئے گورنر زہد معاویہ میں عہد میں شہید ہوئے۔ عہد میں عثمان کو ساتھ لگے۔

۲۹۴۲۔ قنبر [قنبر بن علی بن داؤد بن یحییٰ] [امام نجم الدین] [حنفی] [ادیب۔ ناظم۔ ۴۴۲] ولادت ۴۴۸۔ عہد میں اہل دمشق کا نام۔ زہد

بن العوام کی فصل ہے۔

۲۹۴۳۔ قدامہ [قدامہ بن مغفون قرشی] [صحابی۔ ۳۶] عہد ائمہ بن عمر کے ماموں۔ عمر ۶۸

۲۹۴۴۔ قدسی [محمد جان شہیدی دہلوی] [شاعر فارسی۔ ۱۰۵۶] شاہجہاں کا ملک الشعراء

۲۹۴۵۔ قدوری [ابو الحسن احمد بن محمد بن احمد بغدادی حنفی] [فقہ۔ ۴۲۸] الخضر (قدوری) فقہ میں

۲۹۴۶۔ قرانی [ابو العباس شہاب الدین احمد بن ادریس شہبازی قرانی مصری مالکی] [فقہ۔ ۶۸] انوار البیرونی فی انوار الفروق اسرار فقہ میں

۲۹۴۷۔ قرطبی نصیبی [محمد بن طلحہ شافعی وزیر] [محدث۔ ۶۵۲] النقد الفریہ للکمال السعید۔ (دیکھو طلحہ)

۲۹۴۸۔ قرطبی [ابو محمد علی الدین عبد القادر بن محمد قرطبی] [فقہ۔ ۷۷۵] جواہر المصنوعہ۔ غنیہ۔ اعتقاد و شرح الاعتقاد

۲۹۴۹۔ قرطبی مغربی [ابو عبد اللہ محمد بن احمد بن ابراہیم مغربی] [صوفی۔ ۵۹۹] قدس (عمر ۵۵) (دیکھو ابو عبد اللہ قرطبی)

۲۹۵۰۔ قرطبی [حکیم ابو القاسم محمد بن علی قرطبی] [حکیم۔ ۳۹۵]

۲۹۵۱۔ قرطبی [ابو محمد عبد اللہ بن محمد بن اردون قرطبی] [محدث۔ ۷۹۲ یا ۷۹۳] اسی سال ابن قین کا انتقال ہوا

۲۹۵۲۔ قرطبی [علامہ ابو عبد اللہ محمد بن احمد بن ابی بکر قرطبی انصاری خزرجی مالکی] [زاہد مفسر۔ ۶۷۱] تفسیر ۵ جلد۔ مذکورہ فی الامور الاخرہ ۲ جلد

شرح اسمائے سنہ ۲ جلد

۲۹۵۳۔ قرطبی [قرطبی کعب انصاری خزرجی] [صحابی۔ عہد علی] حضرت علی کے سب معروکوں میں شریک رہے۔ خلافت علی بن ابی طالب کو فیس وفات ہوئی۔

۲۹۵۴۔ قرطبی [محمد بن کعب قرطبی] [محدث۔ ۱۰۸]

۲۹۵۵۔ قرطبی [ابو العباس احمد بن یوسف دمشقی] [مورخ۔ ۱۰۱۶] اخبار اللہ ول و آثار اللہ ول

۲۹۵۶۔ قرطبی [ابو عبد اللہ محمد بن جعفر بن قنبر قرطبی] [نحوی۔ لغوی۔ ۴۱۲] قرطبان (قرطبی)۔ ملازم خزینہ موفقیہ مصر۔ جامع لغت میں کتاب الترتیب

۲۹۵۷۔ قرطبی [نجم الدین علی بن عمر بن علی کا شفی قرطبی] [منطق۔ حکیم۔ ۶۷۵] تفسیر جامع الدقائق۔ حکم الامین۔ (بزرگوار با وجہ شافعی)

۲۹۵۸۔ قرطبی [میرزا قوام الدین محمد بن محمد ہدی حسینی] [نحوی۔ ۶۷۵] حکیم شاعر۔ عرب۔ بارہویں ہدی) شاگرد شیخ جعفر حوزی یمنی۔ تحفۃ

القرامید شرح لمودعہ میں۔ شرح زبدہ بہائی۔ شرح رسالہ اسطرلاب۔

۲۹۵۹۔ قسطلانی [شہاب الدین احمد بن محمد بن حسین شافعی قسطلانی مصری] [محدث۔ ۶۲۳] قاہرہ ارشاد الساری شرح بخاری جواہر اللہ۔

۲۹۶۰۔ قضاوی [ابو عبد اللہ محمد بن سلامہ بن جعفر مغربی مصری شافعی] [فقہ۔ محدث۔ ۴۴۲] قاضی القضاۃ مصر۔ استاد جمعیہ۔ دستور الحکم

۲۹۶۱۔ قطان [ابو الحسن علی بن بکر بن قری فارسی بغدادی] [محدث۔ ۲۳۳] اہواز

- ۲۹۶۲۔ تفتان [پیشہ بن شاذان بصری] (محدث - بعد ۲۴۰)
- ۲۹۶۳۔ تفتان [ابراہیم بن ابی ہریرہ بن سلمہ بن بحر قزوینی] (محدث - ۳۲۵) ولادت ۲۵۴
- ۲۹۶۴۔ قطران [قطران بن منصور تبریزی] (شاعر فارسی - صدی ششم) انوری کا استاد
- ۲۹۶۵۔ قطرب [ابو علی محمد بن ستین احمد بصری] (نوی - ادیب - ۲۰۶) شذات کتاب العلل - کتاب الاضداد - کتاب القوافی - کتاب الاستقامت - صفاتی القرآن - شاگرد سیبویہ
- ۲۹۶۶۔ قطب الدین بختیار [سید قطب الدین بختیار کاکی اوشی حسینی دہلوی] (صوفی - ۶۳۳ مہرولی) خواجہ معین الدین چشتی کے مرید - تاریخ خورشید جامی میں ہے کہ ۵۵ مرحوم مسلمانوں کو امام حسین کو ایسا روئے کہ انکوں اور ہرین سے ایک شب دروڑ خون جاری رہا۔
- ۲۹۶۷۔ قطب الدین بوسجی [ابو جعفر قطب الدین محمود بن محمد رازی بوسجی] (حکیم - منطقی - ۷۶۶ دمشق) قطبیہ - شمس شمسہ - شرح معانی شاذ علامہ حنفی
- ۲۹۶۸۔ قطب الدین بلوی [نواب قطب الدین خاں] (محدث - مفسر - فقہ - ۱۲۸۹) شاگرد محمد اسحاق دہلوی - مظاهر بن جامع التفسیر - فقہ جلیل - ترجمہ حصہ حصین - تنزیل الحی - تحفہ - الزوجین - جامع الحسنات - معنی الجواهر۔
- ۲۹۶۹۔ قطب الدین سہاوی [سید قطب الدین شہید سہاوی لکھنوی] (فقہ - ۱۱۰۳) ازہل ابو یوسف نصاری
- ۲۹۷۰۔ قطب الدین شمس آبادی [سید قطب الدین شمس آبادی] (فقہ - ۱۱۲۱) قطب الدین سہاوی کے شاگرد - ۷۰۷
- ۲۹۷۱۔ قطب الدین شیرازی [علامہ قطب الدین محمود بن مسعود بن مصلح کازرونی شافعی] (محقق - شکر - ۷۱۰) درۃ التاج قطبیہ شرح شمس
- ۲۹۷۲۔ قطب الدین تھستانی [امام محمد بن احمد بن علی تنویری مصری مالکی] (زادہ - محدث - شاعر عرب - ۶۸۶ قہارہ) ولادت ۶۱۳ - مکہ سے ہجرت قہارہ کا شیخ الحدیث مقرر کیا گیا۔
- ۲۹۷۳۔ قطب الدین نیشاپوری [ابو المحالی مسعود بن محمد بن مسعود نیشاپوری شافعی] (فقہ - ۵۷۸ دمشق) الہادی فقہ میں
- ۲۹۷۴۔ قطب ندوی [قطب الدین ابو الحسن سعید بن ہبۃ اللہ بن حسن راوندی (کاشانی)] (مفسر - فقہ - شاعر عرب - محدث - حکم - صدی ششم قمر) شاگرد شیخ ذوالفقار وسید مرتضیٰ بن داعی و کاظم طبرسی و ابو علی طبرسی خلاصۃ التفسیر - مفتی شرح نہایت - خراج الجواز - تہذیب الفلاخ - جوہر الکلام مستطیع - کتاب المعاجز و المنہاج (شرح بیح البافہ) - قصص الانبیاء - فقہ القرآن - فلاح السائل - شرح آیات الاحکام
- ۲۹۷۵۔ قطب بنیادی [امیر قطب الدین ابو المنصور مظفر بن اردشیر مروزی شافعی] (واعظ - ۵۴۷ عسکر کرم) مدفن بغداد - تین سال بناد میں رہا۔
- غذیس ضرب لیش - ابو الحسن اردشیر (المتوفی ۴۴۰) بھی بڑے واعظ تھے جو انکے والد تھے
- ۲۹۷۶۔ قطب کمدی [ابو الحسن محمد بن حسین بن حسن کمدی بہتینی نیشاپوری] (فقہ - ادیب - شاعر عرب - آخر صدی ششم) حدائق الصالحین (شرح بیح البافہ) الاصلاح قدیم - غایۃ المراد - مسالک کشف اللثام - دیوان علی
- ۲۹۷۷۔ قطب آصفین [قطب الدین محمد بن محمد رازی] (فقہ - محقق - ۷۶۶ دمشق) شاگرد علامہ حنفی - شرح مطالع - تحفہ الاشراف حاشیہ کثافات - درۃ الاصفاد - شرح شمس - حاشیہ بر اشارات - شرح کلمات۔
- ۲۹۷۸۔ قطبی [ابو بکر احمد بن جعفر بن حران] (محدث - ۳۶۸) شاگرد عبد اللہ بن احمد جلیل
- ۲۹۷۹۔ قطبی [قطبی بن علی بن قطبی علی بن قطبی] (فقہ - صدی دہم) معاصر محقق ثانی - سراج الہاج - شرح الفیہ شمس - نفحات الفوائد
- ۲۹۸۰۔ قصبی [ابو عبد الرحمن عبد اللہ بن سلمہ بن قصبہ حارثی مدنی بصری] (محدث - فقہ - ۲۲۱) ولادت ۱۳۰ شاگرد امام مالک مدنی موطا
- ۲۹۸۱۔ قتال شاشی [قتال شاشی] (اصولی - ۵۰۷) (دیکھو شاشی) اصول شاشی
- ۲۹۸۲۔ قتال مروزی [ابو بکر عبد اللہ بن احمد بن عبد اللہ مروزی شافعی] (فقہ - ۴۱۷) مرے بڑے شافعی امامین کا استاد
- ۲۹۸۳۔ قلیوبی [احمد بن سلام قلیوبی مصری] (ادیب - ۱۰۶۹) کتاب النوادر - تحفہ الراغب - تراجم المبیات

۲۹۸۳۔ تہذیب (مقبّر) (تاجی - ۱۰) غلام علی بن ابی طالب - حجاج نے شہید کرایا
 ۲۹۸۵۔ قدوزی (سیلمان بن قواہک) قدوزی (اسطغنیوی حنفی) [صوفی - ۲۹۸۳ (اسطغنیہ) نیایش المودۃ (دیکھو سیلمان قدوزی)

عبد العزیز سلطان روم کا پیر تھا

۲۹۸۶۔ تہذیب (تہذیب بن غیر بن سعد بن عیسیٰ) [اصحابی - ۱۰] کچھ دنوں عمر کی طرف سے لکھ کے گور زرت ہے

۲۹۸۷۔ قواریری [ابوسعید عبداللہ بن عمر بن مسیرہ بغدادی] [محدث - ۲۳۵]

۲۹۸۸۔ قواریری [علاء الدین علی بن محمد اسطغنیوی] [متکلم - ۸۷۸] شرح تجرید - حاشیہ کشف

۲۹۸۹۔ قواریری [اسماعیل بن محمد بن مسطیٰ قزوینی] [مفسر - ۱۱۹۵ دمشق] حاشیہ بیضاوی

۲۹۹۰۔ قواریری [شمس الدین محمد بن حنفی بخاری] [فقہ - ۹۹۲ بخارا] جامع الرموز شرح مختصر وقایہ

۲۹۹۱۔ قواریری [ابو عبد اللہ بن ابی دینار] [مورخ - صدی یازدہم] المونس تاریخ افریقیہ دوس جو ۱۰۹۲ء میں لکھی

۲۹۹۲۔ قیس بن سعد [قیس بن سعد بن عبادہ خزرجی] [اصحابی - محدث - ۹۰ء مدینہ] ہمیشہ علی کے ساتھ رہے

۲۹۹۳۔ قیس بن حازم [قیس بن ابی حازم احمسی بکلی کوئی] [تاجی - ۹۷ء] تہذیب میں علی کے ساتھ تھے - عہد رسول میں پیدا ہوئے

۲۹۹۴۔ قیس بن زید [قیس بن زید بن کنانہ] [شاعر عرب - حدود ۷۰ء] امام حسن کا برابر رضاعی

۲۹۹۵۔ قیس بن کشوح [ابو شداد قیس بن کشوح بکلی] [اصحابی - ۳۷ء] علی کی وفات میں صفین میں شہید ہوئے - عمر بن ابی بکر کے بھائی

۲۹۹۶۔ قیس بن طوح [قیس بن طوح بن راحم عامری] [شاعر عرب - حدود ۸۰ء] بنون عاشق کہے - مگر اصل میں بنون تھا کہ ان کا لقب

۲۹۹۷۔ قیس [تاج الدین محمد بن عبد القادر] [محدث - ۷۴۹ء]

۲۹۹۸۔ قیس [برہان الدین ابواسحاق] [ابراہیم بن محمد بن ابراہیم مالکی دمشق] [غوی - ۲۷۲ء] ابویان اور ذوالکادگر - اعراب بقرآن

۲۹۹۹۔ کتاب اصحابی [دیکھو اصحابی] [کاتب - ۵۹۷ء] تاریخ السیوفین

۳۰۰۰۔ کاتب لقی [ابو عبد اللہ محمد بن سعد بن مسیح زہری] [کاتب - مورخ - ۲۳۰ء] (دیکھو ابن سعد) [کاتب طبری = حاجی خلیفہ]

۳۰۰۱۔ کاتب ابو الدی [علاء الدین علی بن مغیر بن ابراہیم کندی شیخی دمشق] [کاتب - محدث - تقری - ۱۹۷ء] ولادت ۴۰۰ء کو کونٹ و شمشیر

تذکرۃ الکندیہ - ۵ جلدیں

۳۰۰۲۔ گادرونی [محمد بن مسعود] [محدث - ۷۵۸ء] سیرۃ النبی

۳۰۰۳۔ گادرونی [سید الدین] [طیب - آٹھویں صدی] شرح موجز القافون (دیکھو سید الدین)

۳۰۰۴۔ گادرونی [شیخ نور الدین محمد بن جعفر (یا خضر) عمری شافعی گادرونی زیل لکھ] [مفسر - ۱۰] تفسیر صراط المستقیم

۳۰۰۵۔ گادرونی [احسن آملی] [شاعر فارسی - صدی ہفتم] معاصر سلطان خدا بندہ و علامہ علی - بہت بندہ و منافق علی

۳۰۰۶۔ گادرونی [دیکھو حسین کاشفی] [مفسر - ۱۰] واعظ - ادیب فارسی - بعد ۹۱۰ء

۳۰۰۷۔ گادرونی [سید جواد بن سعد الحامی] [فقہ - صدی یازدہم] شاگرد شیخ ہامی - شرح زبدۃ القادریں - شرح خلاصۃ الحساب - فوائد علیہ

۳۰۰۸۔ گادرونی [کتابت علی مراد آبادی] [شاعر اردو - آخر صدی سیزدہم]

۳۰۰۹۔ گادرونی [ابو عبد اللہ محمد بن ابوالفضل] [کاتب - ادیب - ۵۷۲ء] ولادت ۴۹۵ء کو (دیکھو)

۳۰۱۰۔ گادرونی [دیکھو برقی] [فقہ - محدث - مفسر - ۸۷۹ء]

۳۰۱۱۔ گادرونی [محمد بن ابراہیم و طوطا انصاری] [محدث - ۷۱۸ء] غرر الخصال

۳۰۱۲۔ گادرونی [ابو محمد کثیر] [عبد الرحمن بن اسود بن عامر خراسانی] [فقہ - شاعر عرب - ۱۰] عاشق مشہور

- ۳۰۱۳۔ کرکلی [شیخ ابو الفتح محمد بن علی بن عثمان کرکلی] [محدث فقیہ - حکم - ۴۴۹ م] کتاب النہار و کثر الفوائد معدن کجہ
روضۃ العابدین - استفسار - شاگرد سید مرتضیٰ و ابو جعفر موسیٰ و ابن شاذان - سکونت حلقہ و بحث -
- ۳۰۱۴۔ کرابی [ابو علی حسین بن علی بن زید کرابی] [محدث فقیہ - ۴۴۵ م] یکم از احادیث شافعی - اصول الفقہ - فروع الفقہ -
- ۳۰۱۵۔ کرع النسل [دیکھو علی بن حسن ہنای مصری] [۲ بخوی - نوی - صدی چہارم]
- ۳۰۱۶۔ کرمت علی [کرمت علی دہلوی حیدر آبادی] [فقیہ - صدی سیزدہم] سیرۃ الحجۃ عربی - حیدر آباد میں ہزار روپیہ ماہوار کا منصب پایا
- ۳۰۱۷۔ کرخی [جلال الدین محمد کرخی] [مفسر - ۷۰۰] شرح جلالین یعنی مجمع البحرین و مطلع البہرین
- ۳۰۱۸۔ کرخی [ابوبکر خرازمی محمد بن حسن کرخی] [ریاضی - صدی یازدہم] کانی حساب میں - فخری جبر و مقابلہ میں (نیز دیکھو معروف کرخی)
- ۳۰۱۹۔ کرکالی [شمس الدین محمد بن یوسف بن علی کرکالی بغدادی] [محدث فقیہ - ۷۸۶ م] ولادت ۷۱۷ - شرح بخاری - شرح مواقت شرح فوائد
- ۳۰۲۰۔ کریم اللہ [کریم اللہ خٹونی دہلوی] [فقیہ - واعظ - ۲۹۰ دہلی]
- ۳۰۲۱۔ کسان [ابوالحسن علی بن حمزہ بن عبد اللہ کوفی بغدادی] [۲ بخوی - نوی - قاری - ۸۹۰ ارے] سات قاریوں میں سوا - نولہ - اور
قرأت میں امام تھا - امین بن ہارون کا استاد - ولادت ۱۳۸
- ۳۰۲۲۔ کشاجم [ابو الفتح محمد بن حسین] [کاتب - ۳۵۰] آداب النذیم
- ۳۰۲۳۔ کشتفی [دیکھو صالح کشتفی] [صوفی - ۱۰۶۷]
- ۳۰۲۴۔ کشتی [ابو عمرو محمد بن عربی عبدالعزیز کشتی (جہانی)] [رحالی - تیسری صدی] معرفۃ الرجال - شاگرد عیاشی
- ۳۰۲۵۔ کعب الاخبار [کعب بن طمع حیرمی] [تاجی - محدث - ۴۳۰ حصص] خلافت ابوبکر میں سلطان بن خلفہ عیسیٰ بن سہل سے مدین میں آئے -
- ۳۰۲۶۔ کعب بن زہر [کعب بن زہر بن ابی سلمیٰ خزنی] [شاعری - ۷۰۰] محمد رسول اللہ میں تھا
- ۳۰۲۷۔ کعب بن عجرہ [کعب بن عجرہ بلوی نزہل کوفہ] [صحابی - محدث - ۵۱ مدینہ]
- ۳۰۲۸۔ کعب بن عمرو [کعب بن عمرو انصاری اسلمی] [صحابی - ۵۵ مدینہ]
- ۳۰۲۹۔ کعب بن مالک [کعب بن مالک خزرجی انصاری] [صحابی - محدث - ۵۰ عمر ۷۷]
- ۳۰۳۰۔ کعب بن مرہ [کعب بن مرہ بہزی] [صحابی - ۵۹ شام] ساکن اردن
- ۳۰۳۱۔ کعفی [قتی الدین ابراہیم بن علی بن حسن بن محمد کعفی عالمی] [عالم - ادیب - اوائل صدی دہم] مصلح جو ۸۹۵ھ میں کعفی - مقصد الاسی -
نہایت الادب فی امثال العرب - قراۃ التفسیر خلاصہ مجمع البیان - فروع الفقہ
- ۳۰۳۲۔ کعفی [ابو الباقی حسین کعفی] [ادیب - اوخر صدی یازدہم] کلیات صرف نحو و رنویس - (دیکھو ابو البقاء)
- ۳۰۳۳۔ کعفی [محمد بن سلیمان کعفی] [فقیہ - رحالی - ۹۰۰] اعلام الاشیاء یعنی طبقات خفیہ
- ۳۰۳۴۔ کعلای [ابو اریس سلیمان بن سالم حمیری کعلای بلخی] [محدث فقیہ - ۴۳۴ م] ولادت ۵۶۵ھ سرسید کعفی فی مغازی النبی صلی اللہ علیہ وسلم
- ۳۰۳۵۔ کعلبی [ابو المنذر ہشام بن محمد بن سائب کعلبی کوفی] [محدث - ۲۰۴ م] الجبرہ انساب میں - کتاب التالیف - کتاب المذاہرات -
- ۳۰۳۶۔ کعلبی [ابونصر محمد بن سائب بن بشر کعلبی کوفی] [مفسر - ۴۴۰ م] کوفہ سفیان ثوری - ازرائل اسحاق سے روایت کرتا رہا
- ۳۰۳۷۔ کعلوم بن ہرم [کعلوم بن ہرم انصاری] [صحابی - ۲۰۰] رسول اللہ کے مدینہ پہنچنے سے پہلے مسلمان ہوئے - جنگ بدر سے ڈرا پہلے انتقال ہوا
- ۳۰۳۸۔ کعلی [عمر زکاء الدین محمد بن محمد بن محمد بن حسین] [فقیہ - ادیب - ۱۱۱۰] حدائق الحقائق شرح بیج البلاغہ - منبع النبیین
- ۳۰۳۹۔ کعلوی [مرزا ابو الفتح کعلوی] [مستطعم - ۶۰] البرہان منطق میں سامکان الفاضل فی التمثیل - حاشیہ شرح غلال علی النصیہ

کے آئے بیٹے غایت علی ۱۲۲۶ھ میں دہلی میں پیدا ہوئے انکی حیدر آباد سے ۵۰۰ فٹ پیش مقرر ہوئی

- ۳۰۴۔ کلیم [ابوطالب دہلوی] (شاعر فارسی - ۱۰۶۱) شاہجہان کا فلک الشعراء
- ۳۰۵۔ کلیم اللہ [شیخ کلیم اللہ چچان آبادی] (صوفی - ۱۱۴۲ھ) تفسیر صواعق المبیل - مشکوٰۃ - مرقع
- ۳۰۶۔ کلینی [نقشبند اسلام آباد جعفر (اول) محمد بن یعقوب بن اسحاق کلینی رازی] (حدیث - ۳۲۹ھ بخاری) کافی حدیث میں - کتاب الروضہ - تفسیر الرواؤ - رسائل الاممہ
- ۳۰۷۔ کمال [اصغری] [کمال الدین اسماعیل بن جلال الدین عبدالرزاق] (شاعر فارسی - ساتویں صدی) اوکنا فی خاک اصغریٰ کہ قتل عام میں
- ۳۰۸۔ کمال محمد [کمال الدین اسماعیل تبریزی] (شاعر فارسی - ۸۰۴ھ)
- ۳۰۹۔ کمال زنگانی [امام علامہ کمال الدین محمد بن علی زنگانی بن عبد الواحد زنگی انصاری] (فقہ - ۷۷۷ھ بلخیس) ولادت ۷۷۷ھ - دمشق کا قاضی القضاۃ [جمال الاسلام] رد ابن تیمیہ
- ۳۱۰۔ کمال شیرازی [عزرا کمال الدین محمد بن معین الدین محمد فاضل شیرازی] (عالم - ادیب - اوائل صدی دوازدہم) المشترک میرزا کمالا - شرح شافیہ ابن حاجب -
- ۳۱۱۔ کمال کاظمی [کمال الدین عبدالرزاق کاظمی] (مشکم - ۳۵۷ھ)
- ۳۱۲۔ کمال لاہوری [کمال الدین لاہوری] (عالم و فاضل - ۱۰۱۷ھ لاہور) اُستاد احمد مجتہد سرمندی و عبد الحکیم سیالکوٹی
- ۳۱۳۔ کیت [ابو بہلول کیت بن زید بن خنیس اسدی شیبی] (شاعر عرب - دوسری صدی) معاصر امام محمد باقر
- ۳۱۴۔ کیل بن زیاد [کیل بن زیاد بن نہیک نخعی حضرمی مصطفوی مرقنوی] (صوفی - ۱۱۱۱ھ) از صاحب علی
- ۳۱۵۔ کجی [محمد بن یوسف کجی شافعی] (حدیث - ۶۵۸ھ) البیہان فی اخبار صاحب الزمان - کتایہ الطالب فی اخبار علی بن ابیطالب
- ۳۱۶۔ کندہ [ابو یوسف یعقوب بن اسحاق کندہ بصری بغدادی] (فلسفی - طبیب - ۴۴۴ھ) قرآن - بیان - الامار و الریح - ۴۷۵ھ کنایہ کلین
- ۳۱۷۔ کوشی [مؤمن الدین احمد بن یوسف موصلی شیبانی شافعی] (مفسر - ۶۸۰ھ) تفسیر تیسروہ - کشف المحجبات - تہذیب
- ۳۱۸۔ کیا الہری [حماد الدین ابو الحسن علی بن محمد بن علی طبری شافعی] (فقہ - ۵۰۴ھ بغداد) ولادت ۵۰۴ھ - امام الحرمین کا شاگرد فاضل بن زبیر
- ۳۱۹۔ گیلانی [شیخ علی الدین عبدالقادر بن علی دوست گیلانی] (صوفی - ۵۶۱ھ) دیکھو جیلانی
- ۳۲۰۔ لا لاکہ [آہستہ اللہ بن حسن بن منصور طبری رازی] (حدیث - ۴۱۸ھ) کتاب البیہن - رجال النعمین
- ۳۲۱۔ لہید [ابو قیس لہید بن ربیع بن مالک عامری زہلی کوفہ] (شاعر عرب - ۱۳۰ھ کوفہ) ۱۵۷ھ دیوان اشعار
- ۳۲۲۔ لطف اللہ [لطف اللہ علی گڑھی] (فقہ - زہد) شاگرد مفتی عنایت احمد کاکوری - مفتی حمید آباد - اُستاد عبدالحی صاحب تفسیر حقانی و ابو محمد ابراہیم آردی و ذوالفقار خان جنگ و حیدر ایازان
- ۳۲۳۔ لطف اللہ [لطف اللہ نیشاپوری] (شاعر فارسی - ۸۶۷ھ) دراج المہر تیمور و میرزا شاہ
- ۳۲۴۔ لطف اللہ [شیخ لطف اللہ بن عبدالکریم بن ابراہیم بن علی عالی سیسی] (فقہ - محقق - ادیب - ۱۰۳۵ھ) معاصر شیخ بہائی
- ۳۲۵۔ لطفانی [ابراہیم اشرفی] (مشکم - ۱۰۴۱ھ) جہرۃ التوحید عقائد میں
- ۳۲۶۔ لٹھی [احمد بن مبارک کلاس لٹھی] (صوفی - بارہویں صدی) الابریز جو ۱۲۹ھ میں لکھی
- ۳۲۷۔ لیث بن سعد [ابو الحارث لیث بن سعد بن عبدالرحمان حنفی] (حدیث - فقہ - ۱۷۵ھ) قاضی مصر - معاصر امام مالک - فقہ حدیث میں
- ۳۲۸۔ لیثی [لیث بن عبد اللہ اندلسی] (شاعر - ۷۱۰ھ) کے درمیان خضار کے سوائے کوئی عورت اس سے بڑھ کر شاعر نہیں ہوتی
- ۳۲۹۔ لہری [ابو منصور محمد بن محمد بن محمد بن قسطلی] (مشکم - ۳۳۳ھ) کتاب التوحید - دالامات - کتاب القللات
- ۳۳۰۔ لہجہ [سید ابوعلی ماجد بن ہاشم بن علی بن مرتضیٰ حسینی بحرانی] (حدیث - محقق - ادیب - ۱۰۲۸ھ) سلاسل جدید - یوسفیہ - تصدیقہ بدیعہ

۳۰۶۷۔ ماحشون [ابو عبد اللہ عبد العزیز بن عبد اللہ بن ماحشون مالکی] (فقہ - ۱۶۳ بغداد) ابن فکلان و ان کا نام ابو یوسف یعقوب بن ابی مسلم و یار تکی مدنی لکھا ہے۔

۳۰۶۸۔ ماحشون [ابو ابرو عبد الملک بن عبد العزیز بن عبد اللہ بن ماحشون مالکی] (فقہ - ۲۱۳) امام مالک کا شاگرد۔ گمان ہے ماحشون

۳۰۶۹۔ ماریہ [ماریہ قطیبہ (کنیز رسول)] (صحابیہ - ۱۶) ابراہیم بن رسول کی والدہ۔ رسول اللہ نے انکی بہن سیرین حسان کو دی تھی

۳۰۷۰۔ مازری [ابو عبد اللہ محمد بن علی بن] (حقیقی مالکی] (فقہ - محدث - ۳۶۷ ہجری) شرح مسلم۔ ایضاً المحصول فی بیان الاصول

۳۰۷۱۔ مازنی [ابو عثمان کیر المازنی بصری] (حنفی - ۲۳۰) سب سے پہلے حنفی کی تدوین اسی نے کی۔ [ابو الحسن مازنی = فخر بن شیل]

۳۰۷۲۔ ماسرجسی [ابو الحسن محمد بن علی بن سہیل ماسرجسی شافعی] (فقہ - ۸۴۳ نیشاپور) عمر ۶۶۔ ابو اسحاق مروزی کا شاگرد

۳۰۷۳۔ مالک اشتر [مالک بن الحارث الاشتر اشجعی] (صحابی یا تابعی - ۳۸) معاویہ نے مہاجر جانے کا ایک زندہ اسیر نہر ولولادیا۔

۳۰۷۴۔ مالک بن انس [امام ابو عبد اللہ مالک بن انس اشجعی مدنی] (محدث - فقہ - ۱۷۹ مدینہ) ولادت ۹۹ یا ۹۰۔ موطا

۳۰۷۵۔ مالک ابن اوس [مالک بن اوس بن عثمان بصری] (صحابی - ۹۲ مدینہ)

۳۰۷۶۔ مالک بن تیمان [ابو الہیثم مالک ابن الہیثم] (صحابی - ۲۰ مدینہ) دیکھو ابو الہیثم

۳۰۷۷۔ مالک بن حریث [مالک بن حریث لیثی بصری] (صحابی - ۹۴ بصرہ)

۳۰۷۸۔ مالک بن دینار [ابو یحییٰ مالک بن دینار بصری] (حنفی - عالم - ۱۲۸ مدینہ یا ۱۳۱ بصرہ) حسن بصری کے مرید۔ بعض کہتے ہیں یار

کے کسی علاقہ میں انتقال ہوا۔

۳۰۷۹۔ مالک بن نویرہ [مالک بن نویرہ بن حمزہ ربیعہ] (صحابی - ۱۶) رسول اللہ نے بنی ربیعہ کی ذکوۃ تحصیل کرنے پر مقرر کیا تھا و یار تکی

۳۰۸۰۔ مادودی [ابو الحسن علی بن محمد بن حبیب بصری مدنادی شافعی] (فقہ - ۵۰ بغداد) ولادت ۴۴۔ احکام السلطانہ۔ ادب لدینا

والدین۔ اعلام النبوة۔ تفسیر القرآن۔ کتاب الحادی۔

۳۰۸۱۔ مبارک ناگوری [شیخ مبارک ناگوری اکبر آبادی] (مفسر - فقہ - ۱۱۰۱ لاہور) تفسیر منبع المعانی۔ ابو الفضل اوزبکی کے والد

۳۰۸۲۔ مبارک بن فاجر [ابو الکرم مبارک بن فاجر بن محمد بن یعقوب] (نوی - لغوی - ۵۰۰) ولادت ۴۴۸۔ شاگرد ابن برہان

۳۰۸۳۔ مبرور [ابو العباس محمد بن یزید بن عبد الکریم ثمالی بصری] (نوی - ادیب - ۲۸۶ بغداد) الکافی لغت و آداب میں۔ روضۃ المقطب۔

شاگرد مازنی و ابو حاتم سجستانی۔ اُستاد غطویہ۔ ولادت ۲۰۷۔

۳۰۸۴۔ مہربان [ابو بکر محمد بن علی بن اسماعیل ماری عسکری] (نوی - ۴۵) شرح کتاب سیرہ۔ شرح افحش۔ انوار المجموع۔ اعلیٰ العیون

۳۰۸۵۔ مستم [مستم بن نویرہ بن حمزہ ربیعہ] (صحابی - شاعر - ۱۰)

۳۰۸۶۔ مشیق [ابو الطیب احمد بن حسن بن عبد الصمد کنزی کوئی] (شاعر عرب - لغوی - ۵۵) مولد کوثر ۳۰۳۔ عہد الدولہ اور سیت الدولہ

محمد کا مازح۔ دیوان اشعار

۳۰۸۷۔ متولی [ابو سعد عبد الرحمن بن مامون بن علی نیشاپوری شافعی] (فقہ - ۴۷۸ بغداد) ولادت ۴۶۶ نیشاپور۔ تتمۃ الاہانت۔ شاگرد خوالی

۳۰۸۸۔ متین [سید اسماعیل خاں برقی دہلوی] (شاعر و دو۔ ہمدی سیر دہم) نواب حامد علی خاں دہلوی کے داماد

۳۰۸۹۔ متین [عبد الرضا اصغری لکھنوی] (شاعر فارسی - ۱۱۷۵) ایران سے ہند میں آیا

۳۰۹۰۔ مشقی [مشقی بن حارث شیبانی] (صحابی - ۱۴) ۱۴ ہجری میں مسلمان ہوئے۔ مدین ابو بکر کی طرف عراق میں لڑے وہیں مارے گئے۔

۳۰۹۱۔ مہاش [مہاش بن مسعود سلمی] (صحابی - ۳۶) جنگ جمل میں علی کی طرف سے شہید ہوئے

۳۰۹۲۔ مہملہ [مہملہ بن جیر کلمی] (تابعی - ۱۰۲) امام قزات و تفسیر

لے شاگرد مہر و وزجہ۔ اُستاد ابو علی فارسی و مدنی۔

۳۰۹۵۔ محمد الدین اربلی [ابو عبد اللہ محمد بن نمیر الدین احمد بن عمر اربلی حنفی] (ادیب - شاعر - ۶۹۷ھ و شق) ولادت ۶۰۲ھ - اہل - بغداد و شق
میں علم حاصل کیا۔

۳۰۹۶۔ محمد الدین فیروز آبادی [محمد الدین محمد بن یعقوب فیروز آبادی شیرازی] (نوی - محدث - ۸۱۷ھ کا زون) قاموس سفر السعاده فقیر
ابن عباس (دیکھو فیروز آبادی)

۳۰۹۵۔ مجد دیہ [احمد بن ابی بکر بن محمد خوارزمی] (نوی - ادیب - ۶۲۰ھ)

۳۰۹۶۔ جروح [میر جہدی] (شاہ آردو - حدود ۱۳۲۰ھ) غالب کے شاگرد [مجلسی - دیکھو اخوند مجلسی و باقر مجلسی]

۳۰۹۷۔ نجوسی [علاء الدین علی بن عباس] (طیب - ۳۸۴ھ) کامل الصنائع جسے ملکی بھی کہتے ہیں

۳۰۹۸۔ مجیر الدین [مجیر الدین حبلی] (مورخ - اوائل صدی دہم) ولادت ۸۶۱ھ قدس - انیس قبیل تاریخ القدس و الخلیل ج ۱۰

۳۰۹۹۔ مجیر الدین ابن نسیم [مجیر الدین محمد بن یعقوب بن علی] (فاضل - شاعری - ۴۸۳ھ حقا)

۳۰۹۹۔ محاربی [ابو محمد عبد الرحمن بن محمد بن زیاد کوفی] (محدث - ۱۹۵ھ)

۳۰۹۹۔ محاسبی [ابو عبد اللہ حرت بن اسد بصری] (صوفی - ۲۴۳ھ)

۳۰۹۹۔ محامی [قاضی ابو عبد اللہ حسین بن اسماعیل بن محمد بغدادی] (محدث - ۳۳۰ھ) ولادت ۲۳۵ھ - امالی (نیز دیکھو ابو الحسن عالمی)

۳۰۹۹۔ محب الدین [محب الدین آفندی] (ادیب - ۱۰۱۶ھ) شرح شواہد کشف

۳۰۹۹۔ محب اللہ [محب اللہ بن فاضل خان بہاری حیدر آبادی] (اصولی - مشکلم - ۱۱۱۶ھ) سلم العلوم منطق میں مسلم الثبوت اصول میں ج ۱ و ۲

۳۰۹۹۔ محب طبری [محمد الدین احمد بن عبد اللہ طبری شافعی] (محدث - ۶۶۹ھ یا ۶۹۹ھ) ریاض الفضرة فی فضائل العشرة - ذخائر العقباء

۳۰۹۹۔ محبوب عالم [سید محبوب عالم محمد بن سید صفی الدین جعفر احمد آبادی] (صوفی - مفسر - ۱۱۱۱ھ احمد آباد) ولادت ۱۰۴۷ھ - تفسیر فارسی ہدایت

الہدیت - تفسیر عربی بطور جلالین

۳۰۹۹۔ محکم [علامہ شمس الدین] (شاعر فارسی - ۱۰۰۰ھ) طباسپ صوفی کے زمانہ میں واقعات کر بلا نظر کے۔

۳۰۹۹۔ محرم آفندی [محرم آفندی] (نوی - آغاز صدی سیزدہم) شرح شرح لا جامی برکاتہ

۳۰۹۹۔ محسن فیض [علامہ محسن فیض محمد بن شاہ مرتضیٰ بن شاہ محمود کاشانی] (مفسر - ۱۰۹۱ھ) تفسیر صافی تفسیر صافی - الوافی - الشافی مغایر الشرائع

علم الیقین - عین الیقین - کتاب الحقائق - قرۃ العیون - کتاب النالی - جلا القلوب - انوار الکلمہ - میزان القیامہ - مرآۃ الاحرار - تنویر

المذہب - نقد الاصول تسہیل الحجۃ - اصول العقائد - کتاب الخطب - مکارم القدر - ۲۰۰ کتاب میں شاگرد و ملاحظہ و استاد و تلامذہ

۳۰۹۹۔ محسن کاشغری [سید ابو الفضل محسن بن سید حسن عجمی کاشغری] (فقہ - اصولی - حدود ۱۲۴۰ھ) انصاف فی علم الاصول سیارۃ

الاجتہاد فقہ میں - الاشیاء و النقاہ

۳۰۹۹۔ محسن خوشاوری [محسن حسین بن احمد خوشاوری] (واعظ - محدث - اوائل صدی سیزدہم) امالی - کتاب السیرۃ - اعجاز القرآن - ابو الفتح مازی

کے دوا کے مشائخ سے تھے۔

۳۰۹۹۔ محفوظی [شیخ شمس الدین محمود بن و شاعر بن محمد علی] (فاضل - ادیب - شاعری - صدی ہفتم) شاگرد محقق حلی

۳۰۹۹۔ محقق اول [ابو القاسم نجم الدین جعفر بن حسن بن یحییٰ بن حسن بن سید علی] (فقہ - ۶۷۶ھ) مشاد علامہ علی - شرایع الاسلام -

نہج الاصول - مخدعہ نافع تحت النہایہ - معارج اصول فقہ میں - کتاب البتہ - معبر شرح مختصر

۳۰۹۹۔ محقق ثانی [شیخ نور الدین ابو الحسن علی بن حسین بن عبد العالی کرکی عالمی] (فقہ - اصولی - ۹۳۰ھ) شرح قواعد الاحکام - شرح شرایع الاسلام

شرح ارشاد کجارج - شاگرد علی بن ہلال - شیخ علی بن لور مولیٰ ارمو کلام کلامی مشہور ہیں طباسپ صوفی کو عبد بن شیخ الاسلام تھے۔

- ۳۱۱۵۔ محقق بکرانی (دیکھو سیلکان بکرانی ہاضمی) (فقہیہ - ۱۱۳۱)
 ۱۶۔ محقق سبزواری (آقا محمد باقر بن محمد موسیٰ سبزواری) (فقہیہ - متکلم - حدود و حدود ۱۰۸۳) محمد تقی مجلسی کے شاگرد کفایت الفقہ سفینۃ النجاة -
 ذخیرۃ المعاد - شرح الارشاد
 ۳۱۱۷۔ محقق موسیٰ (غیر الدین محمد بن محمد بن حسن موسیٰ) (متکلم حکیم - فقہیہ بہتیت دان - ۹۷۲) تجرید العقائد - شرح اشادات اسرار اللہ
 تحریر مجلسی - نزہۃ الخیالی - رسالہ اسطرلاب - رسالہ در علم دل - جامع الحساب - قواعد العقائد - بحث امامت - ترجمہ زبدۃ الخفائے -
 اخلاق ناصری - محصل - نہایہ - الرجال - رسالہ فصول -
 ۳۱۱۸۔ محقق قلی (دیکھو ابو الفاسم قلی) (فقہیہ - ۱۲۳۱) [محقق اردبیلی - احمد اردبیلی]
 ۳۱۱۹۔ محقق جلال الدین علی مری شافعی (مفسر - ۸۶۳) (دیکھو جلال علی)
 ۳۱۲۰۔ محمد ابراہیم (مفتی محمد ابراہیم بن محمد عمر سابق بناری کھنوی) (حدیث - فقہیہ - ہندس - بہتیت دان - ۱۲۵۴)
 ۳۱۲۱۔ محمد بن احمد (محمد بن احمد نرائی) (فقہیہ - صدی سیزدہم یزد) فضائل الشیعہ - سرور المؤمنین - زبدۃ
 المعارف -
 ۳۱۲۲۔ محمد بن احمد (محمد بن احمد فرغانی) (حدیث - ۶۹۹)
 ۳۱۲۳۔ محمد بن احمد (محمد بن احمد بخاری (دیکھو بخاری) (فقہیہ - ۶۱۹)
 ۳۱۲۴۔ محمد باقر (محمد باقر آبادی) (شافعی - ۱۲۳۶)
 ۳۱۲۵۔ محمد استرآبادی (محمد بن علی بن ابراہیم استرآبادی) (رجالی - ۱۰۲۸) منبع المقال مشہور بہ رجال کبیر - شرح آیات الاحکام -
 ۳۱۲۶۔ محمد خاوری (امیر زبیر ابو محمد محمد بن عبد الباقی بن عبد القاضی نیشاپوری ہندی) (حدیث - ۱۲۳۳) ولادت ۱۱۷۸ تسلیۃ القلوب
 کتاب المبین - منیۃ المرقا - بحیث الرجال - تقویم الرجال - مصادر الانوار - فتح الیاب - شباب الشاہ - دوائر العلوم - تلخیص الاسرار
 ۳۱۲۷۔ محمد اسماعیل (مفتی محمد اسماعیل بن مفتی محمد ابراہیم بن محمد عمر بناری کھنوی) (فقہیہ - فلسفی - طبیب - شافعی - ۱۲۰۵) ولادت ۱۲۱۷
 ایضہ والہ کے بعد لکھنؤ کے مفتی -
 ۳۱۲۸۔ محمد اسماعیل بکری (محمد اسماعیل بن عبد الغنی بن ولی اللہ دہلوی) (متکلم - ۱۲۴۶) بالاکوٹ صراط مستقیم - منصب امامت - تقوۃ الایمان -
 ۳۱۲۹۔ محمد اسماعیل لدنی (محمد اسماعیل لدنی حراد آبادی) (سباح - ۱۲۵۳)
 ۳۱۳۰۔ محمد اسماعیل لدنی (محمد اسماعیل لدنی) (فقہیہ - ۱۰۶۱ لاہور) سکونت کلن - شاگرد شیخ مولانا لاہوری - جہانگیر کی طرف سے کابل کا قاضی
 ۳۱۳۱۔ محمد بن محمد بن اسم (محمد بن اسم موسیٰ) (حدیث - ۲۴۲) چہل حدیث
 ۳۱۳۲۔ محمد بن محمد بن اسحاق (محمد بن اسحاق بن یسار طبری لدنی) (ذاتی - مورخ - محدث - ۱۵۱) بغداد - الحاضری والسیہ
 ۳۱۳۳۔ محمد اسحاق (محمد اسحاق بن موسیٰ عبدالغفر بن موسیٰ کے واسطے) (فقہیہ - محدث - ۱۲۷۲) (گم)
 ۳۱۳۴۔ محمد بن عبد الباقی (محمد بن عبد الباقی استرآبادی) (فقہیہ - دسویں صدی) شاگرد علی بن عبد العالی کہ کہ طابہ بنی مطالب غفر بنی فی شرح سنن
 ۳۱۳۵۔ محمد بن عبد الباقی (محمد بن عبد الباقی حارثی) (فقہیہ -) زبیدۃ المجالس - تسلیۃ المجالس - دونوں متفق حسین میں
 ۳۱۳۶۔ محمد اشرف (محمد اشرف کھنوی) (عالم - ۱۲۴۳)
 ۳۱۳۷۔ محمد فضل (محمد فضل آل آبادی) (صوفی - ۱۱۲۳) (آباد) سید محمد کاپوری کے مرید - سید بر - بہداد ہروی کے پیر
 ۳۱۳۸۔ محمد امیر (محمد امیر مالکی) (فقہیہ - ۱۲۳۳) المجموع فذمالکی - اتقان الانس - ونظیرہ الشاذلیہ - حاشیہ منشی
 ۳۱۳۹۔ محمد بن محمد بن بغدادی المعروف بربویدی (نسب - تیرہویں صدی) سہانکہ ازہب فی نسل قبائل العرب جو ۱۲۳۹ء میں لکھی -

[illegible]

۳۲۹۸۔ شیخ الزمان [شیخ الزمان شاہجہان پوری] (عالم - آخر صدی سیزدہم) استاد نظام حیدر آباد دکن -
 ۳۲۹۹۔ شیخ کاشی [شیخ کاشی] (شاہ فارسی - ۱۰۹۶) ہند میں آکر ایران کو مراجعت کی۔

۳۳۰۰۔ مشتاق احمد [مشتاق احمد امیرکھٹی] (متکلم فقہیہ - جی) ولادت ۱۲۴۳ شاکر عبدالرحمان پانی پتی فیض الحسن پوری سید لدھیانہ پوری
 ۳۳۰۱۔ مصطفیٰ [شیخ غلام احمد پوری دہلوی لکھنوی] (شاعر اردو - ۱۲۴۰)

۳۳۰۲۔ مصطفیٰ [مصطفیٰ بن عبداللہ علی شیلی] (مورخ - ۱۰۹۶) (دیکھو حاجی طیفہ)

۳۳۰۳۔ مصطفیٰ تغریبی [امیر مصطفیٰ بن حسین جیسے تغریبی] (درجائی - اوائل صدی یازدہم) نقد الرجال شاہ عبداللہ شہرستری معاصر شاہ محمد

۳۳۰۴۔ مصعب [مصعب بن عمیر بن ہاشم عبدی قرشی] (صحابی - ۲) قدیم الاسلام - جنگ اہدیں شہید ہوئے

۳۳۰۵۔ مصعب [مصعب بن زبیر بن العوام] (صحابی - ۷۱) عبداللہ بن زبیر کی طرف سے بصرہ کا گورنر - عبدالملک کی فوج سے شکست کھا کر واپس

۳۳۰۶۔ مصنفک [محمد ابن علی بن مسعود بن محمد بٹھائی غری] (مفسر - ۸۷۵) خوارزمی کی ولادت سے - ولادت ۸۰۳

۳۳۰۷۔ مصنفون [شیخ شرف الدین بک کراچی دہلوی] (شاعر اردو - بارہویں صدی) معاصر محمد شاہ و شاہ عالم

۳۳۰۸۔ مطرز [ابوبکر قاسم بن بکر بن یحییٰ بغدادی] (محدث - ۳۰۵)

۳۳۰۹۔ مطرز [ابوبکر محمد بن عبدالواحد بن ابی ہاشم باوردی بصری بغدادی] (صوفی - لغوی - ۳۴۵) بغداد (مستدرک الصغیر للتحفہ -

شرح الطغیہ - کتاب الیواقیت - کتاب النوادر - فائت العین - فائت الجہرہ

۳۳۱۰۔ مطرز [ابوبکر محمد بن عبدالواحد بن ابی ہاشم بغدادی] (صوفی - نحوی - ۳۴۵) دیکھو ابوبکر زاہد

۳۳۱۱۔ مطرزی [ابوالفتح ناصر الدین بن ابی الملاح محمد بن عبداللہ بن علی خوارزمی جغی معتزلی] (فقہیہ - نحوی - ادیب - لغوی - ۷۱۰ خوارزم) مغرب

فی اللغة - مصباح فی النحو - شرح مقامات حریری - ولادت ۵۳۸ خوارزم

۳۳۱۲۔ مطرف [ابو عبداللہ مطرف بن عبداللہ بن شجر حبشی بصری] (فقہیہ - ۸۷)

۳۳۱۳۔ مطرف [ابو ایوب مطرف بن یزید صنفانی شافعی] (فقہیہ - ۱۹۱) (رقہ)

۳۳۱۴۔ مطلب [مطلب بن یسیر بن عارف بن عبدالطلب ہاشمی] (صحابی - ۱۰) شہرہ میں غزوہ افریقہ کے لئے مرے گئے۔

۳۳۱۵۔ منہرجانجانان [میرزا حسن لارین حبیب اللہ منہرجانجانان بولی] (صوفی - شاہ فارسی و اردو - ۱۱۵۵) جانجانان عالمگیر کا دایہ وادانام -

منہرجانجانان - ولادت ۱۱۱۱

۳۳۱۶۔ منہرجانجانان [منہرجانجانان] (عالم - جی) تہذیب المتین - کشف الکھائن - لمحۃ الضیاء

۳۳۱۷۔ محاذ بن جبل [محاذ بن جبل انصاری خرمی] (صحابی - محدث - ۱۸) (عواصم) عمر ۳۰ - عقبہ ثنائیہ میں ۱۸ سال کی عمر میں شہید ہوئے۔

۳۳۱۸۔ محاذ بن مسلم [ابو مسلم محاذ بن مسلم البزاز کوفی] (نحوی - ۹۰) (۱۸۷) کسان کا استاد - محمد بن کتب قرطبی کے حوالی سے - ۱۰۳۱ کافجی -

۳۳۱۹۔ محاذی [ابو جابر عبدالجبار بن محمد بن علی محاذی مغربی] (لغوی - ادیب - ۵۹۶) بغداد اگر علم حاصل کیا

۳۳۲۰۔ محالی اطراہہ [شیخ ابو الفرج مسافری بن یحییٰ بن زکریا ہروانی حریری] (فقہیہ - لغوی - نحوی -) کتاب الجلیس الانیس تفسیر قرآن -

۳۳۲۱۔ معاویہ [معاویہ بن ابی سفیان مخزوم حرب اموی] (صحابی - محدث - ۶۰) دمشق (دیکھو) ان بد مذہب فقہیہ اکتفا کا دیکھو فتح کتب پرستان

۳۳۲۲۔ معاویہ [معاویہ بن حکم سلمی] (صحابی - ۱۱۷) مدینہ میں بہت آئے رہتے تھے۔

۳۳۲۳۔ معاویہ بن عمار بن خیاب کوفی [فقہیہ - محدث - ۱۷۵] از اصحاب امام جعفر و کاظم

۳۳۲۴۔ معبد [معبد بن خالد جینی] (صحابی - ۷۲) عموکہ اوپر ۸۰

۳۳۲۵۔ معروف [ابن بخش خاں دہلوی] (شاہ اردو - انجام صدی سیزدہم)

نظام حال خاں علی خاں کے استاد اور استاد خاں کا استاد ۱۳۳۵ھ میں انتقال ہوا ۷۰ عمر کے قریب۔

۳۲۶۔ معروف کرخی [ابوحنوفہ معروف بن فروز کرخی بغدادی] (صوفی۔ ۲۰۰ کرخ) امام علی رضا کے دربان و مرید۔ سری قحطی کے پیر۔ (کرخ بغداد کا قلعہ ہے)

۳۲۷۔ معروفی [محمد بن عبد الملک نیشاپوری] (شاعر فارسی۔ ۵۴۲) معز الدین سبک کا ملک الشعراء و امیر الامراء

۳۲۸۔ معشوق علی [معشوق علی جوہری] (حکیم۔ فقیہ۔ ۱۲۶۸)

۳۲۹۔ مصلح [مصلح بن خنیس] (غلام امام جعفر صادق) [محدث۔ ۱۴۵] ننس زکیہ کے خروج کے بعد اسی کے کینہ میں منصور قتل کر آیا۔

۳۳۰۔ معربین راشد [ابو عمرو معربین راشد ازوی] (صابی۔ ۱۵۳) ۵۸۶

۳۳۱۔ معربین عبد الواصل [معربین عبد الواصل بن رجاء اصفہانی] [محدث۔ ۵۶۴] ولادت ۴۹۴۔ معارب۔ معارب

۳۳۲۔ معری [ابو الحسن علی بن شیبہ بغدادی] [محدث۔ ۲۹۵]

۳۳۳۔ معقل [احمد بن علی المعقل جلی حصی] (نوی۔ ادیب۔ شاعر۔ ۶۴۴) ولادت ۵۶۷۔ شاگرد ابو البقاء و عکبری

۳۳۴۔ معقل بن یسار [معقل بن یسار بن زنی نصری] (صحابی۔ محدث۔) زائدہ و مادیہ میں یا ۵۶۷ کے بعد استقلال ہوا

۳۳۵۔ معین بن زائدہ [امیر ابو الولید معین بن زائدہ بن عبد اللہ شیبانی] [فیاض و جواد۔ ۱۵۱] است۔ بنی امیہ کی طرف سے شکست

و لاتیوں کا امیر رہا۔ امام گورزی سیستان میں خارجیوں کے ہاتھ سے مارا گیا۔

۳۳۶۔ معین بن عدی [معین بن عدی ہروی] (صحابی۔ ۱۲) جنگ یمامہ میں مارے گئے۔

۳۳۷۔ معین بن صفی [معین الدین بن صفی الدین] (مفسر۔ ۹۰۵) تفسیر جامع البیان

۳۳۸۔ معین الدین چشتی [خواجہ معین الدین حسن بن خواجہ غیاث الدین حسینی چشتی سبزی جہیری] (صوفی۔ ۶۳۳) (جمیر) مرید

خواجہ عثمان بارونی۔ عمر ۱۰۷ سال

۳۳۹۔ معین الدین فراہی [معین الدین ہروی فراہی عوف طاسکین] (واعظ۔ محدث۔ ۹۰۷) معارج النبوة

۳۴۰۔ مغطانی [امیر علاء الدین بن قلیج مصری] (مورخ۔ ۷۶۲) سیرۃ نبویہ۔ منکملہ تہذیب الکمال۔

۳۴۱۔ حمیرہ [حمیرہ بن شعبہ ثقفی] (صحابی۔ محدث۔ ۵۰) اسلام عام الخندق۔ امیر کوثر۔ عمر ۷۰

۳۴۲۔ مصلح [شیخ مصلح بن حسین صبری] (فقیہ۔ اوائل صدی دہم) شرح الشرائع۔ شرح الموجز مختصر الصلاح۔ جواہر الکلمات۔

شاگرد ابن فہد۔ معاصر علی بن ہلال۔

۳۴۳۔ مفید بن جہم [مفید الدین محمد بن جہم اسدی حلی] (فقیہ۔ صدی ہفتم) شاگرد حنفی حلی و فزار۔ (یزید کچھوشن مفید)

۳۴۴۔ مقاتل [ابو اسحاق مقاتل بن حیان بلخی] (محدث۔ ۱۵۰) اہند

۳۴۵۔ مقاتل [ابو الحسن مقاتل بن سلیمان بن بشیر قراسانی مروزی بغدادی] (محدث۔ مفسر۔ ۱۵۰) بصرہ) تفسیر القرآن۔ مجاہد اور

عطاء سے روایت کرتا ہے۔

۳۴۶۔ مقبل [مقبل اصفہانی] (شاعر فارسی۔ ۱۱۵۷) مومن خاں ناظم گہرگت کے عہد میں ایران سے آیا۔

۳۴۷۔ مقبول احمد [مولوی سید مقبول احمد دہلوی] (واعظ۔ بدل۔ ملازم رامپور۔) (ترتیب القرآن۔) (ترجمہ حلیہ البقیۃ)۔ ترجمہ اسنی اللہ۔

۳۴۸۔ مقدار [مقداد بن الاسود کندی] (صحابی۔ محدث۔ ۳۳) مدینہ) اساس الاسلام۔ مدینہ متوہن میل مقام حنفی پر مرے۔

۳۴۹۔ مقدار [شیخ مقدار بن عبد اللہ بن محمد حلی] (فقیہ۔ منکملہ۔ آخر صدی ہفتم) شرح باب۔ حادی عشر۔ شرح فہم المسترشدین جو ۹۶۲ میں

لکھی۔ کنز العرفان فی فقہ القرآن نتیجۃ الراجح شرح مختصر الشرائع۔ شرح مبادی الاصول۔ رصد القواعد فاضل سیوری یا غوثی کہیں

۳۵۰۔ مقدم [مقدم بن محمد کرب کندی] (صحابی۔ ۸۷) عمر ۹۱

شاگرد و شہید اول۔

- ۳۳۵۱۔ مقدسی [امام ابو محمد عبداللہ بن ابی الوحش بری بن عبدالحجاز مقدسی مصری] (توی۔ لغوی۔ ۵۸۲ھ) حاشی علی صلی اللہ علیہ وسلم
- ۳۳۵۲۔ مقدسی [محمد بن عبداللہ بن احمد] (محدث۔ ۷۸۹ھ)
- ۳۳۵۳۔ مقدسی [شمس الدین ابو عبداللہ محمد بن احمد مقدسی جنیبل] (جزائی۔ صدی چہارم) ۳۵۵ھ میں احسن التقاسیم فی معرفۃ الاقوام
- ۳۳۵۴۔ مقدسی [شہاب الدین احمد بن محمد] (محدث۔ ۷۸۸ھ) قدس [شرح لامیہ و شاطبیہ]
- ۳۳۵۵۔ مقدسی [عبداللہ بن مقدسی] (شاعر عرب۔ ۷۷۸ھ) کشف الاسرار عن حکم الطیور والازہار
- ۳۳۵۶۔ مقدسی [محمد بن عبدالواحد ضلی] (محدث۔ ۷۴۳ھ) قدس
- ۳۳۵۷۔ مقدسی [ابو محمد عبداللہ بن عبد الواحد بن علی مقدسی ضلی] (محدث۔ ۷۰۰ھ) ولادت ۵۴۱ھ۔ العمدہ۔ الاحکام۔ در الاثر الکمال۔ مصباح احادیث صحیحہ وغیرہ الحفاظ۔ نہایت المراد
- ۳۳۵۸۔ مقدس اردبیلی [دیکھو احمد اردبیلی] (فقیر۔ ۹۹۳ھ)
- ۳۳۵۹۔ مقرب علی [سید مقرب علی خاں بکرنوی (نار)] (عالم سی) ذریعۃ النجات۔ اربعین (ارسطو جہ حبیب علی خاں بکرنوی)
- ۳۳۶۰۔ مقری [احمد بن محمد بن احمد طلسانی مالکی (نزل قاهرہ)] (محدث۔ مفسر۔ ادیب۔ مورخ۔ ۱۰۴۱ھ) نفح الطیب جو اندلس کی تاریخ کو
- ۳۳۶۱۔ مقری [امام شیخ الاسلام ابو عبدالرحمان عبداللہ بن زید العمری الکوفی] (محدث۔ ۷۱۳ھ) ولادت حدود ۱۲۰ھ
- ۳۳۶۲۔ مقرنی [نقی الدین احمد بن علی بن عبد القادر مصری] (مورخ۔ ۸۴۵ھ) شاگرد ابن خلدون۔ الخطط والاثار یعنی تاریخ مصر
- فقو و اسلامیہ۔ الخیرین البشر
- ۳۳۶۳۔ مقش [عطاء خراسانی] (متشدد۔ ۱۶۴ھ) دہی ربوبیت۔ مسلمانوں نے گھیر لیا تو اپنے کو ذہر سے ہلاک کیا
- ۳۳۶۴۔ مقیم [عزائمقلانے نصیر آبادی] (شاعر فارسی۔ ۱۱۳۱ھ) دیوان اشعار
- ۳۳۶۵۔ مکی [ابو عبداللہ مکی بن ابی مسلم عبداللہ ذہلی کاتبی دمشقی] (تاجی۔ ۱۱۸ھ دمشق) سعید بن عاصی کا ملازم۔ فقیر و مفتی شام
- ۳۳۶۶۔ مکی [ابو محمد بن مکی بن ابی طالب خوش بن محمد قزوینی قرطبی] (توی۔ مفسر۔ ۷۴۳ھ) اعراب القرآن۔ تفسیر ۱۵ جلد
- ۳۳۶۷۔ ملا [عمر بن محمد بن خضر ربی] (محدث۔ چھٹی صدی) وسیلۃ المستعین۔ نور الدین زنگی بادشاہ شام اسکا مستعد تھا۔
- [طامیرزا۔ دیکھو ملائے شیروانی]
- ۳۳۶۸۔ ملا جون [شیخ احمد سیٹھی دہلوی] (متکلم۔ ۱۱۳۰ھ) نور الانوار شرح المنار تفسیر احمدی۔ شاگرد ملا لطف اللہ کوثر آبادی
- ۳۳۶۹۔ ملک الافضل [ابو القاسم شاہنشاہ بن بدر الجہلی] (وزیر مصر۔ ۵۱۵ھ) اپنے والد کی وفات پر ۴۸۸ھ میں وزیر ہوا
- ۳۳۷۰۔ ملک الصالح [ابو القاتر طلائع بن ربیع] (وزیر مصر۔ ۵۵۶ھ) ولادت ۴۹۵ھ
- ۳۳۷۱۔ ملک العلماء [شہاب الدین احمد بن شمس الدین محمد دولت آبادی جوہوری] (فقیر۔ محدث۔ ۸۴۸ھ جوہور) تفسیر بحر متوجہ۔
- ہدایۃ السعداء۔ مناقب السادات
- ۳۳۷۲۔ ملک فی [ملا ملک قچہ] (شاعر فارسی۔ ۱۰۴۲ھ) استاد جوہوری۔ ایران سے آکر ابراہیم علوشاہ والی بھارت کا ملازم ہوا
- ۳۳۷۳۔ ملک النفاذ [ابو زکریا بن الحسن صافی بن عبداللہ شافعی بغدادی] (توی۔ فقیر۔ شاعر عرب۔ ۵۶۸ھ دمشق) ولادت ۴۸۹ھ
- ۳۳۷۴۔ طوی [احمد طوی] (فلسفی منطق۔ ۱۱۸۱ھ) سلم الموفق کی شرح منطق میں
- ۳۳۷۵۔ مرتزا علیا [سید محمد تقی بن حسین بن علی الحسنوی] (فقیر۔ ۱۲۸۹ھ)
- ۳۳۷۶۔ مہر ملک علی [ملوک علی نانوتوی دہلوی] (فقیر۔ فیاض شاعر چندی نیز دم) شاگرد مولوی رشید الدین خاں
- ۳۳۷۷۔ نمون [نظام الدین قمر الدین مرثت دہلوی] (شاعر اردو۔ آخر صدی سیدجوہم)
- ملہ شفقینی اور صافی قرطبی کا شاگرد۔ ولادت ۴۹۹ھ مصر

۳۳۷۸- منازی [ابونصر احمد بن یوسف السلیکی منازی فارسی] (کاتب- شاعری- ۷۴۳ھ) احمد بن مردان کردی سلسلہ یافتہ
 ۳۳۷۹- منادی [محمد بن عبدالرؤف بن تاج الحارثی] (محدث- ۱۰۳۱ھ) کنوز الحقائق- کتاب الصغریٰ فی مناقب آل- [منتخب- سالم]
 ۳۳۸۰- منتخب الدین قلی [ابوالحسن بن ابوالقاسم عبید اللہ بن حسن بن حسین بن موسیٰ بن بابوی قلی] (رجال- صدیقی شمس) معاصرین شہر آشوب
 یاضی شافعی کے استاد- ان کے پروردگار حسین شیخ حدود کے بھائی تھے- شیخ طبری اور ابوالفتح رازی سے روایت کرتے ہیں- عمر
 ۸۰ سے زیادہ-

۳۳۸۱- منتخب الدین [خواجه منتخب الدین] (صوفی- ۶۹۵ھ) دولت آباد) نظام الدین اویا کے مرید
 ۳۳۸۲- منذری [ذکی الدین ابو محمد عبدالغنی بن عبدالقوی بن عبداللہ شافعی شامی مصری] (محدث- فقیہ- ادیب- ۶۵۶ھ) ولادت ۵۸۱-
 ترقیب و ترتیب- بیجم- قاهرہ کے جامع غازی کا مدرس
 ۳۳۸۳- منصور طاج [ابومصطفیٰ حسین بن منصور اجازی (دیکھو طاج)] (صوفی- ۳۰۹ھ) باب کے نام سے مشہور ہوتے- انکا دادا جو سی تھا-
 سہل بن عبداللہ شوسری اور ضیاء کا مرید

۳۳۸۴- منصور رشکو [منصور بن عبداللہ فارسی شیرازی] (فقیہ- صدی دوم) شرح تہذیب الاصول- معاصر شہید ثانی
 ۳۳۸۵- منصور [ابوالیوب منصور بن حازم کوئی] (محدث- فقیہ- دوسری صدی) امام صادق و کاظم سے روایت کی (دیکھو غیاث الدین)
 ۳۳۸۶- منہال [منہال بن عمر اسدی] (محدث- صدی اول) امام زین العابدین سے روایت کی- حسین کے بھی صحابی تھے
 ۳۳۸۷- مودود [خواجه قطب الدین مودودی شیبی] (صوفی- ۵۳۷ھ) چشت
 ۳۳۸۸- مورج [ابوفیہ مورج بن عمرو بن حارث نصری نیشاپوری] (نوی- ۱۹۵ھ) خلیل کاشاگرد- غیب القرآن- کتاب المعانی-
 کتاب الاثواء

۳۳۸۹- موسیٰ بن یحییٰ [موسے بن یحییٰ بن عقبہ] (محدث- مورخ- ۱۴۱ھ) کتاب المغازی
 ۳۳۹۰- موسیٰ کاظم [امام موسے بن جعفر بن محمد بن امام زین العابدین] (امام ہفتم- ۱۸۳ھ) ولادت ۱۲۸ھ- ۱۲۸ھ میں بغداد کا ایک علمبردار
 ۳۳۹۱- موسیٰ بن نصیر [ابو عبدالرحمان موسیٰ بن نصیر] (تابعی- فاتح اندلس- ۹۷ھ) ولادت ۱۹
 ۳۳۹۲- مولوی دوم [جلال الدین محمد بن بہار الدین کتونی روی] (صوفی- ۶۷۲ھ) توفیق مولوی معنی- شنی- شمس تبریز کو مرید
 (دیکھو جلال الدین روی)

۳۳۹۳- موسیٰ الطاق [ابوجعفر محمد بن علی بن نعمان الاحول کوئی] (مشکلم- دوسری صدی) اصحاب امام کاظم سے- کتاب الاحیاء و الامتین
 کتاب بحالہ-

۳۳۹۴- موسیٰ بن محمد بن حسن [حکیم بن حسن بن دہلوی] (شاعر اردو- ۱۲۶۸ھ)
 ۳۳۹۵- موسیٰ بن محمد بن امیر محمد بن حسن [دلی شہنشاہی مازندرانی] (طبیعی- صدی یازدہم) تحفۃ المؤمنین- معاصرہ سلیمان معنی
 ۳۳۹۶- موسیٰ بن حاجی محمد بن حسن بن حاجی محمد قاسم بن حاجی محمد ناصر شیرازی [عارف- صدی یازدہم] معاصر علامہ مجلسی- خزائن الخصال-
 ۳۳۹۷- موسیٰ بن امیر محمد بن حسن [ستر آبادی] (فقیہ- ۱۰۳۱ھ) محمد قلی قطب شاہ والی حیدر آباد کے کمال السلطنت- کتاب الرحۃ
 ۳۳۹۸- موسیٰ بن میرزا دہلوی لکھنوی [شاعر اردو- ۱۲۹۲ھ]

۳۳۹۹- موسیٰ شیرازی [موسیٰ الدین سید عبداللہ بن موسیٰ شیرازی] (ادیب- ۴۰۰ھ قاهرہ) مجالس موسیٰ
 ۳۴۰۰- مہاجر [مہاجر بن ابی امیہ بن مغیرہ خزومی] (صحابی-) امام سجاد کے بھائی- ابوبکر کی طرف سے یمن کے گورنر
 ۳۴۰۱- مہاجر [مہاجر بن خالد بن ولید خزومی] (صحابی- ۳۷ھ) جمل و صفین میں علی کے ساتھ تھے اور انکا بھائی عبدالرحمان معاویہ کے ساتھ

صفین میں شہید ہوئے۔

- ۳۲۰-۳۲۱۔ مہدی [امام محمد بن حسن بن علی بن محمد بن امام رضا] [امام دوازدهم - ۹۰۰]۔ ۹۰۰ میں ہجرہ سال سراب ساحرہ میں غائب ہو گئے۔
- ۳۲۲-۳۲۳۔ مہدی ثنوی [ابو صالح سید محمد مہدی بن شیخ بہاء الدین محمد فتویٰ عالمی نجفی] [فقہ - آخر ہدی ۱۲] سید مہدی بحر العلوم [استاد نتائج الاخبار (نیز دیکھو بحر العلوم)]
- ۳۲۴-۳۲۵۔ مہدی نراقی [علامہ مہدی بن ابو زر نراقی کاشانی] [فقہ - آغاز ہدی سیزدہم] مستند الشیخ - لوائح الاحکام - تحفۃ الرضویہ - تجرید فی اصول الفقہ - جامع السعادات - کشکول - محرق القلوب - محمد باقر مہدی کے شاگرد
- ۳۲۶-۳۲۷۔ مہذب الدین نیلی [شیخ شہاب الدین ابو عبد اللہ حسین بن رود نیلی] [فقہ - محدث - مہدی ہجرت] حسن بن ابو علی طبرسی سے روایت کرتے ہیں۔

۳۲۸-۳۲۹۔ مہلب [ابو سعید مہلب بن ابی صفہ ظالم بن سراق ازدی بصری] [تائیہ - گورنبرہ و خراسان - ۸۲۰ م مروڑ] اسکا پ ظالم بن سراق اصحاب علی سے قبا جو علی کی خلافت میں فوت ہوا۔

۳۳۰-۳۳۱۔ مہلبی [ابو محمد حسن بن محمد بن عبد اللہ] [وزیر معز الدولہ - ۳۵۷ ہجری] ولادت ۲۹۱ - کاتب بلخ - مہلب بن ابی صفہ کی نسل سے (دیکھو حسن بن ہارون)

۳۳۲-۳۳۳۔ مہیار [ابو الحسین مہیار بن مزدیہ فارسی دیلمی] [کاتب - شاعر عرب - ۳۲۸] مجوسی تھا۔ شریف رضی کے ہاتھ پر مسلمان ہوا

۳۳۴-۳۳۵۔ مہیار [شیخ محمد مہیار] [صوفی - ۹۰۷ ہجری]

۳۳۶-۳۳۷۔ مہبذی [قاضی کمال الدین رحیم بن حسین بن حسین الدین یزدی مہبذی] [صوفی - حکیم - ۹۱۰] قواع شریح دیوان حضرت علی جوہر ۸۹۰ میں لکھی - شرح ہدایۃ الحکمتہ

۳۳۸-۳۳۹۔ میدانی [ابو الفضل احمد بن محمد بن احمد نیشاپوری] [نحوی - لغوی - ادیب - ۵۱۸ ہجری] مجمع الامثال لاسامی فی الاسامی ملفوظ نجویم - شاگرد و اہدی

۳۴۰-۳۴۱۔ میر [میر محمد تقی دہلوی لکھنوی] [شاعر اردو - ۱۲۲۵]

۳۴۲-۳۴۳۔ میرزا محمد [سید میرزا محمد بن سید شرف الدین علی بن نعمت اللہ موسوی جزائری] [فقہ - محدث - ہدی یا زوہم] دیکھو سید میرزا

۳۴۴-۳۴۵۔ میرزا شیردانی [میرزا محمد بن حسن شیردانی اصفہانی] [دیکھو ملا میرزا] [فقہ - متکلم - ۱۱۹۹] حاشیہ معالم الاصول شیخ شریح الاسلام - حاشیہ شرح تجرید قوشچی - نموذج العلوم - معاصر شاہ سلیمان صفوی

۳۴۶-۳۴۷۔ میرزاہد [میرزاہد بن قاضی محمد اسلم کابلی ہروی] [متکلم - ۱۱۰۱ کابل] حاشیہ شرح مناقب - حاشیہ شرح تہذیب و دانی

۳۴۸-۳۴۹۔ میرطلح [میرطلح اکبر آبادی حنفی] [محدث - ۹۸۳] خواجہ ربیع بن جمال الدین محدث کے شاگرد - استاد و اعلیٰ قاری و شاہ جہانگیر - عمر ۱۰۰ سال

۳۵۰-۳۵۱۔ میرزا لیل [مفتی سراج العلماء و فضلاء سید رحمت علی خاں دہلوی] [فقہ - تیرہویں ہدی]

۳۵۲-۳۵۳۔ میرشیرازی [شیخ کمال الدین میرشیر بن علی بن میرشیر خجائی] [متکلم - فیلسوف - فقہ - محدث - ۹۷۰] استاد علامہ حنفی شیخ نجیب الدین استغفار و النظر فی امامۃ الائمة الاثنی عشر - قواعد المرام -

۳۵۴-۳۵۵۔ میرشمس [میرشمس ثار کوئی] [تائیہ - ۱۰۰] کیے ازا اصحاب علی - شہادت حسین کے بعد عبید اللہ بن زیاد نے شہید کیا۔

۳۵۶-۳۵۷۔ میرسی [علی بن عبد العالی میرسی] [فقہ - ۱۳۸۰] [دیکھو علی بن عبد العالی]

۳۵۸-۳۵۹۔ میرمن [میرمن بن بخت واسطی] [طہیب - حکیم - ہدی - ہجرت ہرات] معاصر ابوعلی سینا

- ۳۲۲- میمن [میمن بن مهران کوئی (ابوایوب رقی) (تالیسی - ۱۱۷)]
 ۳۲۳- میمنہ [میمنہ] (کتابیہ - محدثہ - ۱۵۵ھ) زوجہ رسول
 ۳۲۴- ناجم [ابو عثمان سعید بن من بن شداد سمی] (ادیب - فاضل - شاعر عرب - ۳۱۴ھ) ابن الرومی کا مصاحب
 ۳۲۵- ناجی [محمد شاکر دہلوی] (شاعر اردو - بارہویں صدی) محمد شاہی امیر خاں کا نام
 ۳۲۶- ناخ [شیخ امام بخش لکھنوی] (شاعر اردو - ۱۲۵۴)
 ۳۲۷- ناصر الدین [ابوبکر ناصر الدین احمد بن محمد بن حسین ازجانی] (فقہ - شاعر عرب - ۴۴۴ھ) ولادت ۴۴۰ھ ازجان عسکری
 اور شوستر کا قاضی
 ۳۲۸- ناصر [شیخ ناصر بن ابراہیم بوہی احسادی عاملی] (فقہ - ادیب - شاعر عرب - ۸۵۳ھ) حاشیہ قواعد علامہ - شاہان
 بنی بوہی کی نسل سے
 ۳۲۹- ناصر حسین [سید ناصر حسین بن سید عاصم بن محمد قلی خاں لکھنوی] (فقہ - محکم - جی)
 ۳۳۰- ناصر خسرو [ناصر بن خسرو بن عارف اسماعیلی اصفہانی] (حکیم - سیاح - شاعر فارسی - ۴۳۱ھ) سفر نامہ - کتاب السعادت
 ۳۳۱- ناصر بن رضا [سید ابوالبراسیم ناصر بن الرضا بن محمد بن عبداللہ حسینی] (فقہ - محدث - پانچویں صدی) شاگرد ابو جعفر طوسی
 مناقب آل الرسول -
 ۳۳۲- ناصر الدین عسقلانی [امام شافع بن علی بن عباس عسقلانی مصری] (کاتب - ادیب - ۴۳۳ھ) ولادت ۴۲۹ھ
 ۳۳۳- ناصر الدین محمد [ابوالمنصور ناصر الدین محمد دہلوی] (متاخر - متکلم - صدی چہارم) امام فن مناظرہ نصار نے سے - ۱۳۱۲ھ
 میں ۶۴ سال کے تھے۔
 ۳۳۴- ناصر علی [ناصر علی] (شاہجہانی صدی یا زوہم) معارف اور نگ زب - [ناصری = سلوی]
 ۳۳۵- ناغ [امام ابورویم ناغ بن عبدالرحمان بن ابولیم مدنی] (قاری - ۱۹۹ھ) مدنیہ
 ۳۳۶- ناغ [ابو عثمان سعید بن محمد قرطبی] (نوی - صدی پنجم) ابوالحسن انطاکی کا شاگرد
 ۳۳۷- ناغ بن سرجس [ناغ بن سرجس دہلی] (تاجی - محدث - ۱۱۷ھ) غلام عبداللہ بن عمر
 ۳۳۸- ناغ کی [ناغ کی] (صوفی - ۱۶۱) [نامی = ابوالعباس نامی]
 ۳۳۹- نغاشی [ابوالعباس احمد بن علی بن احمد بغدادی] (رجالی - ۴۵۵ھ) بغداد) شاگرد شیخ مفید - الرجال (دیکھو ابن ابی شامہ)
 ۳۴۰- نجف علی خاں [قاضی نجف علی خاں بن محمد عظیم الدین ہجری ٹوکی] (فاضل - ادیب - شاعر عربی فارسی - آغاز ۴۴۴ھ) صدی ۴۴۴ھ
 شرح مقامات حریری عربی میں شیخ شمس حساسہ - شرح دستاویز پازندی - شرح قصیدہ بانہ سعاد
 ۳۴۱- نجم اللہ [رضی الدین محمد بن علی اسرار بادی بکشی شمس] (نوی - علامہ - ۶۸۶ھ) (نجف) شرح کافہ - شرح شافعیہ تفہیم الحقود
 ۳۴۲- نجم الدین عثمان [نجم الدین علی خاں کاکوردی (تاج العلماء)] (فقہ - ۱۲۳۹ھ) قاضی القضاۃ ملکتہ
 ۳۴۳- نجم الدین بغدادی [نصار بن محمود بن محمد بغدادی] (فقہ - ۶۵۸ھ) فتاویٰ قنیہ
 ۳۴۴- نجم الدین جیلرودی [نجم الدین خضر بن شیخ شمس الدین محمد بن علی رازی جیلرودی شمس] (فقہ - متکلم - صدی نہم) نجف ۸۲۸ھ میں
 تحقیق المسبب علیہ علیہ - جامع الدرر شرح باب عادی عشر - جامع الاصول
 ۳۴۵- نجم الدین کبریٰ [ابوالنجاہ احمد بن عمر شوقی] (صوفی - ۶۱۷ھ) خوارزم) اولیا کریم شہر میں - ولادت ۴۰ھ
 ۳۴۶- نجم الدین بخاری [شیخ احمد بن ابی بکر بن محمد بخاری] (حکیم - ۶۰ھ) شرح کتاب الاشارات - شرح کلیات قانون

۳۴۳۸- نجم الحسن (مولوی سید نجم الحسن) (فقہ - حنفی)

۳۴۳۸- نجیب الدین (نجیب الدین علی بن محمد بن یحییٰ عاملی) (فقہ - حدیث وادب) شاگرد شیخ بہائی شرح اشعار شریف شیخ حسن

۳۴۳۹- نجیب الدین محمد قندی (نجیب الدین محمد قندی) (طیب - ۹۱۸) اسباب لاداعی علامتہ - انجیبات

۳۴۴۰- نجاشی (ابو جعفر محمد بن محمد بن اسماعیل رادی مصری) (نوی مفسر - ۳۳۸) تفسیر القرآن و احوال القرآن النسخ والمنسوخ شرح

۳۴۴۱- ندیم بغدادی (ابو عبد اللہ حسین بن محمد بن عبد الوہاب بغدادی) (شاعر و بانی نوئی - قاری - ۵۲۴) خاندان آری

۳۴۴۲- نذیر احمد (نذیر احمد بلوی) (ادیب اردو - ۱۳۳۱) مرآة العروس - توبہ المنصور - نبات النعش - الحقوق فیما بیننا و بینکم فی العرف - ترجمہ قرآن

۳۴۴۳- نذیر حسین بن سید احمد علی دہلوی (محدث - ۱۳۱۹) ولادت ۱۲۲۵ شاگرد محمد اسحاق دہلوی و عبد الرحمن اہل محمد عابد سندھی و

عبد اللطیف بیرونی - استاد عبد اللہ نذیری و عبد الباقی رام تسمیری - محمد بشیر سہبانی - محمد حسین لاہوری - احمد بن بلوی - عبد المجید الہوی - عبد الحئی دہلوی - محمد سلیمان پھلواروی - بدیع الزمان لکھنوی

۳۴۴۴- نزاقی (دیکھو محمدی نزاقی و احمد نزاقی)

۳۴۴۵- نسائی (امام ابو عبد الرحمن احمد بن شعیب بن علی خراسانی) (محدث - ۳۰۳ھ) ولادت ۲۱۵ - سنن - خصائص طویہ

۳۴۴۶- نسفی (نجم الدین ابو محمد عمر بن محمد النسفی حنفی) (مشکلم - ۵۳۷ھ) سمرقند تیسہ رقی علم التفسیر - عقائد

۳۴۴۷- نسفی (حافظ الدین ابو البرکات عبد اللہ بن احمد بن محمد نسفی بغدادی) (مفسر فقہ - ۷۱۰ھ) تفسیر ارکان التزیل و شالانوار کرا لافان

۳۴۴۸- نسوی (حسن بن سفیان) (محدث - ۳۰۳ھ)

۳۴۴۹- نسیمیہ (ام عطیہ بنت حارث انصاریہ) (مکابیر -) غزوہ میں رسول اللہ کے ساتھ جو حوکی تیمارداری میں بھی کرتی تھی

۳۴۵۰- نشاط (نشاط) (شاعر فارسی - تیرہویں صدی) فتح علی شاہ قاجار شاہ ایران کا دراج

۳۴۵۱- نیشوان (ابو سعید نیشوان بن سعید بن نیشوان بن حمیر بن مغزیلی) (فقہ - نوئی - ادب - شاعر و بانی نوئی) (ابن علی بن علی بادشاہ بویہ)

۳۴۵۲- نصر بن مزاحم (شیخ ابو الفضل نصر بن مزاحم شافعی کوفی) (محدث - ۱۷۰ھ) شرح - حدیث دوم کتاب الصغین کتاب البکلی شمس حسین

میں الورود - اخبار الامم کتاب المناقب - لقب عطار - معاصر ابو مخنف

۳۴۵۳- نصر اللہ زنجانی (نصر اللہ بن ابی نصر زنجانی شافعی) (فاضل مجتہد ادب نوئی -) مقامات الکلیہ - سالت السعدیہ کتاب البحر و بحیر

۳۴۵۴- نصر اللہ حارثی (سید نصر اللہ بن سعید بن حارثی) (ادیب شاعر و بانی نوئی - ۱۱۶۵ھ) تاد در شاہ طوق تسطیفہ سفیر نا کریم کو سلطان

۳۴۵۵- نصر اللہ کابلی (نصر اللہ کابلی) (مشکلم -) صوات در دشت جہا ترجمہ عبد العزیز دہلوی نے فقہ اشعار شریف لکھا

۳۴۵۶- نصر بن مریم (نصر بن مریم مصری) (ادیب - ۱۲۹۱ھ) المطالع النصری

۳۴۵۷- نصر بن منصور (ابو الحسن نصر بن منصور بن حسن بن فیصل بن رقی بغدادی) (فقہ - شاعر و بانی نوئی - ۵۸۸ھ) ولادت ۵۰۱ رقد

۳۴۵۸- نصیر (نصیر الدین دہلوی حیدر آبادی) (شاعر اردو - ۱۲۵۴ھ)

۳۴۵۹- نصیر الدین محمود (نصیر الدین محمود روشن پراغ دہلی) (صوفی - ۷۵۳ھ) نظام الدین اولیا و کرمیہ (نیز دیکھو طوسی)

۳۴۶۰- نصیر بن عمیل (ابو الحسن نصیر بن عمیل بن خورشید مازنی نصری مروزی) (نوی - محدث - ۲۰۴ھ) ابو الحسن ثانی کا نام کو بھی مشہور ہو

۳۴۶۱- نصیری (ابو الفتح محمد بن علی بن ابراہیم نصیری) (محدث - ادب - ۹۹۷ھ) نظریہ اصحابی سو ۲۰ فرخ پر ایک فقہ ہے

۳۴۶۲- نظام سادی (نظام الدین محمد بن حسن سادی) (فقہ - گیارہویں صدی) شاگرد شیخ بہائی نظام التوال اور جامع عباسی انور

۳۴۶۳- نظام الملک (ابو علی حسن بن علی بن اسحاق قوام الدین طوسی) (وزیر - ۸۵۵ھ) اصحابی ولادت ۳۳۸ھ - شاہ بلوچی کا وزیر فقہی اور

لے افش زجاج لغویہ اور سیر و غیرہ کا شاگرد

سید سلیمان

سید سلیمان

سید سلیمان

صوفیوں کی بہت سلوک کرتا تھا۔ امام الحرمین اور ابوالقاسم شیری کو اپنی مسند پر بٹھا کرتا تھا۔

- ۳۴۷۳۔ نظام معزی [ابو اسحاق ابراہیم بن سبار معزی بنی بصری بغدادی] (متوفی - ۵۹۶ھ) سکندر نامہ - معاصر فضل بن ارسلان
 ۳۴۷۵۔ نظامی گنجوی [ابو محمد نظام الدین الیاس گنجوی] (صوفی - شاعر فارسی - ۵۹۶ھ) سکندر نامہ - معاصر فضل بن ارسلان
 ۳۴۷۶۔ نظامی عروضی [نظامی عروضی سمرقندی] (شاعر فارسی - صدی ششم) شاعر و شاعر - طائر و طائر الدین حسن جو زویری - چاند قمار
 ۳۴۷۷۔ نظام الدین احمد [نظام الدین احمد بن محمد معصوم دکنی شیراز شیری دکنی] (ادیب - فاضل - ۱۰۸۹ھ) قطبہ والی حیدر آباد کے داماد
 ۳۴۷۸۔ نظام الدین ولیا [نظام الدین اولیا و دہلوی] (صوفی - ۷۲۵ھ) وطن بدایوں - فردیہ شکر گنج کے مرید
 ۳۴۷۹۔ نظام الدین ابو المود [نظام الدین ابو المود] (صوفی - ۷۴۲ھ) کوئل - مختیار کاکی کے مرید
 ۳۴۸۰۔ نظام الدین استر آبادی [نظام الدین استر آبادی] (شاعر فارسی - ۹۲۱ھ)
 ۳۴۸۱۔ نظام الدین اورنگ آبادی [نظام الدین اورنگ آبادی] (صوفی - ۱۱۴۲ھ) اورنگ آباد (کلیں اللہ جان آبادی کے مرید
 ۳۴۸۲۔ نظام الدین برہانپوری [نظام الدین برہانپوری] (فقیر - صدی یازدہم) شاعر دہلوی نقیب الدین برہانپوری المتوفی ۱۰۳۱ھ - ۸۰۰ھ -
 ۴۰ سال عالمگیر کا لازم رہا۔ فتاویٰ عالمگیری کی تیاری میں سب سے زیادہ اس نے کوشش کی۔
 ۳۴۸۳۔ نظام الدین بدخشی [قاضی نظام الدین بدخشی] (فقیر - ۹۹۲ھ) عمر ۷۰ - جلال الدین اکبر کو سجدہ کرنا تجویز کیا اور کیا
 ۳۴۸۴۔ نظام الدین سہاولی [نظام الدین بن قطب الدین سہاولی لکھنوی] (حکیم - فقیر - ۱۱۶۱ھ) حواشی صدق و شمس باز تہ صبح صادق
 شرح مسلم النبوت۔

۳۴۸۵۔ نظیر [نظیر اکبر آبادی] (شاعر اردو - ۱۲۱۹ھ)

- ۳۴۸۶۔ نظیری [نظیری نیشاپوری] (شاعر فارسی - ۱۰۲۱ھ) طائر محمد الرحیم خان غاناں - معاصر جلال الدین اکبر و جلال
 ۳۴۸۷۔ نعمت اللہ دلی [نور الدین نعمت اللہ دلی حسینی] (صوفی - ۸۳۴ھ) متوفی [انکبوت] ضلع لکھنؤ کا احشہ دلی میں بنی مرید - عہد مسلمانہ -
 ۳۴۸۸۔ نعمت اللہ بزمی [سید محمد نعمت اللہ بزمی بزمی] (فقیر - محدث - ۱۱۱۳ھ) شرح تہذیب الیاس [شرح تہذیب الیاس] شرح غزالی [نور الدین]
 زاد اللہ - ریاض الارباب - ہر لرین فصل اللہ [نور الدین] شرح احتجاج - شرح عیون الاخبار - شرح تہذیب الخویشی - الطلیح - ہدایۃ المؤمنین -
 ۳۴۸۹۔ نعمان بن بشیر [ابو عبد اللہ نعمان بن بشیر بن مقرن انصاری] (صحابی - محدث - ۹۴ھ) صحابی کیسوت کوذ کا پھر زیدی طوطا حسن کوذ و لایم
 ۳۴۹۰۔ نعمان بن جحلاں [نعمان بن جحلاں انصاری] (صحابی - شاعر -) علی کی طرف سے عمان و بحرین کے گورنر
 ۳۴۹۱۔ نعمان بن عمرو [نعمان بن عمرو بن مہزن] (صحابی - ۲۱ھ) جنگ نہاد میں مارے گئے۔ ساکن بصرہ و کوذ
 ۳۴۹۲۔ نعمانی [ابو عبد اللہ محمد بن ابراہیم بن محمد نعمانی نیشاپوری] (کاتب - محدث -) کتاب الفقیہ - کتاب الفرائض - رد الاساعلیہ - جامع الاخبار فی التلاک
 تفسیر القرآن - ابن ابی زینب کا نام سے بھی مشہور ہیں - شیخ مفید سے مقدم تھے نعمانی منسوب بہ نعمان جو قرین پر بغداد و واسطہ کے رہنماں۔
 ۳۴۹۳۔ نعیم [ابو عبد اللہ نعیم بن محمد ذراعی مروزی (نزل مصر)] (محدث - ۲۲۸ھ) سارہ
 ۳۴۹۴۔ نعیم بن مسعود [نعیم بن مسعود شامی] (صحابی - ۳۶ھ) واقعہ جیل میں علی کی پیچھے سے پہلے طرفداران عائشہ سے قتل کر ڈالا
 ۳۴۹۵۔ نعیمی [ابو عبد اللہ ابراہیم بن محمد بن عمرو دہلی بغدادی] (فقیہ - ادیب - ۳۲۳ھ) ولادت ۲۴ھ کوذ چلبیل بن ابی صفہ کی نسل سے
 ۳۴۹۶۔ نعیم بن انیس [سید محمد شریف نعیم بن میر علی انیس لکھنوی] (شاعر اردو - ۱۳۱۳ھ) (نیز دیکھو ابن عوض)
 ۳۴۹۷۔ نعیم بن قسطنطین [ابو العباس احمد بن عبد النبی بن احمد مالکی قسطنطینی] (ادیب - شاعر عرب -) (توضیح - عمر ۷۰
 ۳۴۹۸۔ نقاش [ابو محمد محمد بن حسن بن محمد مرقی دہلی بغدادی] (محدث - مفسر - ۳۵۱ھ) ولادت ۶۶ھ سنہ ۱۱۱ھ انصاری و لایم اللہ و جامع التلاک
 ۳۴۹۹۔ نقاش [ابو محمد محمد بن علی بن حسن مصری] (محدث - ۷۹ھ) ولادت ۲۸ھ

حکیم کاتب نعمانی۔

طفن اللہ علیہ السلام و عبدالحی المعصی - ڈیڑھ ہزار ماہوار پچید آباد کے فارن سکریٹری ہے۔

۳۵۲۶۔ وحشی (وحشی بن حرب شیبی) [صحابی۔] قاتل حمزہؓ و سبیلہ کذاب۔ جنگ طائف کے بعد مسلمان ہوا

۳۵۲۷۔ وداعی [علاء الدین علی بن مظفر کندی اسکندرائی دمشقی شیبی] [حدیث۔ ۷۱۶] دیکھو کاتب وداعی

۳۵۲۸۔ وراق کھڑی (ابو العالی سعد بن علی بن قاسم خرزجی) [شاعری۔ ۵۶۸ ہجری] تذکرہ زینۃ الدہر۔ طبع

۳۵۲۹۔ ورام (ابو جیسر) نام بن ابوالفراس شمری غنی حلی [فقہی۔ صدی ہجری] محمود حسی شاگرد۔ یعنی الدین علی بن ابی طالبؓ ابن ابی الدین کما تسمیہ

۳۵۳۰۔ وژان (موفق الدین عبد اللہ بن جزیب) نصاریٰ لیبلی [فاضل حکیم طبیب شاعر۔ ۶۷۷] فقہ اور وعظ میں بھی ماہر تھا۔ امام حسینؑ کے شریک

۳۵۳۱۔ وزیر المعزی (ابو القاسم حسین بن علی بن حسین غازی) [از نسل یزید بن ہارم] [شاعری۔ ادیب۔ منطق۔ ۱۸۰ ہجری] کتاب الایمان مختصر

اصلاح المنطق۔ ادب الخواص۔ حاکم شاہ مصر کا وزیر

۳۵۳۲۔ وصالی (ابراہیم بن عبد اللہ بن شافعی) [حدیث۔ ۱۰] اسنی المطالب فی فضل علی بن ابیطالب۔ انکشاف فی فضل الاربعۃ الخلفاء

۳۵۳۳۔ وصال (مرزا محمد شفیق عرف مرزا کوچک شیرازی) [شاعر فارسی۔ ۱۲۶۲]

۳۵۳۴۔ ووطاط (رشید الدین محمد بن عبد اللہ لیل) [شاعر فارسی۔ ۵۷۸] شاعر بارگاہ آسنہ خوارزمی

۳۵۳۵۔ ووطاط (محمد بن ابراہیم نصاریٰ کیمی) [ادیب۔ ۷۱۸] غرہ الخصائص

۳۵۳۶۔ وکیع (وکیع بن الجراح کوفی) [مفسر۔ ۱۹۹ ہجری]

۳۵۳۷۔ وکیل اللہ (وکیل محمد بن محمد کندی پوری (ہلبا)) [فقہی۔ تفسیر صوری] ترجمۃ الاشباہ والنظائر۔ کلام المقبول فی اثبات اسلام آباء الرسول۔

۳۵۳۸۔ ولی (شمس الدین) [مگرانی دہلوی] [شاعر اردو۔ بارہویں صدی] سعاصر محمد شاہ۔ اردو کا آدم الشعراء

۳۵۳۹۔ ولی اللہ دہلوی (ولی الدین عبد الرحمن عرف نقشبندی) [حکیم حکیم فقہیہ۔ ۱۱۷۶] نظام مجاہدین فی حق الدین عبد القادر

عبد الغنی۔ فی ترجمان ترجمہ قرآن۔ فوہ کلید اصول تفسیر شرح مطا۔ قول کبیر۔ معاصرہ غنیہ۔ انصاف ترقیہ العینین۔ ازالۃ الافہ۔ ترجمۃ البانی۔

در اثبات یقینات الہیہ۔ فتح الغنیہ۔ سرور الخزون۔ ولادت ۱۱۱۴

۳۵۴۰۔ ولی اللہ فرخ آبادی (محمد ولی اللہ فرخ آبادی) [مفسر۔ ۱۲۴۹] تفسیر نظم الجواهر

۳۵۴۱۔ ولی اللہ کھنوی (ولی اللہ ننگی کھنوی) [فقہی۔ ۱۲۷۰] شرح مسلم الثبوت تفسیر معدن الجواهر شرح غایۃ العلوم مرآۃ المؤمنین

۳۵۴۲۔ ولی اللہ (ولی الدین نعمۃ الدین حسینی رضوی طبرستانی) [حدیث۔ صدی یازدہم] مجمع البحرین فی فضائل السلفین۔ کثر المطالب فی فضائل علی بن ابیطالب

۳۵۴۳۔ ولید بن عقبہ (ولید بن عقبہ بن ابی معیط قرظی) [صحابی۔ ۷۰] عثمان کے مادی بھائی۔ اسلام بوقت فتح مکہ۔ گورنر کوفہ۔ انظر عثمان

۳۵۴۴۔ ولی (امام ابو عبد اللہ حسین بن محمد ولی شافعی) [فرضی۔ حاسب۔ ۴۵۱] بسامیری کے فتنہ میں قتل ہوا

۳۵۴۵۔ وہب بن منبہ (ابو عبد اللہ وہب بن منبہ صفانی) [صحابی۔ حدیث۔ ۱۱۴] الاجارہ والقصاص

۳۵۴۶۔ ویران (حافظ ویران) [شاعر اردو۔ صدی ۱۴] شاگرد ذوق

۳۵۴۷۔ وادی (مرزا) ہادی (مرزا ہادی کھنوی) [عالم۔ ۱۲۹۰] خلاصۃ المصائب

۳۵۴۸۔ یارون (سید محمد یارون ننگی پوری) [عالم۔ متکلم۔ ۱۲۰۰] توحید الائمہ۔ علوم القرآن وغیرہ

۳۵۴۹۔ یارون (یارون بن عبد اللہ) [حدیث۔ ۲۳۳]

۳۵۵۰۔ یارون (ابو عبد اللہ یارون بن علی بن یحییٰ بغدادی) [مفسر۔ ادیب۔ فاضل۔ ۲۸۸] کتاب البار۔ کتاب الناسا

۳۵۵۱۔ یاشم (یاشم بن عقبہ بن ابی وقاص (مرقال)) [صحابی۔ ۳۷۷] جنگ خندق میں علیؑ کی ہجرت میں شہید ہوئے

۳۵۵۲۔ یاشم (یاشم بن محمد) [حدیث۔ صدی ہجری] مصباح الانوار فی مناقب امام الابرار۔ شاذان بن جبریل قتی سے روایت کی

نظم در حالت گریہ۔ شاگرد عبد اللہ بن محمد بن عبد اللہ کھنوی کے مفسر قرطانی۔

۳۵۸۔ کچے لبرکی [ابوالفضل یحییٰ بن خالد بن برمک] (وزیر۔ ۱۹۰ رقم) ہارون رشید کا وزیر۔ قید میں مرا

۳۵۸۲۔ کچے ابن جراح [تاج الدین ابوالکسین کچے بن منصور بن جراح مصری] (کاتب - فاضل - ادیب - ۶۱۶ ھ / ۱۲۱۹ م) ولادت ۵۸۱ ھ

۳۵۸۳۔ یکے بن حسین [ابو محمد یکے بن حسین نیشاپوری] (نسابہ۔۰) نسب آل ابیطالب

۳۵۸- بحی بن سعید بن یحیی بن سعید بن قیس مدنی (تابعی - ۱۴۳) (دیکھو ابوسعید انصاری)

۸۵۔ بحیث بن سعید [شیخ ابو زکریا نجیب الدین بحیث بن احمد بن یحییٰ بن حسن بن سعید ہندی علی (فقہیہ - ادیب - ۶۸۹) استاد عبد اللہ بن

طاؤس و علامہ حلی - جامع الشرائع فقہیں - المدخل اصول فقہ میں مجتہد حلی کے ابن عم۔

۳۵۸۶۔ یکجہ قرطبی [ابوبکر عثمان الدین یکجہ بن سعد بن تمام قرطبی] (قاری۔ محدث۔ کوی طغوی۔ ۵۶۹ھ بمطابق ولادت ۱۱۷۹ء قزوین، مصر)

بغیر ادب میں علم حاصل کیا۔ سکونت مرصع اختیار کی

۳۵۸۷۔ بچے ابن کثیر [ابو محمد بچے ابن بچے ابن کثیر مصلحی لکھی] (محدث فقیر - ۳۳۴ قریب) شاگرد امام مالک اندلس میں مالکی مذہب پھیلائیو اللہ اعلم ۸۲

۳۵۸۸۔ یحییٰ ابن مبارک [ابو محمد یحییٰ ابن مبارک بن منیرہ عذسی یزیدی مقری بصری بغدادی] (۱)

ابو عمرو و عمر۔۔ اسے کچھ کم۔ کتاب النوادر

۳۵۸۹۔ یکے بن معاذ [یکے بن معاذ رازی] (حکیم۔ صوفی۔ واعظ۔ ۲۵۷۷ نیشاپور)

۳۵۹۔ یکے بن معین [ابوزکریا یکے بن معین رضی اللہ عنہ] [محدث - ۲۳۳ مدینہ] ولادت ۱۵۸ - تاریخ احوال الرجال

۳۵۹۱۔ یکے ابن مندہ [ابن زکریا یکے ابن عبد الوہاب بن محمد اصفہانی] (محدث - ۵۱۲ اصفہان) یا یحییٰ اصفہان۔ اکبر والد ۸۶۳ میں پیدا ہوئے اور ۸۷۲ میں

۳۵۹۲۔ یکے منبری [شرف الدین احمد منبری] (صوفی - ۷۷۲ھ) حرید شہنشاہ الدین سہروردی - بہاء الدین زکریا اور شیخ سعدی کے چہرہ بھائی

۳۵۹- یکجین واند [ابوصالح یکجین واند بن محمد بن عدی] [نخوی- لغوی- صدی سوم] شاگرد صمیمی- ولادت ۱۶۵

۳۵۹۴۔ یکے ابن تیجے [یکے ابن یکے ابن یکے تمیمی نیشاپوری] (محدث - ۲۲۲)

۳۵۹۵۔ یکے کے بعد میر ابو سلیمان یکے کے بعد میر عبد الوالی بصری (تابعی - نحوی - محدث - فقیہ - ۱۲۹) قاضی خراسان - نیمہ بہت یتیم تھا۔ ابو الفاسد کا گرو

۳۵۹۶- یزید بن ابی عقیب [ابو رجاء یزید بن ابی عقیب از دی مصری] (تالیفی- ۱۲۸) ولادت ۵۳

۳۵۹۷- یزید بن ابی سفیان [یزید بن ابی سفیان بن حرب اموی] (صحابی ۹۱-۱۰۱) فتح مکہ پر سلطان - عمر کی طرف شکام کا گورنر - اسلمی فاتح کا گورنر

۳۵۹۸- یزید بن ہارون [یزید بن ہارون] (نخوی - صدی سوم) معاصر اصفی

۳۵۹۹- زیدی [ابو محمد یحییٰ بن مبارک بن منیر، عددی متقرب بصری بغدادی] (نوی - خوی - ۲۰۲ هـ) دیکھو یحییٰ بن مبارک اور ابو عبد

۳۶۰۰۔ یعقوب بن اسحاق (ابو محمد یعقوب بن اسحاق بن زید صفری بصری) [قاری۔ ۲۰۵] دس شہر قاریوں میں سے۔ اس کی اس کے

باپ کی اور دادا کی سب کی عمر ۸۸

۱-۳۶- یعقوب چرخى [یعقوب چرخى نقشبندى] (صوفى - ۸۵۱ هجرون)

۳۶۴- یعقوب بن کلس [ابوالفرج یعقوب بن یوسف بن ابراهیم] (وزیر- ۳۸۰ قاهره) ولادت ۳۱۸ بغداد- عزیز بن مغیرا شاہ مسکونہ

۳۰۔ یحییٰ بن اسلمہ [یعنی بن اُمیہ ثنی (۱) کا نام ثنیہ] (صحابی - ۳۷) جنگ صفین میں علی کی ہجری میں شہید ہوئے

۳۴۰۴۔ یکنگ [غلام مصطفیٰ خاں دہلوی] [شاہ اردو۔ بارہویں صدی] معاصر آبرو و جانجناں

۵۰۴- بیوت [ابوبکر بیوت بن مزروع بن بیوت عبدی بصری] (ادیب اخباری - م. م. دمشق) جاحظ کا بھانجا

۳۶۰۔ یوسف بحرانی [شیخ یوسف بن احمد بن ابراہیم بن مصغور ورنزی بحرانی] (رجالی - ۱۸۶۶ کرکلا) ولادت ۶۔ ۱۱۔ ۱۲۰۰ ہجری -

حدائق المناظر - شہاب ثاقب - درالمنقہ - اعلام القاصدین -

۳۶۱۔ یوسف بحرانی [یوسف بن محمد بحرانی] (محدث - ۳۹۸) خزائن الاکمل

۳۶۲۔ یوسف حلی [شیخ سید الدین یوسف بن شیخ شرف الدین علی بن سطر حلی] (فقہ - ادیب - صدی ہفتم) والد علما حلی

۳۶۳۔ یوسف بن عمر [ابوالنضر یوسف بن عمر بن محمد زدی] (ادیب - فقہ - لغوی - شاعر) ۳۵۶ (ولادت ۳۰۵)

۳۶۴۔ یوسف قتال [شیخ یوسف قتال دہلوی] (صوفی - ۷۴۷ دہلی)

۳۶۵۔ یوسف ہمدانی [سید ابوالیاقوب یوسف بن ایوب بن یوسف ہمدانی] (صوفی - فقہ - ۵۳۵ بامیان) ولادت ۳۴۴ یوزجورد

شاگرد ابواسحاق شیرازی - مرد و ہرات جس بہت رہے -

۳۶۶۔ یوسفی اعز الدین حسن بن ابیطالب یوسفی [افقیہ - صدی دہم] شاگرد محقق ثانی کشف الرموز شرح مختصر نافع

۳۶۷۔ یونس بن حبیب [ابو عبد الرحمن یونس بن حبیب بصری] (نحوی - ۱۸۲) شاگرد ابو عمرو بن العلاء - آئینہ بیہودہ - ولادت ۹۰

معانی القرآن کتاب الفرائض کتاب الامثال کتاب النوادر

۳۶۸۔ یونس ہمدانی [ابو یونس یونس بن عبد الاعلیٰ بن یونس ہمدانی] (فقہ - ۲۴۳ مصر) ولادت ۱۰۷۰ امام فقی

کے انتخاب سے تھا -

۳۶۹۔ یونس بن عبید [یونس بن عبید بصری] (تابعی - ۱۳۹)

۳۷۰۔ یونی [علی بن محمد بن احمد یونی] (افقیہ - محدث - زائد - ۴۸۱ بعلبک) ولادت ۲۲۱

۳۷۱۔ یونس نقیطنی [یونس بن عبد الرحمن نقیطنی] (فقہ - محدث - ۲۸۰ مدینہ) امام موسیٰ کاظم و امام رضا سے روایت کرتا

ہے - مخالفوں کے رو میں ایک ہزار کتابیں لکھیں -

اطلاع

جلد پنجم کے اس نمبر میں ساڑھے تین ہزار مشاہیر اسلام کا نہایت مختصر حال سرسری واقفیت کی نظر سے

لکھا گیا ہے - اس کے نمبر میں انشاء اللہ ان میں سے پانچ سو مشہور المشاہیر کے

تفصیلی حالات درج کئے جائیں گے -

مَمَّتْ بِالْخَيْرِ

فروری ۱۹۱۹ء

